

PCnet

bilgisayar ve internet dergisi

Kasım 2011 Sayı: 170 Yıl: 15 Fiyat: 7,00 TL www.PCnet.com.tr

GELMİŞ GEÇMİŞ EN İYİ OYUNLAR

Tüm zamanların
en beğenilen
50 oyununu
hatırlıyoruz

HAKLARINIZI ÖĞRENİN

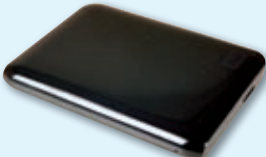
Gerek teknolojik ürün alışverişlerinizde gerekse dijital dünyada sahip olduğunuz hakları ve geçerli yasaları bilmeniz, kolayca kandırılmamak ve zor duruma düşmemek için şart.

HER
TÜKETİCİNİN
YANITINI
BİLMESİ
GEREKEN
27 SORU

ISSN 1301-4773
11 2011/11
11248
Fiyat: 7,00 TL
(KDV 8,50 TL)

HIZLI HARİCİ DISKLER TESTTE

Yeni nesil USB 3.0 arabirimine sahip 2,5 inçlik harici diskleri inceledik

WEBCAM HÜNERLERİ

Web kamerasıyla yapılabilecek birbirinden ilginç 10 şey

ÇEVİRİMİÇİ DEPOLAMA

Her türlü verinizi internette depolamanız için işe yarar servisler

EDİTÖRDEN

Erdal KAPLANSEREN

Blog: teknolog.com - icimdekiler.com
Twitter/[kaplanseren](https://twitter.com/kaplanseren) - Facebook/[erdalkaplanseren](https://facebook.com/erdalkaplanseren)

Rutin

Gündelik hayatımızı daha renkli bir sıradanlığa kavuşturduğu için teknolojiye ne kadar minnet duysak azdır. İnternet Cumhuriyeti vatandaşlarının farklı bir rutini var artık. Otomatik refleksler, programlanmış tepkiler, öğretilmiş fikirler... Her şey daha hızlı, daha kısa ve daha çabuk olmak zorunda. Herhangi bir konuda fikir edinmek için sayfalarca yazı okumamız, fotoğraflara bakmamız, dakikalarca video izlememiz gerekmiyor. Fikrine önem verdiğimiz birinin Twitter'da veya Facebook'ta paylaştığı kısacık bir içerik yetiyor. Bir konuda tavır takınmak için ihtiyaç duyduğumuz malzemeyi, internetin o hızlı rutini bize sunuyor.

Siber dünyada, gerçek hayatımızda olmadığımız kadar çabuk inanıyoruz ve güveniyoruz. Doğruluğunu sorgulamaya ihtiyaç duymadan, sadece inanmak istediğimiz bir şeyse bunu yaymaktan çekinmiyoruz. Bir insan, herhangi bir konuda fikir sahibi olmak için nelere ihtiyaç duyar? Bilgiye mi? Yoksa önyargılar, çoğunluk psikolojisi ve programlanmış tepkiler yeterli midir?

Haber sitelerindeki yorum alanları, forumlar, sözlük siteleri ve sosyal ağlar sosyologlar için birer maden durumunda. İnsanların bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmaları, bu fikir kırıntılarını hayatın en önemli doğruları sanmaları, aynı fikri paylaşmayanları düşman görmeleri artık internetimizin bir klasiği...

Rutin, tek bir parçadan oluşmuyor. Bu değerli akışın kusursuz biçimde tekrar etmesi için pek çok değişikliğe ihtiyaç oluyor. Sosyal ağların ne kadar sosyal olduğu, insanların orada ne kadar sosyalleştiği ayrı bir muamma... 1990'ların sonlarına doğru başlayan ve hızla yükselen sohbet odaları (IRC demek bile sanırım pek çoğunuzun anılarını canlandıracaktır.) ve forumlar sayesinde insanlar ilk defa başkalarıyla böylesine açık bir ortamda yazışma imkânı buldu. O dönemde internet kullananların pek çok acı tatlı anısı vardır. Ben o yıllarda, yine Doğan Medya Grubu bünyesinde ".net" adında bir internet dergisini yönetiyordum. Trafığe ilk çıkan sürücü acemiliğiyle internette tanımadığı insanlarla iletişim kurmaya çalışanların sakarlıkları gülünecek cinstendi. Bazı sohbet odalarında önceden sözleştiğimiz arkadaşlarla hararetli bir tartışmaya girip başkalarının katılmasını bekliyor, sonra oturup onları izliyorduk. Amerikan kovboy filmlerindeki bar kavgalarını hatırlayın. "Alev savaşları" dediğimiz bir karambol içinde herkes birbirine sövüp sayıyordu. Sohbet odalarında başlayan bu gelenek forumlarda yaşamaya devam etti ve son birkaç yıldır Facebook, Twitter, sözlük siteleri ve haber sitelerinin yorum alanlarında devam ediyor bu alev savaşları. Linç kültürünün beslenmesi için de ideal ortamlar oluşturuyor. Bir kişiyi, kurumu, ırkı, bölgeyi veya düşüncüyü tek cümleyle yargılayıp infaz etmek için gerçekten de internet gibisi yok.

Kimseyle dışarıda toplam 140 karakterlik birkaç cümle söyleyerek tartışamazsınız. Üstelik daima alacağınız karşılığı düşünerek davranırsınız. Günümüzde "klavye delikanlıları" dedikleri bir kullanıcı tipi var ya, esasında hepimiz biraz klavye delikanlısıyız. İnternetin renk kattığı değerli rutinimizde bir an olsun sorgulamadan, soruşturmadan, vicdan süzgecimizden geçirmeden asıyoruz, kesiyoruz, bölüyoruz, parçalıyoruz. Pek çok defa, içimden "Bir insanın böyle düşünmesine inanmıyorum." dediğim cümleler okudum. Birileri ölür, göçük altında kalır, birileri kaybolur, birilerinin canı yanar. İnternetin daha kolay tüketilmesini sağladığı rutinin birer küçük parçası sadece bunlar. Rutin, gelip geçici, sadece bir an için çok önemli.

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü M. Rauf ATEŞ

Yayın Yönetmeni (Sorumlu) Erdal KAPLANSEREN
erdal@PCnet.com.tr

Editör Selim ŞUMLU
selim@PCnet.com.tr

Donanım Editörü Pamir KIZILTUĞ
pamir@PCnet.com.tr

Sayfa Yapımcısı Eylem AKSÜNGER
eylem@PCnet.com.tr

Webmaster Selim ŞUMLU
selim@PCnet.com.tr

Katkıda Bulunanlar A. Kıvanç TANRIKULU, Serdar CEVHER, Ayberk KİMSESİZ, Eren KAPLANSEREN, Murat DELİGÖZ, Daron DEDEOĞLU, Ömür İklim DEMİR, Kavel ULUDOĞAN, Yunus Emre ŞAHİN, Giray TÜRKMEN, Doğan POLAT, Ayşenur ŞAHİN

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN
0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr
E-posta: PCnet@PCnet.com.tr

Yönetim Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL
Tüzel Kişi Temsilcisi Murat KÖKSAL
Satış Direktörü Orhan TAŞKIN
Finans Direktörü Didem KURUCU
Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

Reklam Grup Başkanı Vicky HABİF
Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ
Reklam Satış Müdürleri Hatice TARHAN
Tel: 0 212 336 53 37
Sevil HOŞMAN
Tel: 0212 336 53 17
Nusret KIRIMLIOĞLU
Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat)
Faks: 0 212 336 53 90
Maya Akar Center Kat:7
Büyükdere Cad.
No:100-102 34394
Esentepe / İSTANBUL

Kurumsal İletişim Direktörü Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon
Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73
İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30
Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Yönetim Yeri
Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli /İSTANBUL
Tel: 0 212 410 35 74 Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Doğan Medya Tesisleri Hoşdere Yolu C Blok
34850 Esenyurt / İSTANBUL
0 212 622 19 00

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22
Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Abone Hizmetleri Hattı
Tel: 0 212 478 0 300
Faks: 0 212 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
Pazar hariç her gün 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı
Tel: 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com
Dergimizle birlikte aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime geçebilirsiniz.

EN GÜVENİLİR BİLGİSAYAR VE İNTERNET DERGİSİ

PCnet dergisi olarak, 15 yıldan bu yana yaptığımız testler ve incelemelerle, hazırladığımız kıyaslamalı listelerle okuyucumuzun ve sektörün güvenini kazanmış bir yayındır. Editöryal bağımsızlığımızı her şeyin üstünde tutarak okuyucumuza en doğru ve tarafsız içeriği sunuyoruz.

HAKLARINIZI ÖĞRENİN

Gerek teknolojik ürün alışverişlerinizde gerekse dijital dünyada sahip olduğunuz hakları ve geçerli yasaları bilmeniz, kolayca kandırılmamak ve zor duruma düşmemek için şart.

HER
TÜKETİCİNİN
YANITINI
BİLMESİ
GEREKEN
27 SORU

26

14

50

64

62

İÇİNDEKİLER

Kasım 2011

YAZARLAR

- 3 **Erdal KAPLANSEREN**
Editörden
- 34 **Pamir KIZILTUĞ**
Bir telefon ve bir TV
- 46 **Görkem YILDIRIM**
Günlük
- 70 **Selim ŞUMLU**
Dünyayı değiştiren adam
- 92 **Serdar CEVHER**
Parola "123456"
- 108 **Daron DEDEOĞLU**
Sanal hayatımız zora girer mi?
- 112 **A. Kıvanç TANRIKULU**
Yandex ile tanıştınız mı?
- 118 **Ömür İklim DEMİR**
Sosyal medya ve seks hayatı

GİRİŞ BÖLÜMLERİ

- 5 **DVD'de bu ay**
- 8 **Haber**

DONANIM

- 14 **Ürün inceleme**
- 36 **Üç boyutlu görüntüleme**
- 42 **Bilgisayarınıza SSD dopingi**
- 48 **Ayın sistem önerileri**
- 50 **Test: 2,5 inç usb 3.0 diskler**
- 58 **3G interneti paylaşın**
- 62 **E-kitap dünyasında değişen çehre**
- 64 **Fareler hakkında her şey**

LINUX

- 84 **Ubuntu 11.10 Oneiric Ocelot**
- 86 **GNOME 3.2'ye "merhaba" deyin**
- 87 **Panorama**

DOSYA

- 94 **Güvenliğin temelleri**
- 98 **Daha iyi parolaların 15 sırrı**

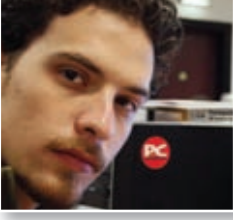
YAZILIM

- 72 **En iyi 29 bedava iPhone uygulaması**
- 78 **Web kamerasıyla yapılabilecek 10 şey**
- 80 **Çok oyunculu Android tablet oyunları**
- 88 **Ayın yazılımları**

İNTERNET

- 114 **Web sitesi güvenliği**
- 120 **Bedava depolama**
- 122 **Piri Reis'in Seyir Defteri**

DVD'DE BU AY

A. Kıvanç TANRIKULU
kivanc@PCnet.com.tr

ÇOK ÖZEL EĞİTİMLER DVD'DE

Bu ay PCnet DVD'sinde Fransızca öğrenmek isteyenler ve web tasarımına başlamak isteyenler için değerli kaynaklar yer alıyor.

Her ay hazırladığımız dergiyi genç ve dinamik bir okur kitlesine ulaştırmanın heyecanını yaşıyoruz. Dergiyle birlikte sunduğumuz hediyeleri seçerken, kişisel gelişimi önemseyen bir kitle tarafından takip edildiğimizi hep aklımızda tutuyoruz. Bu ay derginizle birlikte gelen DVD'de bulacağınız Learn to Speak French Deluxe 10, Fransızca öğrenmek isteyenler için oldukça etkili bir eğitim. Kolay kullanılan arayüz üzerinden derslere ulaşabilir ve ayrıca MP3 formatında bulacağınız ses dosyalarını kullanarak telaffuz konusunda yaşayacağınız güçlükleri yenebilirsiniz. PCnet okurlarının önemli bir kısmı web

üzerinde çeşitli çalışmalar yapıyor. Webmaster'ların dünyasına giriş yapmak ve bu konuda kendini geliştirmek isteyenler için bu ay DVD'mizde görsel Dreamweaver CS5.5 eğitimi yer alıyor. Web geliştirme konusunda dünyada en çok kullanılan yazılımlardan biri olan Dreamweaver'ı nasıl kullanacağınızı bu eğitim sayesinde öğrenerek web'e doğru bir adım atabilirsiniz. ABBYY, ünlü OCR yazılımı FineReader 11'in özel bir deneme sürümünü PCnet okurları için hazırladı. Taranan belgelerdeki metinleri bilgisayarda düzenlenebilir hâle getiren bu başarılı yazılımın özel deneme sürümünü DVD'de bulabilirsiniz.

Dünyanın en popüler açık kaynak kodlu işletim sistemi Ubuntu'nun güncel sürümü PCnet DVD'sinde. DVD'de bulacağınız 32 ve 64 bitlik sürümlerin ISO dosyalarını kullanarak CD oluşturduktan sonra işletim sistemini bilgisayarınıza kurarak kullanabilirsiniz. Uyarı: Yeni bir işletim sistemi kurarken dikkatli olmalısınız. Yapacağınız bir hata, önceki işletim sisteminizde bulunan dosyaları geri getirilemeyecek şekilde kaybetmenize sebep olabilir.

DREAMWEAVER CS5.5 EĞİTİMİ

Web tasarımı ve geliştirmenin bir numaralı aracı Dreamweaver'ı kolay, hızlı ve doğru şekilde öğrenin!

50 TL
DEĞERİNDE

LEARN TO SPEAK FRENCH DELUXE 10

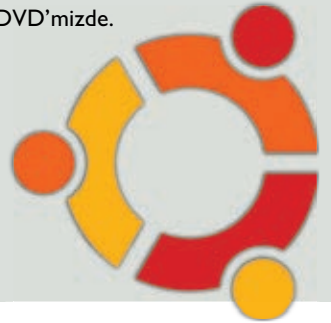
Yeni Fransızca öğrenmeye başlayan bir dil öğrencisinden bir dil uzmanına dönüşmenin en hızlı ve en etkili yolu!

60 TL
DEĞERİNDE

UBUNTU 11.10

Sevilen Linux dağıtımı Ubuntu'nun son sürümüne ait 32 bit ve 64 bit ISO'lar DVD'mizde.

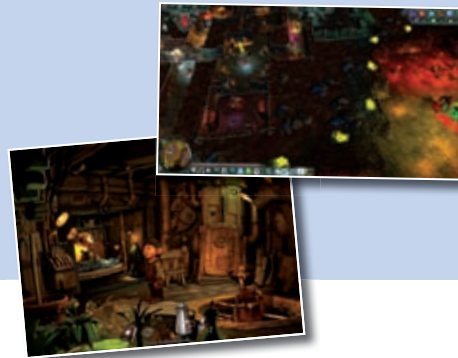

EDİTÖRÜN SEÇİMİ YAZILIMLAR

- AVG Anti-Virus Free Edition 2012
- Wallpaper
- IObit Uninstaller 2
- Doppler
- AppCleaner
- Mouse Without Borders
- FlightGear
- JetBoost n NetWorx
- BlueStacks
- PicPick

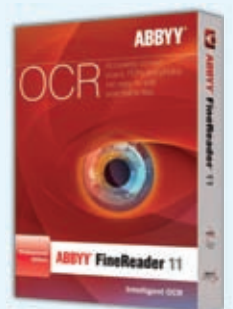
GÜNCEL OYUN DEMOLARI

- Dungeons - The Dark Lord
- The Book of Unwritten Tales

ABBYY FINEREADER 11

Ünlü optik karakter tanıma (OCR) yazılımı FineReader'ın PCnet okurlarına özel hazırlanmış Tükçe deneme sürümü.

LED LCD TELEVİZYON

- 1- **Samsung**
40D5000
- 2- **Samsung**
22D5003
- 3- **LG**
42LV3550
- 4- **LG**
47LW570S
- 5- **Philips**
37PFL4606

Samsung 40D5000

- 102 cm ekran • Mega Contrast • MP3/Jpg/DivX desteği • 2 USB • ClearMotion 100Hz CMR • 20W ses çıkışı • All share
- Anynet

Sipariş kodu
110011698

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

- 1- **Toshiba**
Satellite C660-1QG
- 2- **Casper**
CN.TKI-2410B
- 3- **Samsung**
NP-S3520-S01TR
- 4- **Toshiba**
Satellite C660D-15E
- 5- **Toshiba**
Satellite L755-14F

Toshiba Satellite C660-1QG

- Intel Core i3 2310M (2,10 GHz) işlemci
- 3 GB sistem belleği • 640 GB sabit disk
- 15,6 inç ekran boyutu • 1366 x 768 piksel ekran çözünürlüğü • NVIDIA GeForce 315M grafik kartı • Çift katman DVD yazıcı
- Windows 7 Home Basic işletim sistemi

Sipariş kodu
125031971

CEP TELEFONU

- 1- **Alcatel**
OT-799
- 2- **Nokia**
C3-00
- 3- **Nokia**
2730
- 4- **Samsung**
E2220
- 5- **Nokia**
1616

Alcatel OT-799

- 2 MP kamera • GPRS/EDGE bağlantı
- İki renk seçeneği • Java uygulamaları desteği
- QWERTY klavye • Micro SD kart ile 8 GB'ye kadar artırılabilir hafıza • Bluetooth

Sipariş kodu
Carbon Black: 145011444
Chrome White: 145011445

FOTOĞRAF MAKİNESİ

- 1- **Samsung**
ES80 Dijital Fotoğraf Makinesi
- 2- **Sony**
Cybershot W520 Dijital Fotoğraf Makinesi
- 3- **Kodak**
Easyshare M522 Dijital Fotoğraf Makinesi
- 4- **Panasonic**
Lumix S1 Dijital Fotoğraf Makinesi
- 5- **Sony**
Cybershot S3000 Dijital Fotoğraf Makinesi

Samsung ES80

- 12,2 MP çözünürlük • 5x optik zoom
- 2,4 inç LCD ekran • ISO 1600 hassasiyet
- Türkçe menü • Li-ion şarj edilebilir pil
- Akıllı otomatik çekim • Gelişmiş dijital görüntü sabitleyici • 27 mm geniş aç

Sipariş kodu
Siyah : 135174933
Gümüş : 135174934
Kırmızı : 135174935

iPhone 4S sahnede

Apple, aylarca süren bekleyişin ardından 4 Ekim'de Cupertino'da yapılan "Let's Talk iPhone" etkinliğiyle yeni akıllı telefonu iPhone 4S'i duyurdu. Kamuoyu tarafından büyük ilgiyle

karşılanan telefon için verilen ön sipariş sayısı 24 saat içinde bir milyonu geçti. Böylece iPhone 4S, kendinden bir önceki model olan iPhone 4'ü geçerek yeni bir rekora imza attı. Teknoloji devi Apple'ın yeni CEO'su Tim Cook'un da yer aldığı etkinlikte birçok yenilikle donatılmış iPhone 4S'e eklenen özellikler tanıtıldı. Dış görünüşü önceki modeliyle neredeyse aynı olan iPhone 4S, görünüşünün aksine birçok yeni özelliğiyle göze çarpıyor. Yapılan bir dizi değişiklik sonucunda yeni iPhone artık daha iyi bir kamera, daha hızlı bir işlemci, daha iyi görüntü performansı ve sıradan bir

telefonun çok daha fazlasını sunuyor. A5 işlemci kullanılacak olan iPhone 4S, Apple'ın ilk çift çekirdekli telefonu olma özelliğini taşıyor. iPhone 4'ün 5 megapiksel olan kamerası da geliştirilerek 8 megapiksele yükseltildi. Apple, 4S'in kamera performansının, yine Apple'ın bir ürünü olan akıllı telefon modeli iPhone 4'ten çok daha hızlı, çekim kalitesinin çok daha ileride olduğu iddiasında. Otomatik odaklama, yüz tanıma sistemi, 1080p yüksek çözünürlüklü video kaydı gibi özellikleri bünyesinde bulunduran kamera tasarlanırken Apple kalitesinden taviz verilmediği anlaşıyor.

MAGIX VIDEO easy 3 HD ile video düzenlemek çok kolay

Aile kutlamaları, tatil seyahatleri gibi özel günleri video ile ölümsüzleştiriyoruz, ancak bunları düzenleyip yayınlanabilir hâle getirmek beceri gerektiriyor. Anıları başkalarıyla paylaşırken veya sosyal ağlarda yayımlarken çekimin düzenlenmesi, hatalı ve istenmeyen görüntü ve seslerin çıkarılması, bazı efektlerle çekici hâle getirilmesi, kalitenin artırılması, anıyı daha değerli hâle getirir. MAGIX Video easy, yeni sürümünde, video çekimlerini işlemeyi herkesin yapabileceği kadar kolay hâle getiriyor.

MAGIX Video easy 3 HD'de efektleri gerçek zamanlı olarak izleyip kısa sürede karar vermek, montajlar kolayca ve kısa sürede tamamlamak

mümkün. Arzu etmeniz hâlinde kendi sesinizle yorumlar ekleyebilirsiniz. Videonuzun iPad, iPhone mobil cihazlara veya Facebook'a uygun sürümlerini tek tıklamayla elde etmek mümkün. Bilgi ve deneme sürümü için: www.impeks.com

Mizi ile çocuklarınız daima gözünüzün önünde 2012'ye hazır

Telista Bilişim, Mizi ile sizi "Çocuğum acaba nerede?" sorusundan kurtarıyor. Çocuklarınızı okula, arkadaşlarıyla dışarıda eğlenmeye, okul gezisine gönderdiğinizde tam olarak nerede olduklarını görebilmeniz ve izlemeniz artık mümkün. Uydudan

aldığı coğrafi konum bilgisini cep telefonu ağı üzerinden internete aktaran Mizi ile çocuğunuzun yerini anında öğrenebilirsiniz.

Kullanımı son derece basit olan Mizi, çocuğunuzun yanında taşıyacağı minik bir Mizi cihazı sayesinde öncelikle uyduyla haberleşerek (GPS) çocuklarınızın nerede olduğunu belirliyor ve harita üzerinde 7/24 online takibini yapıyor. Belirlenen noktanın ya da güvenli alanın dışına çıkan çocuklarınızın konumunu anında cep telefonunuza SMS ya da e-posta yoluyla bildirerek gözünüzün arkada kalmamasını sağlıyor.

Bilgi ve çevrimiçi satış için: www.mizi.com.tr

3G'li iPad 2 resmî olarak Türkiye'de

Apple'ın devrim yaratan tableti iPad 2 uzun süredir Wi-Fi modelleriyle ülkemizde satışta idi ama Wi-Fi + 3G modelleri de geçtiğimiz ay içinde Turkcell ve Vodafone tarafından satışa sunuldu. Hem Turkcell hem de Vodafone, iPad 2'yi uygun fiyatlar ve avantajlı kampanyalarla müşterilerine sunuyor. İlk iPad'e kıyasla yüzde 33 daha ince ve yüzde 15 daha hafif, 9,7 inç arkadan aydınlatmalı LCD ekranlı iPad 2, Turkcell'de aylık 81 TL ve Vodafone'da aylık 80 TL'lik fiyatlarla satın alınabiliyor.

Bilgi için:

www.turkcell.com.tr ve www.vodafone.com.tr

TEKNOTAY ikinci mağazasını açtı

Teknoloji mağazaları sektörüne yeni bir soluk getiren TEKNOTAY, ikinci mağazasını İstanbul Sancaktepe'de açtı. TEKNOTAY, uygun fiyatları ve kendi özel ithalatını yaptığı ürünlerin de dâhil olduğu geniş ürün yelpazesıyla dikkatleri

üzerine çekiyor. TEKNOTAY, toptan satış ve şirketlere kurumsal satış hizmeti de vererek anahtar teslim çözümler sunuyor. TEKNOTAY, müşterilerine dizüstü bilgisayar tamiri de dâhil olmak üzere geniş bir yelpazede her türlü elektronik alete yönelik teknik servis hizmeti verebiliyor.

Programlamaya ilk adımı atın

Dr. Fahri Vatansever'in kaleme aldığı ve Seçkin Yayıncılık'tan 9. baskısı çıkan "Algoritma Geliştirme ve Programlamaya Giriş" kitabı, daha önce programlamaya ilgili bilgisi bulunmayan okuyucuları da kapsayacak şekilde başlangıç seviyesinden ileri seviyelere kadar, adım adım algoritma geliştirme ve programlama tekniklerini anlatıyor.

Kitapta çok farklı alanlara ait 200'e yakın örnek problemin çözümüne ilişkin akış diyagramları çizilerek beş ayrı programlama dilinde (Basic, Pascal, C, C++ ve Java) kodlanmış, okuyucuların konuyla ilgili bilgilerini geliştirmeleri için 150'den fazla problem de kitabın sonuna eklenmiş. Kitap sayesinde programlama, algoritma ve programlama dilleri hakkında temel bilgileri rahatlıkla edinmek mümkün. Bilgi ve çevrimiçi satış için: www.seckin.com.tr

Güçlü antivirüs Avira, 2012'ye hazır

Güvenlik uzmanı Avira, ünlü antivirüs yazılımının 2012 sürümünü yayımladı. Avira'nın 2012 ürün serisi internet güvenliğiyle ilgili karmaşayı ortadan kaldırırken; ev kullanıcıları, küçük, orta ve büyük ölçekteki işletmelere daha fazla güvenlik koruması sunuyor.

Avira'nın güvenlik yazılımı en güncel kötü amaçlı yazılımı tespit etme ve kaldırma özellikleriyle dünya çapında 100 milyondan fazla kullanıcıyı koruyor. Sistem kaynaklarını her zamankinden daha az kullanan 2012 sürümlerinde gelişmiş bir kullanıcı arayüzü ve kurulum süreci, kötü amaçlı yazılımı tespit ve kaldırmada daha fazla otomasyon, sistem kaynaklarının kullanımında gelişmiş ve en yeni ve bilinmeyen tehditlere karşı daha iyi bir tespit yer alıyor. Bilgi için: www.avira.com.tr

TECHNOPC NANO2 ailesiyle tüm eğlenceler bir arada

Küçük boyutları sayesinde dikkatleri üzerine toplayan TECHNOPC NANO2 serisi bilgisayarınızdaki tüm içerikleri salondaki dev ekranlı televizyonunuzda görüntüleme şansı sunuyor. İnternet deneyimini de sıra dışı bir hâle dönüştüren TECHNOPC NANO2 ailesi Intel'in Core i3 ve i5 işlemcilerinden güç alıyor ve multimedya açısından oldukça güçlü seçenekler içeriyor. TECHNOPC NANO2 ailesinin en önemli özelliklerinden bir diğeri de VESA bağlantısına sahip olması. VESA desteğiyle birçok LCD monitör ve televizyonun arkasına kolaylıkla montaj yapılabilir ve kasayı ortadan kaldırabilirsiniz. Böylece daha derli toplu ofis, çalışma odası veya salonlar mümkün olabiliyor. Elbette TECHNOPC NANO2 ailesi böylelikle çağrı merkezleri, kamu daireleri, belediyeler ve eğitim kurumları için de vazgeçilmez bir seçenek hâle geliyor.

ABBYY®

FineReader® 11

akıllı OCR

Tekrar
yazmayın!

ABBYY FineReader ile okutun.

www.ABBYY.com.tr

0212 - 212 98 02
www.eti.com.tr

0212 - 232 56 66
www.kets.com

0216 - 528 61 61
www.logosoft.com.tr

Zynga'dan yeni merkez ve yeni oyunlar

Sosyal oyun sektörünün üç büyüğünden biri olan Zynga, San Francisco'daki yeni merkezinin açılışını dünyanın önde gelen teknoloji yayıncılarının temsilcileriyle birlikte yaptı. PCnet'in de yer aldığı bu özel açılıшта, şirket ilk defa uluslararası basın karşısına çıktı. Toplantıda Zynga'nın gelecek stratejisine ve oyunlardaki yeniliklere değinildi.

Zynga CEO'su Mark Pincus

San Francisco'nun göbeğindeki yeni Zynga merkezi, "startup" şirketlerin artık klasikleşmiş rahat ofis ortamını yansıtır. Bir hayli genç bir yaş ortalamasına sahip Zynga'nın yeni merkezinde bizi çalışanlar karşıladı. Şirketin "Daha sosyal, daha eğlenceli. Gelin ve oynayın!" sloganıyla başlayan toplantıda podyuma çıkan Zynga CEO'su Mark Pincus, geçmişin kısa bir özeti yaptı ve gelecek planlarından bahsetti. "Zynga Unleashed" adı verilen etkinlikte, bir sonraki "Ville" oyununun da dâhil olduğu yeni internet oyunları serileri ve tamamen Zynga'ya ait olan "Project Z" kod adlı yeni oyun

hizmeti anlatıldı. Zynga'nın yeni dönem hedeflerinin başında daha fazla kullanıcıya ulaşmak var. Bu yol için önemli bir kilometre taşı olması beklenen Project Z, toplantı günü sunulmaya başlandı. Mobil cihazlar ve dünya çapındaki bütün oyuncular için daha çok oyun yaratmaya odaklanan Zynga yöneticileri, oyun severlerle uzun ve kapsamlı bir iletişim kurması sonucunda, onların aynı oyunları sevdikleri arkadaşlarıyla birlikte çevrimiçi oynamayı ve oynadıkları sırada oynamakta olan başka oyuncularla iletişimde olmayı istediklerini fark etmişler. Bunu, anında eğlence için bir vaat olarak kabul ediyorlar ve şimdi de Facebook Connect tarafından sağlanan, Zynga'ya ait yeni bir sosyal oyun hizmeti olan "Project Z" ile birlikte bu vaade doğru büyük bir adım atıyorlar. Oyuncular www.zynga.com sitesini ziyaret ederek, zTags olarak adlandırılan oyuncu kimlik etiketlerini (tag'lerini) edinebiliyor.

CastleVille

Zynga Dallas'taki en yetenekli stüdyolardan biri tarafından tasarlanmış olan CastleVille,

"Ville" serisine eklenen son oyun. Fantastik öğeler ile unutulmaz ve eğlenceli karakterlerle bürünmüş bir hikâyeyle birlikte zengin bir Orta Çağ dünyasına adım atabileceksiniz. CastleVille'in diğer Zynga oyunları arasında en güzeli olduğunu; görünüşleri, animasyonları, eğlenceli ve gerçek gibi görünen karakterlere sahip olmasından yola çıkarak söyleyebiliriz. Oyunun adresi: www.facebook.com/castleville

Zynga Bingo

Kısa süre önce yaratılan Zynga Casino uygulamasını, dünyadaki en geniş çevrimiçi poker oyunu olan Zynga Poker ile birlikte oluşturacak olan Zynga Bingo yeniden hayat buluyor. Her iki oyun Zynga Casino'nun birer parçası olacağı için, fişleriniz de sizinle birlikte Zynga Poker'den Zynga Bingo'ya gelecek. Zynga Poker oyunu şu anda Zynga Casino'da etkin durumda. Zynga Bingo da çok yakında gün yüzüne çıkacak. Oyunun adresi: www.facebook.com/zyngabingo

Hidden Chronicles

Hidden Chronicles hafızayı ve beceriyi bir araya getirerek güzel ve eğlenceli bir sosyal oyunda

buluşturuyor. Gerçekten, oyunu yükleyip sadece bakabilirsiniz bile. Hidden Chronicles, gizemlerden, keşiflerden ve dostça bir rekabetten oluşuyor. Oyunun adresi: www.facebook.com/hiddenchronicles

DreamZoo

Apple App Store'da çok yakında birçok dil seçeneğiyle yer alacak olan Dream Zoo, oyunculara dünyadaki en egzotik hayvanları toplama olanağı sağlayan, Zynga'nın hayvanat bahçesi temalı ilk oyunu. Oyuncular, dünyanın her yerindeki arkadaşlarıyla iletişim kurabilecek, birbirlerinin dijital yabani krallıklarını büyütüp, yok olmalarını için birbirlerine yardım edecekler.

Mafia Wars 2

Bu oyun, gerçekten dünyayı sallamış olan, insanların beğenisini kazanan bir oyun ve bu büyük silahın kullanımı için tek bir platform yeterli değil. Zynga, bunun farkına vardıkdan sonra Mafia Wars 2'nin aynı anda hem Google+ hem Facebook'ta etkinleştirmeleri gerektiğini düşünmüş. Mafia Wars 2 şu anda oynanabiliyor.

Yeteneklerini geliştirmek isteyenlere büyük fırsat

Türkiye internet sektöründe çok geniş bir yelpazede ürün ve hizmet sunan TTNET, “Yeteneğe Destek Yaratıcı Ekonomiye Destek” adlı yeni kurumsal sosyal sorumluluk projesini açıkladı.

“Mümkünlü” olarak adını duyuran Sakarya’nın Taraklı ilçesinde düzenlenen basın toplantısında konuşan TTNET Genel Müdürü Tahsin Yılmaz, projeyi yaratıcı ekonomiye katkı sağlamak amacıyla başlattıklarını vurgulayarak, “Eğitim alan gençlerde ve kamuoyunda yaratıcı ekonomi ve bu alandaki

fırsatlar konusunda farkındalık yaratmayı hedefliyoruz.” dedi. Toplantıya TTNET’in “Mümkünlü” reklam filmlerinin başrolünde yer alan “Mümkünlü Başkanı” Şener Şen de katıldı. Projede, eğitimlere katılmak üzere ön başvuru yapan gençler arasından bir seçim yapılacaktır. Seçilen yetenekli

gençler sektörün ileri gelen isimlerinden eğitim alacaklar. Gençler, eğitimler sonrasında sektörün önde gelen isimleri ile birlikte atölye çalışması yaparak projeler geliştirecekler. Eğitimler; dijital içerik üretimi, dijital içerik sunumu ve ticaretin elektronikleşmesi başlıkları altında; sinema, televizyon, internet, iletişim, reklamcılık, yazılım, yayıncılık ve multimedya alanlarında verilecek.

Hedef, ekonomiye can vermek

Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren TTNET Genel Müdürü Tahsin Yılmaz, “KSS yaklaşımımızı ve vizyonumuzu belirlerken izlediğimiz yöntemler sonucunda, Birleşmiş Milletler Az Gelişmiş Ülkeler 4. Forumu’nda “Strateji Belirleme” başlığında örnek uygulama olarak tanıtıldık.

2011 yılında Kurumsal Sosyal Sorumluluk Avrupa Ağı’na (CSR EUROPE) Türkiye’den dâhil olan ilk ve tek kurum olduk.” dedi. Yılmaz, “Yeteneğe Destek Yaratıcı Ekonomiye Destek” projesiyle eğitim alan gençlerde ve kamuoyunda, yaratıcı ekonomi ve bu alandaki fırsatlar konusunda farkındalık yaratma amacıyla olduklarını açıkladı. Uzun vadede ise yaratıcı ekonominin gelişmesine, sektörde hızla gelişen niş alanlardaki kalifiye insan gücü ihtiyacına cevap verebilecek standartlarda eğitim programları geliştirilmesine katkı sağlamak istediklerini belirtti. Projeye başvurular, 4 Ekim 2011 tarihinden itibaren ilgili tüm bilgilerin paylaşılacağı www.yaraticiekonomiyedestek.com sitesinin yanı sıra Facebook üzerinden de yapılabilecek.

Vodafone ve Doğuş Çay’dan teknolojik işbirliği

Vodafone, şirketler için yeni değerler üretmek adına geliştirdikleri İş Ortağı kapsamında, Doğuş Çay ile “Telemetri Sistemi ile Çay Ölçümü Uygulaması”nı hayata geçirdi.

Henüz sadece yüzde 35 kapasiteyle çalışmakta olan Telemetri Sistemi ile Çay Ölçümü Uygulaması sayesinde Doğuş Çay, şimdiden 1 milyon TL tasarruf elde etti. Kurumsal müşterilerinin ihtiyaçlarını analiz eden ve onlara en uygun çözümleri tek elden sunmayı hedefleyen Vodafone İş Ortağı, Telemetri Sistemi ile Çay Ölçümü Uygulaması aracılığıyla sunduğu

çay nakliyatında uzaktan ölçümleme avantajıyla çay üreticilerine daha pratik, daha kolay bir iş yapma deneyimi vadediyor. Çay nakliyatı sürecinde meydana gelebilecek aksaklıklar ve gecikmelerden doğan zararı minimuma indiren Telemetri Sistemi ile Çay Ölçümü Uygulaması; çay üreticilerine zamandan tasarruf, kaliteli ürün, düşük maliyet ve hız gibi pek çok

avantaj sağlıyor.

Doğuş Çay Telemetri Sistemi

Çay alımlarında daha önce manuel olarak tutulan alım satım kayıtlarının, bu sistem kapsamında her bir müstahsilin elektronik kartlarına işlenmesi sağlandı. Sistem, hata ihtimalini ortadan kaldırarak, üreticiyle kurulan şeffaf ticari ilişkisinin güven zemininde ilerlemesine

imkân veriyor. Tüm çay alım merkezlerinin bilgileri tek bir merkezden gerçek zamanlı olarak izlenebiliyor.

DONANIM

TP-Link TD-W8151N

5 dBi antenle daha güçlü bir kablosuz ağ için.

TP-Link'in oldukça uygun bir fiyatla satışa sunduğu TD-W8151N modeli, kaliteli bir ürüne sahip olmak isteyen ancak bütçesi kısıtlı olan kullanıcılara hitap ediyor. 802.11n teknolojisi kapsamında 150 Mbps desteği sunan üründe maliyetin korunması adına tek bir 10/100 Mbps'lik Ethernet arabirimi bulunuyor ancak TP-Link yine cömertçe davranarak kullanıcılara standartların aksine 5 dBi gücünde bir anten sunuyor. Daha güçlü olan anten sayesinde özellikle kapalı alanlarda kablosuz ağın etki alanı genişliyor ve kullanıcılar bağlantı kesilmesi ve sinyal zayıflaması gibi sorunlarla karşılaşmıyor. Oldukça kolay şekilde kurulum kullanılabilen ürün, fiyatı sayesinde de dikkat çekiyor.

63 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Arena, Datastar, Nova Elektronik
Tel: (212) 364 64 64, (216) 544 12 00,
(216) 645 99 00
Web: www.arena.com.tr, www.datastar.com.tr,
www.novaelektronik.com.tr
İletişim: Ethernet

Bağlantı: ADSL2 / ADSL2+
Port: Bir adet
Yayın: 802.11n
Hız: 150 Mbps
Duvara asılabilme: Mümkün
Boyutlar: 165 x 108 x 28 mm

Panasonic FZ150

Gerçek bir yarı profesyonel.

SINIFININ en güçlü özellikleriyle donatılmış olan Panasonic FZ150, profesyonel seviyeye yakın ancak yine de pratik kullanımı göz ardı edemeyen kullanıcılar için dikkate alınması gereken bir seçenek. 12,1 MP çözünürlüğe sahip bir algılayıcı içeren üründe 1920 x 1080 piksel video kaydı yapılabilir ve 60p akış destekleniyor. Video çekimlerinden en iyi sonucu alabilmek adına ürünün dâhili flaşının üzerine bir stereo mikrofon da eklenmiş. İsteğe bağlı olarak harici mikrofonların kullanılabilmeye şansı da var. Donanımsal ve elektronik görüntü sabitleme özelliğiyle 24x yakınlaştırmada bile net sonuçlar veren Panasonic FZ150'de üç boyutlu çekimler de yapılabilir.

1599 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Panasonic
Tel: (212) 367 94 00
Web: www.panasonic.com.tr
Algılayıcı: 12,1 MP
Video çözünürlüğü: 1920 x 1080
Optik yakınlaştırma: 24x

Türkçe menü: Var
İmaj sabitleme: Donanımsal
Ön izleme ekranı: 3 inç
Bellek: SD / SDHC / SDXC
Boyutlar: 124 x 82 x 95 mm
Ağırlık: 528 gr

HTC Sensation

Büyük ekranıyla internet keyfini arttırıyor.

1,2 GHz hızında görev yapan çift çekirdekli işlemcinin tercih edildiği HTC Sensation'da 540 x 960 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabilen 4,3 inçlik bir ekran bulunuyor. 1 GB dâhili depolama biriminin yanı sıra Micro SD kart yuvası sayesinde mevcut değer daha üst seviyelere taşınabiliyor.

Bluetooth 3.0 kablosuz bağlantı desteğinin sunulduğu üründe ayrıca hareket, yakınlık ve ışık algılayıcıların tamamı bulunuyor. Arkada yer alan 8 MP'lik kamera çift LED flaşla desteklendiğinden dolayı karanlıkta dahi rahatlıkla fotoğraf çekilebiliyor. Full HD çözünürlükte video çekimi de yapabilen HTC Sensation Android'in 2.3.3 işletim sistemiyle beraber geliyor.

1520 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Neotech
Tel: (212) 331 22 22
Web: www.neotech.com.tr
Şebeke: GSM 850 / 900 / 1800 / 1900

Kamera: 8 MP arka / VGA ön
Ekran: 4,3 inç (540 x 960 piksel)
Bellek: 1 GB dâhili + 32 GB Micro SD
Batarya: 1520 mAh

AOC i2353Fh

Bakmaya doyamayacağınız bir monitör.

9,6 mm'lik kalınlığıyla sınırları zorlayan AOC i2353Fh model kodundan da anlaşılabilir gibi 23 inç ekran büyüklüğüne sahip. 1920 x 1080 piksel çözünürlük oluşturabilen monitörde tercih edilen IPS panel sayesinde dikey ve yatayda neredeyse 180 dereceye yakın görüş açısı elde ediliyor. Tıraşlanmış çerçevesi ve duvara montaja imkân sağlayan ayaklık yapısıyla tasarım açısından da sıra dışı olmayı başaran üründe LED arka aydınlatma teknolojisi kullanılıyor ve duruma bağlı olarak kontrast değeri oldukça yüksek.

Fiyatı henüz belli değil.

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Datagate, Logosoft
Tel: (212) 332 15 00, (212) 528 61 61
Web: www.datagate.com.tr, www.logosoft.com.tr
Ekran: 23 inç
Çözünürlük: 1920 x 1080
Kontrast: 50.000.000:1 (dinamik)

Parlaklık: 250 kandela
Görüş açısı: 178 derece yatay / 178 derece dikey
Bağlantılar: D-Sub, 2 x HDMI
Tepki süresi: 2 ms
Boyutlar: 411 x 230 x 198 mm
Ağırlık: 1,6 kg

iOmega SSD Flash

SSD ve USB 3.0'ın gösterisini izleyin.

BAŞARILI depolama ürünleriyle yakından tanıdığımız iOmega, SSD Flash ismindeki yeni ürününde model adından da anlaşılabilceği gibi SSD kullanıyor ve ürün bahsi geçen duruma bağlı olarak daha hafif ve sağlam. 1,8 inç büyüklüğünde ve 64 GB kapasitede bir SSD'nin tercih edildiği ürün USB 3.0 arabirimi üzerinden sisteme bağlandığı için hız konusundaki beklentileri fazlasıyla karşılıyor. 7200 rpm disk içeren bir sisteme göre yaklaşık iki kat daha yüksek hıza erişebilen üründe gövde malzemesi alüminyum. Üç metreden düşmeye dahi dayanıklı olan üründe veriler 256 bit şifreleme sayesinde korunabiliyor. iOmega SSD Flash'ın 128 GB ve 256 GB'lık modelleri de var.

429 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Arena, Index, Koyuncu
Tel: (212) 364 64 64, (212) 331 21 21,
(216) 528 88 88
Web: www.arena.com.tr, www.index.com.tr,
www.koyuncu.com.tr

Bağlantılar: USB 3.0
Kapasite: 64 GB
Dayanıklılık: Var
Boyutlar: 105 x 69 x 9 mm
Ağırlık: 100 gr

Silicon Power Marvel M60

USB bellek arenasında fırtınalar koparacak.

ÜLKEMİZDEKİ depolama ürünleri arasına henüz yeni katılan bir marka olan Silicon Power, Marvel M60 model USB belleğinde USB 3.0 arabirimini kullanıyor. Kayar kapaklı bir tasarımın tercih edildiği Silicon Power Marvel M60, bir USB bellek için yüksek sayılabilecek bir depolama alanı (32 GB) sunuyor. 73 x 22 x 9 mm boyutların yanı sıra, 15 gram ağırlığı âdeta ürünü taşıdığınızı unutturur nitelikte. Ömür boyu garantili olarak satılan Silicon Power Marvel M60'ın en önemli özelliklerinden biri de veri yedekleme ve güvenlik araçları gibi detayların sunulduğu uygulamaların beraberinde gelmesi. Yüksek kapasiteyle birlikte USB 3.0'a yer verilmiş olması en önemli özellik.

182 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğaziçi
Tel: (212) 331 10 00
Web: www.bogazici.com.tr
Kapasite: 32 GB

Okuma hızı: 100 MB/sn
Yazma hızı: 70 MB/sn
Boyutlar: 73 x 22 x 9 mm
Ağırlık: 15 gram

Seasonic X-Series 760W

Performans ve sıfır ses bir arada.

SEASONIC'in en başarılı modellerini kapsayan "X-Series" ailesindeki 760W'lık güç kaynağı 80 Plus Gold sertifikasına sahip ancak onu sıra dışı kılan sıfır sesle çalışabilmesi. Sıfır ile yüzde 20'ye kadar olan yük durumunda -mesela gece boyunca indirme yaparken- güç kaynağı yüksek verimliliği sayesinde hiç ısınmadığından fanın çalışmasına gerek kalmıyor. Yüzde 20 ve 50 arasında ise 16 dB seviyesi sessiz mod sayesinde aşılmıyor. Tamamen modüler olarak tasarlanmış olarak ürün 760W güç çıkışı sağlıyor ve günümüzün en üst seviye sistemleri için bile yeterli gücü sunabiliyor. 12V kanalından 756W güç sağlayabilen ürün, overclock seven ve sınırları zorlamak isteyen kullanıcılar için de en başarılı tercihler arasında.

390 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Akortek
Tel: (212) 210 97 99
Web: www.akortek.com
Toplam güç: 760 watt
Fan: 120 mm
Modüler kablo: Var
Uzunluk: 16 cm

PFC: Aktif
+3.3V: 25A
+5V: 25A
+12V: 63A
-12V: 0.5A
+5Vsb: 3A

580 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Dijital Trend, Gümen Bilgisayar
Tel: (216) 266 87 70, (216) 594 54 84
Web: www.dijitaltrend.com, www.gumen-group.com
Toplam güç: 850 watt
Fan: 120 mm
Modüler kablo: Var

Uzunluk: 16 cm
PFC: Aktif
+3.3V: 25A
+5V: 25A
+12V: 70A
-12V: 0.5A
+5Vsb: 3A

Corsair AX850

80 Plus Gold sertifikası ile öne çıkıyor.

ÜLKEMİZDEKİ sayılı 80 Plus Gold sertifikalı güç kaynaklarından birisi olan Corsair AX850, tüm yük koşullarında yüzde 87'nin üzerinde verimlilik sağlıyor. Verimliliği yüzde 50 yük seviyesindeyken yüzde 92'ye kadar ulaşan güç kaynağı 850W besleme yapabiliyor ve tamamen modüler olarak tasarlanmış. Anakarta takılan 20+4 pin kablunun dâhil modüler olarak sunulduğu güç kaynağı aynı zamanda yüksek seviye bileşen kalitesi sayesinde fazla ısınmıyor ve serinlemek için fanın düşük devirle dönmesi yeterli oluyor. Ölçümlere göre güç kaynağı 750W yüklenmeyle uzun süre kullanılsa bile kulağın işitebileceği seviyede bir gürültü oluşmuyor. Corsair AX850'de tercih edilen fan 120 mm çapında.

Creative Sound Blaster Recon 3D

Konsol oyuncularını için özel bir ses kartı.

CREATIVE'in en yeni ürünlerinden biri olan Sound Blaster Recon 3D, hem bilgisayar hem de konsol ortamına uyum sağlayabiliyor. Sony'nin PlayStation 3'üne ve Microsoft'un Xbox 360'ına destek sunan üründe firmanın yeni nesil dört çekirdekli ses işlemcisi (Core 3D) ana görevi üstlenmiş durumda. Yüksek kalitedeki dijital sesi başarılı bir şekilde analog hâle dönüştürebilen ses kartında Dolby sertifikalarına sahip 5.1 kod çözücüsü de yer alıyor. Başta oyunlar olmak üzere birçok uygulamada ses netliğini artıran "Crystal Voice" teknolojisiyle fark yaratan Recon 3D USB bağlantısını kullanıyor. Oyunculara yönelik en küçük tıkrıtları hissetmeyi sağlayan ve tek tuşla aktif hâle getirilen "Scout Mode" özelliğı de oldukça dikkat çekici.

Fiyatı henüz belli değıl.

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Koyuncu, Multimedia
Tel: (216) 528 88 88, (212) 479 46 46
Web: www.koyuncu.com.tr,
www.multimedia.com

Bağılantı: USB 2.0
Uyumluluk: Stereo
Arabirimler: Analog, optik
Ses Çıkışı: 24 bit / 192 kHz

Asus R.O.G. Matrix GTX 580 Platinum

Daha fazlasını aramayacaksınız.

EN akıcı ve en detaylı oyun performansını elde etmek isteyen kullanıcılar için tamamen elden geçirilmiş ve oldukça sıra dışı bir ürün olan Asus R.O.G. Matrix GTX 580 Platinum, hiç şüphesiz piyasadaki lider grafik kartlarından biri. Oldukça performanslı bir soğutma sistemiyle donatılmış olan kart, üç yuva işgal ediyor ve 28 cm'yi aşan bir uzunluğa sahip. Baskı devre üzerinde voltaj ölçümü için noktalar ve fan hızını en yüksek devire yükseltmeniz için bir düğme bulunuyor. Öte yandan Asus karta hem özel bir arabirimden hem de işletim sistemi altından overclock uygulanabilecek ek bir yonga da eklemiş. Yapılan bir hatada tıpkı anakartlarda olduğu gibi arka taraftaki "Safe Mode" düğmesi kullanılabiliyor.

1457 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğazici, Çizgi, Mersa Sistem
Tel: (212) 331 10 00, (212) 356 70 70,
(216) 645 82 00
Web: www.bogazici.com.tr,
www.cizgi.com.tr, www.mersasistem.com.tr
Grafik işlemci: 816 MHz
Bellek miktarı: 1536 MB
Üretim tekniğı: 40 nm
ROPs: 32
DirectX sürümü: 11

Bellek arabirimi: 384 bit
Bellek hızı ve tipi: 4000 MHz GDDR5
Baskı devre: 28,4 cm
Yapı: Üç yuva
Güç bağlantısı: 2 x 8 pin
Bağılantılar: 2 x DVI, 1 x HDMI, 1 x DisplayPort
SLI desteğı: Var
Soğutma: Aktif

Asus Eee Pad Slider

Kayarak açılan fiziksel klavyesiyle farklılaşıyor.

10,1 inç boyutunda, 1280 x 800 piksel ve LED aydınlatmalı bir ekranın yer verildiği Asus Eee Pad Slider'da NVIDIA'nın 1 GHz hızında çalışan çift çekirdekli Tegra 2 platformu kullanılıyor. 1 GB sistem belleği ve 16 GB (isteğe bağlı 32 GB) depolama alanının sunulduğu üründe kablolu ve kablosuz birçok bağlantı teknolojilerinden yararlanılabiliyor. Asus Eee Pad Slider'ın en çarpıcı özelliği ise ince gövdesine rağmen kayarak açılan bir fiziksel klavye bulundurması.

Böylece ürün yazı yazmayı kolaylaştırarak bir taşınabilir bilgisayar konforu yaşatmayı başarıyor. Google'ın Android 3.1 işletim sistemini içeren üründe Asus'un geliştirmiş olduğu bazı ek uygulamalar da bulunuyor.

1185 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğaziçi, Çizgi, Mersa Sistem
Tel: (212) 331 10 00, (212) 356 70 70, (216) 645 82 00
Web: www.bogazici.com.tr, www.cizgi.com.tr, www.mersasistem.com.tr
Ekran: 10,1 inç / 1280 x 800
İşlemci: NVIDIA Tegra 2 (1 GHz)
İşletim sistemi: Google Android 3.1

Bağlantı: 802.11b/g/n
Bluetooth: Var
Depolama: 16 GB
Hafıza kartı: Micro SD
Hareket algılayıcı: Var
Batarya ömrü: 8 saat
Boyutlar: 273 x 180 x 17 mm
Ağırlık: 960 gram

Sony Tablet S

Beklenen tablet huzurlarınızda.

SONY Tablet S'in en önemli özelliği PlayStation sertifikalı ilk tablet olarak duyurulması. Böylece PlayStation'daki eğlenceli bazı oyunlar tablet üzerinde oynanabiliyor. Katlanmış bir dergiye benzeyen tasarımı sayesinde piyasadaki birçok tablettan sıyrılmayı başaran Sony Tablet S'te 1280 x 800 piksel çözünürlük destekli ve 9,4 inç büyüklüğünde bir ekran kullanılıyor. 16 GB depolama alanının yer verildiği üründe SD/SDHC destekli bir bellek kartı yuvası da dikkat çeken detaylardan. NVIDIA'nın 1 GHz'lık Tegra 2 işlemcisinden güç alan Sony Tablet S'te 1 GB kapasitede sistem belleği görev yapıyor. Li-ion batarya sayesinde sekiz saate varan kullanım süresi takdire değer. Öte yandan Mini USB arabiriminden de depolama takviyesi yapılabilir.

1200 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Sony
Tel: (216) 633 98 50
Web: www.sony.com.tr
Ekran: 9,4 inç / 1280 x 800
İşlemci: NVIDIA Tegra 2 (1 GHz)
İşletim sistemi: Google Android 3.1
Bağlantı: 802.11b/g/n

Bluetooth: Var
Depolama: 16 GB
Hafıza kartı: SD/SDHC
Hareket algılayıcı: Var
Batarya ömrü: 8 saat
Boyutlar: 241 x 174 x 10 mm
Ağırlık: 598 gram

Toshiba Qosmio F750-10L

Üçüncü boyutun gözlüksüz haliyle tanışma zamanı.

INTEL'in dört çekirdekli Core i7 2630QM işlemcisini 8 GB kapasitede DDR3 sistem belleği ve 500 GB kapasitede 7200 devirli sabit diskle birlikte sunan Toshiba Qosmio F750-10L güçlü donanımının dışında şık tasarımıyla da dikkat çekmeyi başarıyor. 1920 x 1080 çözünürlük desteği sunan ekranında gözlük kullanılmadan izlenilebilen üç boyutlu görüntüleri oluşturan bilgisayarda elde edilen deneyim gözlükle alınan sonuçlara yakın ve etkileyici. Tek dezavantaj, içeriklerdeki çözünürlüğün düşürülerek üç boyutlu görüntülerin sağlanması; ancak yine de gözlüksüz bir deneyim adına değer. Toshiba Qosmio F750-10L alanındaki öncü ürünlerden biri olma başarısına sahip.

Fiyatı henüz belli değil.

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Toshiba
Tel: (212) 340 60 80
Web: www.toshiba-tr.com
İşlemci: Intel Core i7 2630QM (2 GHz)
Bellek: 8 GB DDR3 1333 MHz
Sabit disk: 500 GB / 7200 rpm / 16 MB cache
Optik sürücü: Blu-ray
Ekran: 15,6 inç / 1920 x 1080 / 16:9
Grafik kartı: NVIDIA GeForce GT540M

Webcam: 1,3 MP
Kart okuyucu: SD/MMC, Memory Stick, xD Picture Card
Kablosuz: 802.11b/g/n
Genişletme: Yok
Görüntü çıkışı: D-Sub, HDMI
Batarya: Altı hücre
İşletim sistemi: Windows 7 Home Premium
Boyutlar: 384 x 263 x 30 mm
Ağırlık: 2,9 kg

1621 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Penta
Tel: (216) 528 00 00
Web: www.penta.com.tr
İşlemci: Intel Core i5 2410M (2,3 GHz)
Bellek: 4 GB DDR3 1066 MHz
Sabit disk: 640 GB / 5400 rpm / 8 MB cache
Optik sürücü: Çift katman DVD yazıcı
Ekran: 15,6 inç / 1366 x 768 / 16:9
Grafik kartı: NVIDIA GeForce GT540M

Webcam: 1,3 MP
Kart okuyucu: SD/MMC, Memory Stick, xD Picture Card
Kablosuz: 802.11b/g/n
Genişletme: Yok
Görüntü çıkışı: D-Sub, HDMI
Batarya: Altı hücre
İşletim sistemi: Windows 7 Home Premium
Boyutlar: 383 x 249 x 38 mm
Ağırlık: 2,3 kg

MSI FX620DX

Fiyatının karşılığını sonuna kadar veriyor.

MSI'in en yeni taşınabilir bilgisayarlarından biri olan FX620DX, uygun fiyatına rağmen sunduğu üst seviye özelliklerle dikkatleri üzerine topluyor. Oldukça şık bir gövde malzemesine sahip olan ürün öncelikle 2,3 kg'lık ağırlığıyla takdiri hak ediyor. Intel Core i5 2410M işlemci, 4 GB sistem belleği ve NVIDIA GeForce GT540M grafik kartı oyunlar da dâhil olmak üzere zorlayıcı birçok uygulamanın üstesinden gelmek adına yeterli. Chiclet yapısında bir klavyenin yer verildiği üründe üç adet USB arabirimi bulunuyor ve bunlardan sağ tarafa konumlandırılan iki tanesi 3.0 standardına uygun yapıda. MSI FX620DX'in ses kalitesinin de standart bir taşınabilir bilgisayarın üzerinde olduğunu söylemeliyiz.

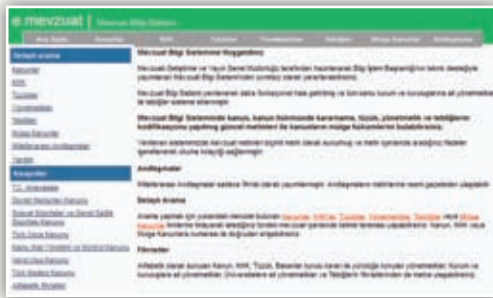
Haklarınızı öğrenin

Gerek teknolojik ürün alışverişlerinizde gerekse dijital dünyada sahip olduğunuz hakları ve geçerli yasaları bilmeniz, kolayca kandırılmamak ve zor duruma düşmemek için şart.

Selim ŞUMLU / selim@PCnet.com.tr

HEPİMİZ, bir ürüne veya hizmete verdiğimiz paranın karşılığını sonuna kadar almak isteriz. Satın aldığımız şey tüm isteklerimizi karşılarsa ve kendisinden beklediğimiz süre boyunca sorunsuz çalışırsa ne âlâ, ama ne yazık ki durum her zaman böyle olmayabiliyor. İşte böyle hâllerde tüketicinin ekonomik çıkarlarını, sağlığını ve güvenliğini korumak için hemen hemen tüm ülkeler bazı düzenlemeler getirmiştir. Türkiye'nin de bu konuda yeterli düzenlemelere sahip olduğunu söylemek mümkün. Ancak, herhangi bir sorun yaşamanız hâlinde yeri geldiğinde hakkınızı arayabilmek için önce yasalarla size verilen hakları ve gerektiğinde nasıl davranmanız gerektiğini bilmeniz gerekiyor. Bu ayki kapak konumuzda, Türkiye'de yürürlükte bulunan düzenlemeleri dikkate alarak, özellikle teknoloji alışverişi ve telif haklarıyla ilgili pek çok soruyu yanıtlamaya çalışıyoruz.

UYARI: Bu yazının yazarı hukukçu değildir ve yazıda yer verilen bilgiler hukukî tavsiye niteliği taşımaz. Yazı içeriği, Türkiye'deki mevzuatın derlenerek yorumlanması yoluyla oluşturulmuştur ve sadece size yol göstermesi amaçlanmıştır. Herhangi bir konuda şüpheye düşmeniz hâlinde bir hukukçuya danışmanızı tavsiye ederiz.

Yazıda bahsi geçen tüm kanun ve yönetmeliklere www.mevzuat.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Satın alıp henüz paketini açmadığım bir ürünün başka bir yerde daha ucuza satıldığını gördüm. Ürünü iade edip paramı geri alabilir miyim?

Ürünü fiziksel bir mağazadan satın aldıysanız yasal olarak böyle bir hakkınız bulunmuyor. Buna rağmen, müşteri memnuniyetini öne çıkaran zincir mağazaların birçoğu paketi açılmamış ürünleri iade etmek istediğinizde sorun çıkarmıyor. Hatta bazı mağazalarda karşılaştığınız “en düşük fiyat garantisi” sayesinde ürün sizde kalırken paranızın önemli bir kısmını geri alabilirsiniz. İade konusundaki istisna, internet üzerinden yapılan satışlardır. Bu durumda satıcıyla aranızda bir “mesafeli sözleşme” yapılır ve malı teslim aldıktan andan itibaren 7 gün içinde hiçbir sebep göstermeden (niteliği itibarıyla iade edilemeyecek bir mal değilse) iade edebilirsiniz.

GittiGidiyor veya sahibinden.com gibi bir sitedeki bireysel satıcıdan ürün satın aldım, ama aldığım ürün sitedeki açıklamaya uymuyor. Ne yapabilirim?

Bu gibi birebir alışverişler Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamına girmemesine rağmen ikinci el alışveriş ve açık artırma siteleri çeşitli koruma mekanizmaları geliştirmiştir. Bu mekanizmaları kullanırsanız, ürün size ulaşmış siz onay verene kadar

⇒ sahibinden.com'un GeT sistemi güvenli alışveriş yapmanızı sağlıyor.

parası satıcıya aktarılmaz. Ürünü size ulaştığında beklediğiniz gibi olmadığını fark ederseniz, ödemeye onay vermeden ürünü iade edebilirsiniz.

İnternette alışveriş yaparken ne gibi haklara sahibim?

Çevrimiçi alışverişlerde haklarınız hem Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hem de Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği ile korunur. Buna göre, satıcı siparişinizi aldıktan sonra 30 gün içinde siparişinizi temin etmek zorundadır ve önceden belirtmek koşuluyla bu süreyi 10 gün uzatabilir. Satın aldığınız mal size ulaştıktan sonra, 7 gün içinde sebep göstermeden iade edebilirsiniz. Bu durumda ulaştırma (genellikle kargo) bedeli de satıcıya aittir. Satıcı cayma bildirimini aldıktan sonra bedelini 10 gün içinde iade eder.

“Ayıplı mal” nedir?

Ambalajında, etiketinde, tanıtma ve kullanma kılavuzunda, reklam ve ilanlarında yer alan veya satıcı tarafından bildirilen veya standardında tespit edilen özelliklere aykırı olan, kullanım amacı bakımından değerini veya tüketicinin beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran içeren mallar ayıplı mal olarak kabul edilir. Bu eksiklikler maddi olabileceği gibi hukuki veya ekonomik eksiklikler de olabilir. “Bozuk” veya “hasarlı” çıkan malların “ayıplı” olduğu genelde şüphe götürmüyor ama, örneğin, üzerinde “Tüm Phenom serisi işlemcilerle uyumludur.” yazan bir işlemci soğutucusu aslında Phenom II X4 işlemcilerle uyumlu değilse ve bu özellikle belirtilmemişse, bu mal da ayıplıdır.

30 gün içinde bu durumu satıcıya bildirirseniz, bedel iadesini de içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme haklarına sahip olursunuz. Satıcı bu talebinizi reddedemez.

Cayma hakkımı nasıl kullanabilirim?

İnternet üzerinde yapılan bir alışverişte 7 gün içinde cayma hakkınızı kullanarak ürünü iade etmeye karar verirsiniz, satıcı ürünü sizden almak veya ulaştırma masrafını üstlenmek zorundadır. Alışveriş sitelerinin genellikle anlaşmalı kargo firmaları vardır bu firmayı kullanarak ürünü karşı ödemeli göndermenizi isterler. Yalnız ürünü göndermeden önce genellikle bir form doldurmanız gerekir. Öncelikle sitenin yardım sayfalarından veya destek hattından bu konuda bilgi almanızda fayda var.

Ürün bir mağazadan satın aldıysanız cayma hakkınız olmayabilir, varsa da şartları mağaza belirler.

⇒ Arızalı ürünü iade etmeden önce bir form doldurmanız gerekebilir.

⇒ "Outlet" mağazalarından yapacağınız alışverişlerde haklarınız kısıtlı olabilir.

Teknolojik ürünlerin ömrü ne kadardır?

Elektronik ürünler kullandıkça yıpranan parçalara ve devrelere sahiptir. Çoğu ürünün ömrü, normal kullanımda birkaç yıldır. Ülkemizde satılan elektronik ürünlerle birlikte en az 2 yıl garanti verilmek zorundadır. Ürünlerine güvenen firmalar bu garanti süresini daha da uzatabilirler. Satıcı; garanti belgesi kapsamındaki malların, garanti süresi içerisinde arızalanması hâlinde malı işçilik masrafı, değiştirilen parça bedeli ya da başka herhangi bir ad altında hiçbir ücret talep etmeksizin tamiriyle yükümlüdür. Elbette kullanım kılavuzunda yer alan hususlara aykırı kullanımdan (kullanıcı hatası) doğan arızalar bu kapsamda değildir.

Bir ilanda gördüğüm özellik nedeniyle satın aldığım üründe o özelliğin mevcut olmadığını fark ettim. Paramı geri alabilir miyim?

Evet, bu mal "ayıplı mal" kabul edileceğinden 30 gün içinde iade edebilirsiniz. İlan veya broşürde yer alan "Tipografik hatalardan mağazamız sorumlu değildir." ibaresi de sizi bağlamaz. Örneğin bir cep telefonu ilanında ekranın 4 inç olduğunu okudunuz ve telefonu satın aldınız, ama ekranın aslında 3 olduğunu ve bu bilginin yanlış yazıldığını sonradan fark ettiniz. Aldığınız telefonu 30 gün içinde mağazaya geri götürüp paranızı alabilirsiniz.

İndirim veya kampanya dâhilinde bir alışveriş yaptığımda haklarım değişir mi?

Hayır, konuyla ilgili tüm kanunlar tarafından aynı şekilde korunmaya devam edersiniz. Ancak ürünün üzerinde "özürlüdür" ibaresi bulunuyorsa yalnızca ayıplı mal satılan veya bir kat ya da reyondan satın alınmışsa, bu durum faturada da belirtilmişse "ayıplı mal" ile ilgili haklardan yararlanamazsınız.

Bir şey satın alırken sözleşme imzalamam isteniyor, imzalamak zorunda mıyım?

Taksitle satış, kampanyalı satış, mesafeli satış ve abonelik satışlarında yazılı sözleşme yapılır. Mağazadan peşin ödeme yoluyla satın aldığınız bir ürün için normalde sözleşme imzalamanız gerekmez. Tüketici Kanunu'na göre "Satıcı veya sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı değildir." Yani, örneğin, imzaladığınız sözleşmede Tüketici Kanunu'ndan doğan temel haklarını ihlal eden bir madde varsa, sözleşmeyi imzalamış olsanız dahi o madde otomatik olarak geçersiz olur.

Ayrıca, Kanun gereği, sözleşmenin karınca duası gibi değil, en az 12 puntuyla yazılmış olması gerekir.

Satın aldığım teknolojik ürünün içinden çıkan garanti formunu doldurmam veya internet üzerinden kayıt yaptırmam gerekiyor mu?

Aynı ambalaja sahip teknolojik ürünler pek çok ülkede satışa sunulduğu için Türkiye'deki böyle bir şart olmasa bile bazen bu tür formlarla karşılaşmanız normal. Eğer ürünün paketinden Türkiye'de ithalatçıya veya üreticiye ait bir garanti belgesi çıktıysa ve ürünün faturası da elinizdeyse başka bir şey yapmanız gerekmiyor, garantiniz otomatik olarak işlemeye başlar. Öte yandan, ürünle ilgili bazı ekstra özellikler ve kampanyalardan yararlanmak için internet üzerinden bir kayıt yaptırmamız gerekebilir. Bu kaydı tamamlamak sizin tercihinize kalmış.

Aldığım ürünle ilgili bir sorun yaşadığımda önce satın aldığım mağazaya mı yoksa üretici firmaya mı danışmalıyım?

Bunun yanıtı aldığınız ürüne göre değişebilir. Ünlü mağazaların ve markaların müşteri hizmetleri genellikle oldukça donanımlıdır ve önce hangisine danışırsanız danışın sizi doğru yere yönlendireceklerdir. Mağazaların arızalı ürünlerle ilgili kendilerine has politikaları da olabilir. Örneğin, müşteri ilişkilerine önem veren bir mağaza, geri götürdüğünüz ürünü üreticiye gönderip sizi bekletmek yerine hemen yeni bir ürün temin edebilir. Hepsiburada.com gibi aracı niteliğindeki sanal mağazalarsa gecikmeyi önlemek amacıyla ürünleri

⇒ www.tuketici.gov.tr adresi tüketici haklarına dair pek çok bilgi ve başvuru kaynağı içeriyor.

kendisine değil de doğrudan üreticiye göndermenizi isteyebilirler.

Ekstra garanti/sigorta hizmeti sunan paketler ne kadar makul?

Pahalı bir ürün alırken onu güvence altına da almak istersiniz. Tüm teknolojik ürünler garanti kapsamında geliyor ama bu kapsam sizin için yeterli olmayabilir. Örneğin, hırsızlık veya kullanıcı hataları normalde garanti kapsamında değildir. Oysa uygun fiyata özel bir paket satın alarak ürününüzün garanti ve sigorta koşullarını geliştirebilirsiniz. Örneğin Gold'un sunduğu VIP Protect ve Media Markt'ın sunduğu GarantiÖtesi bu tarz hizmetlerden. Teknokask da mağazadan bağımsız olarak satın alınabilecek paketler sunuyor. Yalnız böyle bir pakete yatırım yapmadan önce sunduğu hizmetleri ve talep ettiği koşulları dikkatle incelemekte fayda var, aksi hâlde ödediğiniz bedel yanabilir. Neyse ki her birinin web sitesi konuyla ilgili oldukça açıklayıcı bilgiler içeriyor.

İnternet üzerinden verdiğim siparişte "ortalama teslim süresi 3-4 gün" olarak belirtilmesine rağmen siparişim hâlâ elime ulaşmadı. Ne yapabilirim?

Ortalama teslimat süresi, adı üstünde, sadece ortalama süreyi belirtir ve satıcının siparişinizi ulaştırması gereken maksimum süre değildir. Mesafeli Satışlar Yönetmeliği'ne göre satıcı, siparişinizi aldıktan sonra 30 gün içinde siparişinizi temin etmek zorundadır. Önceden bildirmek koşuluyla bu süreyi 10 gün uzatabilir. Kısacası, 30 gün geçmeden yasal bir hakka sahip olamazsınız.

→ Kredi kartınızı veren banka, harcamalarınızın iadesi konusunda size yardımcı olabilir.

Ödemeyi kredi kartıyla yaptıysanız, 30 gün sonrasında bankanızla iletişime geçerek çoğunlukla yasal bir işleme gerek kalmadan paranızın iade edilmesini sağlayabilirsiniz.

Kargoyla gelen ürün hasarlı çıktı. Ne yapabilirim?

İnternet üzerinden bir alışveriş yaptıysanız, kurye size ulaştığında paketi teslim alırken mutlaka açın ve içeriğini kontrol edin. Ürünlerde herhangi bir eksiklik ya da yanlışlık varsa paketi teslim almadan tutanak tutturarak geri gönderebilirsiniz. Bu durumu satıcı firmaya da haber vermeyi unutmayın. Diyelim ki ürünün paketinde gözle görülür bir hasar olmamasına rağmen kurye gittikten sonra paketi açtığınızda bir parçanın kırık olduğunu fark ettiniz. Bu durumda öncelikle kargo firmasıyla iletişime geçin. Kargo firması size yardımcı olmazsa satıcı siteyle iletişime geçin. Müşteri memnuniyetine önem veren bir site, elinden geldiğince size yardımcı olmaya çalışacak ve büyük ihtimalle ürünü değiştirecektir. Kargodan değil de üretimden kaynaklanan (örneğin

→ İyi bir alışveriş sitesinin yardım sayfaları da aradığınız bilgiyi size sunabilmelidir.

aldığınız kitabın 10 sayfasının eksik basılması) bir sorun varsa "ayıplı mal" söz konusudur ve doğrudan satıcı siteyle iletişime geçmeniz gerekir.

Aşırı ısınan dizüstü bilgisayarım masama da zarar verdi. Sorumlusu kimdir?

Bahsi geçen mal normal şekilde kullanılmasına rağmen -ki bir dizüstü bilgisayarı masaya koymak normaldir- kullandığı diğer mallara zarar vermişse bu bir "ayıplı maldır". Tüketici Kanunu'na göre tüketici, 30 gün içinde ayıplı satıcıya bildirmek kaydıyla ayıplı maldan doğan haklarının yanı sıra "ayıplı malın neden olduğu ölüm ve/veya yaralanmaya yol açan ve/veya kullandığı diğer mallarda zarara neden olan hallerde imalatçı-üreticiden tazminat isteme hakkına da sahiptir."

Garanti süresi dolan bir ürünün tamir edilmesini talep edebilir miyim?

Satın aldığınız bir ürün garanti süresi dolduktan sonra arızalanırsa satıcının veya üreticinin bu konuda herhangi bir sorumluluğu yoktur. Firma sizden tamir için kendi belirlediği ücreti talep edebilir. Siz de garanti koşullarının dışına çıkarak ürününü istediğiniz gibi açıp kurcalayabilir veya yetkili olmayan servislere tamir ettirebilirsiniz.

Abonelik sistemiyle çalışan bir yazılım ya da site kredi kartımdan otomatik olarak para çekmiş. İade isteyebilir miyim?

Tüketici Kanunu'na göre, aboneliği sonlandırma isteğinizi yazılı olarak bildirirseniz gerekir. İsteğinizi alan satıcı bunu 7 gün içinde yerine getirmekle yükümlüdür. (Dergi gibi süreli yayınlar için 3 aya kadar uzayabilir.) Öte yandan, belli bir abonelik süresi taahhüt ederek

bir indirimden veya kampanyadan yararlandysanız aboneliğinizi erken bitirmeniz hâlinde satıcı size ekstra masraf çıkarabilir. ADSL ve dijital televizyon yayını gibi abonelikler genelde bu şekilde işler. Öte yandan, yurt dışında bir abonelik söz konusuysa hakkınızı aramanız zor olabilir. Bu durumda satıcı firmayla nazik bir şekilde yazışarak iade istemeniz doğru çözüm olacaktır. Son çare olarak bankanızla da görüşmeyi deneyebilirsiniz.

Satın aldığım müzikleri ve filmleri farklı bir formata dönüştürerek bilgisayarıma veya müzik çalarıma kopyalayabilir miyim?

Yurt dışındaki pek çok yasağın aksine, ülkemizde 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kullanıcılara bu hakkı tanımıştır. Kanun'a göre "Bütün fikir ve sanat eserlerinin, yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür." Ayrıca "Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yaranan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır."

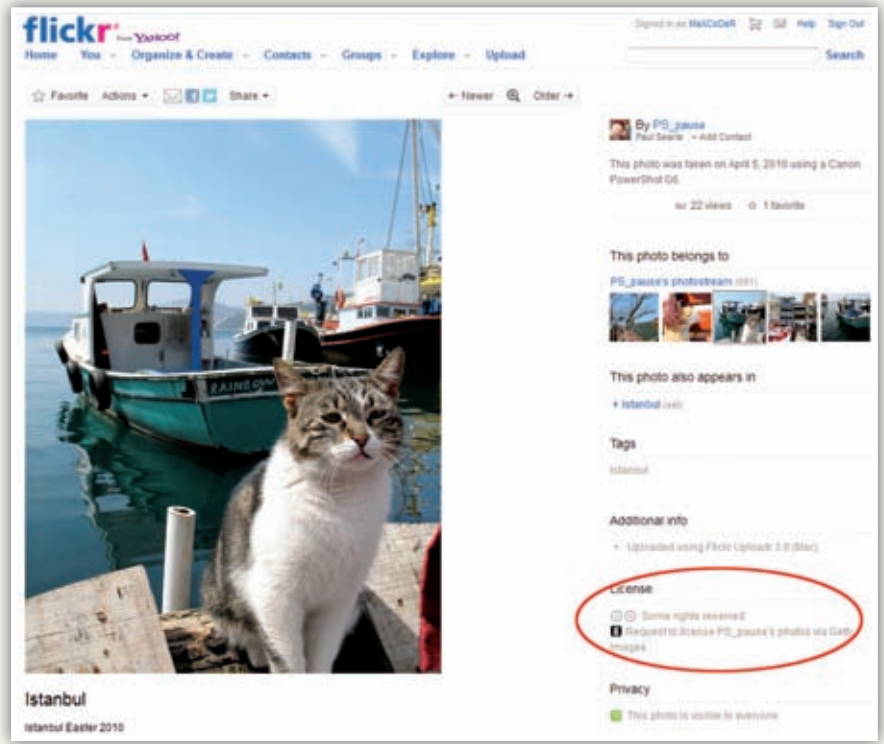
Kısacası, sadece kişisel kullanımınıza yönelik olmak kaydıyla müzik CD'lerinizi veya film DVD'lerinizi istediğiniz biçime dönüştürerek diğer cihazlarınıza aktarabilirsiniz. Ancak bunları satamaz ve internette dağıtamazsınız.

Bireysel kullanım için aldığım bir eseri kiralayabilir veya ödünç verebilir miyim?

Hayır. Eserin kiralama ve ödünç verme gibi tüm dağıtım hakları eser sahibine aittir ve bu işlemler için ayrıca izin alınması gerekir. Ancak kullandığınız bir eseri (okuduğunuz bir kitap, izlediğiniz bir film vb.) yeniden satmanız eser sahibinin haklarını ihlal etmez.

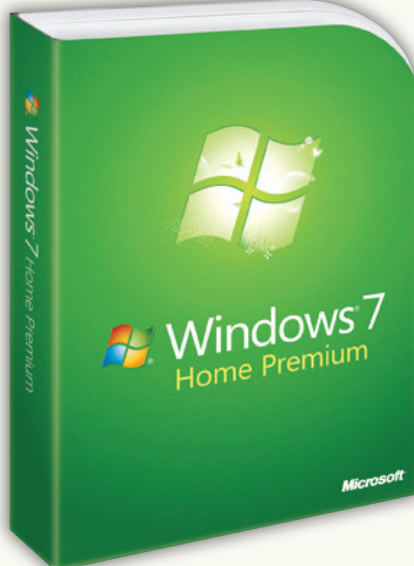
Kablosuz ağımı kullanan biri yasa dışı bir işlem yaparsa bundan sorumlu olur muyum?

Kablosuz ağınızı şifresiz olarak kullanıma açarsanız civarınızdaki herkes sizin internet bağlantınızı civarınızdaki herkesle paylaşmış olursunuz. Ancak modeminize atanmış tek bir IP adresi vardır ve diğer bağlı kullanıcılar da bu IP adresi

üzerinden işlem yapmış olurlar. Resmî bir şikâyet olması durumunda internet servis sağlayıcınız bir IP adresinin o saatte kimin tarafından kullanıldığını kolayca tespit ederek resmî mercilere bilgilerinizi verir. Tabii bu durumda hattın sahibi olarak sizin bilgileriniz mahkemeye veya emniyet güçlerine ulaşır.

Yapmadığınız bir iş için sorumlu olmamanıza rağmen bunu kanıtlamanız da zor olabilir. Bu konuda yasal bir boşluk olduğundan söz etmek mümkün. Buna rağmen, başınızın derde girmesini istemiyorsanız kablosuz ağınıza mutlaka şifre koymanızı ve şifrenizi tanımadığınız kişilerle paylaşmamanızı öneririz.

Satın aldığım ve artık kullanmadığım bir yazılımı satabilir miyim?

Genellikle evet. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre eserler yeniden satılabilir, ancak bazı yazılımlar sözleşmeleri gereği buna izin vermeyebilirler. Örneğin, antivirüs yazılımları genellikle ilk kuruldukları bilgisayarlardan kaldırılmak ve lisans anahtarının yeniden etkinleştirilmesi suretiyle başkasına verilebilir, ancak bunun için destek almanız gerekebilir. Microsoft'un Windows ve Office gibi yazılımları sadece bir kez satılabilir veya başkasına verilebilir. Adobe yazılımlarıysa 4 kez el değiştirebilir. Böyle bir satış durumunda elinizdeki tüm fiziksel malzemeleri, lisans kodunu ve faturayı da alıcıya vermeniz gerekir. Yeni bilgisayarlarla birlikte yüklü gelen OEM Windows sürümleri satılamaz ve başka bilgisayara aktarılamaz. Office veya Creative Suite gibi paketlerin içindeki bileşenler de ayrı ayrı satılamaz.

Telif hakkı bulunan şarkıları kişisel videolarımda kullanabilir miyim?

Yasal olarak hayır, ama çoğu durumda kullanmanız sıkıntı yaratmaz. Örneğin, özel bir güne ait fotoğrafları slayt gösterisine dönüştürürken veya çektiğiniz amatör bir videoyu DVD'ye kaydederken sevdiğiniz şarkıları fon müziği olarak kullanmak isteyebilirsiniz. Normal şartlar altında bunun için eser sahibinden izin

almanız gerekir; ama videonuzu halka açık bir yerde göstermeyecekseniz, yani sadece aile içinde izleyecekseniz ve kâr amacı gütmüyorsanız herhangi bir sorun yaşamazsınız.

Başka bir web sitesinde bulduğum fotoğrafı kendi sitemde kullanabilir miyim?

Hayır. Fotoğraflar ve diğer güzel sanat eserlerinin de tüm hakları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince eser sahibine aittir ve bunları sahibinden izin almadan kopyalayamaz, kullanamazsınız. Telif hakları, Türkiye'nin de imzaladığı birçok uluslararası telif hakkı sözleşmesiyle de korunur. Bu nedenle yabancı bir sitede bulduğunuz resmi de araklayıp kullanabileceğinizi düşünmeyin.

Tabii fotoğrafı indireceğiniz sitenin lisansı, fotoğrafı belli koşullar altında kullanmanıza izin veriyor olabilir ki bu durumda iş değişir. Örneğin ünlü fotoğraf paylaşım sitesi Flickr'da Creative Commons lisanslı, eser sahibinin ismini belirtmek koşuluyla kullanabileceğiniz pek çok fotoğraf bulabilirsiniz. Eser sahibi eserini izinsiz kullandığınızı fark ederse ve uyarısına rağmen fotoğrafı kaldırmazsanız ceza ödemek zorunda kalabilirsiniz.

Bir sitede yayımlanmış bir yazıyı kaynak göstermek koşuluyla kullanabilir miyim?

Hayır. Web sitelerinde yayımlanan haber ve makale gibi yazılı içerikler "ilim ve edebiyat eseri" sayılır ve hem Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında hem de uluslararası telif hakkı yasalarıyla korunurlar. Yazının orijinaline link vermek, yazarın adını belirtmek, "alıntıdır" notu düşmek gibi hiçbir eylem sizi haklı çıkarmaz. Bir yazıyı kullanabilmek için, o yazının sahibinden izin almak zorundasınız.

Bu konuyla ilgili sürecin nasıl işlediği 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir. İçerik nedeniyle haklarınızın ihlâl edildiğini düşünüyorsanız, içerik sağlayıcısına (site sahibi), buna ulaşamamanız hâlinde yer sağlayıcısına başvurarak kendisine ilişkin içeriğin yayından çıkarılmasını ve yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabı bir hafta süreyle

→ Tüketici Dernekleri Federasyonu (www.tudef.org.tr) pek çok derneği bir araya getiriyor.

internet ortamında yayımlanmasını isteyebilirsiniz. Talebinizin yerine getirilmemesi hâlinde öngörülen para ve hapis cezalarını Kanun'da görebilirsiniz.

İnternette izinsiz kullanılan fotoğrafımı kaldırtabilir miyim?

Çoğunlukla evet. Kişisel fotoğrafınız sizin rızanız dışında sinema, televizyon, gazete, afiş, kitap ve benzeri araçlarla teşhir edilip yayımlanamaz. Aksi bir durum "kişilik haklarına saldırı" olarak kabul edilebilir ve Medeni Kanun'a göre tazminat ödenmesini gerektirebilir. Bunun bir istisnası, fotoğrafınızın "daha üstün nitelikte kamusal yarar" için kullanılmasıdır. Yani, örneğin gazetede çıkan bir habere ait kalabalık bir fotoğrafta siz de bulunuyorsanız büyük ihtimalle bununla ilgili bir hak iddia edemezsiniz.

Adli arama yapılması hâlinde bilgisayarımdaki materyallerle ilgili parolaları vermek zorunda mıyım?

Aramayla ilgili detaylar Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Bilgisayarlarda aramaya dair 17. maddeye göre "... şüphelinin kullandığı bilgisayar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkarılmasına, bu kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine hâkim tarafından karar verilir. Bilgisayar, bilgisayar programları

ve bilgisayar kütüklerine şifrenin çözülmemesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması hâlinde çözümün yapılabilmesi ve gerekli kopyaların alınabilmesi için, bu araç ve gereçlere elkonulabilir. Şifrenin çözümünün yapılması ve gerekli kopyaların alınması hâlinde, elkonulan cihazlar gecikme olmaksızın iade edilir." Anlaşılabileceği üzere, şifrenin edinilememesi hâlinde bilgisayarınıza derhâl elkonulabiliyor. Gerçi uygulamada şifreler elde edilse bile bilgisayarlarda "gizli veriler" olduğu düşünülerek elkonulabileceğini düşünülebilir, ama her ne olursa olsun sorun çıkarmamanızda ve talep edilen şifreleri vermenizde fayda vardır.

Haklarımı yasal yollardan aramak istersem ne yapabilirim?

Eğer muhatap olduğunuz firma taleplerinize yanıt vermiyor ve yasal haklarınızı çiğnemekte ısrar ediyorsa hukuka başvurmadan başka çareniz kalmıyor. Bu konuda kendiniz dava açabilecek yeterlilikte değilseniz ve bir avukatla görüşme imkânınız yoksa tüketici dernekleriyle iletişime geçmenizi öneririz. Google'da "tüketici hakları" şeklinde yapacağınız bir aramayla Türkiye'deki derneklerin çoğunun web sitesine ulaşabilirsiniz. Dernekler ne yapmanız gerektiği konusunda size yol gösterebilirler. ❖

Bir telefon ve bir TV

Büyük balığın küçük balığı yutması gibi, teknolojik ürünler de zamanla birbiri içine geçiyor. Gelecek yıllar sadece bir telefon bir de TV'den ibaret olabilir.

Pamir KIZILTUĞ
pamir@PCnet.com.tr

MÜZİK çalarların geçmiş yıllardaki en popüler ürünlerden biri olduğu kesinlikle inkâr edilemez, değil mi? İnkâr edilemeyecek gerçeklerden bir diğeri de cep telefonlarının zamanla gelişerek müzik çalarları yuttuğu. Fanatikleri olan birkaç müzik çalar modeli dışında, cep telefonları dururken pek az kişi eskiden kalma alışkanlıklarını sürdürüyor. Elbette günümüzün telefonları gelişim sürecini sadece müzik çalarları yutmakla tamamlayabilmiş değil. Şimdi kısaca günümüzün cep telefonlarının -aslında artık akıllı telefon demek gerekli- hangi türde cihazları piyasadan silmek üzere olduğuna değinelim.

Navigasyon cihazlarına herkesin ihtiyacı olmasa da bir kere kullanan bir kişinin oldukça hoşuna gittiğini ve olası seyahatlerde mutlaka kafasından geçirdiğini tahmin edebiliyoruz. Günümüzdeki akıllı telefonların büyük çoğunluğunda navigasyon özelliği destekleniyor. Dikkat edilmesi gereken en önemli detay, navigasyona hayat veren GPS yongası. Donanımsal olarak yer verilen GPS yongası sayesinde mobil operatörünüze herhangi bir bağlantı ücreti ödemeden ve çok daha hassas şekilde navigasyon hizmetini kullanabilirsiniz. GPS yongası içermeyen modellerdeyse operatör destekli A-GPS (Assisted GPS) sunuluyor ve aslında pek işlevsel bir çözüm değil. Uygun fiyatlı uygulamalar

yükleyerek -geçen ayki sayımızda değinmiştik- akıllı telefonunuzu kolayca bir navigasyon cihazı hâline getirebilirsiniz. Yakın gelecekte navigasyon cihazı diye bir şey kalmayacağını şimdiden ilan edebiliriz. Öngörmesi pek zor değil.

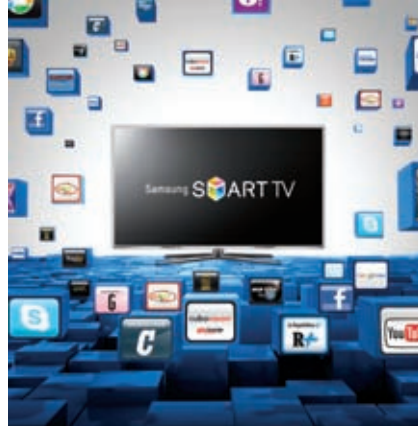
Uzun bir zaman önce fotoğraf çekme ihtiyacını sadece cep telefonlarıyla karşılayan kullanıcıların hata ettiğini söyledik. O zamanların cep telefonları -akıllı telefonlara geçiş yeni yeni başlarken- en fazla 1,3 MP çözünürlükte fotoğraf çekebiliyordu. Elbette 5 MP çözünürlükte fotoğraf çekebilen bir dijital fotoğraf makinesine kıyasla çok düşük bir kaliteye sahipti. Günümüzdeyse durum epey

değişmiş durumda ve üreticiler kameraya objektif ve algılayıcı kalitesine varana dek büyük önem gösteriyorlar. Gerçekten iddialı bir akıllı telefona sahipseniz yanınızda kompakt seviyede bir fotoğraf makinesi taşımanıza gerek kalmıyor. Akıllı telefonlar da 1080p çözünürlükte video kaydı yapabiliyorlar ve kalite bakımından alkışı hak ediyorlar. Şimdilik tek sıkıntı optik yakınlaşma olarak gözüküyor ama dikey hareketli sistemlerde durumun üstesinden gelmek pek uzun sürmeyecek. Evet, akıllı telefonlar kompakt sınıftaki fotoğraf makinelerini de piyasadan silmek üzere. DSLR'lar ise sanatsal bir kategoride olduğu için telefonlarla asla kıyaslanamayacak derecede üstün sonuçlar sağlıyorlar. Kullanıcı kitlesi tamamen ayrı.

Akıllı telefonlarla birlikte taşınabilir oyun konsollarının da biraz kan kaybettiği söylenebilir. Özellikle Apple'ın iOS'inde ve Google'ın Android'inde birçok popüler oyun rahat bir şekilde oynanabiliyor. Üstelik çoklu oyuncu desteği, internet üzerinden güncelleme ve birçok yenilik de bulunuyor ve konsol sürümlerinden neredeyse eksiksizler. Yine akıllı telefonlar sayesinde e-posta ve anlık mesajlaşma gereksinimleri karşılanabiliyor, RSS okunabiliyor, dolayısıyla bilgisayar açmaya bile çoğu zaman gerek olmuyor. Özellikle tabletlerin yayılmasıyla birlikte günlük hayatta bilgisayara olan gereksinim daha da azalmış durumda. Sık şekilde yazı yazan kullanıcılar için tabletler halen pratik olmasa da üreticilerden gelen farklı çözümler bilgisayarları tamamen kıskaca alacak gibi görünüyor. Sony'nin çıkardığı PlayStation sertifikalı tabletlere de yeri gelmişken değinelim. Tabletler daha büyük ekranları ve daha güçlü donanımlarıyla oyun konsolları için de ciddi birer rakip olacaklar. Akıllı telefonlar ve tabletlerle birlikte dokunmaya alıştık. Artık ürünleri dokunarak

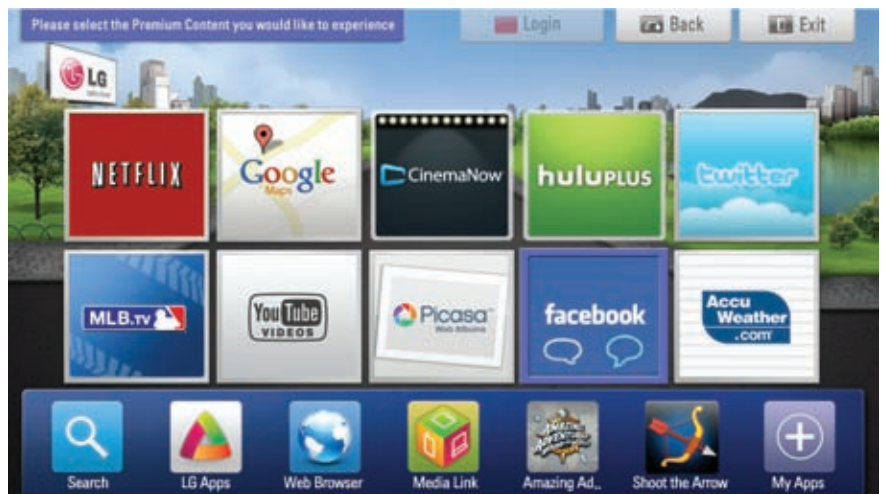

yönetmek bize hiç tuhaf ya da zor gelmiyor. Ancak asıl olarak aldığımız şey uygulama kurulmasına izin veren platformlar. Günümüzdeki önemli bir gündem de akıllı televizyonlar. Hatırlayacağınız üzere televizyonlar artık HD medya oynatıcı olarak adlandırdığımız cihazları tamamen bünyesine katmak üzere. USB arabiriminden aktarılan videolar, fotoğraflar ve müzikleri birçok televizyon sorunsuz bir şekilde oynatabiliyor. Öte yandan bazı modellerde dijital TV alıcısına bile destek veriliyor ve böylece uydu alıcı kullanmadan dijital yayınlar izlenebiliyor. Demek istediğimiz, televizyonlar da tıpkı akıllı telefonlar gibi büyük bir gelişim ve yutma süreci içindeler. Özellikle yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan akıllı televizyon kavramıyla salon bilgisayarlarının da geleceği kuşku uyandıracak seviyeye geldi denebilir.

Akıllı televizyonların aslında mantık olarak akıllı telefonlardan bir farkı yok. İnter-

nete kablolu ya da kablosuz ağ üzerinden bağlanabiliyorlar. YouTube ve Picasa gibi platformlara kolaylıkla erişilebiliyorlar ve uzaktan kumandaları sayesinde aslında bilgisayarların da büyük bir bölümünü üstlenmiş durumdalar. Akıllı televizyonları farklı kılan yön, uygulama kurulmaya müsait olmaları. Böylece iletişim çift taraflı bir hâl alıyor. Facebook ve Twitter ayağına geliyor ve daha büyük bir ekrandan detaylı olarak izlenebiliyor. Paylaşılan içeriklere bakarken aldığınız keyif yüksek ekran çözünürlüğü ve ses sisteminiz sayesinde artıyor. Dahası, çok kapsamlı olmasa bile indirilen oyunlar sayesinde eğlenceli zaman geçirebilmek de mümkün. Yakın gelecekte kumandaların daha işlevsel hâle geleceğini düşünüyoruz ve böylece akıllı televizyonların daha kolay kullanılacağı kanaatindeyiz. İnternete sürekli bağlı akıllı televizyonlarda bir süre sonra standart olarak HD çözünürlükte görüntü yakalayabilen web kameralara dahi yer verilmesi ihtimal dâhilinde. Böylece bilim kurgu filmlerine benzer şekilde görüntülü görüşmeler yapabilmek hayal olmaktan çıkıyor. ❖

GÖZLÜKLERİNİZİ TAKIN VE ARKANIZA YASLANIN!

Üç boyutlu görüntüleme

Günümüzde hayli popüler olan 3D görüntüleme deneyimini sunan seçenekleri ve sorunsuz kurulum ipuçlarını ele alıyoruz.

Görkem YILDIRIM / gorkem@PCnet.com.tr

BU sene öne çıkan teknolojilerden biri olan üç boyutlu (3D) görüntüleme popülerliğini biraz da olsa yitirdi ama maliyetler düşmeye devam ettiği sürece standartlaşması bekleniyor. Bilindiği üzere en gerçekçi görüntüleme deneyimi 3D ile elde ediliyor. Bizler, belirli aralıkta duran gözlerimiz sayesinde nesneleri 3D olarak görebiliyoruz. Gözlerimiz nesnelere farklı açılardan baktığından beyne gönderilen bilgiler kısmen farklı oluyor ve birleştirme sonucunda mükemmel bir sonuç ortaya çıkıyor. Benzer biçimde son nesil 3D kameralar, fotoğraf makineleri ve cep telefonlarında iki ayrı alıcı bulunuyor. Aralıklı yerleştirilmiş alıcılardan elde edilen görüntüler cihazdaki işlemci tarafından birleştiriliyor ve 3D görüntü elde ediliyor. Elbette bu görüntüyü sunan görüntüleme biriminin de 3D destekli olması lazım ki sonuç alınabilsin. LCD ekranlar, monitörler, TV'ler ve projektörlerde 3D desteği yaygınlaşıyor, bu tür ürünlerin fiyatları kademeli olarak düşüyor.

Farklı yöntemler

3D görüntüleme teknolojisi yıllar önce özel sinemalarda karşımıza çıkmıştı. O zamanlar izleyicilere pasif tip kâğıt-naylon göz-

lükler veriliyordu. Bu görüntüleme sistemi-ne anaglif adı veriliyor. Gözlükte yer alan mavi ve kırmızı renkli filtreler sayesinde sol ve sağ gözlere farklı görüntüler iletiliyor. Sinemada iki ayrı projektör bulunmakta ve ekrana farklı görüntüler gönderilmekte. Bu sayfadaki Avatar görüntüsünde olduğu gibi mavi ve kırmızı yoğunluklu kanallar farklı ve özel gözlük sayesinde görüntü ayrılıyor. Ardından gözlerimize gelen farklı görüntüler beynimiz işliyor ve 3D hissi oluşuyor.

En eski yöntemlerden biri olduğundan mükemmel sonuçlar vermiyor. Avantajlı olan yanıysa hem sinemalar açısından hem de kullanılan gözlük açısından son derece ekonomik olması. Denemek isterseniz YouTube ortamında yer alan bu tür videolara göz atabilirsiniz. Öncelikle anaglif tip gözlük temin etmeniz gerekecek.

Daha sonradan geliştirilen polarize yöntemdeyse daha iyi sonuçlar için renk kanalları yerine yatay ve dikey kanallar kullanılıyor. Bu sayede daha net 3D görüntü elde edilebiliyor ama ufak bir sıkıntı var. İzleyici tam karşıdan ve hareket etmeden izlerse sonuç iyi ama başını çevirirse ya da yandan izlerse kalite sorunu çıkıyor. Bu sistemde de pasif tip gözlükler kullanılıyor ve maliyetleri yüksek değil. Ayrıca camları renkli değil, komik bir görüntü oluşmuyor. Az önce söz ettiğimiz karşıdan izleme şartı yüzünden sinemalarda kabul görmedi, evler için kullanılabilecek bir çözüm hâlini aldı. En ideal sonucu verense bugün kullanılmakta olan aktif gözlükler. Güncel yöntemde ekrandaki görüntüler normalin iki katı hızlı akıyor. Normal bir monitör saniyede 60 kez tazeleme yapıyor yani 60 Hz çalışıyorsa 3D monitörde bu değer

iki katına çıkıyor ve 120 Hz çalışıyor. 60 kare sol göze, 60 kare sağ göze iletilmek zorunda.

Aktif gözlüklerin yapısı

Önceki nesil pasif gözlüklerde özel tip cam kullanılıyor ve yüze gelen görüntü ayrılıyor demiştik. Aktif gözlüklerse çok daha gelişmiş birer elektronik cihaz. Şarj edilebilir bataryalar, özel camlar ve kablo-suz iletişim sistemi içeriyorlar. Mükemmel senkronizasyon için görüntüleme birimiyle gözlük arasında link kuruluyor. Sol göze özel kare gösterilirken sağ göze bakan cam kapalı moda geçiyor, bir sonraki kare gösterilirken tam tersi gerçekleşiyor. İşte bu şekilde sol ve sağ gözlere sadece ilgili görüntüler sunuluyor ve mükemmel bir deneyim elde ediliyor. Bir saniye içinde sol göze 60, sağ göze 60 kare gönderildiğini düşünün. Saniyenin 120'de birinde gözler arası geçiş gerçekleşmekte... Aktif tip 3D gözlüklerin maliyetinin 100 dolar altına inmesi şimdilik zor görünüyor. Anlaşılacağı üzere son nesil 3D görüntüleme için monitörün de gözlüğün de özel olması şart. 3D LCD TV aldığınızda gözlük yanında gelecek ama bu muhtemelen tek olacak. Ailece keyif için ek masraf yapmaya hazır olun. Zaten nereden bakarsanız bakın stereoskopik tip 3D görüntüleme asla ucuza gelmiyor.

Şimdilik 3D yayın yapan TV kanalı olmadığından 3D Blu-ray film ve destekleyen Blu-ray oynatıcı almanız gerekecek. Diğer seçeneklerse oyun konsolları, oyunlar ve bilgisayarlar. Bazı Blu-ray oynatıcıları firmware güncellemesiyle 3D desteği sunabiliyor. Filmleri de temin ettikten sonra 3D film için sinemaya gitme derdi ortadan kalkıyor. Sizlerin de tahmin edeceği gibi

filmlerin sadece belirli kısmı 3D uyumlu olarak kaydedilip üretiliyor. Satışlar arttıkça bu tür 3D filmlerin çoğalması söz konusu olabilir. Diğer yandan yapılan analizlere göre kullanıcıların bir kısmı stereoskopik 3D görüntülemeden istenen verimi elde edemiyor ya da gözlüklerden ötürü baş ağrısı çekebiliyor. 3D LCD TV ve Blu-ray oynatıcı almadan önce çeşitli alışveriş merkezlerinde kurulan üretici stantlarına uğrayıp kendi gözlerinizle deneme yapmanızı öneririz. Yapılacak ödeme yüksek olduğundan, yatırım öncesi deneme yapmak mantıklı.

Oyunlar açısından durum

Oyun severler açısından durum biraz daha karışık. Fazla yatırım yapmadan 3D oyun dünyasına girmek isteyenler son nesil Nintendo 3DS portatif oyun konsoluna göz atabilir. Bu cihazın dikkat çeken bir özelliği özel gözlük kullanmadan 3D görüntü sunabiliyor olması. Farklı olan nokta kullanıcının sürekli karşıdan ve belirli mesafeden bakıyor olması. Bu esasa dayalı olarak geliştirilen ekran ayarları ve görüntü düzeni sayesinde gözlük kullanmak gerekmiyor. Otostereoskopik adı verilen yeni sistemde

paralaks bariyer tekniği kullanılmakta. LG Optimus 3D gibi cep telefonları da benzer şekilde 3D görüntü sunuyor. Gözlük takılmıyor ama elde edilen 3D görüntü en ideal seviyede değil. Ayrıca kullanıcının ideal sonuç için mesafeyi ve açığı ayarlaması şart oluyor. Nintendo 3DS'in oyunları az geliyorsa ya da ekranını ufak buluyorsanız PC ortamında 3D oyun deneyimine geçiş yapabilirsiniz. Bu alandaki öncü firma NVIDIA'nın geliştirdiği teknolojiye GeForce 3D Vision adı veriliyor.

Son nesil ekran kartları oyunları akıcı biçimde oynatıyor ve Full HD videoları hızlandırıyor. Video kodlama işlemlerinde bile GPU hızlandırma söz konusu. Sıradaki adımsa 3D oyun deneyimi. Bunun için geliştirilen NVIDIA 3D Vision teknolojisinde de Stereoskopik görüntüleme esas alınıyor. Sonuç olarak 120 Hz tazeleme destekli 3D LCD monitör ve aktif gözlükler şart. Bu gözlüğü, ona ait kızılötesi vericiyi ve yazılımı içeren 3D Vision setini 149 \$ fiyatla alabilirsiniz. Ardından oyunları 3D moda getiren ayarları yapmak gerekiyor. 3D monitör seçerken görüntü girişlerine dikkat etmeli. DVI ya da HDMI 1.4.a girişi olmayan modelleri önermiyoruz çünkü 3D Full HD deneyimi için son nesil HDMI 1.4a önem kazanıyor. Daha alt sürüm HDMI bağlantısıyla 3D mümkün ama Full HD 1920 x 1080 piksel değil. Diğer yandaysa ekran kartındaki çıkışlara bakmak gerekiyor. Çoğunda HDMI olsa bile eski nesil olma ihtimali yüksek. Durum bundan ibaretse Dual-Link DVI çıkışını kullanabilirsiniz.

Çoklu monitörle 3D deneyimi

3D oyun yeniliğinden çok daha önce çoklu monitör kurulumları tanıtıldı ve kullanıma girdi. Ofis kullanıcıları açısından mantıklı görünse de yeni oyunlarda geniş ekran modu olduğundan hitap ettiği kitle genişliyor. Ekran kartlarının hemen hemen

tümünde birden çok çıkış var. LCD monitörler ciddi derecede ucuzladı ve genişledi. Hem çoklu monitör hem de 3D isterim diyorsanız çözümü NVIDIA 3D Vision Surround teknolojisi. Ancak keseyi daha da fazla açmanız şart olacak. NVIDIA GeForce modellerinin en yenilerinde bile en fazla iki monitör çıkışı bir arada destekleniyor. Bu nedenle üç monitörü 3D beslemek için iki tane GeForce ekran kartıyla SLI dizisi kuracaksınız. Ardından mümkünse aynı 3D monitörden üç tane almanız gerekiyor. Full HD modeller seçerek 5760 x 1080 piksele çıkabilirsiniz.

AMD tarafında çoklu monitör desteğini AMD Eyefinity sunuyor. Radeon HD 5000 serisiyle birlikte kullanıma girdi ve altı taneye kadar monitör destekleyen kartlar var. Mutlaka DisplayPort çıkışlarını kullanmak gerekiyor. Monitörlerde bu giriş yoksa dönüştürücülerle HDMI elde edilebilir. AMD'nin 3D çözümüyse Radeon HD 6000 serisiyle başlayan HD3D teknolojisi. Maalesef NVIDIA 3D Vision kadar yaygın olamadı. DDD tarafından sunulan başlangıç kitini almak gerekiyor. Bu kit içinde 3D gözlük, kablosuz verici ve yazılımlar var. NVIDIA'da olduğu gibi 3D destekli 120 Hz monitör terfisi gerekli. Bu kadar çok detaya girmek istemiyor ama PC'de 3D

oyun deneyimi yaşamak istiyorsanız yeni nesil dizüstü bilgisayarlar ya da hepsi bir arada bilgisayarlar imdadınıza yetişebilir. Monitör, yazılım, ekran kartı aramanıza ve bağlantılarla uğraşmanıza gerek yok. Sadece oyun temin edip gözlükleri takarak kullanmaya başlayabilirsiniz. Zaten gözlükler de bu ürünlerle birlikte geliyor. Blu-ray okuyucusu en az 2x okuma yapabilen PC'ler 3D Blu-ray filmleri izleme imkânına sahip.

Oyun konsollarında durum

Popüler oyun konsollarından 3D desteği olanlar Microsoft Xbox 360 ve Sony PS3. Sony, 3.50 sürüm yazılım güncellemesiyle PS3'e 3D Blu-ray film ve oyun desteği kattı. Konsolun görüntü çıkışı son nesil olmadığından 3D görüntü alınıyor ama ses kısmı Dolby Digital ya da DTS ile sınırlanıyor. Elbette 3D TV terfisi yapmadan kullanabilmek imkânsız. Sony'nin önerisi son nesil 3D uyumlu Bravia serisi HDTV'ler. Microsoft Xbox 360 oyun konsolu da teknik kapasite olarak 3D oyunlar için yeterli ama optik sürücüsü DVD okuyucu. Nintendo Wii ise 3D için yeterli kapasiteye sahip değil. 3D destekli oyunlar açısından da Sony PS3 önde. PC tarafında da 3D destekli epey oyun var. Nintendo 3DS ile ilgili bilgileri yazının başında vermiştik. Wii'den daha düşük kapasiteye sahip olmasına rağmen içerdiği 3,53 inç 800 x 240 piksel ekranla görüntü sunuyor. Açıklamaya göre her göze düşen etkin çözünürlük 400 x 240 piksel. Tablet bilgisayarlar ve cep telefonlarındaki 3D ekranlar için de benzer durum geçerli ama bunların bir diğer artısı 3D fotoğraf ve video çekebilmek. LG Optimus 3D modeli, dünyanın ilk Full 3D cep telefonu olmayı başardı. Arka kısımda 5 MP kapasiteli

iki kamera yer alıyor. Bunlarla HD 720p modunda 3D ya da Full HD modunda 2D video çekilebiliyor. Fotoğraflarda 3D için sınır 3 MP ama 2D için 5 MP. Özel bir tuşa basınca 3D moda geçiliyor ve cihaz menüleri bile 3D izlenebiliyor. Tablet bilgisayar tarafında da 3D denince akla LG geliyor. LG Optimus Pad 3D tablet bilgisayarın arkasında çift 5 MP kamera yer alıyor. Öndeki 8,9 inç ekran gözlüksüz 3D görüntüleme sunuyor. Fotoğraflar ve videolar 3D olarak kaydedilip anında izlenebiliyor. Diğer üreticilerin 3D destekli telefon ve tabletle ilgili acelesi yok gibi görünüyor. ❖

Bayramda miniklere eğlenceli oyuncaqlarla sürpriz yapın

Her zevke uygun binlerce bayram hediyesi seçeneği sahibinden.com'da sizi bekliyor.

Bayrama yalnızca birkaç gün kaldı. Çocuklarınızı ve sevdiğiniz yakınlarınızı sevindirmek için önünüzde onlarca fırsat var. Bir çocuğun büyüme çağındaki temel ihtiyaçlarından biri de eğlenmektir ve buna zemin hazırlamakta siz büyüklerinin ve ebeveynlerinin elindedir. **sahibinden.com**'daki yüzlerce kategori arasında elbette çocuklarınıza yönelik eğlenceli oyuncaqların yer aldığı bölümlere de yer ayrılmış. Bunlardan ilki Hobi & Oyuncak, diğeri de Oyun Konsolları & Oyunlar. Aslında ilk kategorinin

içeriği tamamen çocuklara yönelik değil, bir yetişkin olarak sizler de yararlanabilirsiniz. Oyun Konsolları

kategoriğinde PSP, PlayStation 3, Nintendo Wii ve Microsoft Xbox gibi popüler oyun konsollarını bulabilirsiniz. Çocuğunuz büyüme çağıının ortalarına ilerliyorken, böyle bir armağan karşısında havalara uçabilir. Tabii Hobi & Oyuncak kategorisini de mutlaka incelemek gerek. Burada büyük bir şehir ilçesinin nüfusu kadar ilan var! Şaka malzemeleri, maketler, yapbozlar, uzaktan kumandalı (RC) ve Diecast model araçlar gibi her yerde bulamayacağınız hediyeler seçebilirsiniz.

AYIN ÜRÜNLERİ

Apple iPhone 4S

Herkes iPhone 5'i beklerken Apple bir sürpriz yaptı ve iPhone 4S'i piyasaya sundu. Artık piyasadaki en güçlü akıllı telefonlardan birinin iPhone 4S olduğunu söylemek mümkün. Cihazda çift çekirdekli 800 MHz hızında çalışan A5 işlemci kullanılıyor. Kamerası 8 megapiksel ve 1080p kalitesinde (Full HD) video kaydı yapabiliyor. Özellikle kamerada kullanılan lensin kalitesi oldukça dikkat çekiyor. Yeni iPhone'un pil ömründe de iyileştirmeler söz konusu. Sürekli 3G şebekesini kullanırsanız 8 saatlik pil ömrüne sahip olacaksınız. Wi-Fi kullanımı 9 saat, video izleme süresi 10 saat, müzik dinleme süresi de 40 saat olarak belirtiliyor. Her yeni iPhone'da olduğu gibi iPhone 4S'te de hafiflik ön plana çıkıyor. Arka kapak %73 daha hafif. Ürün henüz ülkemizdeki teknoloji mağazalarındaki yerini almamış olsa da **sahibinden.com** size kapılarını açtı. Kilitli iPhone 4S'leri sahibinden.com üzerinden rahatlıkla satın alabilirsiniz.

Samsung Galaxy Tab 10.1

Samsung'un iPad 2 karşısında konumlandığı en başarılı tableti Samsung Galaxy Tab 10.1, Google'ın Android işletim sisteminden güç alıyor. Ürün tahmin edeceğimiz üzere 10.1 inç ve 1280x800 piksel çözünürlüğünde bir ekrana sahip. Ekran teknolojisi kapasitif PLS TFT. Ön kamera çözünürlüğü 2, arka kamera da 3 megapiksel. Görüntülü görüşmeler için oldukça yüksek bir çözünürlük olduğu söylenebilir. Video kaydı 720p kalitesinde yapılıyor. İşlemci elbette çift çekirdekli ve 1 GHz hızında çalışıyor, modeli ARM Cortex A9. Kablosuz ağ yongası Wireless N standardını destekliyor ve Bluetooth 3.0 desteği mevcut. Pil ömrü 9 saat ve ağırlığı 595 gram. Galaxy Tab 10.1'i uygun fiyata ve güvenli şekilde satın almak için **sahibinden.com**'daki ilanları araştırabilirsiniz.

SATIN ALMA REHBERİ

GÜVENLİK KAMERASI • DVR KARTI

Çağımızın en büyük problemlerinden birisi olan güvenlik, insanların hem sağlığını hem de sahip olduğu maddi birikimleri risk altında bırakıyor. Ülkemizde birçok iş yerinde gördüğümüz elektronik güvenlik sistemleri sayesinde hırsızlığın büyük oranda engellendiğini söyleyebiliriz, fakat ailelerin yaşamlarını sürdürdüğü evler için aynı şeyi söyleyebilmemiz mümkün değil. Oysa güvenlik kamerası sistemleri sayesinde yaşamlarımızı daha güvenilir hâle getirmek gayet basit. **sahibinden.com**'da ev ve iş yeri güvenliğini sağlamak adına alarm ve kamera çözümlerini bulabilirsiniz. Bu alanda seçim yapmaksa tamamen ihtiyaçlarınıza kalmış durumda. İş yerinizin dış görünümü, içindeki dizilim ve aynı şekilde evinizin iç dizaynı gibi kriterler nasıl bir güvenlik sistemi kurmanız gerektiğine dair ipuçları sunabilir. İş yerinizin bir vitrini mi var? Cam kırılmalarına ve çatlamalarına karşı hassas sensörlere sahip alarm ve güvenlik kameralarını tercih edebilirsiniz. Bir giyim mağazanız ver ve mağazanın bazı alanları görüş açınızın dışında mı kalıyor? Bunun için "dome" olarak adlandırılan ve ufak küre şeklinde tasarlanmış kameraları tercih edebilirsiniz. Bu kameraların insanlar tarafından fark edilmesi pek kolay değil, çünkü tıpkı bir yangın söndürücüyü andırırlar. Sıklıkla şehir dışına çıkıyor ve iş yerinizi uzaktan izlemek mi istiyorsunuz? Ayrıca çalışanlarınızın da neler yaptığını görmek içinizi rahatlatmaz mıydı? İhtiyacınız olan sadece IP kamera. Saniyede 30 kare hızı sağlayabilen bu kameralara internet bağlantısının olduğu herhangi bir yerden kolayca ulaşabilirsiniz. Ayrıca özel bir yazılım sayesinde, izlediğiniz görüntüleri bilgisayarınıza da kaydedebilme imkânınız bulunuyor.

DVR kartı olarak onu bilgisayarınıza bağlamayı mı düşünüyorsunuz? DVR kartını taktığınız bilgisayarın tüm donanımsal kaynakları taktığınız DVR kartına aktarılacaktır. Yani bilgisayarınızı kullanmakta epey güçlük yaşayacaksınız. Fakat DVR konusunda ısrarlıysanız, kendi içinde dijital kayıt mekanizması bulunan ürünleri tercih edebilirsiniz. Tabii küçük ölçekli bir iş yerini işletiyorsanız böyle bir mekanizmaya da ihtiyacınız yok demektir. Evinize veya iş yerinize birden fazla kamerayı konumlandırmak ve hepsini tek bir ekran üzerinden kontrol etmek mi istiyorsunuz? Bu isteğinizi gerçekleştirmeye yönelik hazırlanmış olan "multiplexer" cihazlar sayesinde isteğinizi gerçekleştirebilirsiniz. Aynı zamanda multiplexer kullanarak görüntüyü birden fazla ekrana da aynı anda yansıtabilirsiniz. Multiplexer özelliğini DVR kayıt cihazlarında görebilirsiniz.

Donanımsal DVR ve yazılımsal DVR arasında mı kaldınız?

Donanımsal DVR kartların kendi merkezî işlemcileri ve fiziksel bellekleri vardır. Böylece görüntüyle ilgili yapılacak olan işlemleri, bağlı olduğu bilgisayarın işlemcisine çok az yük (%8 ile %10 arası) bindirerek gerçekleştirebilir. Yazılımsal DVR ise tüm kaydetme ve oynatma gibi işlemleri, bağlı olduğu bilgisayarın kaynaklarından yararlanarak gerçekleştirir. Bu durumda doğal olarak bilgisayarı kullanmanız oldukça zorlaşıyor.

Bazı DVR kart modellerinde 50 FPS bazılarındaysa 200 FPS yazıyor. Bu tam olarak ne anlama geliyor? Hemen açıklayalım: Diyelim ki bir DVR kartı aldınız ve saniyede 50 kare oranına sahip.

Televizyonlarda izlediğiniz dizi ve filmlerin saniyede gösterdiği kare sayısı 25, sinemada izlediğiniz filmlerinse 24. Yani insan gözü 24 ile 25 FPS'de akıcı görüntüler elde edebiliyor. DVR cihazınıza

bağlamak istediğiniz bir kameradan akıcı görüntüler elde edebilmemiz için 25 FPS yeterli olacaktır.

Yani 50 FPS'lik DVR

cihazınıza 2 adet kamera bağlayabilirsiniz. 100 FPS'ye 4 adet, 200 FPS'ye ise 8 adet kamerayı rahatlıkla bağlayabilir ve akıcı görüntüler elde edebilirsiniz.

DVR kayıt cihazınızın kapasitesi yeterli değil mi?

Çoğu modelin sabit disk kapasitelerini 500 GB'ye kadar yükseltebilirsiniz. Üst düzey modellerde bu boyut 8 TB'ye kadar çıkabiliyor. Bazı modellerdeyse bu seçenek opsiyonel olarak sunuluyor.

AYIN KATEGORİSİ

Araç Multimedya

Aracınızı sürerken eğlenmek veya yolcularınızı eğlendirmek hiç de zor değil. Bunun için sahibinden.com'daki Araç Multimedya kategorisini ziyaret edebilirsiniz. Burada çok işlevli birçok aygıt göreceksiniz. Bu aygıtlar; film, müzik ve oyun gibi olanakları arabanıza getiriyor. Ayrıca üst düzey ses performansını yaşamanıza olanak tanıyan özel ses sistemlerini de yine bu kategori içinde bulabilirsiniz.

Bilgisayarınıza SSD dopingi

Daha hızlı ve performanslı bir bilgisayara kim hayır diyebilir ki?

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

BİLGİSAYAR kullanıcılarının en büyük ortak sorunu kuşkusuz kullanılan bilgisayarın hız ve performans açısından bir süre sonra yetersiz gelmeye başlaması. Bahsi geçen aşamayı taşınabilir ve masaüstü bilgisayar kullanıcıları olarak ayrı ayrı ele almamız gerekiyor çünkü her iki bilgisayar türüne de farklı şekilde ve farklı donanımlarla güncellemeler yapılıyor. Ortak amaç bilgisayarın size olan tepkisini daha hızlı hâle getirmekse biz ilk etapta hemen SSD güncellemesi yapmanızı öneriyoruz. Bildiğiniz gibi özellikle taşınabilir bilgisayarlarda güncelleme

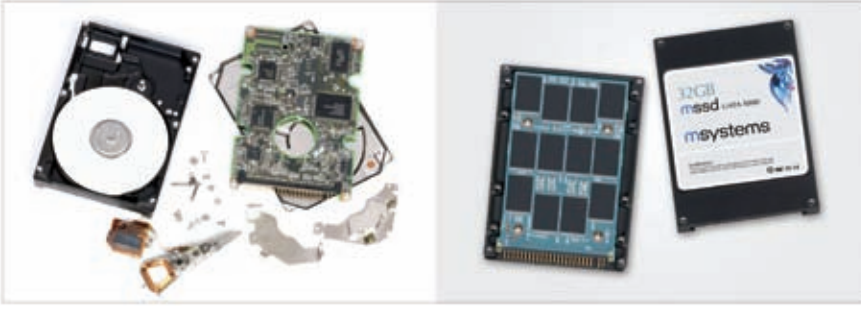
yapmayı istemek büyük sıkıntıları da beraberinde getiriyor. Masaüstü bilgisayarlar her ne kadar biraz daha esnek olsa da birçok aşama uzman kişilerin müdahalesini gerektirebiliyor. Yazımız boyunca belki de bilgisayarınız için yapabileceğiniz en pratik güncelleme işlemlerinden

birine odaklanıyoruz ve sabit disk yeni bir SSD ile değiştiriyoruz. Böylece yeni bilgisayarınız - seçtiğiniz SSD'ye göre- size beş kat daha hızlı gelebilir.

SSD kullanmanın avantajları

SSD'ler tamamen elektronik aksamdan oluşuyor. Yani büyük çoğunluğu mekanik olan sabit disklerden oldukça farklılar. Böylece birtakım avantajları beraberinde getiriyorlar. Öncelikle sessizliğe önem veren kullanıcıların mutlaka SSD güncellemesi yapması gerekiyor, çünkü SSD'ler 0 dB gürültüleri -yani mekanik

parça içermediklerinden tamamen sessiz olmaları- ile en sessiz sabit diskten bile daha sessiz çalışıyorlar. Özellikle masaüstü bilgisayarlar için geliştirilmiş 3,5 inç disklerin gürültülü çalıştığı hesaba katılırsa masaüstü bilgisayarlarda SSD geçişi sessizlik adına büyük fark ve rahatlatma sağlayacak.

Mekanik aksamın olmaması elbette sür-tünmeden bağımsız bir sisteme işaret ediyor. Dolayısıyla SSD'ler çalışırken sabit disklerle kıyasla çok çok daha düşük sıcaklık üretiyor. Ortaya çıkan sıcaklık da elektronik parçaların kendine has karakterlerinden kaynaklanıyor. Eğer daha serin çalışan bir sistem istiyorsanız yine SSD güncellemesiyle hayatınızın değişeceğini söyleyebiliriz.

Her ne kadar masaüstü bilgisayarlar için pek önem taşımasa da SSD'lerin sabit disklerle kıyasla çok daha sağlam olduğunu ve bir düşmede hayatlarının bitmeyeceğini de belirtmeliyiz. Özellikle taşınabilir bilgisayarların daha çok yerinden hareket ettiği düşünülürse verileri korumak açısından SSD kullanan bilgisayarların çok daha güçlü olduğunu söyleyebiliriz. SSD'ler aynı zamanda aşınacak bileşenler de bulundurmadığından genel kullanım ömrü açısından çok daha fazlasını sunuyorlar.

Peki, onca artı yönün yanı sıra SSD'lerin hiç eksi bir tarafı yok mu? Tek bir tane var: Fiyatları halen oldukça yüksek. Aslında fiyatlar düşmeye devam ediyor ancak sabit diskler de paralel bir düşüş içinde olduğundan SSD satın almak hâlâ iyi bir cesaret gerektiriyor. Satın alacağınız en basit SSD'nin bile bilgisayarınızı en azından iki kat hızlandıracığına kesin gözüyle bakabilirsiniz. Gerçekten performans seviyesinde konumlandırılmış olan bir modelse beş kata kadar artış sağlayabilir. Hatta uç modellerde 7-8 katı bile bulabilirsiniz. Unutmadan ekleyelim: Mekanik aksam içermeyen taşınabilir bilgisayarların batarya süresini de be-

lirgin şekilde artırıyorlar. Elbette biz şu aşamada hız penceresinden bakıyoruz.

Neleri güncelleyebiliyoruz?

Bilgisayarınızda neleri güncellenmeniz gerektiğini bilmiyor olabilirsiniz, fakat sabit disk kullanan birisi olduğunuzu varsaydıgımızdan SSD güncellemesiyle çok şeyin değişeceğini söyleyebiliriz. 2,5 inç yapısındaki bir taşınabilir bilgisayar diski 90-100 MB arasında veri transferi yaparken güçlü bir SSD'de bu rakamın 500 MB'nin üzerinde olduğunu biliyor musunuz? Yükselen hız sayesinde uygulamalar çok daha hızlı açılıp kapanacak ve elbette performanslı şekilde çalışacak. Arama yaparken veya yüksek kalitede bir video izlerken bilgisayarınızın sergilediği performansa şaşıracaksınız.

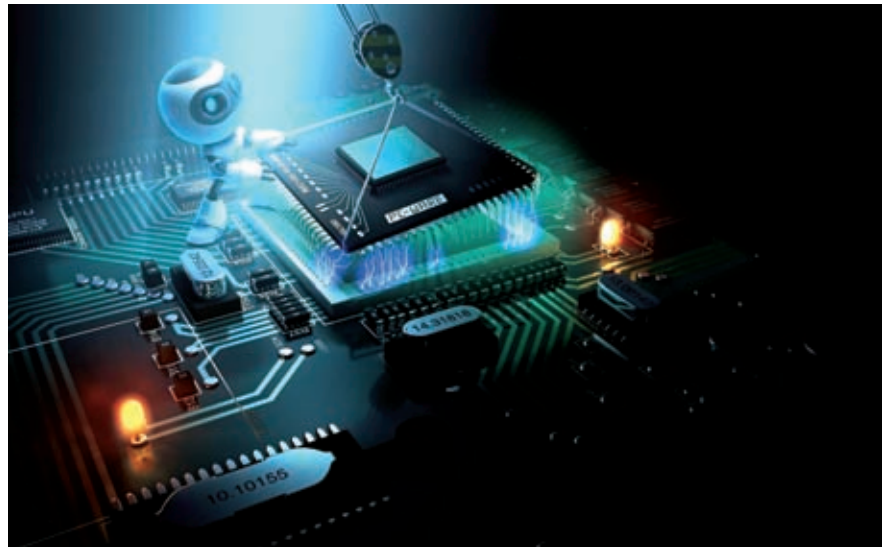
Masaüstü bilgisayarlarda öncelikle anakartınıza bakmalısınız. Her şey çok hızlı değiştiği için bir süreden sonra işlemci ve bellek güncellemesi mantıklı olmaya-biliyor. İşlemci, anakart ve bellek süper üçlünün yenilenmesi çoğu zaman en doğru karar oluyor. Eğer Windows 7 kullanıcısıysanız 2 GB kapasitedeki sistem belleğinin 4 GB'ye çıkması çok şey değiştirebilir ama 4 GB'den 8 GB'ye yük-

seltmek çok şey ifade etmiyor. Hızı işaret eden bileşenler arasında elbette bir de sabit diskler var. SSD güncellemesiyle bilgisayarınız baştan aşağı değişecek.

Diğer tarafta taşınabilir bilgisayarlar için yapılabilecek pek bir şey ne yazık ki yok. Genelde iki adet sistem belleği yuvası bulunuyor ve 4 GB'den daha fazlasının aslında bir şey ifade etmediğini söylemiştik. İşlemci ve grafik kartı gibi bileşenlere zaten erişebilme şansı olmadığından tek seçenek sabit disk oluyor. Sabit diske erişimse şanslıysanız bilgisayarın altından, sadece birkaç vida sökölerek yapılabiliyor. Eğer bilgisayarınızın altında belirgin bir sabit disk yuvası yoksa teknik servisinden güncellemeyi rica etmek durumundasınız.

Şimdi neler yapacağız?

Sizin için oldukça kolay adımlar hazırladık: Biraz göz gezdirdikten sonra güncelleme işleminin ne kadar kolay olduğunu göreceksiniz. SSD'nizi satın aldığınızı varsayıyoruz ve uğraşmamak için öncelikle eski işletim sisteminizi kolayca -programlar yardımıyla- SSD'ye aktarıyoruz. Ücretli veya Clonezilla gibi ücretsiz çözümlerden faydalanabilirsiniz. Dolayısıyla sabit diskinizdeki mevcut işletim sisteminizin bulunduğu bölümün SSD'nizden daha fazla alan kapladığına emin olun. Elbette bu işlem için bir USB kutusudan faydalanabilirsiniz. Masaüstü bilgisayar kullanıcıları SSD'yi doğrudan anakartlarına da bağlayabilir. Klonlama işleminin sonrasında eski sabit diskimizi sökerek yerine yeni SSD'mizi takıp uçuşa geçeceğiz. Şimdi adımlara göz atma zamanı.

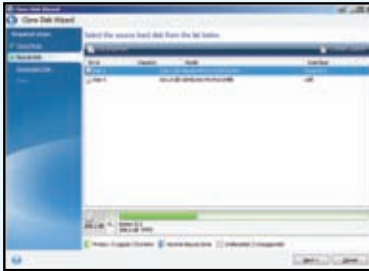
İşletim sistemini klonlayın

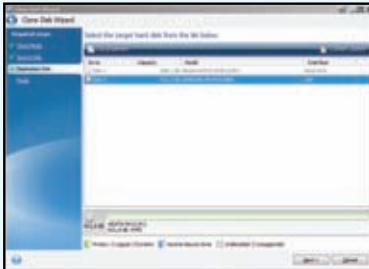
1 Örnek vermek gerekirse ücretli uygulamalardan biri olan Acronis True Image'in 2012 sürümünü deneyebilirsiniz. Ücretsiz seçeneklerin başında ise EASEUS Disk Copy ve Clonezilla geliyor.

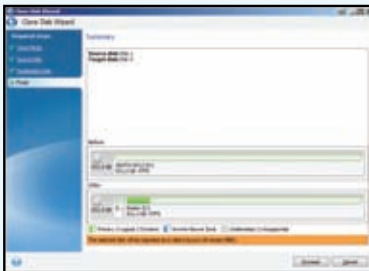
2 Acronis True Image üzerinden ilerliyoruz. "Clone Disk" sekmesini seçtikten sonra bize işlemlerin otomatik mi yoksa elle mi gerçekleştireceğimizi soruluyor. Otomatığı seçiyoruz.

3 İlk etapta kaynak (klonlanacak) sürücüyü belirtmemiz gerekiyor. Elbette burada mevcut işletim sisteminizin bulunduğu bölümü gösterip Next dememiz gerekiyor.

4 Aynı pencereden şimdi de liste olarak sıralanmış diskler arasında hedefi (yeni kullanacağınız disk) göstermelisiniz. Bir sonraki adımda işlemler başlayacak.

5 Son olarak onay aşaması ve yeni diskimizin işlemlerden sonra nasıl olacağı karşımıza getiriliyor. Onaydan sonra işlemler işletim sisteminin bağımsız olarak gerçekleşiyor.

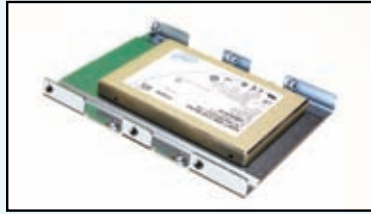
Masaüstü bilgisayarda güncelleme

1 Masaüstü bilgisayarımıza SSD takmak için öncelikle kasa bize bakarken solda kalan kapığı açıyoruz. Tornavida kullanmanız gerekebilir veya parmak vidalar kolayca çıkabilir.

2 Sabit diskizin bulunduğu yeri tespit edin ve hemen yanına ikinci bir diskin takılıp takılmayacağını kontrol edin. Boş hiçbir yer yoksa bir süreliğine daha sabit disk kalabilir.

3 SSD'ler 2,5 inç yapısında olduğundan masaüstü bilgisayarlarda kullanılmak için 3,5 inç yuvaya uyumlu hâle gelebiliyor. Uygun profilleri artık birçok üretici ürünle birlikte veriyor.

4 Kasanıza göre tornavida kullanarak veya kızaklardan faydalanarak SSD'nizin montajınızı gerçekleştirebilirsiniz. Herhangi bir profil yoksa doğrudan vidalamak da yeterli olabilir.

5 Sırada bağlantıları yapmak var. Veri bağlantısını anakart üzerinden alacaksınız. SSD'nizde ve anakartınızda SATA 6.0 Gbps varsa uygun şekilde bağlantı yapın.

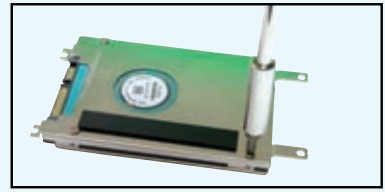
Taşınabilir bilgisayarda güncelleme

1 Birçok taşınabilir bilgisayarın altından sabit diske erişim sağlanabiliyor. Bilgisayarınızın altını çevirip bakın. Açılacak türdeki ve SSD büyüklüğündeki kapakları inceleyin.

2 Gevşeteceğiniz vida sayısı bilgisayarınızın tasarımına göre değişiklik gösterebilir. Genelde sabit disk kasaya ek bir profil yardımıyla tutturulduğundan ilk etapta onu çıkartmalısınız.

3 Taşınabilir bilgisayardaki işlemler için biraz daha ince uçlu bir yıldız tornavida kullanmanız gerektiğini hatırlatalım. Hatta bunun için yeni bir tornavida dahi satın almanız gerekebilir.

4 Tam tersi şekilde daha önceden hazırlamış olduğumuz SSD'yi yuvaya oturtuyoruz ve kilitliyoruz. Veri ve güç bağlantılarını sağlamak için ayrıca bir şey yapmak gerekmiyor.

5 Açtığımız kapığı şimdi kapatalım. Taşınabilir bilgisayar vidaları kaybolmaya müsaittir ve manyetik uçlu tornavida kullanmanız faydanıza. Artık çok daha hızlı bir bilgisayarınız var.

Ömür boyu koruma VIPRE'de!

Çalıştığını asla hissetmeyeceğiniz,
hızlı ve basit bir güvenlik yazılımı
arıyorsanız, aradığınızı buldunuz.

HER TÜRLÜ değerli ve kişisel verinizi emanet ettiğiniz bilgisayarlarınızı güvende tutmak istiyorsanız, güçlü bir antivirüs ve antispyware yazılımına ihtiyacınız var. Virüs, solucan, casus yazılım, truva atı, bot, rootkit gibi her türlü kötü amaçlı yazılımın kökünü kazıyan VIPRE Antivirus, hızlı ve verimli çalışmasıyla dikkat çekiyor. Çoğu güvenlik yazılımının aksine bilgisayarınızı yavaşlatmayan VIPRE Antivirus, düşük performanslı netbook'larda dahi sorunsuzca kullanılabilir. Kolay kullanımı, sunduğu güvenlik düzeyi ve uygun maliyetiyle VIPRE Antivirus, eviniz ve iş yeriniz için mükemmel bir seçim.

Yıllar süren araştırma ve geliştirme faaliyetleri sonucu ortaya çıkan VIPRE Antivirus'un tüm güncel sürümleri üstün teknoloji ürünü zararlı yazılım tespit motoruna, tümleşik e-posta güvenliğine, akıllı tarama teknolojisine ve gelişmiş antirootkit teknolojisine sahip. Tehdit tanımlarını birden fazla kaynaktan alan ve gerçek zamanlı tehdit verileriyle bilgisayarınızı daima güvende tutan VIPRE, siste-

minizi henüz antivirüs yazılımları tarafından keşfedilmemiş "sıfır gün saldırılarına" karşı dahi koruyabiliyor.

Her ihtiyaca uygun sürümler

VIPRE Antivirus'un ev kullanıcılarına yönelik olarak Home ve Home Premium olmak üzere iki ayrı sürümü var. Home sürümü, ekstra araçlara ihtiyaç duymayanlar için güçlü antivirüs ve antispyware koruması sunuyor. Home Premium ise antivirüs antispyware'in yanı sıra güvenlik duvarı ve web filtreleme bileşenlerini de içeren bir internet güvenliği paketi. Kurumsal kullanıma yönelik de benzer özelliklere sahip Business ve Business Premium sürümleri mevcut.

Tüm bilgisayarlarınız için tek lisans

VIPRE, her bütçeye uygun lisans maliyetleriyle de rakiplerinden ayrılıyor. 1 ve 2 PC'lik lisanslara alternatif olarak sunulan "site lisansı", sadece 49,95 dolara tam 10 bilgisayarı 1 yıl boyunca koruma al-

tına almanızı sağlıyor. Bir diğer çekici seçenekse "ömür boyu lisans". Özellikle işletmeler, bu sayede bir daha güvenlik yatırımı yapmak zorunda kalmıyor. VIPRE Türkiye'nin kurumsal sürümlerde işletmelere %50 indirim sunması, işletmenizin bilişim güvenliğini üst düzeye çıkarırken maliyeti daha da düşürmenizi sağlayacak. VIPRE hakkında detaylı bilgi almak için www.vipreturkiye.com adresini ziyaret edebilirsiniz. ❖

- Bilgisayarınızda bir güvenlik programının çalıştığını hissetmezsiniz.
- Gereksiz mesajlar ve sorularla sizi korkutmaz, vaktinizi çalmaz. Arka planda işini yapar.
- Tam ve üstün koruma sağlar.
- Site lisansı 49,95 \$'a 10 bilgisayarınızın güvenliğini sağlar.

2012 çok daha parlak geçebilir

Apple, Facebook, Microsoft, Google ve AMD gibi büyük firmalar için hareketli geçen Ekim ayıyla birlikte sektörden canlanma sinyalleri gelmeye başlıyor.

Gökem YILDIRIM
gorkem@PCnet.com.tr

AYLIK gelişmeleri özetleyeceğimiz günlük köşesine hoş geldiniz. Geçtiğimiz sayıdan bu sayıya geçen süreçte yaşanan en büyük gelişme yeni nesil Apple iPhone 4S'in tanıtılmasıydı. Bu konuya ilerleyen satırlarda değineceğiz. Elbette çok daha fazla önemli gelişme de gündemi meşgul etmeyi başardı. Editörün günlüğü söz konusu olduğu için gelişmelere tarih sırasıyla göz atmak istiyoruz.

Windows 8'in Metro'suna alışmak zaman alacak

Eylül ayının son haftasında editörlerin ve kullanıcıların en çok konuştuğu konulardan biri Windows 8 işletim sisteminin geliştirici sürümüydü. Daha önceden sizden Windows 8 paketleri ve görüntüleri belirli ipuçlarını vermekteydi ama kurulum gerçekleştirip kurcalamayı sabırsızlıkla bekliyorduk. Gördük ki gerçekten de henüz beta bile olmamış bir işletim sistemi bizlerle. Bu arada en çok dile getirilen nokta Metro arabirimi. Dokunmatik ekranı olan tablet bilgisayarlar için ideal bir arabirim olsa da masaüstü bilgisayar kullanıcıları ciddi anlamda şikâyet ediyorlar ve Metro ekranını devre dışı bırakmak için kayıt defteri hileleri uyguluyorlar. Kurup deneyen biri olarak ben de ilk başta epey yadırgadım doğrusu. Şikâyetleri dinleyen Microsoft, Metro'yu savunuyor ama bir yandan da iyileştirmeler için söz veriyor. Bakalım yeni Windows 8 sürümlerinde ne gibi değişiklikler ve seçenekler olacak...

PC'leri kıskançlık krizine sokacaklar!

Son zamanlarda mobil cihazlarda inanılmaz gelişmeler oluyor. 1 GHz değerini aşan mobil işlemcilerden sonra kısa süre içinde çift çekirdekli modeller kullanıma girdi ve şimdi sırada dört çekirdekli mobil işlemciler var. Daha da ilginç, üreticiler çekirdek sayısını artırırken güç tüketimini düşürmenin yolunu bulabiliyor. Dört çekirdekli işlemci, 1 GB RAM, 64 GB flash depolama gibi özellikler içeren cep telefonları ve tablet bilgisayarlardan sonra PC'lerin pabucu dama mı atılıyor? Elbette elmalarla armutları karşılaştırmak doğru olmaz ama ilerleme açısından ivme kazanıldığı ortada. Kullanıcılar açısından iyi bir durum olduğu da aşikâr. Yakında giriş seviyesi cep telefonlarında bile 1 GHz işlemci ve 5 MP kamera yer alacak. Bir yandan da HD 1080p video çekme desteği gibi özellikler ilan ediliyor. Bundan ötürü sadece PC'lerin değil dijital fotoğraf makinelerinin ve pahalı kameraların da tahtı sallanıyor. Taklit ürünlerle ünlü olan Çin firması Meizu'nun amacı ilk dört çekirdek işlemcili cep telefonunu satışa sunmak.

Anılar, şimdi gözümde canlandılar...

Sosyal ağ devi Facebook'un F8 Yazılım Geliştiriciler Konferansı sırasında tanıttığı Zaman Tüneli adı verilen zaman çizelgesi biçimli sayfa türü sayesinde Facebook sayfanız bambaşka bir hâl alıyor. Yukarıdan aşağı doğru geçmiş yıllara ve aylara doğru yol

alıp anıları canlandırmak mümkün oluyor. Şimdilik tüm kullanıcılara açılmış değil ve sadece geliştiriciler kullanabiliyor. Bu yeni sayfa biçiminde hayatınızda gerçekleşen olaylar daha derli toplu biçimde görünülüyor. Elbette paylaşmayı çok seven biriyse sizinle ilgili tüm bilgileri güzel ve net biçimde internet ortamına yaymış olabilirsiniz. Bazılarımız yaşamdaki her türlü detayı arkadaşlara göstermek istiyor. Görünüşe bakılırsa Facebook kullanımı artmaya devam ettikçe artık hiçbir şey gizli kalmayacak! Facebook'un bir diğer çalışması bilgisayar başından kalkınca da sürekli bağlantıda olmamızı sağlamak. Bunun için hazırlanan son yenilik HTML5 üzerinden tüm site özelliklerini mobil cihazlarda sunmak. Faceweb adı verilen araçla çok daha fazlası vadediliyor. Şunu da eklemek lazım ki "sosyal ağ" değil "bilgi ağı" olmakla övünen Twitter'in açıklamasına göre tweet'lerin %45'lik kısmı mobil cihazlardan gönderilmekte.

Facebook'tan gelen çerezlerle ilgili açıklama da geçen aya damgasını vurdu. Kullanıcılar oturumlarını kapatsalar bile alışkanlıkları takip ediliyor ve gezdikleri sitelerin kaydı tutuluyor. Bunun rahatsızlık veren bir durum olduğu ortada ama Facebook'un kötü bir niyeti yok. Belki de huylarınızı analiz edip sizin en çok ilginizi çekecek reklamları göstermekten başka amaçları yok. İyi bir ticari yöntem olduğunu kabul edelim. Facebook'un cevabı kısa ve ilginç: "Hiç merak etmeyin, bize güvenin."

Patent davaları sürüyor

Büyük üreticilerin patent savaşları devam

ediyor. Son zamanlarda Apple ile Samsung arasında sıkı bir patent savaşı var. VIA firması da Apple'a karşı dava açtı. Apple yüzünden Hollanda'da Galaxy S II satışları durdurulan Samsung'un yazılım güncellemesiyle menü tasarımı değiştirme kararı aldığını öğrendik. Yazılımın değiştirilip benzerliğin kaldırılmasından sonra satışlara devam edilecekti. Bir süre önce Motorola'nın mobil bölümünü alan Google'ın asıl amacının patent portföyünü ele geçirmek olduğu söyleniyor. Android ile ilgili patent sorunları bulunmakta. Bu konuda Microsoft baskı uyguluyor. Samsung, bir süre önce satacağı her Android için Microsoft'a ödeme yapmayı kabul etmişti. Oturduğu yerden para kazanmak bu olsa gerek :). Şaka bir yana, Microsoft'un hakkını araması son derece doğal.

Google için ters giden işler

Google'ın Ekim ortasında Android 4.0 Ice Cream Sandwich sürümünü ve Nexus Prime cihazını tanıtmayı bekleniyordu ama bir erteleme oldu. İlk aşamada bunu Steve Jobs'ın ölümüne bağladık ve "Helal sana Google!" dedik ama sakın başka bir neden olmasın? Son haberlere göre asıl erteleme sebebi patentlerle ilgili sorunlar. Eğer doğruysa Android 4.0 sürümünde beklenen özelliklerden bazılarının çıkarılması söz konusu olabilir. Google'ın işi başından aşkın. Son olarak Google+ herkeşe açık hâle geldi ve kullanıcı sayısı bir anda artırdı ama özel bir kulüp olmaktan çıkması negatif etki yaratmış da olabilir, çünkü rakamlara göre kullanıcı sayısı artıyor ama bu kullanıcıların Google+

ortamında geçirdiği zaman azalıyor. Şöyle bir meraklı bakış attıktan sonra beğenmeyen ya da Facebook'taki gibi çok sayıda arkadaşını göremeyip terk edenler olabilir.

Hani bana iPhone 5?

Nokia hâlâ cep telefonu alanında dünya lideri ama küçülme planlarını ardı ardına devreye sokuyor. Apple ise emin adımlarla ve az sayıda cep telefonu modeliyle pazar payını arttırmaya devam ediyor. Beklenen an geldi ve Ekim başında gerçekleşen Let's Talk iPhone etkinliğinde yeni nesil iPhone 4S tanıtıldı. Aslında bir değil iki cihaz bekleniyordu ve birinin iPhone 5 olacağı söyleniyordu ve bundan ötürü hayal kırıklığı yaşıyanlar epey fazla. Daha da ötesi iPhone 4'ün iyileştirilmiş hâli 4S'teki yenilikler pek de göz alıcı değil. Başlıcaları; 800 MHz çift çekirdek işlemci, 8 MP yüksek kaliteli kamera ve Full HD video kaydı, iOS5 ve iCloud, Türkçe desteği olmayan Siri sesli komut sistemi. RAM hâlâ 512 MB, 4G ve NFC eksik, ekran boyutu aynı. Fakat görünüşe göre kullanıcılar için teknik detaylar pek de önemli değil. Rekorlar bir kez daha kırıldı ve daha satış başlamadan 1 milyondan fazla ön sipariş alındı. Aynı günlerde Apple denince aklı gelen ilk isim olan Steve Jobs'ın hayatını kaybettiğini öğrendik. Dünya için önemli bir kayıp olduğu tartışılmaz.

Bulldozer adı gibi çıkmadı

AMD'nin ne zamandır beklenen yeni nesil Bulldozer mimarili FX serisi işlemcileri tanıtıldı ve çoğunlukla en üst model olan 8 çekirdekli FX-8150 incelendi. Ortak görüş, beklenenden daha düşük sonuçlar ve hayal kırıklığı yönünde. AMD'nin Bulldozer ile çok daha büyük ilerleme göstermesini bekliyorduk. Maalesef çekirdek çekirdeğe kıyaslamada Phenom II'lere göre büyük ilerleme yok ve 9 aylık olan Sandy Bridge işlemciler hâlâ lider. Uzun lafın kısası performans anlamında iyi bir başlangıç olmadı ama fiyatlar ilgi çekici ve yeni FX modelleriyle durum daha iyi hâl alabilir. AMD'nin çok daha sıkı çalışması şart çünkü Intel SNB-E ve Ivy Bridge serisi işlemciler yaklaşıyor. ❖

Ayın sistem önerileri

Yeni bir bilgisayar almayı düşünenlerin ilk başvurduğu yer olan “Ayın Sistem Önerileri” birbiri ile en uyumlu çalışan parçaları seçerek güncel koşulların en iyi sistemlerini bir araya getiriyor.

Görkem YILDIRIM / gorkem@PCnet.com.tr

SİSTEM önerilerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz ama dolar kurundaki dalgalanmalardan dolayı sıkıntı duymamak elde değil. Aynı ürünler bir anda çok daha yüksek fiyata fırlayabiliyor. Geçen ay içinde gerçekleşen en önemli gelişme AMD'nin sekiz çekirdekli FX-8150 modelini de içeren Bulldozer mimarili işlemci serisini tanıtmaması oldu. FX serisi işlemciler

şu anda satışta değil ama bize gelen bilgilere göre Kasım içinde satışa sunulacaklar. Performans canavarı sistem kuracaklar kısa bir bekleyişin ardından daha iyi karar verebilir. Performans durumunu gördükten sonra AMD Phenom II X6 yerine son nesil Soket AM3+ işlemcileri önerebiliriz. Tüm sistemlerde en önemli performans artırıcının SSD olduğunu söylemeye devam ediyoruz.

İşlemcilerin çekirdek sayısı artıyor olsa da yazılımlar bundan yeterince iyi faydalanamıyor. Bellekler zaten çok ucuzladı ve Windows 8'in daha az sistem belleği kullanacağı ifade ediliyor. Çoğu yeni işlemcide görüntü devresi bütünüleşik oldu ve anakartlardaki yonga setlerinden çıkarıldı ama giriş seviyesi sistemlerde bir süre daha eski nesil ürünler kullanılmaya devam edecek.

	AMD PLATFORMU		INTEL PLATFORMU	
	EKONOMİST	Fiyat (TL)	EKONOMİST	Fiyat (TL)
İşlemci	AMD Athlon II X2 250 2 x 3 GHz	132	Intel Pentium G620 2 x 2.6 GHz	160
Anakart	MSI 760GM-P23	99	Biostar H61MLC	111
Bellek	2 GB DDR3-1333 MHz	26	2 GB DDR3-1333 MHz	26
Ekran kartı	Tümleşik	-	İşlemciye tümleşik	-
Sabit disk	500 GB SATA	88	500 GB SATA	88
Monitor	Packard Bell Viseo 190WB 18.5 inç 1366x768	180	Packard Bell Viseo 190WB 18.5 inç 1366x768	180
Kasa	Quake ATX Siyah	56	Quake ATX Siyah	56
Güç kaynağı	280W (kasa içinde)	-	280W (kasa içinde)	-
Optik sürücü	LG GH22NS50 22x SATA	41	LG GH22NS50	41
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Hoparlör	Genius SP-S115	13	Genius SP-S115	13
Fare / Klavye	Piranha Python Q Type	22	Piranha Python Q Type	22
TOPLAM		657		697
	FİYAT / PERFORMANS CANAVARI	Fiyat (TL)	FİYAT / PERFORMANS CANAVARI	Fiyat (TL)
İşlemci	AMD Llano A6 X4 3650	255	Intel Core i3 2100	259
Anakart	Asus F1A75-M LE	205	MSI H67MS-E23	180
Bellek	2 x 2 GB DDR3-1600 MHz	80	2 x 2 GB DDR3-1600 MHz	80
Ekran kartı	Palit GeForce GTX 560 Ti OC	450	Palit GeForce GTX 560 Ti OC	450
Sabit disk	1 TB SATA	125	1 TB SATA	125
Monitor	Acer S220HQLbd 21.5 inç Full HD LED DVI	380	Acer S220HQLbd 21.5 inç Full HD LED DVI	380
Kasa	AeroCool VS-4	172	AeroCool VS-4	172
Güç kaynağı	550W (kasa içinde)	-	550W (kasa içinde)	-
Optik sürücü	LG GH22NS50 22x SATA	41	LG GH22NS50 22x SATA	41
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Hoparlör	Creative SBS A-300 2+1	80	Creative SBS A-300 2+1	80
Fare / Klavye	Inca IMK-384U	21	Inca IMK-384U	21
TOPLAM		1809		1788
	PERFORMANS AVCISI	Fiyat (TL)	PERFORMANS AVCISI	Fiyat (TL)
İşlemci	AMD Phenom II X6 1090T	375	Intel Core i7 2600	655
Anakart	MSI 990FXA-GD65	365	GIGABYTE Z68X-UD3-B3	390
Bellek	2 x 4 GB DDR3-1866	240	2 x 4 GB DDR3-1866	240
Ekran kartı	PowerColor Radeon HD 6970 2 GB GDDR5	800	PowerColor Radeon HD 6970 2 GB GDDR5	800
Sabit disk	120 GB Kingston HyperX SSD SATA + 2 TB SATA HDD	680	120 GB Kingston HyperX SSD SATA + 2 TB SATA HDD	680
Monitor	LG E2380VX 24 inç Full HD LED HDMI	648	LG E2380VX 24 inç Full HD LED HDMI	648
Kasa	Thermaltake Element T	340	Thermaltake Element T	340
Güç kaynağı	700W (kasa içinde)	191	700W (kasa içinde)	191
Optik sürücü	LG BH10LS30 Blu-ray Yazıcı	265	LG BH10LS30 Blu-ray Yazıcı	265
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik	-
Hoparlör	Logitech X-540 5.1 70W RMS	211	Logitech X-540 5.1 70W RMS	211
Fare / Klavye	TT eSPORTS Challenger + TT eSPORTS Black	169	TT eSPORTS Challenger + TT eSPORTS Black	169
TOPLAM		4284		4589

Bu sistemler tavsiye niteliği taşımaktadır. Sistemlerle birlikte verilen fiyatlar piyasa ortalamaları olup bu bileşenleri belirten fiyattan bulabilmek için her birini farklı bir şirketten satın almanız gerekebilir. Belirtilen bileşenlerin özellikleri üretici web sitesinden incelenerek uyumlulukları kontrol edilmiştir. Bu nedenle seçilen anakart, işlemci, bellek ve ekran kartları birbirini desteklemektedir. PCnet'te yayınlanan tüm donanım fiyatlarının KDV dahil olduğunu, tüketici kanununa göre KDV dahil fiyat verilmesi gerektiğini unutmayın.

En hızlı taşınabilir diskler testte

Yeni nesil USB 3.0 arabirimini kullanan ve 2,5 inç yapısındaki taşınabilir diskler test merkezimizde.

Pamir KIZILTUĞ

pamir@PCnet.com.tr

GÜNÜMÜZDE taşınabilir diskler artık herkes için büyük önem taşıyor. Kuşkusuz en büyük neden USB belleklerin artık günümüzdeki birçok içerik standardıyla kapasiteleri yüzünden başa çıkamaz hâle gelmesi. Yüksek çözünürlükteki bir fotoğraf makinesiyle çekilen fotoğrafların tanesi 5 MB'yi bulabiliyor. Yine yüksek kalitede ve sıkıştırılmış bir film de rahatlıkla 4-5 GB'ye ulaşabiliyor. Kalitesi ve kalıp dosyasının büyüklüğü günden güne artan oyunlar ve çok daha yüksek kaliteye sahip ancak yine sıkıştırılmış olan yeni müzik dosyası türleri derken depolamaya olan ihtiyaç iyice artıyor ve USB bellekler günlük kullanıma hitap ederken taşınabilir diskler de verilerini sürekli olarak yanında bulundurmak isteyenlerin ihtiyaçlarını karşılıyor.

Elbette taşınabilir disklerde de günümüze kadar büyük değişimler yaşandı ancak en büyük değişim kısa bir süre önce USB 3.0 terfisiyle birlikte gerçekleşti. Piyasada artık USB 3.0 destekli modeller de yaygın şekilde bulunuyor. Aslında USB 3.0 destekli taşınabilir diskleri görmemiz yaklaşık bir yıl kadar önce başladı ama piyasadaki USB 3.0 destekli masaüstü ve taşınabilir bilgisayarların yayılması henüz yeni yeni gerçekleşiyor. Dolayısıyla yeni bir taşınabilir disk tercih edecek

kullanıcılar için artık USB 3.0 destekli bir ürün almaları gerektiğini söyleyebiliriz. Geçmişe kıyasla USB 3.0 arabiriminin fiyatlara olan etkisinin de artık belli bile olmadığını belirtmekte fayda var.

USB 3.0 arabirimi ilk çıktığı zamanlarda anakart üreticilerinin en çok dikkat çeken zirve modellerinde bulunuyordu. Gün geçtikçe üst seviye modellerin tümü USB 3.0 arabirimine kavuştu ve günümüze baktığımızda giriş seviyesi modellerde bile bazen söz konusu desteğin sunulduğunu görmek bizi şaşırtmıyor. Benzer şekilde taşınabilir bilgisayarlarda da üst seviyeden giriş seviyesine doğru bir yayılma gerçekleşti ve bugün netbook'larda dahi USB 3.0 desteğini görebiliyoruz. Aynı şekilde salonlar için geliştirilen HD medya oynatıcılarda da USB 3.0 destekli modeller fark yaratabiliyor.

USB 3.0 arabirimi sayesinde bant genişliği USB 2.0'daki 480 Mbps'den 5.0 Gbps'ye ulaşıyor. Dolayısıyla on katı aşan bir bant genişliği artışından bahsedilebilir, ancak gerçek yaşamda USB 2.0 disklerin en hızlı modellerinde bile 60 MB okunması gerekirken 30 MB'ı zar zor aştıklarını biliyoruz. USB 3.0 için henüz bu hızlardan bahsetmek için çok erken, ancak diskler en azından birkaç kat daha hızlı çalışabiliyorlar.

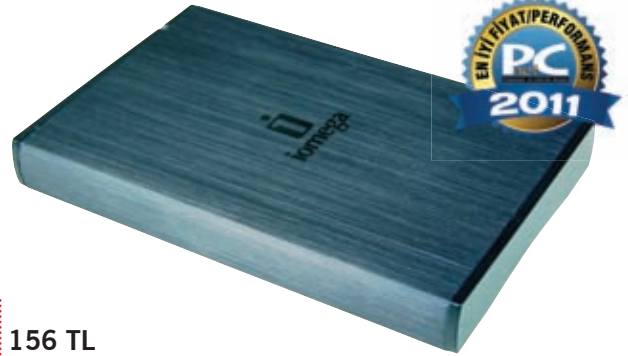
Elbette taşınabilir disklerin içindeki diskler daha hızlı modellerden veya SSD'lerden yana seçildiğinde elde edilen değerler çok daha üstün olacak. USB 3.0 oldukça hızlı ve gelecek vadeden bir arabirim.

USB 3.0 arabirimiyle birlikte artık üreticilerin kullandığı disklerin teknik özellikleri önem kazanmaya başlıyor. Testimizin tablosundan da durumu rahat bir şekilde görebilirsiniz. Düşük maliyete odaklı daha düşük devirli veya ekonomi seviyesinde bir disk tercih etmiş olan firmalar performans testlerinde rakiplerinin gerisinde kalıyor. Normal şartlarda USB 3.0 arabiriminin şimdilik saniyede 300 MB değerine yaklaşabildiğini biliyoruz. O hâlde diski zayıf olan modelleri ayırt etmek artık oldukça kolay hâle geliyor. Bildiğiniz gibi USB 2.0'da saniyede 30 MB fiziksel limit varken durumu aynı şekilde anlamak oldukça güçtü.

Test sonuçlarına geçmeden önce son olarak USB 3.0'ın tamamen geriye uyumlu bir arabirim olduğunu sözlerimize ekleyelim. Bilgisayarınızda şimdilik USB 3.0 arabirimi bulunmasa bile siz yine USB 3.0 bir taşınabilir disk alabilirsiniz. USB 2.0 hızında çalışmaya mecbur olsa da bir sonraki bilgisayar güncellenmenizde hızı tam olarak hissedeceğinize emin olabilirsiniz.

iOmega Prestige

TESTİMİZDEKİ en uygun fiyatlı 500 GB'lık sabit disk olarak karşımıza çıkan iOmega Prestige, kasasında tercih edilen alüminyum malzeme sayesinde sağlamlık ve serinlik vadediyor. Böylece düşme ve çarpmalardan fiziksel anlamda etkilenmeyen ürün, aynı zamanda verilerinizin güvenliğini de sağlamış oluyor. Ürün, 167 gram ağırlığı ve ufak yapısı sayesinde gömleğinizin cebinde bile taşınırken bile kendisini unutturmayı başarıyor. Yaptığımız testlerden de başarılı sonuçlarla ayrılan iOmega Prestige, yazılım desteği sayesinde şifreleme özelliği de sunuyor. iOmega Prestige fiyat/performans bakımından karşılaşılabileceğiniz en uygun seçenekli USB 3.0 harici disklerden biri.

156 TL

Firma: Arena, Index, Koyuncu

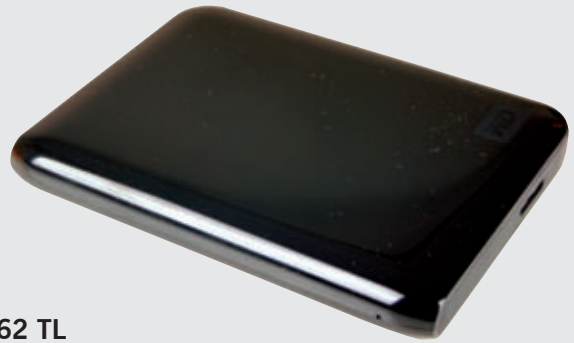
Telefon: (212) 364 64 64, (212) 331 21 21, (212) 528 88 88

Web: www.arena.com.tr, www.index.com.tr, www.koyuncu.com.tr

Puan: 91

Western Digital My Passport Essential

SATIN alma sırasında öncelikli kriteri fiyat olarak belirleyenler için önerilebilecek diğer bir taşınabilir disk ise Western Digital firmasının My Passport Essential adını verdiği ürün. USB 3.0 teknolojisine sunduğu desteğin yanı sıra USB 2.0 arabirimlerinde de kullanılabilen sabit diskin dış kasasında plastik bir malzeme kullanılmış. Parlak ve siyah renklerin tercih edildiği üründe bu sebepten dolayı parmak izi ve toz çabucak belli oluyor. Tasarım ve fiziksel detaylar haricinde otomatik yedekleme ve şifreleme özellikleri sunan yazılım da diskin içerisinde geliyor. 500 GB'lık kapasite de yeterli seviyelerde.

162 TL

Firma: Asbis, Index, Logosoft

Telefon: (216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61

Web: www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr

Puan: 83

iOmega eGo

BİRÇOK rakibine oranla sunduğu dikkat çekici tasarım sayesinde bu alanda öne geçmeyi başaran iOmega eGo, kırmızı renkte plastik bir dış kasaya sahip. Kırmızı dış kasa üstüne geçirilmiş olan silikon kılıf sayesinde de diskin darbelere karşı dayanıklılığı artırılıyor. Aynı zamanda bu ek aparat, ürünü kazara masanızın üzerinden düşürdüğünüzde diskin ve dolayısıyla verilerin zarar görmesini engelliyor. Performans bakımından da iOmega eGo ile elde edilen rakamların başarılı olduğu ortada. Ürün ayrıca birçok özellikten yararlanabileceğiniz kapsamlı bir program da içeriyor. Aynı zamanda Trend Micro Internet Security (1 yıllık) de uygulama tarafına dâhil.

173 TL

Firma: Arena, Index, Koyuncu

Telefon: (212) 364 64 64, (212) 331 21 21, (212) 528 88 88

Web: www.arena.com.tr, www.index.com.tr, www.koyuncu.com.tr

Puan: 85

ANNE BABALAR İÇİN 10 ALTIN KURAL

Dünyanın en büyük antivirüs yazılım kuruluşlarından ESET'in ebeveynlerle ilgili yaptırdığı global araştırmaya göre internet kullanıcılarının %53,7'si, yani yarısından fazlası "çocukların uygunsuz içeriğe maruz kalmasını" büyük bir tehdit olarak değerlendiriyor.

ESET'in yaptırdığı araştırma, internet kullanıcılarının, çocukların online dünyada karşılaştıkları potansiyel tehlikelerin büyük oranda farkında olduklarını ortaya koydu. ESET tarafından uluslararası araştırma kuruluşları Insites Consulting ve United Consultants firmalarına yaptırılan araştırmadan elde edilen bulgulara göre internet kullanıcılarının yüzde 53,7'si, çocukların uygunsuz içeriğe maruz kalmasını büyük bir tehdit olarak değerlendirdi. Yüzde 53,7'nin ayrışmasına bakıldığında bunların yüzde 25,9'u, uygunsuz içerikleri "en büyük tehdit", yüzde 14,6'sı "çok büyük tehdit" ve yüzde 13,2'si "oldukça büyük bir tehdit" olarak nitelendirdi.

Arjantin'de Buenos Aires ESET merkezinin Farkındalık ve Araştırma Koordinatörü Sebastian Bortnik göre çocukların internette gezinirken tehlikelerden uzak kalmasını sağlamak için ebeveynlerin ve çocukların aklından çıkarmaması gereken bir kaç basit güvenlik kuralı var. Bortnik, yardımcı olabilecek 10 kuralı şöyle sıralıyor:

- Çocuğunuza bir hesap açın: Çocuklarınızın bilgisayarlarında kendi kullanıcı adlarıyla kendi hesapları olmalı. Sistem yöneticisinin bir yetişkin olduğuna dikkat etmelisiniz.
- Antivirüs yazılımınızı güncel tutun.
- Gezinme kayıtlarını izleyin: Eğer silindiklerini fark ederseniz, bu sizin çocuğunuzla oturup konuşmanızı gerektiren bir işaret olacaktır.
- Gözünüz web kamerasında olsun: Kullanılmadığında kapalı olduğundan emin olun.
- Çocuklarınızın sosyal ağlardaki ayarlarını kontrol edin: Herhangi bir kısıt olmadan herkese açık bırakılan bir Facebook duvarı çocuklarınızın güvenliği için ciddi bir risk oluşturur.
- Ebeveyn denetimi araçları kullanın: Bu

araçlar ebeveynler için ciddi avantajdır. Hem internet tarayıcılarında hem de antivirüs yazılımlarında bulunurlar. Örneğin ESET Smart Security 5 zararlı içeriğe sahip web sitelerini engelleyebilen kullanışlı bir "Ebeveyn Kontrol" özelliğine sahip.

- Gizli bilgilerinizi internet üzerinden göndermeyin: Önemli bilgileriniz asla e-posta ile veya online sohbet üzerinden istenmez. Dahası bankalar asla hesap bilgilerinizi ve şifrenizi istemez. Bu bilgiyi çocuklarınıza da öğretmeniz güvenlik açısından çok önemlidir.

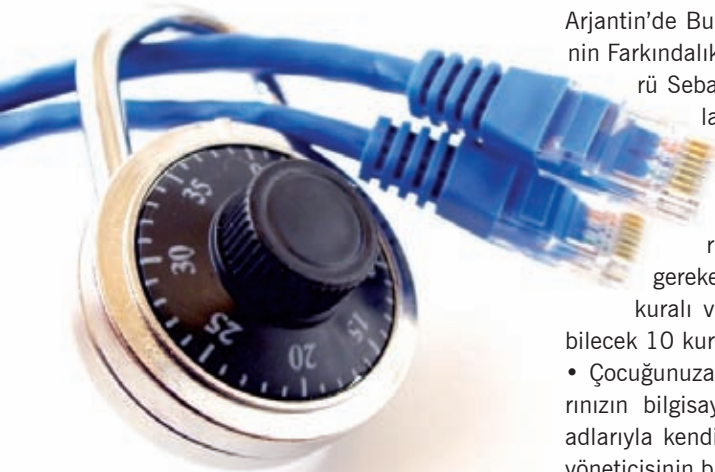
- Rahatsız edici mesajları cevaplamayın: Çocuklarınız internet üzerinden rahatsız edici mesajlar aldığında bu mesajlara karşılık vermemeleri üzerine onları eğitmelisiniz. Genelde saldırgan mesajına cevap aldığında, çocuklara zarar verme isteği daha da artacaktır. Bu tür durumlarda ebeveynler devreye girmeli ve tekrarında gerekirse kanuni yollara başvurulmalıdır.

- Online dünyadaki her şey gerçek değildir: Güvenilir bir kaynaktan gelse bile internette ye ralan her şeyin gerçek olmadığı çocuklara iyice anlatılmalıdır. Bugünlerde internette herhangi bir görüşü yayımlamak oldukça kolay bir hâle gelmiştir. Bu da insanların internetteki bir bilgiye inanması konusunda ne kadar dikkatli olması gerektiğini gösterir.

- Açık iletişim: Çocuklarınızla açık bir şekilde iletişim kurmanız onların güvenliği açısından hayati bir öneme sahiptir. Korkularını ve ilgi alanları paylaşmalarını cesaretlendiren bir politika izlemek onları cezayla baskı altına almaktan her zaman daha iyidir. Açık bir aile ortamı ve hem internette hem de yüz yüze açık iletişimde çocuğunuzun siber güvenliğini artırmak için son derece önemlidir.

Virüsler dünyaya USB'lerle yayılıyor

ESET'in analizlerine göre 2011 yılının Eylül ayında tüm dünyada en yüksek oranda karşılaşılan tehdit, USB flash

ÇALIŞANLARINIZA YENİ YIL HEDİYESİ!

Kasım ayından yıl sonuna kadar sürecek olan ESET kampanyasında kurumsal müşterilere harika bir fırsat sunuldu. Kampanyaya göre ESET Smart Security Business Edition yazılımını 2 yıl boyunca kullanmayı kabul eden firmaların çalışanlarına iki adet 1 yıl boyunca kullanabilecekleri NOD32 Antivirüs hediye olarak gönderilecek.

disk gibi çıkarılabilir aygıtlar yoluyla bulaşan virüsler oldu. USB belleklerin çok kullanışlı olması ve kullanım oranlarının artması virüs yazarlarının da iştahını kabartıyor. Avrupa, Orta Doğu, Afrika ve Latin Amerika'da USB belleklerden bulaşan zararlılar ilk sıralarda yer alıyor.

ESET tarafından Eylül ayında derlenen Küresel Tehdit İstatistiklerine göre, INF/Autorun yüzde 6,49'luk görülme oranıyla dünyadaki en yaygın tehditlerin başında geliyor. INF/Autorun virüsleri Avrupa'da da yüzde 5,42'lik oranla yine ilk sırada. INF/Autorun, ESET'in Windows sistemlerde Autorun.inf dosyası yoluyla sisteme zararlı yazılım bulaştırılmasını sağlayan tehditlere verdiği genel isim. Autorun.inf dosyası, USB flash disk gibi çıkarılabilir aygıtların bilgisayara takıldığında otomatik olarak çalıştırılmasını sağlıyor.

Türkiye'de en büyük tehdit USB'lerle yayılan bir solucan

INF/Autorun, dünyanın yanı sıra yüzde 5,42'lik oranla Avrupa'nın da lider tehdidi durumundayken USB kaynaklı bir başka zararlı olan Win32/Autoit Türkiye'de ilk sırada yer alıyor. Çıkarılabilir medyalar aracılığıyla yayılan bir solucan olan Win32/Autoit'in bazı türevlerinin anında mesajlaşma yazılımlarıyla yayıldığı tespit edildi. Win32/Autoit bir kez çalıştırıldığında arka planda diğer türevlerini de indirmeye başlıyor. Win32/Autoit, Avrupa tehdit sıralamasında ikinci sırada yer alıyor.

Nasıl korunmalı?

ESET uzmanları, bu tür tehditlerden korunmak için sistem yamalarını güncel tutmayı, autorun yani "otomatik çalıştır" özelliğini devre dışı bırakmayı ve güncel bir antivirüs yazılımı kullanmayı öneriyor.

Sahte yeni iPhone duyurularına dikkat!

Geçtiğimiz ay içinde duyurulan yeni iPhone 4S ardından, kötü niyetli kullanıcılara gün doğdu. Yeni modelden yalnızca birkaç gün sonra yüz binlerce kullanıcıya gönderilen spam e-postaların içinde iPhone 5GS'e ait olduğu söylenen görsellerin olduğu iddia ediliyor.

Tabii bu numara, aslında e-posta ekindeki truva atını, kullanıcının Windows işletim sistemine bulaştırmak ve bir IRC sunucusuyla bağlantı sağlayarak makinenin kontrolünü ele geçirmek için kullanılıyor. IRC sunucusunun işlevi, botnet sahibinin, ele geçirilen bilgisayarlara komut vermesini kolaylaştırmak.

Mac için yeni bir tehdit

Son dönemlerde Apple'ın işletim sistemine yönelik hazırlanan zararlı türlerinde artış gözleniyor. Yeni zararlılardan birisi de kendisini Adobe Flash Player gibi güncelleştirmesi gibi gösteriyor ve tıpkı bir truva atı gibi sisteme bulaşıyor. Zararlının şimdilik tespit edilen iki farklı türü var. İkisi de sözde Adobe Flash Player kurulumu sırasında uzaktaki sunucuya bağlanarak zararlı dosyaları indiriyor. ❖

ADATA Classic CH11

ADATA Classic CH11'in en güzel özelliklerinden biri kuşkusuz kutu içeriğinde gelen etiketler sayesinde kişiselleştirilebiliyor olması. Böylece veri içeriğine göre kutudan gelen etiketlere notlar düşerek diskin yan kısmına yapıştırdığınızda ürünü bilgisayara takmadan içeriği hakkında fikir sahibi olunabiliyor. Ürünün beraberinde gelen yazılım da gerek yedekleme gerekse diğer bazı işlemleri kolayca ve kısa yoldan gerçekleştirmenize imkân tanıyor. ADATA Classic CH11, rakiplerine oranla biraz daha geniş bir harici disk. Bu açıdan CH11 taşıma sırasında diğer ürünler kadar esnek davranmanızı sağlayamıyor. Üç farklı renk seçeneği olduğunu da ekleyelim.

205 TL

Firma: Datastar, Mersa Sistem

Telefon: (216) 544 12 00, (216) 645 82 00

Web: www.datastar.com.tr, www.mersasistem.com.tr

Puan: 86

Silicon Power Stream S20

750 GB depolama alanı sunan Silicon Power Stream S20, görünüm açısından farklılaşmayı başarıyor. Dış kasada kullanılan malzeme plastik olduğundan dolayı özellikle ürünü taşıırken biraz daha dikkatli olmak gerekiyor. Aksi takdirde düşme ya da çarpmalarda diskiniz ve dolayısıyla içindeki veriler zarar görebilir. Kutu içeriğinde gelen taşıma çantası da diske uygun yapıda. Aynı zamanda bu taşıma kılıfı dış kasanın çizilmesini de önüyor. Mor rengin tercih edildiği Silicon Power Stream S20 ile birlikte gelen yazılımlar da birçok temel işlevden (yedekleme, şifreleme gibi) yararlanmanızı sağlıyor.

221 TL

Firma: Boğaziçi

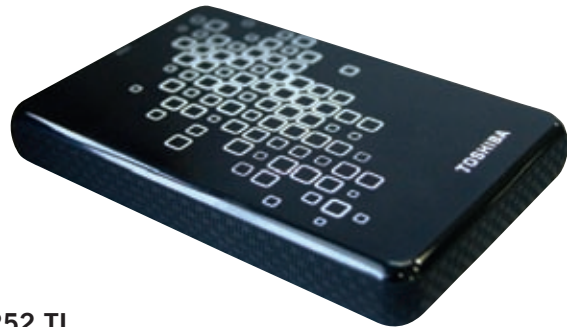
Tel: (212) 331 10 00

Web: www.bogazici.com.tr

Puan: 92

Toshiba STOR.E ART 4

1 TB gibi yüksek bir kapasitenin sunulduğu Toshiba STOR.E ART 4 aynı sınıftaki diğer disklerle oranla uygun fiyatı sayesinde kendisini ön plana çıkarıyor. Farklı renklerde tercih edilebilen ürünün dış kasasında tercih edilen malzeme plastik. Yeterli uzunluktaki kablunun kutu içeriğine eklendiği harici diskte yerine göre beyaz veya mavi yanan bir LED bulunuyor. Kutunun dış kısmında herhangi bir koruyucu bulunmuyor. Bu sebepten dolayı ürünü kullanırken dikkatli olmak gerekiyor, çünkü diski düşürürseniz verileriniz zarar görebilir. Yüksek depolama alanına ihtiyaç duyanlar için Toshiba STOR.E ART 4 iyi bir alternatif.

252 TL

Firma: Toshiba

Tel: (212) 340 60 80

Web: www.toshiba-tr.com

Puan: 88

Transcend StoreJet 25H3

TRANSCEND StoreJet 25H3'ün aynı segmentte yer alan diğer birçok diskten ayrıldığı noktalardan biri dış kasasında kullanılan yumuşak plastik malzeme. Bu sayede çevre şartlarından pek etkilenmiyor ve verileriniz her daim güvenli bir şekilde korunuyor. Öte yandan üzerinde bulundurduğu tek düğme sayesinde kolay bir şekilde yedekleme yapılmasını sağlayan sabit diskin depolama kapasitesi 1 TB. Ürün her ne kadar USB 3.0 arabirimini içeriyor olsa da geriye uyumluluk sayesinde USB 2.0 arabirimlerde de kullanımı mümkün. Aynı zamanda sunulan uygulamalar sayesinde şifreleme ve bazı ek özelliklerden yararlanma imkânı var.

269 TL

Firma: Formosa, Karfo Karacasulu, Turanlı

Tel: (312) 466 64 04, (212) 455 67 00, (212) 216 05 20

Web: www.formosa.com.tr, www.karfo-karacasulu.com, www.turanli.com.tr

Puan: 91

Seagate FreeAgent GoFlex

1 TB depolama alanının sunulduğu Seagate FreeAgent GoFlex'te parlak ve siyah renkte bir plastik kasa kullanılıyor. Bu yüzden parmak izi ve tozlar ürün üzerinde oldukça fazla göze çarpıyor. Ürünün en önemli özelliklerinden biri kuşkusuz bağlantı arabirimi kısmının sökülebiliyor olması. Bu bölümü söktüğünüzde harici diski SATA arabirimi sayesinde sisteme bağlama şansı sunuluyor. Böylece USB 3.0 hızından yararlanırken birden SATA'nın sunduğu hıza terfi edilebiliyor. Ürünün darbelere dayanıklılığının artması için dış kasaya takılıp çıkarılabilen herhangi bir silikon aparat bulunmuyor. Seagate FreeAgent GoFlex fiyat bakımından da 1 TB'lık modeller arasında iyi bir konumda.

279 TL

Firma: Arena, Datagate, Penta

Tel: (212) 364 64 64, (212) 332 15 00, (216) 528 00 00

Web: www.arena.com.tr, www.datagate.com.tr, www.penta.com.tr

Puan: 88

ADATA Superior SH12

DIŞ kasada kullanılan desenler gereği daha çok bayanların ilgisini çekebilecek bir tasarıma sahip olan ADATA Superior SH12, 1 TB depolama alanının sunulduğu ürünler arasında bulunuyor. Kasada kullanılan malzeme plastik olduğundan ne yazık ki darbeler karşısında çok güçlü duramıyor. Taşınabilir diskte USB 3.0 arabirimi için ürünün alt kısmı tercih edilmiş. 159 gram ağırlığı, ürünü taşıdığınızı bile unutturacak cinsten. ADATA Superior SH12 sunduğu yüksek kapasiteyi şık tasarımıyla buluşturan bir ürün.

291 TL

Firma: Datastar, Mersa Sistem

Tel: (216) 544 12 00, (216) 645 82 00

Web: www.datastar.com.tr, www.mersasistem.com.tr

Puan: 88

	IONEGA PRESTIGE	WESTERN DIGITAL MY PASSPORT ESSENTIAL	IONEGA EGO	ADATA CLASSIC CH I I	SILICON POWER STREAM 520	TOSHIBA STORE ART 4	TRANSCEND STOREJET 25H3	SEAGATE FREEAGENT GOFLEX	ADATA SUPERIOR SHI 2
Firma	Arena, Index, Koyuncu	Asbis, Index, Logosoft	Arena, Index, Koyuncu	Datastar, Mersa Sistem	Bogazici	Toshiba	Formosa, Karfo Karacasulu, Turanlı	Arena, Datagate, Penta	Datastar, Mersa Sistem
Telefon	(212) 364 64 64, (212) 331 21 21, (212) 528 88 88	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (212) 528 61 61	(212) 364 64 64, (212) 331 21 21, (212) 528 88 88	(216) 544 12 00, (216) 645 82 00	(212) 331 10 00	(212) 340 60 80	(312) 466 64 04, (212) 455 67 00, (212) 216 05 20	(212) 364 64 64, (212) 332 15 00, (212) 528 00 00	(216) 544 12 00, (216) 645 82 00
Web	www.arena.com.tr, www.index.com.tr, www.koyuncu.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr	www.arena.com.tr, www.index.com.tr, www.koyuncu.com.tr	www.datastar.com.tr, www.mersasistem.com.tr	www.bogazici.com.tr	www.toshiba-tr.com	www.formosa.com.tr, www.karfo-karacasulu.com, www.turanli.com.tr	www.arena.com.tr, www.datagate.com.tr, www.penta.com.tr	www.datastar.com.tr, www.mersasistem.com.tr
Fiyat	156 TL	162 TL	173 TL	205 TL	221 TL	252 TL	269 TL	279 TL	291 TL
TEKNİK DETAYLAR									
Kapasite	500 GB	500 GB	500 GB	500 GB	750 GB	1 TB	1 TB	1 TB	1 TB
Yapı	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç	2,5 inç
Anahıtım	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0	USB 3.0
Kasa	Alüminyum	Plastik	Plastik	Plastik	Plastik	Plastik	Plastik	Plastik	Plastik
Dayanıklılık	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Yok	Yok
Ağırlık	167 gram	141 gram	188 gram	152 gram	160 gram	204 gram	260 gram	267 gram	159 gram
TEST SONUÇLARI									
HDtch RW 3.0.1.0									
Average Read	70.3 MB/s	66.3 MB/s	64.5 MB/s	70.9 MB/s	91.5 MB/s	79.3 MB/s	71.1 MB/s	68.5 MB/s	87.7 MB/s
Average Write	47.2 MB/s	35.6 MB/s	41.9 MB/s	71.1 MB/s	48.1 MB/s	44.5 MB/s	33.4 MB/s	68.5 MB/s	44.3 MB/s
Burst Speed	193.2 MB/s	130.3 MB/s	113.4 MB/s	225.4 MB/s	120 MB/s	147.9 MB/s	142.5 MB/s	176.6 MB/s	203.1 MB/s
Random Access	18.7 ms	17.4 ms	18.9 ms	16.5 ms	15.4 ms	17.3 ms	19.3 ms	23.6 ms	17.1 ms
HD Tune Pro 4.50									
Minimum (Read)	31.2 MB/s	77.0 MB/s	36.6 MB/s	38.3 MB/s	67.5 MB/s	48.3 MB/s	44.8 MB/s	41.9 MB/s	47.3 MB/s
Maximum (Read)	81.1 MB/s	46.2 MB/s	75.1 MB/s	85.9 MB/s	109.2 MB/s	95.4 MB/s	84.2 MB/s	87.7 MB/s	112.6 MB/s
Average (Read)	58.8 MB/s	62.6 MB/s	61.1 MB/s	67.1 MB/s	86.7 MB/s	75.6 MB/s	68.2 MB/s	65.6 MB/s	83.7 MB/s
Access Time (Read)	17.2 ms	17.5 ms	18.9 ms	16.9 ms	15.4 ms	17.5 ms	19.3 ms	23.8 ms	17.0 ms
Atto Disk Benchmark v2.46									
32.0 MB/s	91684 KB/s - 74555 KB/s	72404 KB/s - 75113 KB/s	71038 KB/s - 77487 KB/s	79897 KB/s - 79706 KB/s	112329 KB/s - 1112601 KB/s	88798 KB/s - 93781 KB/s	85288 KB/s - 87611 KB/s	82056 KB/s - 83077 KB/s	88370 KB/s - 107264 KB/s
64.0 MB/s	92052 KB/s - 90591 KB/s	72919 KB/s - 76249 KB/s	75902 KB/s - 77129 KB/s	80281 KB/s - 79706 KB/s	112058 KB/s - 113149 KB/s	90386 KB/s - 93781 KB/s	85915 KB/s - 87611 KB/s	82666 KB/s - 82871 KB/s	88386 KB/s - 106506 KB/s
128.0 MB/s	92478 KB/s - 91211 KB/s	74534 KB/s - 76976 KB/s	75957 KB/s - 77274 KB/s	80383 KB/s - 80061 KB/s	111936 KB/s - 113614 KB/s	91003 KB/s - 93781 KB/s	85731 KB/s - 88582 KB/s	81698 KB/s - 82372 KB/s	87611 KB/s - 106971 KB/s
256.0 MB/s	92274 KB/s - 91008 KB/s	73284 KB/s - 76232 KB/s	75797 KB/s - 77683 KB/s	80635 KB/s - 80027 KB/s	113858 KB/s - 113371 KB/s	90852 KB/s - 94577 KB/s	86413 KB/s - 88725 KB/s	81627 KB/s - 81879 KB/s	87410 KB/s - 106328 KB/s
512.0 MB/s	92404 KB/s - 91616 KB/s	74877 KB/s - 76477 KB/s	73644 KB/s - 75086 KB/s	80249 KB/s - 80010 KB/s	112316 KB/s - 113503 KB/s	90534 KB/s - 94353 KB/s	87438 KB/s - 89033 KB/s	81715 KB/s - 81090 KB/s	86872 KB/s - 106733 KB/s
DEĞERLENDİRME									
Performans	90	80	80	90	95	90	85	85	90
Özellikler	90	85	90	80	85	80	95	95	80
Tasarruf	95	85	90	85	95	95	100	85	95
TEST ORTALAMASI	91	83	85	86	92	88	91	88	88

3G

interneti paylaşın

Yüksek hızda mobil internet bağlantısı sadece size özgü olmasın.

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

GÜNÜMÜZDE birçok kullanıcı operatörlerin sunduğu 3G internet bağlantısı hizmetinden faydalananlar. Büyük çoğunluğun tercihi ise USB arabirimi üzerinden bilgisayara bağlanabilen 3G modemler. USB bağlantılı 3G modemler sayesinde her nerede olursanız olun internete yüksek hızda erişim sağlayabilirsiniz. Elbette rahat bir gezinti için o an bulunduğunuz konumda baz istasyonlarının size 3G hizmetini sağlayabiliyor olması da şart.

Yüksek hızda mobil internet bağlantısı elbette günümüzün teknolojik oyuncakları ve kullanıcılar için çok fazla şey ifade ediyor ama biraz önceki paragrafta bahsettiğimiz USB bağlantılı 3G modemlerle ne yazık ki aynı anda sadece bir kullanıcı internete erişim sağlayabiliyor.

Eğer 3G internet bağlantısına aynı anda birden fazla kullanıcı ihtiyacı duyuyorsa bağlantıyı paylaşmak adına çeşitli çözümler bulunuyor. İlk etapta operatörlerin sunduğu çözümlere bir göz atalım.

Operatörler neler sunuyor?

Turkcell'in sunduğu çok kullanıcılı 3G modem "Turkcell 3G MultiVINN" adını taşıyor. Ürüne 6 ya da 24 aylık kontratlı paketlerle sahip olabilirsiniz. Altı aylık kampanyada 99 TL'lik ön ödeme sonrasında 4 GB paket için aylık 49 TL, 8 GB paket için de aylık 79 TL ödememiz gerekiyor. 24 aylık pakette ise ilk 12 ay 29 TL ödendikten sonra geriye kalan zaman zarfında 4 GB ve 8 GB'lık paketler için biraz önceki ücretlendirmeye aynı tutarlar uygulanıyor.

Vodafone, birden fazla kullanıcının 3G internet erişimine sahip olması için "Çoklu Vodem" seçeneği sunuyor. Çoklu Vodem, üzerinde bir USB bağlantısı bulunduruyor ve mevcut USB bağlantılı 3G modemün ürüne takılması gerekiyor. Firmanın sunduğu bir diğer seçenekse VOX kampanyası. Vodafone K3770 USB bağlantılı 3G modemle birlikte gelen VOX aslında bir ADSL modem ama ADSL kesintiye uğradığı anda 3G bağlantısını devreye alıyor. Elbette doğrudan 3G ile de kullanılabilir

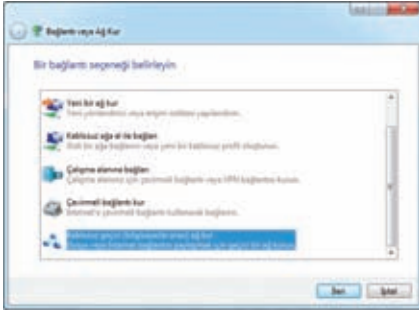

şansı var. 24 ay taahhütlü olarak VOX kampanyasına aylık 35 TL ödediğinizde 1 GB internet kullanımını ücretsiz sunuluyor. 5 GB paket içinse aynı süre boyunca aylık 45 TL ödemesi gerekiyor.

Avea'nın ilginç çözümünün adıyla Jet WiFi. Aynı anda beş kullanıcıya internet dağıtabilen ürün, şarj olabilir bataryası sayesinde dört saat boyunca kesintisiz çalışabiliyor. Oldukça küçük boyutlara sahip olan Jet WiFi'ya sahip olabilmek için 24 ay taahhüt vermeniz gerekli. 4 GB paket için aylık 39 TL, 8 GB'lık paket için de aylık 59 TL ödemesi gerekli.

Yazılımlar yardımınıza koşabilir

Farz edelim ki 3G internet bağlantınızı paylaşmaya sürekli ihtiyacınız olmuyor. Özel olarak üretilmiş bir donanım satın almasanız da olur. O hâlde doğrudan Microsoft Windows 7 altından veya ücretsiz yazılımlar kullanarak da 3G internet bağlantınızı paylaşabilirsiniz. Bunun için USB bağlantılı 3G modemini sisteme takılıyken bağlantınıza sağ tıklayıp "Özellikler"e girin ve "Paylaşım" sekmesinden "Diğer

ağ kullanıcıları, bu bilgisayarın internet bağlantısı yoluyla bağlansın” kutusunu işaretleyin. Sonrasında ağlara dair ana ayar penceresinde “Yeni bağlantı veya ağ kurun” diyoruz ve karşımıza gelen pencereden “Kablosuz geçici (bilgisayarlar arası) ağ kur” seçimiyle işlemi sonlandırıyoruz. Güvenliğe dair birkaç ayardan sonra çevredeki diğer tüm taşınabilir cihazlar kablosuz ağ üzerinden bilgisayarınıza bağlanmaya hazır hâle geliyor. 3G modemle bilgisayarınıza gelen internet bağlantısı böylece bilgisayarınızın kablosuz ağ adaptörü üzerinden kullanıma açılmış oluyor. Elbette işlemin uygulanacağı bilgisayarda Windows 7 işletim sisteminin bulunması şart.

Bahsi geçen işlemleri çok daha kolay bir şekilde yapabilmek için ek yazılımlardan da faydalanabileceğinizi söylemiştik. Bunlardan biri Connectify. Connectify oldukça başarılı ve işinin uzmanı bir program ama zaman zaman kablosuz ağ adaptörünüzle uyumsuzluk sorunu yaşatabiliyor. Alternatif

tif olarak “Virtual WiFi Router” uygulamasını da tavsiye edebiliriz. Her iki programda da istenmeyen kullanıcıların internet bağlantınızı sömürmesini engellemek için gerekli şifreleme desteklerine yer veriliyor. Elbette yazılımlar yoluyla işin üstesinden gelebiliyoruz ancak bu zaman zarfında USB 3G modemin takılı olduğu bilgisayarın sürekli açık olmak zorunda olduğunu unutmayın. Bağlantıyı dağıtacak olan bilgisayar şayet bir masaüstü modelse o hâlde kablosuz ağ adaptörünün de mutlaka bulunması gerekiyor. Öte yandan diğer kullanıcıların da rahat bir şekilde erişebilmesi adına anten sinyal güçlerini gözden geçirmekte de fayda var.

Donanım üreticilerinden çözümler

3G internet bağlantısını paylaşmak için ağ iletişimde uzman markaların sunduğu donanımlara da göz atabilirsiniz. Böylelikle operatörlerin sunduğu taahhütlü

çözümlere mahkûm olmaktan kurtulmuş oluyorsunuz. Ayrıca hatırlayacağınız gibi yazılımsal çözümlerde de bir bilgisayarın sürekli olarak açık tutulması zorunluluğu vardı. 3G destekli yönlendiricilerse (router) belki de bu iş için en pratik çözümler. Yönlendiriciye USB destekli 3G modeminizi taktıktan sonra birkaç basit yapılandırma işleminden sonra bağlantınızı güvenli bir şekilde dağıtabilirsiniz. Ülkemizde bu tarz kullanımı destekleyen ve dünyaca ünlü firmaların sunduğu birçok çözüm var. Yazımızı noktalamadan önce sizlere bu ürünleri de tanıtmak istiyoruz. Öte yandan bazı ürünler ADSL türü bağlantılarla yedekli çalışabilme gibi özellikler de sunabiliyor. Yani geniş bant bağlantınız herhangi bir nedenden ötürü kesildiğinde 3G devreye giriyor ve iletişiminiz kopmuyor. Bunu açıklamalarda da ele alacağız. Diğer çözümlerde olduğu gibi tüm ürünlerin sadece USB destekli 3G modemlerle de kullanılabilmesi mümkün.

AirTies Air 4420

189 TL

ADSL bağlantısının bulunmadığı yerlerde 3G internet bağlantısını kolay bir şekilde paylaşmak üzere tasarlanmış olan AirTies Air 4420 kapalı ortamlarda bile görevini en iyi şekilde yerine getiriyor.

Türkiye'deki tüm operatörlerle uygun olan ürün aynı zamanda AirTies'in diğer ağ donanımlarıyla beraber kullanılarak sinyallerin odalar veya katlar arasında daha da güçlü bir hâle gelmesini sağlayabiliyor. AirTies Air 4420, isteğe bağlı olarak 3G internet bağlantısını 10/100 Mbps Ethernet arabirimiyle bir switch cihazına da yönlendirebiliyor.

Asus RT-N13U

Asus'un 3G bağlantısını paylaşmaktaki başarılı çözümlerinden biri olan Asus RT-N13U modeli bağlantı türünüzü otomatik olarak algılayarak kurulum gerçekleştirebiliyor. Üzerindeki ek USB bağlantısı sayesinde yazıcı ve taşınabilir disk gibi donanımların da ağ ortamına dâhil edilebilmesini sağlayan üründe bilgisayar kapalı olsa bile harici bağlanmış olan depolama aygıtına HTTP, FTP ve BitTorrent protokolleri üzerinden dosya indirilebiliyor. Aynı zamanda bir FTP sunucusu olarak kullanılabilen ürün dosyalarınıza istediğiniz her yerden erişme fırsatı da veriyor.

113 TL

TP-Link TL-MR3420

Mobil operatörlerin kullanıma sunduğu tüm USB modemlerle uyumlu çalışabilen TP-Link TL-MR3420, kolay kurulum sihirbazıyla sadece birkaç dakikada 3G bağlantınızı kablolu ve kablosuz olarak tüm cihazlara dağıtabiliyor. 300 Mbps kablosuz ağ hızını destekleyen TP-Link TL-MR3420'de sunulan dört adet Ethernet girişiyle masaüstü bilgisayarların ve multimedya cihazlarının bağlantısı da oldukça kolay sağlanıyor. Arabirimde veri kullanım miktarı ve sinyal seviyesine kadar birçok bilgiye erişebilmek mümkün. Yedekleme özelliğine de yer veriliyor.

**90
TL**

Aztech HW553

95 x 97 x 28 mm boyutlarıyla cebe sığabilecek bir büyüklükte olan Aztech HW553, kablosuz ağda en yüksek hız teknolojisi olan 300 Mbps'yi destekliyor. MIMO sayesinde oldukça geniş bir kapsama alanına sahip olan üründe iki adet USB arabirimine

yer veriliyor. Üst tarafa konumlandırılmış olan arabirim USB bağlantılı 3G modemler için kullanılırken, diğeri de ağda yazıcı veya taşınabilir disk gibi donanımların paylaşımına açılmasını sağlıyor. 90 modelden daha fazla modemle uygun olan üründe piyano siyahı malzemeye zenginleştirilmiş tasarım da oldukça dikkat çekiyor.

**171
TL**

Edimax 3G-6200N

802.11n teknolojisini destekleyen Edimax 3G-6200N, 3G'nin yanı sıra 3.5G standardıyla uyumlu. Kablosuz ağda kolay güvenlik yapılandırması için WPS tuşuna sahip olan üründe 150 Mbps kablosuz ağ hızı destekleniyor. Yer verilen WAN arabirimi sayesinde üründe geniş bant internet bağlantınızın da kullanılabilmesi mümkün. 3G modemin de takılı olduğu durumlarda böylece yedekleme özelliği devreye girebiliyor ve kesintilerde 3G bağlantısı kullanılmaya başlanıyor. Edimax 3G-6200N en yüksek kablosuz ağ güvenliği için üzerinde kablosuz ağ açma-kapama tuşu da bulunduruyor.

**151
TL**

ZyXEL P-661HNU

ZyXEL'in 3G yedekleme özelliğine sahip P-661HNU modeli 802.11n standardında kablosuz ağ yayını yapabiliyor ve 300 Mbps hıza erişebiliyor. USB arabirimi üzerinden 3G modem veya yazıcı, taşınabilir disk gibi donanımların bağlanmasına destek sunan üründe çıkartılabilir anten yapısı dikkat çekiyor. Depolama birimi bağlantısı sonrasında dosyalar internet üzerinden erişilebilir hâle geliyor. Çift anten sayesinde oldukça geniş bir etki alanına sahip olan ZyXEL P-661HNU'da daha güçlü antenlerle daha başarılı sonuçlar sağlamak oldukça kolay.

**248
TL**

E-KİTAP DÜNYASINDA DEĞİŞEN ÇEHRE

Kitaplar hızlı biçimde elektronik ortama geçti ama kullanıcılar e-kitap okuyucu seçerken zorlanmaya devam ediyor.

Görkem YILDIRIM / gorkem@PCnet.com.tr

“E-KİTAP” terimi, yazılı medyanın dijital ortamdaki hâlini ifade ediyor. Günümüzde, bilgisayar ortamında sadece e-kitap olarak hazırlanan ve basılmayan medyalar da var. Tarihsel gelişim açısından bakarsak, klasik kitapların elektronik ortama aktarılmasıyla e-kitaplar ortaya çıktı. Bilgisayarların yeni yeni kullanılmaya başlanıldığı günlerde, rafta duran bir kitabı dijital ortama aktararak saklamakla elektronik hâli elde edilebiliyordu. Arşivlerdeki kitapların düzenli olarak dijital formata dönüştürüldüğünü ve genelde PDF olarak saklandığını görüyoruz. Elbette diğer dosya formatları da kullanılıyor ama en yaygını Adobe tarafından 1993’de geliştirilmiş olan PDF yani Portable Document Format (Taşınabilir Belge Biçimi). Başta kapalı olan bu format 2008’den beri açık kaynak hâlinde. PC ve Mac işletim sistemlerinin PDF okuma açısından sıkıntısı yok. Cep telefonları ve taşınabilir bilgisayarlarda da PDF desteği hazır. PDF’in en büyük rakibi ise Microsoft imzalı OpenXPS. Diğer yandan daha güçsüz cihazlara özel ePub, mobi gibi farklı e-kitap formatları da var.

Kitap kurtları, gerçek kitaplarda olduğu gibi cepte taşınabilir, her an okunabilir fiziksel objeleri tercih ediyor ve bu nedenle e-kitap okuyucuları pek tercih etmiyor. İster kâğıt kokusu ister dokusu deyin, elektronik bir cihazdan aynı zevk alınamayabilir. E-kitap okuyucular son derece ince ve gerçekçi olsa da bazı etkenlerden dolayı fazla yaygınlaşamadılar. Aslında mantıklı

olan yöntem tüm kitapları elektronik ortama aktararak ufak bir cihaz içinde toplamak ve raflar dolusu yer kaplayan eski kitaplardan kurtulmak. Hem çevre için de faydalı bir karar olmaz mıydı? Diğer yandan bazı sınırlamalar yok değil. İngilizce kitapları e-kitap olarak kolayca bulmak mümkün ama diğer dillerdeki kitapların tümü elektronik ortamda sunulmuyor. Bazı kitapların basılı versiyonlarını e-kitap versiyonundan daha ucuza bulmak mümkün olabiliyor. İçerik koruma sistemlerinden ötürü e-kitap cihaz dışına almak ve başka bir ortamda (PC vb.) okumak mümkün olamıyor.

Seçenekler artıyor

Seyahat edenler, yeri dar olanlar, teknolojiye ayak uydurmak isteyip normal kitapta ısrar etmeyenler için seçenekler çok. E-kitap okuyucu cihazların ortak özelliği rahat okunur ekrana ve kolay taşınabilir gövdeye sahip olmaları. İlk modellerden bu yana yaklaşık 8 sene geçti ve sürekli daha iyi modeller geliştirildi. İlk e-kitap örneklerine bakınca e-mürekkep adı verilen teknolojiye sahip ekranların kullanıldığını görüyoruz. 90’lı yılların sonunda LCD ekran içeren e-kitap hayal etmek mümkün değildi. Normal bir kitaptaki sayfaların sunduğu görünümü elde etmek için geliştirilen e-mürekkep teknolojisi düşük güç tüketimiyle ilgi çekti. Sadece dört gri renk tonunda görüntüleme sağlanabiliyor olsa da, aranan şartlar açısından yeterli gelmekteydi. Önemli olan ekran boyutu

ve metinlerin net biçimde okunabilirliği olduğundan e-mürekkeple çalışan cihazlar beklentileri karşıladı. İlk nesil cihazlara e-kitap yüklemek için USB portu ve hafıza kartları kullanılıyordu. Güç gereksinimi karşılamak içinse bakkaldan temin edilebilen piller tercih edilmekteydi.

E-kitap okuyucuların ekranları iyileşti, depolama alanları arttı; Wi-Fi kablosuz ağ bağlantısı, müzik çalar, video oynatıcı gibi özellikler bile eklendi ve tablet bilgisayar kıvamına ulaştılar. Tüketicilerin ilgisini çekebilmek adına düşük tutulmaya çalışılan son kullanıcı fiyatlarından dolayı özellikleri sınırlanan e-kitap okuyucular da bulunuyor. Bunun en büyük nedenlerinden biri cep telefonlarının bile uygun yazılımlarla e-kitap okuyucu olarak kullanılabilmesi. E-kitap okuyucularının daha fazla özellik sunmaktan ya da ekonomik olmaktan başka çaresi yok. ABD’de bu alandaki öncüler Amazon ve Barnes & Noble oldular. Dünyanın en büyük online mağazası Amazon’un e-kitap okuyucusu

Kindle Touch oldu. Kısa süre önce tanıtılan yeni modellerle birlikte Amazon Kindle için yepyeni bir dönem başlıyor.

Apple iPad katili olabilir mi?

Dizüstü bilgisayarların ufalmasıyla beliren netbook bilgisayarlardan sonra cep telefonlarının büyümesiyle tablet bilgisayarlar kullanıma girdi. iPad ve iPad 2 ile tablet bilgisayar satışlarında açık ara lider olan Apple'ın rakipleri hayli fazla olsa da hiçbiri istediği darbeyi vuramadı. Amazon'un bir süredir tablet bilgisayar üretip uygun fiyatla sunması bekleniyordu. Derken beklenen an geldi ve Eylül sonunda Amazon Kindle Fire adlı tablet bilgisayar tanıtıldı. 199 \$ gibi çok bir fiyatla ilan edilen cihazın tablet bilgisayar sınıfında yer alması kullanıcıları epey heyecanlandırdı. Apple iPad gibi tabletlere kıyasla çok daha uygun olan fiyattan ötürü büyük ilgi görmesi bekleniyor. Aynı tarihte son nesil Amazon Kindle 2011 ve Kindle Touch da tanıtıldı. Kindle 2011'in reklam içeren versiyonu 79 \$ seviyesine iniyor. Dokunmatik ekranlı Kindle Touch ise 99 \$'dan başlıyor ama asıl ilgi çeken model Kindle Fire. Tüm Amazon Kindle modellerinde olduğu gibi Linux türevi işletim sistemi kurulu ama tam bir Android deneyimi söz konusu değil çünkü modifiye edilmiş durumda.

İlk aşamada 199 \$ olan fiyatıyla dikkat çeken Amazon Kindle Fire tablet bilgisayar en gelişmiş e-kitap okuyucu olmayı başarıyor. Aslında o kadar çok özellik içeriyor ki e-kitap okuyucudan ziyade tablet bilgisayar demek doğru olacak. 7 inç 1024 x 600 piksel çoklu dokunmalı ekran, çift çekirdekli 1 GHz işlemci, 8 GB depolama alanı, 512 MB RAM ve 802.11n Wi-Fi gibi gelişmiş özelliklere sahip olmasına rağmen 413 gram ağırlığında. E-kitap okumak dışında film ve TV programı izlemek, Amazon Silk web tarayıcısıyla dolaşmak, müzik dinlemek, bulut depolama ortamına erişmek, Gmail/Hotmail/Yahoo! e-posta servislerine erişmek mümkün. Desteklenen başlıca dosya formatları TXT, PDF, MOBI, PRC, DOC, DOCX, JPEG,

GIF, PNG, BMP, AAC, MP3, OGG, MP4 ve VP8. Maliyet analizlerine göre sadece kullanılan parçalar için 150-190 \$ gerekiyor. İşçilikle birlikte 200 \$ üstüne mal olduğu söyleniyor. Zararına satılmasının nedeni kullanıcılara yapılacak satışlardan elde edilecek gelire güvenilmesi. Apple iPad 2 maliyetiyse 350 \$ ama satış fiyatı 499 \$. Android sürümü içerdiğinden belirli uygulamaların kurulmasına izin verilebilir ama şu an kesin bir bilgi yok. Amazon'un Android uyumlu App Store'u olduğu düşünülürse mantıklı geliyor. Apple iPad 2 ve diğer tablet bilgisayarlarla kıyaslama yaparsak Amazon Kindle Fire'in eksikleri 3G, kamera, hafıza kartı yuvası, GPS, Bluetooth ve görüntü çıkışı. Zaten iyi bir telefonu olan bir kullanıcı bu eksikleri görmezden gelebilir. Diğer yandan doğrudan e-kitap okuyucuya odaklanan birinin bu eksikleri hissetmesi beklenmiyor. Amazon bir sürpriz yapıp reklam içeren Kindle Fire modelini daha da ucuza sunabilir! Kasım ortasında satışa sunulacak cihazın geleceği parlak görünüyor. Kindle'ı yazılım olarak ücretsiz kullanıma sunan Amazon'un webOS ile ilgilendiği ve HP'den satın alabileceği iddia ediliyor. Bu gerçekleşirse yeni Kindle modellerinde Android yerine webOS karşımıza çıkabilir. Böylece Google'a ihtiyaç duymadan istediği gibi şekil verebilir. ❖

Kindle çok iyi tanınıyor. Barnes & Noble ise ABD'nin en büyük kitap satıcısı ve 2009 sonunda Nook adlı e-kitap okuyucuyu sundu. İlk Nook modelinde 6 inç genişlikli e-mürekkep ekran ve 3,5 inç LCD ekran yer alıyordu. Şimdilerde sadece 7 inç LCD ekran içeren üçüncü nesil Nook Color satışta. Nook'un üç nesilde de Android işletim sistemiyle geldiği biliniyor.

Amazon ise Kindle serisini sunmakta. Yan firma Lab126 tarafından geliştirilen ilk Kindle modeli 2007 yılında tanıtılmıştı. En ilgi çeken özellikse kablosuz olarak e-kitap, dergi, gazete vb. kataloğu görme, satın alma ve indirme desteği. Kindle ile de e-mürekkep ekran kullanılıyor ama 16 farklı gri renk tonu desteklenmekte. E-mürekkep ekranın düşük güç tüketimi ve kâğıt benzeri görünümü üstünlük sağlıyor. 2009 yılındaysa belleği artırılmış Kindle 2 ve daha büyük ekrana sahip olan Kindle DX tanıtıldı. Kindle DX'in ABD dışına çıkması 2010 yılını buldu. Aynı yıl içinde Apple iPad ve iBooks uygulaması tanıtılınca rekabet iyice kızıştı, çünkü tablet bilgisayarların yaygınlaşma dönemine girildi. Kindle 3 ise Wi-Fi desteğini getirdi. Dokunmatik ekran desteği sunan modelse

Fareler hakkında HER ŞEY

Bilgisayarların olmazsa olmazı fare nasıl keşfedildi? Niçin “fare” adı seçildi? Zamana bağlı gelişmeler, ihtiyaçlar doğrultusunda seçilebilecek modeller ve tüm merak edilenler...

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

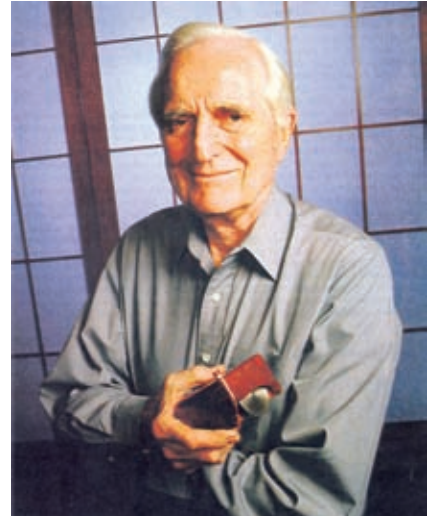
FARE gerçekten de bilgisayar ve kullanıcı arasındaki iletişimi sağlayan en önemli unsur. Kendisi “giriş aygıtı” kategorisinde bulunuyor ve günümüzde klavye ve barkod okuyucu gibi cihazlara ek olarak mikrofon, parmak izi okuyucu ve web kamerası gibi cihazları da aynı kategoriye yerleştirebilmek mümkün. Elbette endüstriyel açıdan geliştirilen birçok farklı yöntem de mevcut ama bizi daha ev kullanıcıları daha fazla ilgilendirdiğinden çok fazla açılmaya gerek yok. Birkaç yıl öncesine kadar klavye ve fareden başka giriş aygıtı söylemek zor olurdu ancak günümüze bakıldığında web kameralarının yüz algılama teknolojisi, parmak izi okuyucularıyla sağlanan güvenlik de onları giriş aygıtı sınıfına sokuyor. Şimdi farenin neden en önemlisi olduğuna geleceğiz. Bilgisayarınızdaki web kamerası veya mikrofon bozulursa

emin olun hayatınızda çok fazla bir şey değişmeyecek. Klavyeyi söktüğünüzde biraz iletişim zorluğu yaşayabilirsiniz. Yine de günümüzün trendi klavyesizliğe doğru gidiş. Sesi yazıya dönüştüren programlar tüm hızıyla geliyor. İletişim deseniz, sesin yanı sıra görüntülü olarak da sağlanabiliyor. Demek istediğimiz, yazamasanız da bir ölçüde iletişim kurmak mümkün. Hatta arama devi Google da sesle arama hizmetini devreye aldı. İlerleyen yıllarda klavye hayatımızdan çıkarsa pek şaşırmayacağımızı söylemeliyiz. Fare ise kesinlikle daha uzun ömürlü olacak. Günümüzün trendi dokunma teknolojisinin bile faredeki tıklamadan esinlendiğini unutmamak gerekiyor. Öncelikle bu parlak fikrin nasıl oluştuğuna bir bakalım.

Vazgeçilmez olan tek fare

Fare pek sevilen bir hayvan türü olmasa

gerek. Hatta adının duyulması bile çoğu zaman suratların ekşimesine neden olur, fakat bilgisayar faresinde tam tersi durumlar yaşanıyor. Aynı

Farenin mucidi Douglas Engelbart ve tahta bir kasaya sahip ilk bilgisayar faresi.

surat ekşimesini faresinde sorunlar ortaya çıkmaya başlayan bir bilgisayar kullanıcısında görebilirsiniz. Fare yabancı dilde de aynı anlama denk gelecek şekilde kullanılıyor. Kuşkusuz bunun nedenleri arasında ilk sırada kablunun bir kuyruğu anımsatması var. İkinci nedense işaretçinin ekranda oldukça hızlı bir şekilde hareket etmesi ve kaçan bir fareyi anımsatması. Tüyları düşünmezseniz ergonomik olarak da bazı farelerin o sevimli(!) canlıyı anımsattığı söylenebilir.

Bilgisayar faresi 1963 yılında Stanford Araştırma Enstitüsü'nde ortaya çıkıyor. Nereden baksanız bir 50 yıl söz konusu. Oldukça büyük olan ilk farenin birbirine dik olarak duran iki tekerleği vardı ve böylece hem yatay hem de dikey eksenle yapılan hareketler bilgisayara aktarılabilirdi. Geliştirici Douglas Engelbart, 1970 yılında ilk patenleri aldı. İşaretlemeyi sağlayan tek bir tuş mevcuttu ve fotoğrafta da

görebileceğiniz gibi ele pek oturmıyan ve ergonomiyle ilgisi olmayan bir yapı vardı.

Tekerleklerden topa yolculuk

1970 yılının sonlarına doğru Xerox PARC'tan Bill English fareyi biraz daha geliştirdi. Toplu farenin temellerinin bahsi geçen dönemde atıldığı söylenebilir. Engelbart'ın geliştirdiği faredaki o büyük tekerlekler, yerini fare gövdesi içinde bulunan ve millere temas eden bir

topa devretti. Top yine birbirine dik iki mile -tıpkı birbirine dik konumlanan tekerlekler gibi- temas ediyordu ve böylece hareket bilgisi sisteme aktarılıyordu. Yaşı ileri olan kullanıcılar bir dönemin iztoplarını (trackball) hatırlayacaktır. İztoplarında aynı top farenin içi yerine dışına alınmıştı ve parmak hareketleriyle işaretçinin kontrolü sağlanıyordu. Pek kullanışlı olmadı ama endüstride çoğu alanda kabul gördü. Toplu yapı elbette farenin yaygınlaşmasını sağlamada büyük pay sahibi, ancak geniş bir açıdan bakıldığında zamana bağlı bazı sorunları da beraberinde getiriyor. Millerin yağlı yapısı nedeniyle topun taşıdığı tozlarla bozulması birçok toplu fare kullanıcısının başına gelmiştir. Hassas bir yapıya sahip olan top aynı zamanda ağırdır ve bileğin gereğinden fazla yorulmasına yol açar. Özellikle hızlı hareketlere karşılık alabilmek zordur ve oyuncular tarafından pek sevilmez. Neyse ki 90'ların yarısından sonra optik fareler algılama teknolojisini devraldı ve ikinci çıkışı açtı.

Görüntü algılayıcılarla her şey değişti

Algılamanın temeli olan topun yerini ilk etapta optik algılayıcıya bırakmasında ise Mouse System Corporation'da görevli olan Steve Krisch büyük bir pay sahibi. Artık top, yerini bir zemin algılayıcıya bırakmıştı ama özel bir metal zemin olmadan ne

Günümüzde fare teknolojisinin geldiği son noktalara bir örnek.

yazık ki algılama gerçekleşmiyordu. Zamanla teknolojilerin ucuzlaması ve gelişmesi sonucunda görüntü işlemcilerin kullanılmasına başlandı ve yüzeyin aydınlatmasında LED'lerden faydalandı. Görüntü işlemcilerin gitgide daha hassas hâle gelmesi sayesinde fareler artık yüzey seçmez ve her yüzeyde çalışabilir hâle geldi. Günümüzde halen kullanılmakta olan en yaygın fare çeşidi optik algılayıcı içerenlerdir. Kimi firmalar tarafından daha iyi sonuçlar için mekanik ve optik melez ürünler üretildiyse de optik teknoloji piyasanın değişmezleri arasına yerleşmiş durumda ve günümüzde geçerliliğini sürdürüyor. Optik algılayıcı ürünler artık son derece uygun fiyatlı ve camda dahi çalışabilir durumda. Yine bazı firmalardan zaman zaman farklı çözümler gelebiliyor ancak temel aynı.

Son nokta şimdilik lazer

Günümüzde algılama teknolojisinde gelinen en son noktaysa lazer. Lazer fareleri ilk geliştiren şirket Logitech ve 2004 yılı sonrasında ürünler piyasada boy göstermeye başladı. Lazer farelerde de bir görüntü işlemci kullanılıyor ama yüzeyin algılanmasında optik teknolojiye göre gözle algılanması daha zor olan lazer ışınları kullanılıyor. Aynı görev, optik farelerde genelde kırmızı renkli bir LED ile sağlanıyor. Lazer fareler de elbette zamana bağlı olarak bir gelişim sürecinden geçti. İlk lazer

fareler hakkındaki en önemli şikâyetler, ürünlerin kaldırılıp tekrar yüzeye konduğunda hemen tepki verememesi yönündeydi. Şu an piyasanın en uygun fiyatlı lazer faresinde bile böyle sorunlar yok. Lazer ürünlerin dört dörtlük çalışma konusunda optik farelerden çok daha iyi olduğunu söyleyebiliriz ama iyi bir fare altlığı (mousepad) ile birlikte optik bir fare de aynı konforu yaşatacaktır. Fareler zamana bağlı olarak tasarım konusunda da büyük ilerleme kaydetti. Sürekli ilginç ve sıra dışı modellerle karşılaşabilmek mümkün. Ancak asıl önemli noktalardan birini daha atlamadan geçmeyelim. Toplu teknolojinin son dönemlerine doğru kaydırma tekerleğinin (scroll wheel) fareye eklenmesiyle birlikte büyük bir kullanım kolaylığı sağlandı. Optik teknolojiye geçişle birlikte tekerlek bir standart hâline geldi. Günümüzdeyse web tarayıcılarında ileri ve geri gitmeyi üstlenen başparmak tuşları standart olma yolunda.

Artık kuyruksuz olma yollardalar

Fareler yayınlamaya başladığında seri arabirim üzerinden bilgisayarla iletişim kuruyorlardı. Çok geçmeden, günümüze kadar gelmeyi başaran PS/2 arabirimi gündeme oturdu. Piyasada halen PS/2 destekli birçok ürünle karşılaşabilirsiniz. Hatta USB olan bazı klavyelerin PS/2 arabirimine bağlanarak kullanılabilmesi için kutularına dönüştürücü konulduğu bile oluyor. Muhtemelen 1-2 yıl gibi bir süre içinde

artık PS/2 de emekliye ayrılacak. USB çok daha kullanışlı. Yeni nesil birçok anakartın PS/2 yuvası içermediği ve yerine USB'ler konulduğu gözümüzden kaçmıyor. Yeni nesil tüm ürünler de -özellikle üst seviye olanlar- sadece USB arabirimini destekliyor. Kablosuzluğa geçişse kızıl ötesiyle başladı. 90'ların sonlarına doğru desek hata etmemiş oluruz. Kızıl ötesi teknolojisi tıpkı evinizdeki uzaktan kumanda gibi: Alıcı ve verici birbirini görmezse işe yaramıyor. Elbette kablosuz olması hoş ama yoğun bir şekilde çalışan ve masasını dağıtanlar için hoş olmasa gerek. Neyse ki radyo dalgalarıyla bilgisayara USB bir alıcı üzerinden bağlanan ürünlerin yaygınlaşması fazla uzun sürmedi. Günümüzde halen geçerli olan standart RF, yani radyo dalgalı ürünler. Teknoloji 27 MHz ile başladı ve 2,4 GHz güncellemesiyle birlikte en kusursuz hâline aldı. Elbette bir de pek yaygın olmayan Bluetooth destekli ürünler var. Bluetooth biraz daha az güç tüketiyor ve özellikle bazı küçük fareler, taşınabilir bilgisayarlarla -bilgisayarda dâhili Bluetooth varsa- böylece herhangi bir alıcı kullanılmadan haberleşebiliyor. En kusursuz iletişimin kablolu ürünler tarafından sağlandığı yadsınamaz. Dolayısıyla birçok oyuncu donanımı kablolu bağlantı sunuyor. Parazit ve anlık enerji düzensizliği, iletişimi sektete uğratabilir. Günümüzde kablosuz fareler daha yaygın, yani fareye adını veren kuyruk birkaç sene sonra unutulursa şaşırılmamak gerek.

Kablosuz ürünlerde kullanılan alıcılar artık neredeyse bilgisayarınızdan hiçbir çıkıntı yapmayacak boyutlara ulaştı.

Taşınabilir bilgisayar kullanıcıları

Taşınabilir bilgisayar kullanıcılarının fare seçimini her şeyden önce küçük bir üründen yana yapması gerekiyor. Küçük ürünler fazla yer kaplamaz ve dokunmalı yüzeyi (touchpad) kullanmak zorunda olmaktan her zaman daha iyidir. Mutlaka kablolu veya kablosuz bir ürün satın alın diye öneride bulunmuyoruz,

fakat hayatınızdaki kabloları mümkün olduğunca azaltmayı seviyorsanız uygun fiyatlı bir kablosuz ürüne yönelebilirsiniz. Kablolu ürünler 5-6 TL gibi fiyatlara sahip ve kesinlikle iş görüyorlar. Kablosuz ürünlerdeyse 20 TL'ye oldukça kaliteli bir ürün satın alabilirsiniz. Bluetooth destekli ürünler de artık uygun fiyatlara

edinilebiliyor, zira birkaç sene öncesinde sadece birkaç markanın pahalı ürünleri vardı. 30 TL seviyesinde Bluetooth destekli bir ürün edinilebilir. Tasarım, özellik ve ergonomide en üst modeli istiyorsanız 200 TL'yi aşabileceğinizi belirtelim. Nano alıcılı bir kablosuz ürün bize göre en mantıklı tercih olacaktır.

Genius Navigator 905BT

GENIUS, Navigator 905BT olarak adlandırdığı faresinde Bluetooth 2.0 teknolojisine bütçenizi zorlamadan terfi etme şansı veriyor. Böylece Bluetooth desteğine sahip olan taşınabilir bilgisayarlarla herhangi bir USB alıcı kullanmadan bağlantı sağlanabiliyor. Enerji ihtiyacını iki adet AA tipinde pille karşılayan farenin 1600 dpi çözünürlük sunan optik algılayıcısı da günümüzün ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli. Kaydırma tekerleğinin altında yer alan ve sayfada kolay gezinmeyi sağlayan Flying Scroll tuşu ve taşınabilir bilgisayara asılabilme dikkat çeken diğer detaylardan.

28 TL

Inca Wireless Mouse IWM-200R

GRI ve lacivert renklerde satışa sunulan Inca Wireless Mouse IWM-200R, gerek teknolojisi gerekse rahatlığıyla yüksek fiyatlı fareleri aratmıyor. Enerji ihtiyacını tek bir AA pille karşılayan ürün, günümüzün trendine uygun şekilde nano boyutlardaki bir alıcıyla birlikte geliyor ve alıcıyı kullanılmadığı zamanlarda farenin altında takarak taşıyabilmek mümkün. Birçok rakibinin aksine IWM-200R'nin üzerinde bir çözünürlük ayar tuşuna da yer veriliyor. Böylece ihtiyacınız doğrultusunda 500 dpi ya da 1000 dpi değerlerinden birini seçmek mümkün. 2,4 GHz teknolojisine sahip olan üründe akıllı enerji yönetimi ve 15 metre çalışma mesafesi de önemli özellikler arasında.

21 TL

Logitech V550 Nano Cordless Laser

TEK bir şarjla 18 ay boyunca çalışabilen Logitech V550 Nano Cordless Laser, uzun çalışma süresi sayesinde rakiplerinden ayrılmayı başarıyor. Oldukça ergonomik bir tasarıma sahip olan farenin simetrik yapısı hem sağ hem de sol elde kullanıma uygun olduğunu gösteriyor. Bilgisayarla 2,4 GHz'lik radyo dalgalarıyla iletişim kuran Logitech V550 Nano Cordless Laser Mouse'ta adından da anlaşılabilir gibi lazer algılayıcı kullanılıyor. Nano alıcı trendini ilk başlatan modellerden biri olan Logitech V550 Nano Cordless Laser Mouse, alıcısı gövde içine gizlendikten sonra taşınabilir bilgisayarınızın kapağına takılarak taşınabiliyor.

89 TL

Microsoft Navigator 905BT

MICROSOFT Arc Touch Mouse, tasarımı ve teknolojik detaylarıyla farklı bir tarz yaratmaya kararlı görünüyor. Taşınma sırasında düz durabildiği için çantadaki hemen her göze kolaylıkla sığabilen ürünü esnetmek, güç sağlamak ve kullanıma başlamak için yeterli oluyor. Nano boyutlardaki alıcısı miknatıslı tasarım sayesinde farenin alt kısmına kolaylıkla tutturulabiliyor ve kaybolması engelleniyor. İki adet AA pille yaklaşık altı ay boyunca kullanılabilen üründe Microsoft'un başarılı algılayıcı teknolojisi olan BlueTrack tercih ediliyor. Dokunmatik olan sayfa kaydırma tuşları da Microsoft Arc Mouse'u farklılaştıran noktalardan biri.

121 TL

Roccat Pyra

ERGONOMİK bir tasarıma sahip olan Roccat Pyra, küçük boyutlu ve kablosuz oyuncu fareleri arasında üst sıralarda yer alıyor. Bilgisayara 2,4 GHz kablosuz aktarım teknolojisini destekleyen bir nano alıcıyla bağlanan ürün, tek bir saniye içinde gerçekleştirilen 330 cm'lik hareketi aktarabiliyor. 1600 dpi tarama yapabilen yeni nesil mavi LED'li bir optik algılayıcıya sahip olan Roccat Pyra'da piller azaldığında, farenin önüne takılacak bir USB kabloyla aynı anda farenin kullanımına devam edilerek doldurulabiliyor. Simetrik yapısı sayesinde sağ ve sol elin kullanımına uygun olan farede EasyShift tuşuyla tuşlara ikinci kontroller de atanabiliyor.

135 TL

Masaüstü bilgisayar kullanıcıları

Eğer sıkı bir oyuncu değilseniz masaüstü bilgisayarınız için mutlaka kablosuz bir fare düşünün. Oyuncular için üretilmiş olan modeller seri hareketleri bilgisayara en iyi şekilde aktarabilmek adına kabloya gereksinim duyuyor. Kuşkusuz ergonomileri, algılayıcıları ve kaliteleri de oldukça üstün ve buna bağlı olarak fiyatları

oldukça yüksek. Masaüstü bilgisayarınızda da taşınabilir bilgisayar kullanıcıları için geliştirilen fareleri kullanabilirsiniz ama taşınmaya dair bir ihtiyaç yokken elinizi tam anlamıyla kavrayan bir modele yönelmek daha doğru. Kasanızın arkasında bir USB arabirimi kullanacağınızdan ürünlerde nano alıcıya yer verilip

verilmediği önemsiz. Yine en üst seviyeyi oyunculara dair ürünler oluşturuyor ama bir oyuncu faresi satın almak için mutlaka oyun oynamanız gerekmiyor; ergonomiye, teknolojiye ve görüntüye önem vermeniz yeterli. Ergonomi için klavye ve fareyi bir arada bulunduran setlere bakmayı da deneyebilirsiniz.

A4 Tech X7 XL-755BK

A4 TECH'in X7 ailesinde bulunan XL-755BK, oyun ya da kullandığı uygulama sırasında fazla sayıda tuşa ihtiyaç duyabilecek kullanıcıların karşısına ekonomik bir çözüm olarak çıkıyor. Gövde yapısı itibarıyla hayli başarılı olan üründe farklı olarak başparmak seviyesinin altında dört yönlü bir kontrol ve merkezî bir ek tuşa yer veriliyor. Çözünürlüğü 3600 dpi gibi yüksek bir seviyede sunan faredede sağ elin işaret parmağı hizasında bulunan programlanabilir tuşla oyunlardaki şansınızı veya uygulamalardaki hızınızı daha da yükseltmeniz olası. Çözünürlük değişimi, kaydırma tekerleğinin altındaki tek bir tuşla yapılabiliyor ve renkli aydınlatmadan değer anlaşılabiliyor.

Genius Navigator T835

GENIUS'un 1600 dpi çözünürlükte lazer algılayıcıya sahip olan Navigator T835 faresi, piyasadaki birçok modelden farklı olarak sunum yapan kullanıcıların işlerini kolaylaştırıyor. Nano alıcıyla birlikte kullanılan ürün, kaydırma tekerleğinin yerine sunulan sekiz dokunmatik algılayıcı sayesinde istenilen bölgeye hareketi kolaylaştırıyor. Yassı olmasına karşın oldukça başarılı bir tasarıma sahip olan farenin Air-Cursor teknolojiyle yüzeye temas zorunluluğu olmadan da kullanılabilmesi mümkün. Bilgisayarla iletişimini 2,4 GHz'lik radyo dalgaları üzerinden sağlayan Genius Navigator T835 tam dokuz tuşa sahip ve güç ihtiyacını iki adet AA tip pille karşılıyor.

Inca Laser Wireless Mouse IWM-700GL

INCA'nın en başarılı farelerinden biri olan Laser Wireless Mouse IWM-700GL, kullanıcılara tasarım ve teknoloji adına çok şey sunuyor. Ürünün son zamanlardaki en popüler buluş olarak kabul edilen nano boyutlardaki bir alıcıya sahip. USB bağlantısına takılan alıcı sadece 5 mm çıkıntı yapıyor ve böylelikle bilgisayarınızı taşıma sırasında alıcıyı sökmeye gerek olmuyor. Dilerseniz alıcıyı farenin içinde saklama şansınız da var. Çözünürlüğü 800 dpi ya da 1600 dpi olarak ayarlanabilen Inca Laser Wireless Mouse IWM-700GL'de lazer algılayıcı tercih edilmiş. Akıllı güç yönetimine sahip olan ürünün alıcısı fare içindeki yuvaya takıldığında ise güç otomatik olarak kesiliyor.

Logitech Performance Mouse MX

LOGITECH'in rahatlık odaklı fareleri arasında başı çeken Performance Mouse MX'in bu başarısının altında sağ ele tam anlamıyla uygun olan tasarımının dışında teknolojik özellikleri de pay sahibi. 1500 dpi çözünürlükte lazer algılayıcıya sahip olan fare, bilgisayarla 2,4 GHz'lik radyo dalgalarıyla iletişim kuruyor. Logitech alıcı ünite olarak "unifying" olarak adlandırdığı ve arabirimden sadece 4 mm çıkıntı yapan alıcısını kullanıcılara sunuyor. Farenin en büyük özelliği ise camda bile kusursuz kullanım sağlayan Darkfield teknolojiye özel algılayıcı. Enerji ihtiyacını tek bir AA pille karşılayan Logitech Performance Mouse MX'in kutusundan pil şarjı için özel bir kit de geliyor.

Microsoft SideWinder X8

MICROSOFT'un lazer ve optik teknolojinin avantajlı yönlerini buluşturduğu özel BlueTrack algılayıcıya sahip olan SideWinder X8, 4000 dpi gibi yüksek bir çözünürlüğe ulaşabiliyor. Enerji ihtiyacını tek bir AA pille karşılayan farede oyunlar veya kullanmakta olduğunuz diğer uygulamalar için programlanabilir 12 adet tuşa yer veriliyor. Çözünürlük değeri üç farklı tuşa değiştirilebiliyor ve etkin değer kırmızı renkle aydınlatılmış küçük bir LCD ekran üzerinden izlenebiliyor. Alıcı ve şarj özelliğinin ikisini birlikte sağlayan kitte şarj amaçlı fareye bağlanan manyetik uçlu bir adaptöre yer veriliyor ve böylece şarj bitse bile farenin kullanımına devam edilebiliyor.

194 TL

Piranha Aigle X Type

YUMUŞAK hatlara sahip tasarımıyla ele tam anlamıyla oturmayı başaran Piranha Aigle X Type, ergonomik açıdan beklentileri karşılayacak bir model. Sağ ve sol elde kullanılabilecek şekilde tasarlanmış olan Piranha Aigle X Type, enerji ihtiyacını iki adet AAA tipinde kalem pille karşılıyor. 10 metre mesafe içinde bilgisayarla sorunsuz bir iletişim sağlamayı 2,4 GHz'lık radyo dalgalarına borçlu olan üründeki algılayıcı nano boyutlarda değil ama bu kesinlikle bir sorun değil. Ürün herhangi bir sürücü yüklemesine gerek olmadan sistem tarafından doğrudan tanınıyor. Öte yandan, yumuşak ve elleri terletmeyen bir gövde kaplaması sunuluyor ve böylece ürün, tasarım bakımından da fark yaratıyor.

21 TL

SteelSeries Kinzu

TEMEL ve oyuncular için önem teşkil eden birçok özelliği bünyesinde bulunduran SteelSeries Kinzu, piyasadaki ekonomik modeller arasında. Hem sağ hem de sol el kullanımına uygun olan SteelSeries Kinzu'da optik algılayıcı görev yapıyor ve en yüksek çözünürlük değeri 3200 dpi seviyesine kadar ulaşabiliyor. Yazılım desteği ve kaydırma tekerleğinin hemen altında sunulan bir tuş sayesinde uygulamanın ya da oyunun içindeyken çözünürlük ayarının değiştirilebilmesi mümkün. Saniyede 125 cm'ye kadar hızlanmayı algılayabilen üründen üç farklı profil tanımlanması yapılabiliyor. Temas yüzeylerinin oldukça kaygan ve kaliteli yapıda olması da dikkate alınması gereken detayların arasında.

57 TL

Razer Naga MMOG

ÜZERİNDE bulundurduğu ekstra tuşlar sayesinde testimize katılan diğer tüm ürünlerden ayrılmayı başaran Razer Naga MMOG, başparmak seviyesinde programlanabilir olarak tam 12 farklı tuş bulunduruyor. 5600 dpi tarama yapabilen bir lazer algılayıcıya sahip olan farede tuşlar ancak sağ elini kullananlar için önem teşkil ediyor ve farenin tasarımı da bu doğrultuda uygulanmış. İlginç şekilde, farenin alt yüzeyinin tüm kenarlarında kaygan temas noktaları uygulanmış ve böylece hareket kabiliyeti son derece yükseliyor. Mükemmel bir ergonomiye sahip olan Razer Naga MMOG'un uzun saatler boyunca kullanıma uygun olduğu tüm detaylarından kolaylıkla anlaşılabilir. Razer Naga MMOG sayesinde klavyeye bağlı birçok hareketi artık fareye taşıyacağınıza emin olabilirsiniz.

341 TL

Roccat Kone

ROCCAT, Kone model profesyonel faresiyle kullanıcıları sıra dışı birçok özelliklerle buluşturmayı hedefliyor. 3200 dpi çözünürlükte lazer algılayıcı bulunduran faredeki TCU olarak adlandırılan ikinci bir algılayıcı sayesinde yüzeyin analizi yapılıyor ve tarama yeniden yapılandırılıyor. Oldukça ergonomik olarak tasarlanan fareye 5, 10, 15 ya da 20 gr'lık ağırlık eklemesi yapılabiliyor ve çözünürlük değeri iki tuş yardımıyla hızlıca değiştirilebiliyor. 128 KB dâhili hafızaya sahip olan üründen makro ve profil kayıtları bellekte saklanabiliyor. Ayrıca beş farklı LED'den oluşan aydınlatma sistemini kendi istekleriniz doğrultusunda belirleme şansınız bulunuyor.

144 TL

Dünyayı değiştiren adam

Apple'ın kurucularından Steve Jobs'ın ölümü, Apple'ı gündeme yerleştirdi. Apple ve Jobs çok şeyi değiştirdi ama acaba her şey iyiye doğru mu değişti?

Selim ŞUMLU

selim@PCnet.com.tr
twitter.com/maxcoder
facebook.com/SelimSumlu

ARTIK herkesin bildiği üzere, Apple'ın kurucularından Steve Jobs, Apple CEO'luğundan ayrıldıktan kısa bir süre sonra, 6 Ekim'de hayata gözlerini yumdu. Steve Jobs'ın teknoloji dünyasında gerçekten önemli değişikliklere imza attığı şüphesiz bir gerçek. Jobs'ın ölümünün ardından, devlet büyükleri dâhil, hemen hemen herkes iyi şeyler söyledi. Evet, Steve Jobs dünyayı değiştirdi, ama acaba gerçekten iyi yönde mi değiştirdi?

Oldum olası Apple'ın Mac bilgisayarlarını sevmemişimdir. Nedenini de özgür yazılımın bir numaralı ismi Richard Stallman'ın sözleriyle aktarayım: "Steve Jobs, aptalları özgürlüklerinden koparmak için tasarlanmış hapisane usulü bilgisayarları çekici hâle getiren adamdır." Tabii Stallman'ın söylemlerinin biraz aşırıya kaçtığı sır değil. Ben, Mac kullanıcılarının aptal olduklarını düşünmesem de Stallman'ın görüşüne genel olarak katılıyorum. Elbette bu durum sadece Mac için değil, Apple'ın geliştirdiği ve Steve Jobs'ın imzasını taşıyan iPod, iPhone, iPad gibi ürünlerin tümü için geçerli.

Steve Jobs'ın son derece yenilikçi biri olduğunu reddetmem mümkün değil. Özellikle mobil alanda yarattığı fikirler her seferinde sektörü yerinden oynattı. Ben bile -birazdan açıklayacağım sebeplerden ötürü- bir iPhone ve iPad sahibiyim. Ama Steve Jobs'ın sevmediğim asıl yönü ne biliyor musunuz? Jobs, "Yenilik budur, ben yaptım, bunu kullanacaksınız, başkaları umurumda değil." diyen birisi. Bu felsefesini Apple'ın tüm ürünlerinde görmek mümkün.

Steve Jobs çok iyi bir pazarlamacı. Tasarımı öne çıkan, şık bilgisayarları ve ürünleri fahiş fiyatlarla satmakta ve bunları tüketiciye sevdirmekte çok başarılı.

Steve Jobs'ın yarattığı Apple'ın özü de bu. Öyle ki, bazı gazeteciler, Steve Jobs'ın ölümünün Apple için en büyük pazarlama taktiklerinden biri olarak kullanıldığını dahi iddia ediyor ki çok da haksız sayılmazlar. Jobs için sizin fikirlerinizin bir önemi yok çünkü "İnsanlar, çoğu zaman kendilerine gösterilmeden ne istediklerini bilmezler." diyen bizzat kendisi. Steve Jobs'ın fikirlerinden iPhone ve App Store ikilisiyle, telefonunuza hangi uygulamaları yükleyebileceğinize bile Jobs karar veriyor. Dışarıdan uygulama yüklemek mümkün değil. Jobs'ın beğenmediği uygulamanın App Store'a girmesi mümkün değil. Mobil Apple ürünlerinin hiçbirinin işletim sistemine veya uygulamalarına müdahale etmek mümkün değil. Örneğin, Firefox'un neden iPhone ve iPad sürümünün olmadığını biliyor musunuz? Çünkü iOS'e entegre gelen Safari'ye rakip bir uygulama geliştirmek yasak! Bir de özgür yazılım mı olacak? Apple'a âdeti hakaret! Apple, kârı çok yüksek bir şirket ve doğruya doğru, bunu Steve Jobs'ın fikirlerine borçlu; her şeyi olabildiğince dışı kapatmaya, her şeyi kontrol altına almaya ve her şeyi paraya dönüştürmeye dayanan fikirlerine. Ben şimdilik iPhone 3G ve iPad 2 kullanıyorum çünkü hem App Store'un uygulama zenginliğine ihtiyacım var hem de bu cihazlar dışı ne kadar kapalıysa kendi aralarında da o kadar iyi çalışıyorlar. Öte yandan, gözüm sürekli Android'in üzerinde. Tasarımına ve bileşenlerine müdahale edemediğiniz, "Steve ne derse o olur." temalı Mac OS X işletim sistemine sahip Mac'lerin yanından geçmiyorum bile. Steve Jobs, dünyayı değiştiren bir adam. Müdahale edemeyeceğiniz bilgisayarları, basitlik adına kırılmış yazılımları, kapalı mobil platformları teknoloji dünyasına kazandıran bir adam... Dünyayı bizim için değil, kendi idealleri için şekillendirmeye çalışan bir adam... Kesinlikle yenilikçi; ama her zaman iyilikçi mi, orası tartışılır.

Apple, bugün dünyanın en değerli teknoloji şirketlerinden biri. Özgürlüğümüzü tüm rakiplerinden daha fazla kısıtlayan ürünlerinin, hiçbir rakibinin sahip olmadığı kadar "fanboy"ları var. Bense etrafımdaki deneyimli kullanıcılara baktığımda Apple ürünlerini kullanan, ama Apple felsefesini beğenmeyen insanlar görüyorum. Onlara ben de dâhilim. Evet, Apple ürünlerini kullanıyorum, ama ileride kullanmayacak olmayı da dilemiyorum değilim.

HERKES BUNLARA TIKLIYOR

AYIN OYUNU

Super Type

<http://git.pcnet.com.tr/st>

Klavye kullanma hızınıza güveniyor musunuz? Ekranda gördüğünüz kelimeleri hatasız ve hızlı bir şekilde yazabilir misiniz? Öyleyse Super Type'ta hünerlerinizi gösterin. "start" yazarak başladığınız oyunda, ekranda beliren İngilizce kelimeleri hızlı bir şekilde tuşlamanız gerekiyor. Üç harfli kelimelerle başlayan oyunda kelimeler giderek uzuyor ve art arda hatasız yazılarınız için ekstra süre kazanıyorsunuz.

PCnet editörlerinin 582 puanlık rekorunu kırın, rekorunuzun ekran görüntüsünü selim@PCnet.com.tr adresine gönderin, bir sonraki sayımızda PCnet editörlerini en büyük farkla yenen okurumuzun adını yayımlayalım. Geçen ayki rekortmenimiz 11.750 puanla Taha Öztürk oldu. Tebrik ederiz!

AYIN GRUBU

Baygon

www.myspace.com/baygonband

Baygon, 2009 yılı sonunda kurulmuş bir grup. Felat Delibalta'nın bas, Deniz Ülkütekin'in elektro gitar ve Büşra

Üzgül'ün davul çaldığı Baygon'da; 2011'e kadar Betül yılmaz vokal yapmış; 2011 Mayıs'tan itibaren Esra Özkavcı vokal yapmaya devam etmiş. Grubun ilk demo albümü "Futbol", www.lastfm.com.tr/music/Baygon adresinden indirilebiliyor.

KISA FİLM

Git-Gel Dolap

<http://git.pcnet.com.tr/gitgel>

Git-Gel Dolap, 2006 yılında Harold Pinter'in aynı adlı tiyatro

eserinden Türkçeleştirilerek çekilen bir film. Modern dünyaya yönelik eleştirilerini gündelik metaforlarla ortaya koyan Pinter, bu kez, biraz daha farklı olsalar da, hayatın içinden iki kişiyi kullanıyor. Eser, izleyicide birçok soru işareti bırakarak sona eriyor. 50 dakika uzunluğundaki filmin yönetmenliği Erdal Devrim Aydın üstlenmiş.

AYIN VİDEOLARI

Super Mario Metal

<http://git.pcnet.com.tr/iq>

versiyonunu dinleyin.

Hemen hemen tüm oyun severlerin yakından tanıdığı klasik Super Mario müziğinin bir de heavy metal

Uçan küre

<http://git.pcnet.com.tr/ir>

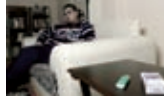

şeklinde uçan makinesi, hemen hemen her yere uçarak ulaşabiliyor.

Japonya Savunma Bakanlığı tarafından geliştirilen dünyanın ilk küre

Otlakçılık pişmanlığı

<http://git.pcnet.com.tr/it>

son sigara zammına karşı otlakçıları uyarıyor!

Mancınık Prodüksiyon, ibret niteliğindeki bilgilendirme filmiyle

Apaçiler otobüse karşı

<http://git.pcnet.com.tr/it>

Yurdumuzda bir süredir devam eden Apaçi salgınına yakalanan gençler, otobüsün önünde malum dansa başlıyor ama şoför, yurdunu korumaya kararlı.

İLGİNÇ SAYFALAR

Yemek sanattır

<http://git.pcnet.com.tr/iu>

İyi bir yemeğin tadı kadar görüntüsü de önemlidir, ama bu sayfadaki yemeklerde biraz aşırıya kaçıldığı ortada.

Sokakta sanat

<http://git.pcnet.com.tr/iv>

Sokakları ve binaları tuval olarak kullanan sokak sanatçıları dünyanın her yanında harikalar yaratmaya devam ediyor.

Dünyanın sonu

<http://git.pcnet.com.tr/iw>

Felaket sonrası senaryoları yıllardır filmlere ve romanlara konu oluyor. Bu sayfadaki 52 etkileyici duvar kâğıdı da felaket sonrası bir dünyayı resmetmeye çalışıyor.

Gözünüze aldanmayın

<http://git.pcnet.com.tr/ix>

Klasik bardak altındaki topu bulma oyununun HTML5 teknolojisiyle geliştirilmiş bu sürümünde, üç bardağın altındaki kırmızı parayı bulmaya çalışıyorsunuz.

[illegible]

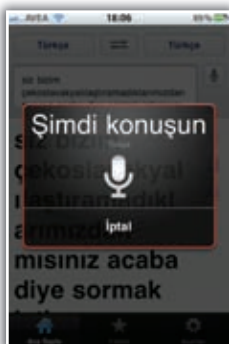
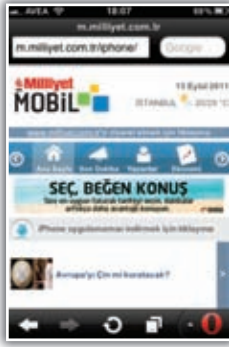
bilmesi. Bunun yanında, Firefox Sync eklentisi sayesinde yer imleriniz, açık sekmeleriniz ve tercihleriniz masaüstü bilgisayarınızdaki Firefox'la eşitlenebiliyor. Dâhili indirme yöneticisi sayesinde internette bulduğunuz hemen her türlü içeriği indirerek kaydedebileceğinizi de belirtelim.

Opera Mini

Safari'yi beğenmeyen ve alternatif bir web tarayıcısı arayanlar Opera Mini'yi de değerlendirebilir. Opera Mini, özellikle EDGE veya düşük kotalı 3G kullanan kişiler için oldukça uygun bir tercih olacaktır. Opera Turbo özelliği açık olduğunda, açmak istediğiniz web sayfasının verileri önce Opera sunucularına gönderilerek sıkıştırılıyor ve daha sonra telefonunuza aktarılıyor. Böylelikle web gezintiniz için daha az veri aktarımı gerçekleştirildiği gibi, sayfaların açılma hızında da artış görülüyor. Uygulamanın kullanışlı arayüzü sayesinde telefonunuzda âdeta bir masaüstü web tarayıcısı kullanıyormuş hissine kapılabiliyorsunuz.

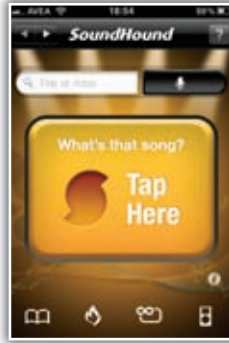
Google Translate

Google'ın çeviri hizmetini web tabanlı olarak mutlaka kullanmışsınızdır, ancak iPhone için sunulan çeviri uygulaması kesinlikle çok daha başarılı. Uygulamanın en dikkat çeken yönü, dâhili ses tanıma teknolojisi sayesinde ekran klavyesi yerine doğrudan konuşma yoluyla kullanılabilmesi. Üstelik Türkçe ses tanıma özelliği de şaşırtıcı derecede iyi çalışıyor. Uygulamanın tek kötü yanı, çevrilmesi için girilecek metinde belirli bir sözcük sınırlamasının bulunması. Ancak özellikle dilini bilmediğiniz bir yabancı ülkeye gitmeniz durumunda Google Çeviri hizmetinin sizi sözlük derdinden kurtararak hayatınızı kolaylaştıracağıni söyleyebiliriz.

MÜZİK

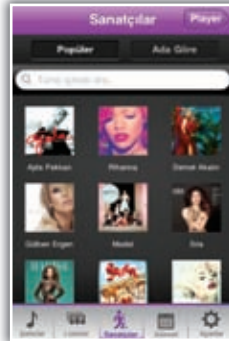
SoundHound

Bir videonun arkasında duyduğunuz veya yalnızca melodisini hatırlayıp ismini hatırlayamadığınız şarkılar oluyor mu? SoundHound sayesinde merak ettiğiniz şarkıların isimlerini çok kısa süre içinde öğrenmeniz mümkün. Yapmanız gereken tek şey, elinizdeki kısa müzik kaydını telefonunuza dinletmek veya şarkının melodisini mırıldanmak. Kaydedilen ses dosyası yüz binlerce şarkının bulunduğu çevrimiçi veritabanına gönderiliyor ve çok kısa bir süre içinde şarkının ismi karşınıza çıkıyor. Tabii mırıldanarak şarkı bulmak şimdilik yalnızca çok popüler şarkılar için mümkün; fakat orijinal kayıtlardan parçalar dinleterek birçok Türkçe şarkıyı dahi bulabiliyorsunuz.

TTNET Mobil Müzik

Herhangi bir abonelik ücreti ödenmeden üç milyonun üzerinde yerli ve yabancı şarkının dinlenilebilmesini sağlayan TTNET Mobil Müzik, iPhone kullanıcıları için her zaman erişilebilen devasa bir müzik arşivi anlamına geliyor. Uygulama sayesinde rastgele şarkı dinleyebilmenin yanı sıra, favori şarkılarınızı içeren ve web'den de erişilebilen dinleme listeleri oluşturabilir, müzik dünyasındaki son gelişmeleri içeren haberleri takip edebilir, beğendiğiniz haber ve etkinlikleri sosyal ağlar üzerinden arkadaşlarınızla paylaşabilirsiniz. Wi-Fi ve 3G üzerinden çalışabilen uygulama ara sıra ufak takılmalar yaşatsa da genel olarak oldukça başarılı bir tablo çiziyor.

Virtuoso Piano Free 3

İçinizdeki piyanisti sahneye çıkarmanın zamanı geldi! Dünyanın en popüler sanal

dokunmatik piyano uygulaması olan Virtuoso, iPhone'un çoklu dokunmatik ekranının nimetlerinden sonuna kadar faydalananı. iPhone'un yanı sıra iPad'de de çalışabilen yazılımdan alınan verim, ekran büyüklüğüyle doğru orantılı olarak artıyor. Küçük dosya boyutuna rağmen tatmin edici bir piyano sesi sunan uygulama, hem müziğe yeni başlayan ve notaları öğrenmek isteyenler hem de yalnızca eğlence için ufak çaplı bestelerini seslendirmek isteyenler için ideal. Uygulamanın dokunma şiddetini algılayarak ses seviyesini uyguladığınız baskıya göre ayarlayabildiğini de belirtelim.

MuseBox Radio

Cebinizde yalnızca sevdiğiniz tarzda şarkılar çalan bir internet radyosu taşımak ister misiniz? Herhangi bir ücretli üyelik gerektirmeyen uygulama sayesinde internete erişiminiz olan her yerden kişisel radyonuzu dinleyebilirsiniz. Son derece sade bir arabirim üzerinden kontrol edilen MuseBox ile isterseniz rock, pop, caz, blues, elektronik ya da klasik gibi bir müzik türü seçebilir, isterseniz de her türden radyoların listenmesini sağlayabilirsiniz. Seçiminizi yaptıktan sonra, ana ekranda listelenen onlarca radyo istasyonundan istediğinizi seçerek hemen müzik dinlemeye başlayabilirsiniz. Uygulamanın tek kötü yanı fazla reklam içermesi.

iDrumStar

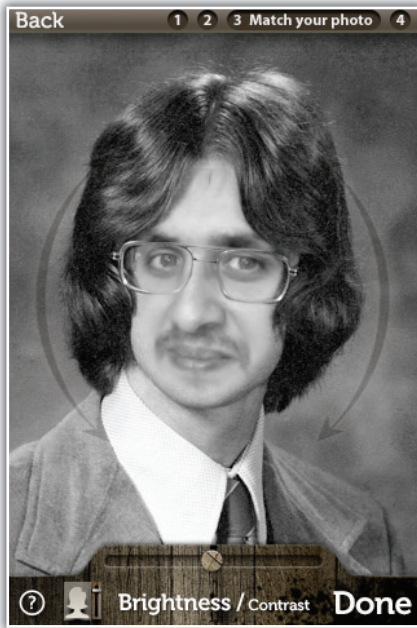
Sıradaki uygulamamız amatör-profesyonel herkesin severek kullanabileceği bir cep davulu! 15'ten fazla ülkenin App Store'larında ücretsiz uygulamalar içinde en çok indirilen ilk 10 uygulama arasında yer alan iDrumStar boyutundan beklen-

meyecek bir performansa sahip. Gerçekçi davul sesleri içeren ve dokunmatik arayüz yoluyla kolaylıkla kontrol edilebilen uygulama sayesinde telefonunuzu hoparlöre bağlayıp gitar çalan arkadaşlarınıza davulla eşlik etme şansınız bile oluyor. Sanal davulunuzda bulunan zillerin farklı noktalarına dokunarak farklı sesler çıkarabiliyor, çalacağınız müzik türüne göre davulunuzu özelleştirebiliyorsunuz.

FOTOĞRAF ve RESİM

OldBooth Lite

Photoshop'un popüler olmasıyla birlikte fotomontaj işleri de kolaylaştı, fakat OldBooth bu işlemi daha da kolaylaştırarak eğlenceli hâle getiriyor. Uygulama sayesinde sevdiğiniz kişilerin yüzlerini kullanarak bambaşka karakterler yaratmak için yalnızca birkaç saniyeye ihtiyaç duyuyorsunuz. Mevcut karakterlerden birini seçtikten sonra dokunmatik ekranı kullanarak yeni çektiğiniz veya mevcut bir fotoğrafın parlaklığını, boyutunu ve yönünü ayarlıyor ve yeni karakterinizi ortaya çıkarıyorsunuz. Ücretsiz sürümde dört erkek, dört kadın olmak üzere toplam sekiz farklı karakter bu-

lunuyor. Karakter sayısını artırmak içinse 2 \$'lık tam sürümü satın almak gerekiyor.

Instagram

Telefonunuzla çektiğiniz fotoğraflara basit fakat etkili efektler uygulayarak sanatsal bir hava katan Instagram, fotoğraflarınızı canlandırabilecek renk dengesi, parlaklık, kontrast gibi değerleri otomatik olarak yapmanızı sağlıyor. Uygulamanın en güzel yanı, standart filtreler sayesinde sizi ince ayarlarla uğraştırmaksızın fotoğraflarınızın güzel görünmesi için gereken düzenlemeleri tek dokunuşla yapabilmesi. Bunun yanında, düzenlediğiniz fotoğrafları kolayca sosyal medya sitelerindeki arkadaşlarınızla da paylaşabiliyorsunuz. Eksi olarak sayılabilecek tek nokta, kullanım öncesinde mutlaka ücretsiz bir hesap oluşturmanızın gerekmesi.

LiveSketch

Parmaklarınızla yapacağınız hafif dokunuşlarla kara kalem resimler çizmek için kullanabileceğiniz bir uygulama olan LiveSketch, resim yeteneği olanların kesinlikle kaçırmaması gereken bir uygulama. LiveSketch, iPhone ekranının dokunmaya karşı ne kadar hassas olduğunu görmek için de oldukça güzel bir örnek. Basit dokunuşlarla ortaya koyacağınız resimleri gördüğünüzde şaşıracağınızı söyleyebiliriz. Bir de hatırlatma yapalım: Uzun bir süre boyunca bedava kalan uygulama kısa bir süre önce 2 \$ karşılığında satılmaya başlandı fakat belli saatlerde halen bedava indirilebiliyor. Bu aralıkları kollamak için PandoraBox uygulamasından faydalanabilirsiniz.

Adobe Photoshop Express

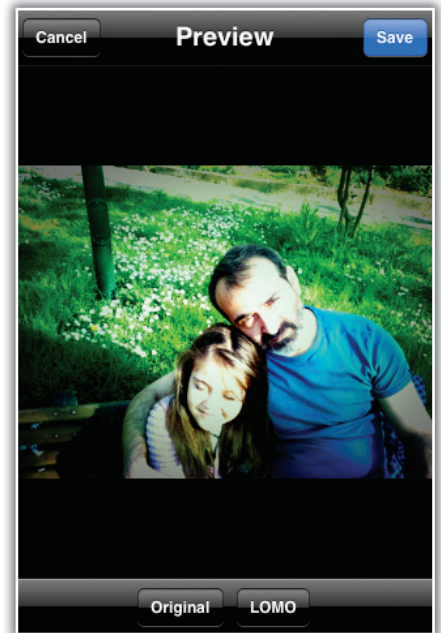
Telefonunuzla çektiğiniz fotoğrafları anında düzenlemek ve paylaşmak için kullanabileceğiniz en uygun ücretsiz alternatiflerden biri de Photoshop Express.

Elbette masaüstü bilgisayarınızda Photoshop'la yaptığınız her şeyi yapmanız mümkün değil; ancak çektiğiniz fotoğrafları kesmek, döndürmek, renklendirmek, parlaklık ve kontrastlarını ayarlamak gibi basit işlemler yapmak için Photoshop Express'e alternatif olabilecek kalitede bir ücretsiz uygulama bulmak zor. Bu arada, uygulamayı kullanarak düzenlediğiniz fotoğrafları Photoshop.com sitesinden alabileceğiniz hesabınıza yükleyerek anında internet üzerinden paylaşma imkânınız da bulunuyor.

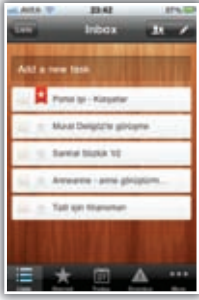
MoreLomo

Fotoğrafçılıkla ilgileniyorsanız, "Lomografi" terimini duymuş olmanız muhtemel. Cebinizde ufak bir Lomo taşıyarak ilginç kareler yakalamak isterseniz MoreLomo son derece başarılı bir uygulama olarak ilginizi çekebilir. MoreLomo ile o an yakaladığınız veya daha önce çekmiş olduğunuz fotoğraflara Lomo efektini uygulayarak ilginç sanatsal çalışmalar oluşturmanız mümkün olabilir. Aslında uygulama Instagram kadar çeşitli filtre seçenekleri sunmadığı için ilk kez denediğinizde hayal kırıklığı yaratabilir, fakat uygun kareleri yakalamaya başladıktan sonra ne kadar yaratıcı işler çıkardığınızı fark edip şaşırabilirsiniz.

ORGANİZASYON

Wunderlist

Aklınızdakileri not etmek için kullanabileceğiniz uygulamaların sayısı bir hayli fazla; fakat günümüzde internete bağlanabilen aygıtların sayısı ve kullanılan sistemlerin çeşitliliği epeyce artmış olduğu için, bu tip uygulamalar söz konusu olduğunda platform bağımsız çalışma ve uyumluluk gibi konular önem kazanıyor. Wunderlist, bir iPhone uygulaması olmasının yanında Windows, Mac OS X ve Android platformlarında da çalışabiliyor ve herhangi bir platformdan yaptığınız tüm değişiklikler anında hesabınız üzerinden diğer platformlara yansıtılıyor. Bunun yanında işlevselliğin sade bir arayüzle sunuluyor olması da kullanımı son derece kolaylaştırıyor.

Akbank Cep Bütçem

Gelirleriniz ve giderleriniz arttıkça bütçenizi ayarlamak ve ayağınızı yorganınıza göre uzatmak için planlama yapmanız gerekecektir. iPhone için sunulan en başarılı yerli uygulamalardan

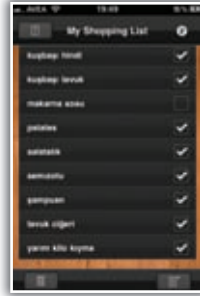

biri olan Cep Bütçem, her türlü harcamanızı not edip günlük, haftalık ve aylık harcama istatistiklerinizi takip edebilmenizi sağlıyor. En çok hangi ürünlere para verdiğinizi, en fazla hangi ödeme yöntemlerini tercih ettiğinizi ve tasarruf planlarınızı gerçekleştirmek için hangi alandaki harcamalarınızı azaltmanız gerektiğini görebilmek adına son derece faydalı bir cep asistanı olan uygulamayı kullanmak için mutlaka Akbank müşterisi olmanız da gerek yok.

ShopListFree

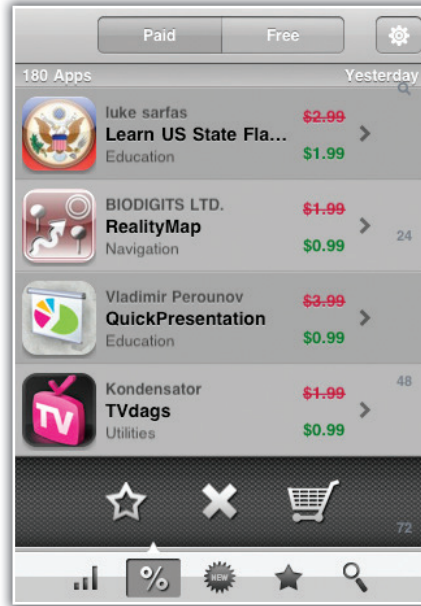
Yaptığınız birçok alışverişin ardından "Tüh, şunu almayı unuttuk." cümlesine benzer sözler sarf ediyor musunuz? Evden çıkmadan önce kâğıt kalem kullanarak bir alışveriş listesi oluşturup, sonra da

o listeyi evde unutmak gibi alışkanlıklarınız var mı? Aklınıza gelen tüm öğeleri işaretleyebileceğiniz bir liste yapmanıza olanak tanıyan ShopList-Free, ürünleri aldıkça yanlarına işaret koyarak herhangi bir ürünü almayı unutmamanızı sağlıyor. Uygulamanın en güzel yanlarından biri, daha önce yapılmış alışverişlerinizin listelerinde yer alan öğeleri de saklayarak yeni bir liste yapacağınızda göstermesi. Böylelikle her seferinde baştan liste yapmanıza gerek kalmıyor.

PandoraBox

App Store'da 300.000'in üzerinde uygulama bulunuyor ve bu sayı her geçen gün artıyor. Kaliteli ücretsiz uygulamaların sayısı fazla olsa da, belirli bir ücret karşılığında edinilebilen uygulamalardan genellikle daha iyi verim alınabildiği de bir gerçek. PandoraBox, normal şartlarda ücretli olan fakat belirli zamanlarda promosyon amacıyla bedava dağıtılan veya çok düşük ücretlere satılan uygulamalardan sizi haberdar ederek bütçenizi korumaya yardımcı oluyor. Örneğin normal şartlarda 60 \$'a satılan bir navigasyon uygulamasının geçici bir süre için 5 \$'a satıldığı haberini anında almak PandoraBox ile mümkün.

UZAKTAN ERİŞİM

TeamViewer

Dünya çapında 100 milyondan fazla bilgisayarda kullanılan TeamViewer'ın iPhone uygulaması da masaüstü sürümündeki gibi yüksek kalite sunuyor. TeamViewer sayesinde Wi-Fi veya 3G erişiminizin olduğu her yerde telefonunuzdan bilgisayarınıza bağlanarak masaüstünüze erişebilir, dosya kopyalama gibi işlemleri gerçekleştirebilir ve masaüstünüzde çalışan tüm uygulamaları kullanabilirsiniz. Uygulamanın en iyi yanlarından biri, iPhone'un çoklu dokunmatik ekranı sayesinde sürük-le-bırak, sol ve sağ tıklama, ekranı kaydırma ve yakınlaştırma gibi tüm işlevlerin kullanılabilmesine olanak tanınması. Programın son sürümü PC ve iPhone arasında dosya aktarımına da izin veriyor.

Dropbox

Üzerinde çalıştığınız belgelere uzaktan erişmenin en kolay yollarından biri, iPhone için yazılmış Dropbox uygulamasını kullanmak. Örneğin okul için hazırladığınız bir ödev veya iş için yazmakta olduğunuz bir raporu yanınıza almayı unuttuğunuzu düşünün: Eğer ilgili dosyayı Dropbox klasörü içine kaydetmiş olursanız erişim için yapmanız gereken tek şey iPhone'unuzdaki Dropbox uygulamasını açmak olacaktır. Uygulamanın belge görüntüleme özelliği birçok farklı dosya biçimine destek veriyor. Bu arada Dropbox hizmeti sayesinde sahip olduğunuz ücretsiz 2 GB'lık alanı arkadaşlarınıza göndereceğiniz Dropbox davetiyeleri sayesinde daha da genişletebileceğinizi hatırlatalım.

Tonido

Sabit disklerin oldukça ucuzladığı bugünlerde müzik arşivlerimizin boyutu giderek büyüyor, fakat cebimizdeki depolama alanı sınırlı. Buna karşın, Tonido uygulamasını

kullanarak bilgisayarınızda bulunan müzik arşivinizi yayına açabilir ve bu soruna alternatif bir çözüm üretebilirsiniz. Tonido ile birlikte sunulan Jukebox isimli müzik yayını uygulamasını kullandığınızda, tüm müzik arşivinize Wi-Fi veya 3G erişiminizin olduğu her yerde iPhone'unuzu kullanarak erişebilirsiniz. Arşivinizi yayımlamaya başladıktan sonra, Tonido'nun iPhone uygulamasını kullanarak müzik dinlemeye başlamak son derece kolay.

VLC Remote Free

Bilgisayardan film izlemek keyifli, fakat uzandığınız yerden bilgisayara hükmedememek de bir o kadar sinir bozucu. Neyse ki son zamanların en popüler medya oynatıcılarından biri olan VLC Player'ı kontrol etmek için yazılmış olan VLC Remote Free'yi kullanarak iPhone'unuzu tam manasıyla bir uzaktan kumandaya dönüştür-

me şansınız var. Ses yükseltme ve azaltma, filmi durdurma ve ileri-geri alma gibi özellikler sunan program sayesinde yerinizden kalkmadan bilgisayarındaki film ve müzik dosyalarını kontrol edebilir, böylelikle ilave bir medya oynatıcı satın alma düşüncenize de "hoşça kal" diyebilirsiniz.

YEMEK

Yemeksepeti

Yemeksepeti sayesinde yemek siparişi vermek için telefonda uzun konuşmalar yapma derdinden kurtulmuş, bilgisayardan verdiğimiz komutlarla yemek söyleme şansına sahip olmuştuk. Fakat Yemeksepeti'nin son derece başarılı iPhone uygulaması bu adımları da kısaltarak, iPhone ekranından birkaç dokunuşla istediğiniz yemeği anında sipariş edebilme seçeneği tanıyor ve böylelikle çok

daha cazibeli bir alternatif sunmuş oluyor. Şık bir tasarıma sahip olan uygulamanın en güzel yanlarından biri de, eviniz haricinde bir noktada yemek söylemek istediğinizde otomatik olarak bulunduğunuz noktaya en yakın restoranları listeleyebilmesi.

Egg Timer

Eğer siz de yumurta yemeyi seviyor fakat tüm uğraşlarınıza rağmen yumurtanızın ayarını tutturmayı başaramıyorsanız, Egg Timer hayatınızı kolaylaştırabilir. İlk ekranında yumurtanızı nasıl sevdiğinizi soran uygulamaya "haşlanmış", "çırpılmış", "kızarmış" ya da "suda pişmiş" yanıtlarından birini veriyorsunuz. Bu adımın ardından, eğer haşlanmış yumurta seçeneğini işaretlediyseniz uygulama size

yumurtanızı ne sertlikte sevdiğinizi soruyor. Seçiminizi yaptıktan sonra ekranda bir kum saati beliriyor ve yumurtanızı tam olarak ne kadar süre sonra ocaktan almanız gerektiğini belirtiyor. Süre bittiğinde duyulan tavuk gıdıklaması ise hoş bir ayrıntı. :)

Kalorimetre

Yediklerinize dikkat ederek formunuzu korumaya kararlıysanız, Kalorimetre uygulamasından destek alabilirsiniz. Uygulama sayesinde en çok tüketilen yiyecek ve içeceklerden oluşan menüden aldığınız besinleri işaretleyebilir, böylelikle gün bazında ne kadar kalori aldığınızı hesaplayabilirsiniz. Bununla birlikte, yaşınıza, cinsiyetinize, boy ve kilonuza göre belirlenen vücut kitle indeksinizi kontrol altında tutmak için de Kalorimetre'den faydalanabilirsiniz. Eğer gün içinde spor yaparak kalori yakmak için ilave bir çaba sarf ederseniz, bu etkinliğinizi de uygulamaya girerek kalori hesabınıza dâhil edebilirsiniz.

ULAŞIM

Taksimetre

Özellikle nakit sıkıntımızın olduğu zamanlarda taksiye binmeden önce iki kere düşünür, "Gideceğim yere ne kadar yazacak acaba?" sorusunu aklımızdan geçiririz. Ancak bu sıkıntı da teknoloji sayesinde çözülüyor. Taksimetre uygulamasıyla Türkiye'nin birçok ilinde yapacağınız taksi seyahatlerinin tutarlarını önceden öğrenebiliyor, ayrıca bulunduğunuz konuma en yakın taksi durağını da hemen bulabiliyorsunuz.

Uygulama sizin için taksimetre ücretini olası trafik sıkışıklığına göre de hesaplayabiliyor. Ekranın üst kısmında yer alan "Trafik Durumu" çubuğunu kaydırarak belirlediğiniz trafik seviyesinde yolculuğun ne kadar süreceğini ve kaç paraya mal olacağını öğrenebiliyorsunuz.

İBB Trafik

Her gün yorucu İstanbul trafiğine dâhil olanların hayatını kolaylaştırmak için tasarlanmış bir uygulama olan İBB Trafik sayesinde beklemediğiniz anlarda nahoş sürprizlerle karşılaşmaktan kurtulabilirsiniz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin trafik sitesinden alınan kamera görüntüleri ve sensör bilgilerini başarılı bir şekilde kullanan program, Google haritaları üzerinde yoğunluğa göre renkendirme yapmasının yanı sıra, belirli bölgelerdeki trafik yoğunluğunu doğrudan kamera görüntüleriyle de gösterebiliyor. Uygulama sayesinde harita üzerinde petrol istasyonlarını, İSPARK ve İDO noktalarını da görebiliyorsunuz.

BikeMateLite

Bisikletle yaptığınız yolculuklarda size yardım edecek, yaptığınız yolun istatistiklerini, örneğin o anki ve ortalama süratinizi, toplam kat ettiğiniz ve hedefinize erişmek için kat etmeniz gereken mesafeyi gösteren bir yol asistanınızın olmasını ister miydiniz? BikeMateLite, tüm bunları ve daha fazlasını ücretsiz olarak sunuyor. Mesela, vücudunuzla ilgili girdiğiniz bilgileri kullanarak yaptığınız spor neticesinde ne kadar kalori yaktığınızı göstermek de programın becerileri arasında. Bisikletiniz için internetten satın alabileceğiniz bir iPhone standını kullanarak telefonunuzu monte edebilir ve yolculuk boyunca uygulama ekranını takip edebilirsiniz.

WEB KAMERASIYLA YAPILABİLECEK 10 ŞEY

Web kameraları yaygın olarak kullanılsa da çok az kişi bu aygıtların ne derece faydalı olabileceğinin farkında. PC'nize bağlı bir web kamerasından daha fazla yararlanmanın yollarını gösteriyoruz.

1 HD görkemi

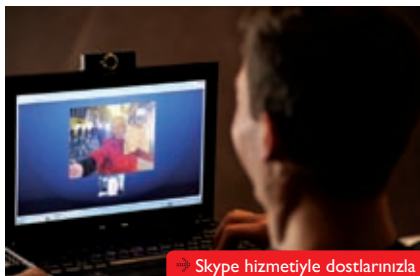
High Definition (HD) kameralar görece uzun bir süredir tüketicilerin hizmetinde bulunuyor, fakat böyle bir kameraya sahip olmak kısa bir süre öncesine kadar çok da anlamlı değildi. Windows Live Messenger ve Skype gibi HD tabanlı video sohbet hizmetlerinin ve yüksek kalitedeki görüntülerin altından kalkabilen işlemcilerin yükselişi ve bant genişliklerinin artmasıyla beraber, artık dünyanın öteki yanındaki eş dostla fotoğraf kalitesinde sohbetler gerçekleştirebiliyor veya çektiğimiz yüksek kalitedeki videoları YouTube gibi hizmetler aracılığıyla paylaşabiliyoruz. 720p kalitesinde kayıt yapabilen bir web kamerasıyla yüksek netlikteki bu dünyaya ilk adınızı atabilirsiniz.

⇒ Bir HD web kamerasıyla görüntülü sohbetlere kalite katabilirsiniz.

2 Eşsiz bir sohbet için

Skype'ın (www.skype.com) hizmet kalitesini yükseltmesiyle, dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar yakınlarınızla pırıl

⇒ Skype hizmetiyle dostlarınızla ve ailenizle ücretsiz, yüz yüze sohbet edebilirsiniz.

⇒ Windows Live Messenger, web kamerasızın hakkını vermenin bir başka yolu.

pırlı HD görüntüde sohbet edebilirsiniz. Bunun için yalnızca geniş bant internet bağlantısına ve HD yeteneğine sahip bir web kamerasına ihtiyacınız var.

3 Eşe dosta bağlanın

Windows Live kullanıyorsanız, webcam sohbetinden faydalanmak için illa ki Skype'ı kullanmanız gerekmiyor. Windows Live Messenger harika bir görüntülü sohbet yeteneğine sahip. Ayrıca dünyanın en popüler canlı sohbet hizmetlerinden biriyle gelen avantajlardan da faydalanabiliyorsunuz. Bu da yetmediyse, sohbet ettiğiniz yakınınızla bir yandan oyun da oynayarak daha zengin bir deneyim yaşayabiliyorsunuz.

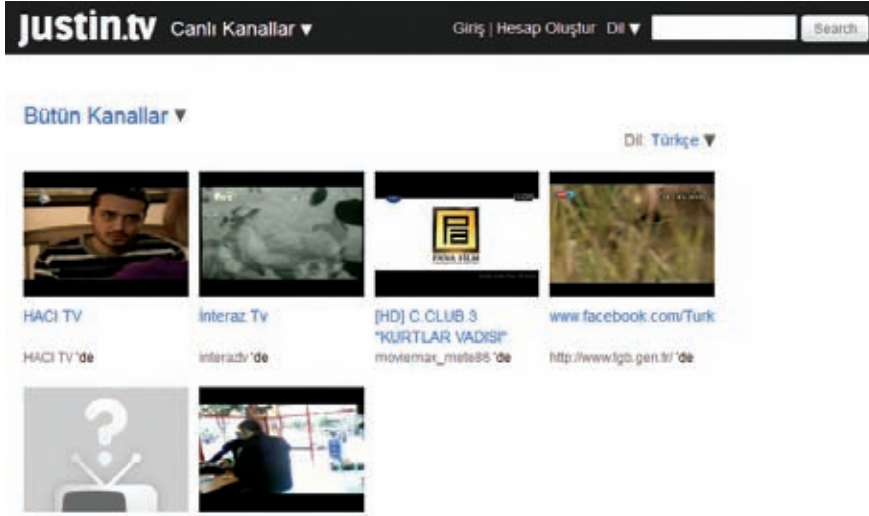
4 Facebook'u zenginleştirin

Henüz hizmete girmese de, Facebook kullanıcıları yakında video sohbet imkânına kavuşacaklar. Ayrıca Skype ve Windows Live Messenger gibi ekstra bir uygulama-

ya ihtiyaç duymayacaksınız. Bu sayede internet kafe gibi ortamlardan bağlanırken ve hatta bir tablet kullanırken bile iletişimde kalabileceksiniz. Harika bir yenilik olacak video sohbet, artık her internet mecrasında karşımıza çıkan Facebook için de bir elzeme dönüşüyor. Daha fazla ayrıntıyı www.facebook.com/videocalling adresinde bulabilirsiniz.

5 Google Plus'ta takılın

Google+ sosyal ağ hizmetinin (plus.google.com) yeni özelliklerinden biri de grup halinde web sohbetlerinde bulunmak. İletişimde kalmanın harika bir yolu... Google+, Facebook'a nazaran genellikle daha profesyonel bir ölçüde işliyor ve Videolla Sohbet olarak adlandırılan bu özellik, fikir paylaşımında oldukça faydalı olabiliyor. Google+, Facebook ile benzerlikler gösterse de, daha çok "çevreler" fikri etrafında yoğunlaşıyor. Böylece aile, arkadaşlar

ve iş arkadaşlarını birbirleriyle karıştırmak zorunda kalmıyorsunuz. Çevrelerinizden herhangi biriyle bir Videoyla Sohbet başlatabilir ve sadece o çevredeki kişilerle sohbet edebilirsiniz.

En iyi şekilde görünün

Birkaç basit yöntemle webcam'inizin video kalitesini güçlendirebilirsiniz. İlk olarak bulunduğunuz ortamda doğru bir ışık seviyesi yakalayın. Pek çok kişi görüntülü görüşmeler için odayı yeterli derecede aydınlatmaz. Yukarıdan gelen orta düzey bir ışık yoğunluğu yakalamaya çalışın ve mümkünse yüzünüzü hedefleyen ve kamera açısını işgal etmeyen düşük bir ışık kaynağı oluşturun. Bu bir masa lambası olabilir. Böylece gölgelerden kurtularak ekranda belirgin ve aydın görünebilirsiniz. Zamanla webcam'lerin video kalitesi yükselmiş olsa da genelde hareket aktarımı hâlâ vasat bir seviyede. Bu yüzden fazla hareket etmemeye özen gösterin. Son olarak da, bant genişliğinizi daraltan diğer internet odaklı programları kontrol edin. Bu sayede daha akışkan bir görüntü transferi yakalayabilirsiniz.

TV sunucusu olun

Webcam'inizi sadece yakınlarınızdan haberdar olmak için kullanmak zorunda değilsiniz; tüm dünyaya yayın yapabilirsiniz! Justin.tv'ye (www.justin.tv) üye olun ve sadece bilgisayarınızı kullanarak yayına başlayın. Yargı sisteminin eksiklerine dem vurarak tüm dünyanın canını sıkmaktan tutun da, sunuculuğunuz kendinizin yaptığı mini bir TV şovuna kadar aklınıza gelebilecek her tür fikri bu kanal aracılığıyla hayata dönüştürebilirsiniz. Bu hizmete bağlı bir akıllı telefon uygulaması da bulunuyor. Böylece 3G destekli her yerden şovunuzu mobil ola-

rak da sürdürebilirsiniz. İlaveten Facebook ve Twitter aracılığıyla yapacağınız promosyonlar sayesinde reyting rekorları kırmamız gerçeklikten çok da uzak değil.

YouTube yıldızı olun

Justin.tv'de aradığınız trafiği bulamadıysanız neden şansınızı bir de YouTube'da denemeyesiniz? Pek çok kişi yeteneklerini sergileyerek bu hizmet dâhilinde büyük başarılar elde etti. 1 milyonun üzerindeki abonesi olan pek çok "internet ünlüsü" var. Güncel analizlere göre bazı üyelerin

→ Web kamerasını sadece yakınlarınızdan haberdar olmak için kullanmak zorunda değilsiniz. Tüm dünyaya yayın yapabilirsiniz!

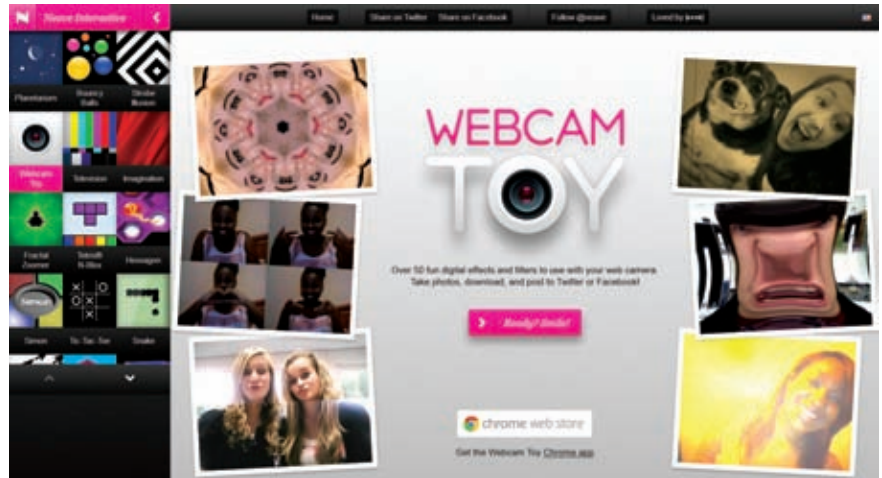
YouTube kanalları günde 4 binin üzerinde yeni abone kazanıyor. YouTube ayrıca içerik üreticilerine gelir payı da sunuyor. Videolarınız popülerse bu yolla ek gelir elde etmeniz de mümkün.

Webcam'inizi CCTV sistemine dönüştürün

İnternet şöhreti size göre değilse, webcam'inizi güvenlik kamerası olarak kullanabilirsiniz. Ev yapımı kapalı devre televizyon (CCTV) sistemlerinin soyguncuları iş üstünde görüntülediği pek çok örnek bulunuyor. Böyle bir sistemi bedavaya getirebilirsiniz. www.gotocamera.com adresinden GotoCamera programını indirin, eski Webcam'inizi PC'nize bağlayın ve seçeneklerini isteklerinize göre ayarlayın. Bu program hareket algılama teknolojisine de sahip. Böylece bir eylem hâlinde kamerasınız otomatik olarak çalışmaya koyulup görüntü almaya başlayabilir. Suç konusunda endişeli değilseniz, evcil hayvanlarınıza göz kulak olmak için kullanabilirsiniz ve yaramazlıklarına uzaklardan şahit olabilirsiniz.

Sohbetinize eğlence katın

Anında haberleşme açısından webcam biçilmiş kaftan olabilirken aynı zamanda çocukları eğlendirmek için de kullanılabilir. Özel efektlerle oynamaktan zevk almayan çocuk yoktur. Bu yüzden onları kamerasıyla baş başa bırakmak çocuklar ve ebeveynler için oldukça rahatlatıcı olabilir. <http://neave.com/webcam> adresindeki ücretsiz özel efekt oyuncağı, PC'nize bağlı webcam'i kullanarak çılgın efektler arasında dolaşmanızı sağlıyor ve elde edilen görüntüyü fotoğrafa çeviriyor. Logitech QuickCam ve benzeri bir kamerayla beraber gelen bütünleşik özel efektleri görüntülü sohbetler esnasında da kullanabiliyorsunuz. ❖

ÇOK OYUNCULU ANDROID TABLET OYUNLARI

Android tabletler üzerinde arkadaşlarınız ya da internet üzerindeki diğer kişilerle çetin bir rekabete hazır mısınız?

Y. Emre ŞAHİN / yunus@pckoloji.com

GEÇTİĞİMİZ dönemlerde Apple'ın iPad ile başlattığı tablet bilgisayar furçası son hızıyla her geçen gün büyümeye devam ediyor. iPad ve iPad 2 tabletlerde Apple'ın özel olarak geliştirdiği işletim sistemi bulunuyor, fakat bunlar haricinde de piyasada şu an satışta olan onlarca tablet var. Bu tabletlerde açık kaynak kodlu binlerce ücretsiz uygulamayı indirip sisteme kurabileceğiniz Android mobil işletim sistemi kullanılıyor. Android, platform olarak çok güçlü ve sürekli yenilenerek taze kalması sağlanıyor. Aynı zamanda uygulama tarafı da geliştiricilere açık ve programlama bilen herkes Android uygulaması yapabiliyor. Tabletlerin sayıca fazla olması son kullanıcının seçim şansını artırıyor. Aynı zamanda farklı marka ve modellerin sektörde yer alması da birçok kişiyi tablet almaya itiyor. Ürünler kitap okuma, web'de gezme gibi temel işlevlerin yanı sıra birer eğlence aracı olarak da aktif bir şekilde kullanılıyor. Piyasadaki

bazı tabletlerde ekran haricinde fiziksel bir klavye de sunuluyor ve bu sayede ürün anında bir netbook'a dönüşüyor. Fiziksel ve donanım ayrıntılarını bir kenara bıraktığımızda geriye en önemli detay olarak uygulama ve yazılım desteği kalıyor. Az önce de belirttiğimiz gibi Android tabletlerde binlerce uygulamaya Market üzerinden erişip sistemlere kurmanız mümkün. Oyun bakımından da yine karışımıza oldukça fazla seçenek çıkıyor. Arkadaşlarınızla bir aradayken tabletler üzerinden çift kişilik oyunlarla adrenalin dolu dakikalar geçirebilmeniz mümkün. Bunun yanı sıra bazı oyunlarda sunulan online mod sayesinde internetteki on binlerce oyuncuyla mücadele edebilirsiniz. Bu konumuzda sizler için çok oyunculu 10 farklı Android tablet oyununu bir araya getirdik. İş stresinden birkaç dakika olsun uzaklaşmak ve boş zamanlarınızı keyifli geçirmek isteyenlere bu oyunların ilaç gibi geleceğini ekleyelim.

Glow Hockey 2

Glow Hockey 2, Android tabletler üzerinde oynayabileceğiniz en keyifli oyunlardan biri. Oyun başarılı grafik efektleri sayesinde dikkat topluyor. Alanın kenarlarına yerleştirilen renkli çubuklar grafik bakımından oyuna çeşitlilik kazandırılıyor. Sisteme karşı gerçekleştirebileceğiniz dört kademeli zorluk seviyesindeki mücadelelerin dışında Glow Hockey 2'de ayrıca çoklu oyuncu özelliği de sunuluyor. Masa temasının iki farklı alanda sunulduğu oyunda arkadaşlarınızla heyecan dolu dakikalar geçirebileceğinizi belirtelim. Grafik performansının yanında sunulan seslerin de sizi oyuna adapte ettiğini söy-

leyebiliriz. Dokunmatik duyarlılık da hayli iyi işliyor. Elbette kazanmak için her turda rakibinizden önce davranmanız gerek.

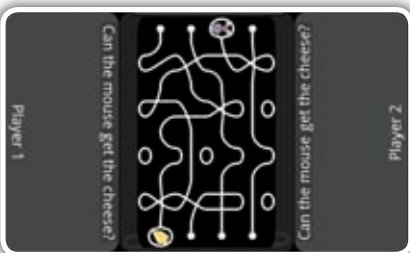

Pocket Soccer

Bağımlılık yapan oyunlardan biri de Pocket Soccer. Android platformlar üzerinde tekli ya da çok oyunculu futbol maçları gerçekleştirebileceğiniz oyunu sisteminize kurmanız için ağ iletişimi, uyku modu engeli ve diğer bazı detaylara dikkat etmeniz gerekiyor. Seçtiğiniz takıma adapte olduktan sonra yapacağınız maçlar daha keyifli hâle geliyor. Ülkenin bayrağı ya da takımınızın simgesiyle sahada gerçekleş-tirdiğiniz mücadelelerde başarılı olmak için çabuk hareket etmeniz gerekiyor. Oyuna son sürümde eklenen turnuva modu da Pocket Soccer'a heyecan katan detaylar arasında yer alıyor. Ayrıca altın top uygulamasıyla uzatmalarda da rakibi-nize direnme şansınız var. Saha zemininin değiştirilebildiği oyunun son sürümüne yeni birkaç takım da eklenmiş.

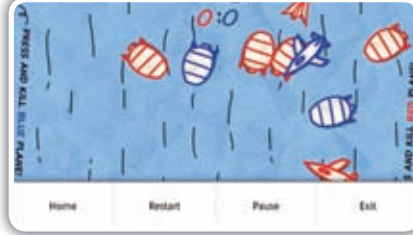
2 Player Reactor

2 Player Reactor, aksiyon dolu farklı birçok modun yer aldığı komik ve eğlenceli bir reaksiyon oyunu. Oyunda zekânızı kullanmanız gerektiği gibi aynı zamanda reflekslerinizin de çok hızlı olmalı. İki oyuncunun aynı cihaz üzerinde gerçekleştirebileceği çeşitli maçlar vaktin size nasıl geçtiğini unutturacak. Ekrana farklı şekil ve simgelerin getirildiği oyunda hızlı ve refleksleri kuvvetli olan oyuncunun kazanması işten bile değil! 21 farklı dilin yer aldığı oyun, özelleştirilebilmesi sayesinde de dikkat çekiyor. Böylece farklı tabletlerle özel olarak ekrandaki boyut rahatça

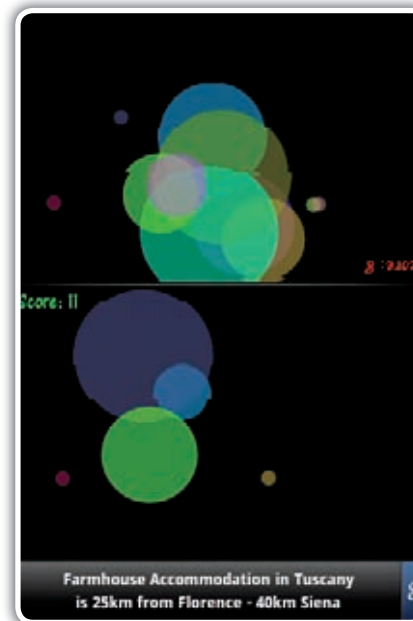

ayarlanabiliyor. Farklı zorluk seviyelerinin de yer aldığı 2 Player Reactor oyununda grafikler çok güçlü değil, fakat zaten ekrana gelen ufak simgeler olduğundan grafik performansının yüksek olması da beklenmemeli.

Paper War for 2 Players

Sıradaki oyun daha çok minik oyun severler için geliştirilmiş diyebiliriz. Oyunda çoklu kullanıcılar için üç farklı mod sunuluyor. Oyundaki asıl amaç çift tarafta bulunan mekanizmaları ortadaki kısımlardan geçen simgeleri vurmaktır. Modu değiştirdiğinizde ekranın farklı köşelerinden gelen simgeleri dokunarak vurmaya çalışıyorsunuz. Son olarak da üçüncü mod sayesinde yine sağa ve sola konumlandırılmış olan top fırlatma mekanizmalarından çıkacak bombaların havada birbirine çarpmasını sağlamanız gerekiyor. Çeşitli zorluk seviyelerinin de yer aldığı Paper War for 2 Players isimli oyunun en yeni sürümünde bir öncekine oranla bazı açıklar kapatıldığı gibi oyuna dair bazı geliştirmelerin de üzerinde durulmuş. Paper War for 2 Players, basit ama eğlenceli bir Android oyunu.

2 Player Ripples

Daha çok rahatlatmak ve stres atmak isteyenler için tasarlanan 2 Player Ripples, Android Market üzerinden ücretsiz olarak indirebileceğiniz oyunlardan biri. Esasında oyunun kuralı çok basit. Karşınıza gelen toplardan hepsini ortadan kaldırmayı başaran oyunu kazanıyor. Elbette bu o kadar da kolay değil. Hızlı olmanız ve her turda ekrana sürekli hızlı bir şekilde dokunup topları ortadan kaldırmanız gerekiyor. İki kişiyle oynandığında ekran tam ortadan ikiye bölünüyor ve rakibinizle aranızı ince bir çizgi ayırıyor. Kendi alanınızda hızlı olmalı ve ekrandaki topları bir an önce karşınızdaki oyuncudan önce pasif hâle getirmeniz gerekiyor. Sade bir oyun olarak karşımıza çıkan 2 Players Ripples, zamanınızı sıkılmadan geçirmenizi sağlıyor.

Reckless Racing Lite

Aynı ekran üzerinden iki kişi oynayabileceğiniz oyunların dışında elbette Android tabletlerde bir de online olarak dünyanın çeşitli bölgelerindeki oyuncularla yarışma imkanı tanıyan oyunlar da var. Reckless Racing Lite da bunlardan biri. Grafik ve görüntü performansı açısından daha fazlasını istemeyeceğiniz dikkat çekici oyunlardan biri olan Reckless Racing Lite'ta kontroller oldukça hassas. Yarış oyununda farklı birçok araç bulunuyor. Üstten sizi takip eden bir kamera eşliğinde aracınızla kıyasıya bir rekabete giriyorsunuz. Keskin virajları dönerken mutlaka hız düşürmeli ve kontrolü elden kaybetmemelisiniz. Diğer türlü aracınız savruluyor ve sonuç hüsrân! Ayrıca sık sık dağ ve tepe kenarındaki göllere aracınızın kayarak düşmesi de olası.

Pool Break Lite

Sisteme karşı oynamanın yanı sıra online modu sayesinde de birçok oyuncuyla aynı ortamda yarışabileceğiniz Pool Break Lite, aslında farklı seçenekleri olan bir bilardo oyunu. Gerçekçi görüntülerinin yanı sıra özelleştirilebilen bazı ayarları sayesinde de kendinize göre kişiselleştirebileceğiniz Pool Break Lite üzerinden

yarıştığınız kişilerle online sohbet yapma imkânı da sunuluyor. İnternet üzerinden rakiplerle bir araya gelebilmeniz için SIM kart sayesinde 3G ya da EDGE ile veya Wi-Fi olan ortamlarda bağlantının gerçekleştirilmesi gerekiyor. Oyunun son sürümünde daha da arttırılan yapay zekâ sizi rakiplerinizi üstün gelmeye zorlarken aynı zamanda oyunun da tadını arttırıyor. Geliştirilmiş oyun istatistikleriyle de çeşitli birçok verinin ekrana getirildiği oyunu Android tabletlere kurabilmeniz için tam internet erişimi ve cihazın uyku moduna geçmesini engellemiz şart.

Fruit Ninja THD

Android mobil işletim sisteminin en meşhur oyunlarından biri olan Fruit Ninja, THD versiyonu sayesinde online olarak rakiplerinizi buluşmanızı sağlıyor. NVIDIA'nın Tegra 2 platformunu kullanan cihazlar için özel olarak geliştirilen oyundaki amacınız aşağıdan ekrana giren meyveleri olabildiğince hızlı bir şekilde parçalamak. Ekran üzerinde sağa sola savuracağınız keskin bıçak darbeleri üst üste birkaç meyveyi aynı anda keserse rakiplerinize üstünlük sağlayacağınız kesin. Ayrıca bıçak darbelerinde dikkat etmeniz gereken diğer bir konu ise ara sıra meyveler arasında gelen bombalar. Bunları kesinlikle kesmemeniz gerekiyor. Aksi takdirde ne yazık ki puan kaybediyorsunuz.

Farklı oyun modlarının da sunulduğu Fruit Ninja THD'de grafiklerin de gerçekten kusursuz olduğu söylenebilir.

Chess Online

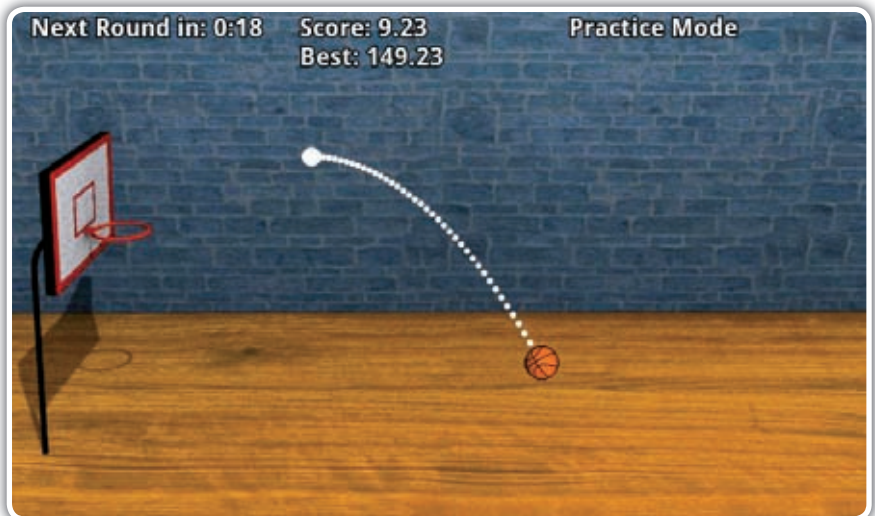
Chess Online, internet üzerinden birçok rakip bulabileceğiniz bir satranç oyunu. Ücretsiz olarak Android Market'te sunulan bu uygulama sayesinde boş zamanlarınızı zihin jimnastiği yaparak geçirebilirsiniz. Kazanmış olduğunuz karşılaşmalara göre size verilen puanlar, rakiplerinizin sizi seçmek için can atacağı anlamına gelir. Yani puanınız ne kadar fazlaysa o kadar dişli rakipler bulabilirsiniz. Tüm dünya üzerindeki milyonlarca kişi tarafından oynanan satranç oyununun online versiyonunda kendinize bir profil oluşturunuz. Bu profile çeşitli arkadaşlar ekleyebileceğiniz gibi aynı zamanda kara listeye alacağınız kişileri de engelleme şansınız var. Elbette oyun içinde rakiplerinizle birebir olarak sohbetler de gerçekleştirebiliyorsunuz. Çeşitli animasyonlarla sunulan Chess

Online, zamanını biraz daha eğitsel bir uygulamayla geçirmek isteyenlere özel.

Basketball Online

Grafik özelliklerinin yeterli seviyelerde tutulduğu Basketball Online'da gerçek zamanlı olarak aynı oyun içindeki diğer kişilerle mücadele içindesiniz. Evet, Android Market üzerinde oldukça fazla sayıda basketbol oyunu var ama bu oyunu diğerlerinden farklı kılan en önemli özellikse diğer oyuncularla doğrudan bir rekabet içine giriyor olmanız. Ücretsiz olarak dağıtım sunulan oyun bazı reklamlar içeriyor olsa da bu reklamlar keyifli dakikalar geçirmenize engel olmuyor. Topu yeterli hızda çembere doğru kaydırmanız gerekiyor. Aksi takdirde top doğrudan çembere uğramadan dışarıya çıkıyor. Çoklu modun yanı sıra siz de doğrudan tek olarak oyunu oynama imkânına sahipsiniz. ♦

LINUX

UBUNTU 11.10 ONEIRIC OCELOT

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

Canonical, Ubuntu 11.04'te bulunan birçok hatayı gidermiş ve daha kararlı bir işletim sistemi hazırlamış gibi görünüyor. Dumanı üstünde tüten Ubuntu 11.10 sürümünü inceliyoruz.

oneiric ocelot

HER ŞEY 2004 yılında Mark Shuttleworth önderliğinde bir araya gelen bir grup programcının, "o ana kadar görülmemiş en kolay kullanımlı Linux dağıtımını" ortaya çıkarmak için çalışmaya koyulmasıyla başladı. Esas hedef, her altı ayda bir güncellenecek ve kullanıcıyı teknik ayrıntılarla boğmayacak, kolay ve sağlam bir işletim sistemi meydana getirmektir. Bu amaçla temel sistem olarak Debian benimsendi ve çalışmalar çok hızlı bir şekilde meyvesini vermeye başladı. 2004 yılının Ekim ayında kullanıcılarla buluşan Ubuntu 4.10, her altı ayda bir yenilendi ve son olarak geçtiğimiz ay Ubuntu 11.10 "Oneiric Ocelot" ismiyle duyuruldu.

Ubuntu 11.10 ile birlikte Canonical, son zamanlarda iyiden iyiye popülerleşen "bulut bilişim" trendine uygun olarak yeni işletim sisteminin bir deneme sürümünün web üzerinden test edilmesine olanak tanıyor. Böylelikle Ubuntu 11.10'u indirip USB belleğe yazdırmanıza bile gerek kalmadan, sistemin genel olarak nasıl işlediğini web tarayıcınız üzerinden görebiliyorsunuz. Bunun için yapmanız gereken tek şey www.ubuntu.com/tour adresine girmek ve "Show yourself around" düğmesine tıklamak.

Altyapı değişiklikleri

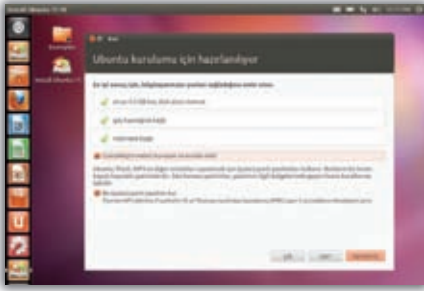
Ubuntu 11.04 sürümüyle birlikte GNOME 2.x serisiyle yollar büyük oranda ayrılmış ve esas arabirim olarak Unity kullanılmaya başlanmıştır. Ancak henüz altyapı yenileme çalışmaları tamamlanamadığı için Unity halen eski GNOME 2.x kodlarını kullanmaya devam ediyordu. Örneğin dosya yöneticisi olarak GNOME 2.x'yle birlikte gelen Nautilus kullanılmaya devam ediyordu ve gerekli 3B sürücülerle desteklenmeyen ekran kartlarını kullanan kişileri Unity yerine yine GNOME 2.x karşılıyordu. Ubuntu 11.10 sürümüyle birlikte dikkat çeken en önemli yenilikse görsel arabirimle birlikte altyapının da elden geçirilmesi oldu. Bunun yanında, 3B hızlandırma özelliğini yeterli performansla sunamayan ekran kartları da düşünüldü ve Unity'nin 2B sürümü de bu sürüme yetiştirildi. Böylelikle eski GNOME 2.x ile yollar tamamiyle ayrılmış oldu. Bir önceki sürüm olan 11.04 öylesine fazla hatayla doluydu ve birçok bilgisayarda öyle kötü performans gösteriyordu ki, kendisine dergimizin sayfalarında yer ayırmamaya karar vermiştik. Oysa görünüşe bakılırsa Canonical sorunların farkına varmış ve eskisi kadar kaliteli bir Ubuntu sürümü ortaya çı-

karmak için tüm çalışanlarını seferber etmiş. Elbette Ubuntu için çalışan gönüllüler ordusunun da bu sefer daha iyi bir iş çıkarmış olduğunu söyleyebiliriz. Bu arada, Ubuntu 11.10 sürümüyle birlikte Linux çekirdeğinin 3.0 sürümüne geçildiğini de belirtelim.

Kurulum yönergeleri

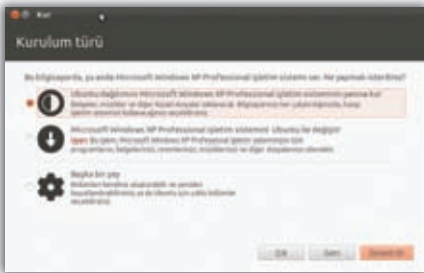
Ubuntu'yu denemek ve sisteminize kurmak için ilk olarak www.ubuntu.com/download adresine girin ve Ubuntu 11.10 32 bit (eğer 3 GB'den fazla belleğiniz varsa 64 bit) sürümünü indirin. İndirdiğiniz imgeyi Nero veya benzeri bir kalıp yazdırma aracıyla bir CD veya DVD'ye yazdırın. Optik sürücünüz yoksa internetten kolayca bulabileceğiniz UnetBootin aracını ve en az 2 GB kapasiteye sahip bir USB belleği kullanarak bir kurulum ortamı hazırlayın. Son olarak, sisteminizin BIOS'unu bu kurulum ortamından açılmak üzere ayarlayın. Önceki sürümün aksine, artık canlı CD'yi takıp sistemi denemek üzere açtığımızda da bizi Unity karşılıyor. Sol paneldeki simgeler biraz daha düzenlenmiş ve işlevlerini yansıtacak bir hâle getirilmiş. Özellikle sistem ayarlarının tek bir çatı altında toplanması girişiminin başarıya ulaştığını söyleyebiliriz.

Açılışın hemen ardından testimizi sürdürmek amacıyla masaüstünde bulunan "Install Ubuntu 11.10" düğmesine tıklıyor ve kurulumu geçiriyoruz. Bu aşamadan itibaren Türkçeyi seçiyor ve kurulumu Türkçe olarak sürdürüyoruz. Güncellemeleri ve MP3 gibi lisanslı sıkıştırma biçimlerini çalabilmek için gerekli olan çözümleri de kurulum esnasında indirmek için gerekli seçenekleri işaretliyoruz.

Bir sonraki aşamada, test bilgisayarımızda başka bir sistem yüklü olmadığı için biz "Diski sil ve Ubuntu yükle" seçeneğini tercih ettik; fakat kullandığınız bilgisayarda Windows bulunuyorsa Ubuntu sizi Windows bölümünü otomatik olarak küçültüp kendisini kalan kısma kurmak için yönlendirecektir. Böyle bir durumda "Ubuntu dağıtımını Microsoft Windows (XP veya 7) işletim sisteminin yanına kur" seçeneğini seçerek devam etmeli ve her iki işletim sistemine ne kadar yer ayrılacağını belirlemelisiniz. "Şimdi Yükle" düğmesine, ardından da "Devam et" düğmesine tıklamanızla birlikte kurulum başlayacaktır. Bu esnada kişisel bilgilerinizi girdikten sonra 5-10 dakika kadar beklemeniz gerekecek. Son olarak, kurulum ortamını çıkartabilir ve bilgisayarınızı yeniden başlatabilirsiniz.

İlk izlenimler

Ubuntu 11.10'da ilk olarak yeni açılış yöneticisi olan LightDM dikkat çekiyor. LightDM yalnızca daha şık bir giriş arayışını sunmakla kalmıyor, aynı zamanda sistemin yüklenme süresini de azaltıyor. Sisteme giriş yaptıktan sonra, ilk olarak yeni yazılımlar edinmemize olanak sağlayacak olan Yazılım Merkezi'ne bir göz atıyoruz (sol

panelde üstten 7. düğme). Yazılım Merkezi sonunda Apple App Store benzeri profesyonel bir görünüme kavuşmuş ve aradığınız yazılımlara ulaşmak eskisinden daha da kolay bir hâle gelmiş. Bu durum elbette Ubuntu'nun tüm temel uygulamaları GTK3 platformuna uyarlaması sayesinde söz konusu olmuş. Kullanıcıların uygulamalara verdikleri puanlar artık listelemeye daha iyi yansıtıldığı için, kurulabilecek uygulamalarla ilgili bilgi almak istediğinizde en çok kullanılan yazılımlar (Dropbox, FileZilla, VLC Player ve Blender gibi) en üstte listeleniyor.

Yeni Ubuntu'yla birlikte gelen ön tanımlı web tarayıcısı ise Firefox 7. Mozilla takımının tarayıcı üzerinde yaptığı performans iyileştirmeleri sistemin geneline de yansımış ve böylelikle daha akıcı bir web performansı elde etmek mümkün olmuş. Yine de başka bir tarayıcı kullanmak istiyorsanız Yazılım Merkezi'nden Chromium'u indirebilir veya internetten Google Chrome, Opera vb. alternatiflere göz atabilirsiniz.

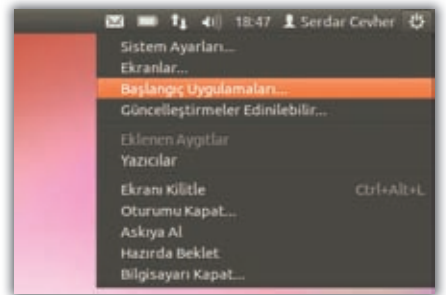
Masaüstü ortamı

Ubuntu'nun Unity denemesi önceki sürümde başarısız olmuştu, fakat yapılan iyileştirmeler bu sefer çok daha kullanışlı bir masaüstü ortamının ortaya çıkarılmasını sağlamış gibi gözüküyor. Önceki sürüme göre dikkat çeken değişikliklerden biri, "Hızlı Başlat" düğmesinin üst panelden alınıp sol paneldeki kısayolların en üstüne eklenmesi ve böylelikle daha bütünlüklü bir görünümün ortaya çıkarılmış olması. Hızlı Menü'yü kullanarak aradığınız uygulamalara, klasörlere veya dosyalara kolaylıkla erişebilirsiniz. Eğer fare yerine klavye kullanmayı daha çok seviyorsanız yalnızca aradığınız şeyin ismini yazmanız yeterli oluyor. Öte yandan, uygulamaların son derece iyi bir şekilde kategorize edilmesi sayesinde genellikle istediğiniz uygulamaya ulaşmanız birkaç fare tıklamasından fazlasını gerektirmiyor. Mac OS X Lion'ı andıran uygulamaları tam

ekran kullanma seçeneği aslında 11.04 sürümüyle birlikte sunulmuştu, fakat ancak bu sürümle birlikte kullanışlı bir hâle geldiğini söyleyebiliriz. Özellikle küçük ekrana sahip bilgisayarlarla Ubuntu kullanmak isteyenlerin çalışma alanını oldukça genişleten bu seçeneğin sağlanabilmesi için elbette bazı standart düğmelerin yerleşimi de değişmiş. Örneğin, tam ekran kullanım esnasında pencereyi küçültme, yeniden boyutlandırma ve kapatma işlemleri için gerekli olan düğmeler yalnızca fare imlecini üstteki uygulama çubuğuna götürdüğünüzde görüntüleniyor. Bunun yanında, birçok uygulamada kaydırma çubuğu yalnızca fare imlecini uygulamanın en sağına götürdüğünüzde görüntüleniyor (Firefox bu tercihin dışında kalmış).

Yeni Ubuntu'da güç düğmesinin işlevleri de elden geçirilmiş. Örneğin artık bu düğmeyi kullanarak sisteme bağlı bulunan USB aygıtları görüntüleyebilir ve başlangıç uygulamalarını değiştirebilirsiniz. Bu arada, birkaç sürümdür Ubuntu'yla birlikte sunulan "Ben" menüsünün de işlevini artırdığını; birçok Facebook, Twitter vb. sosyal ağ istemcisiyle uyumlu çalıştığını ve anında mesajlaşma işlemlerinizi kolaylaştırdığını da belirtelim.

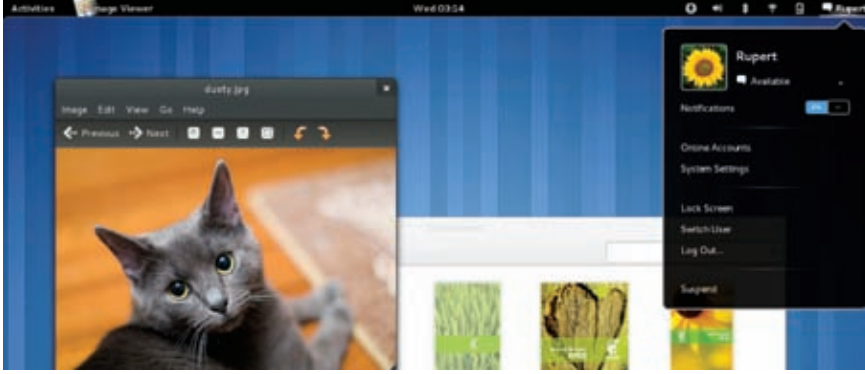

Sonuç itibarıyla Ubuntu 11.10, yeni nesil bir masaüstü ortamıyla çalışmak isteyen ve macera aramayan Linux kullanıcıları için en iyi seçeneklerden biri. Eğer Ubuntu'yu beğeniyor fakat Unity arabiriminden hoşlanmıyorsanız, "sudo apt-get install gnome-shell" komutuyla GNOME 3'ü kurabilir ve giriş ekranında seçerek kullanmaya başlayabilirsiniz. ❖

GNOME 3.2'ye “merhaba” deyin

Ubuntu geliştiricileri Unity ile uğraşırken GNOME cephesi de boş durmuyor. Geçtiğimiz ay sunulan GNOME 3.2 de bünyesinde birçok yenilik barındırıyor.

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

GNOME projesi yaklaşık 8 yıllık bir süre boyunca 2.x sürümlerini yayımladı. Ancak 2011 yılında GNOME 3.0 sürümünün sunulmasıyla birlikte projede büyük çaplı bir adım atılmış oldu. İlk aşamada pek çok GNOME kullanıcısı yeni sürüme ısınmadığını bildirirse de, geliştiriciler yılmadı ve geçtiğimiz ay yayımladıkları 3.2 sürümüyle birlikte çok daha olgun bir masaüstü ortamı sunmayı başardılar. 3.0'dan 3.2'ye geçiş süreci içinde yaklaşık 1.270 geliştiricinin projede 38.500'den fazla değişiklik yaptığı bildiriliyor. Gelin, projede nelerin yenilediğine birlikte göz atalım.

Çevrimiçi hesaplar ve web uygulamaları

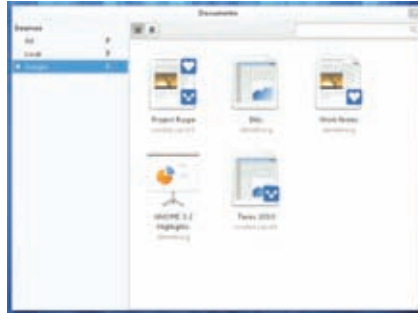
Yeni GNOME temelinden itibaren bulut depolama hizmetleriyle entegre bir şekilde çalışmak üzere tasarlanmış. Bu bağlamda sistem ayarlarına dâhil edilen “Çevrimiçi hesaplar” bölümü sayesinde Gmail hesabınızı tanımlamanızla birlikte, üzerinde çalışmakta olduğunuz belgeler, Evolution ile oluşturduğunuz e-postalarınız, takviminiz ve rehberinizde bulunan bilgiler çevrimiçi hesabınızla otomatik olarak eşitleniyor.

Son zamanlarda web tabanlı uygulamalar giderek daha da fazla kullanılır oldu. İşte bu nedenle GNOME, artık belli başlı web uygulamalarının sanki sisteme kurulu birer programmış gibi kullanılabilmesine olanak tanıyor. Sistemin ön tanımlı web tarayıcısı

olan Epiphany sayesinde, Dosya menüsünden “Web uygulaması olarak kaydet” seçeneğiyle kaydedeceğiniz web sayfaları, kurulu uygulamalarınız arasındaki yerlerini alıyor.

Belgelerinize ve bağlantılarınıza erişim

Yeni GNOME, bağlantıda olduğunuz kişilere ve üzerinde çalıştığınız belgelere hızlı bir şekilde erişebilmenizi sağlamak üzere özelleştirilmiş. Örneğin Bağlantılar (Contacts) isimindeki yeni uygulama sayesinde çevrimiçi e-posta hesabınızdaki, Evolution'daki veya Emphaty anında mesajlaşma istemcisine kayıtlı hesaplarınızdaki tüm bağlantılarınıza tek noktadan erişebilirsiniz.

GNOME'un dosya yöneticisi Nautilus da web tabanlı uygulamalarla daha iyi entegre olacak şekilde geliştirilmiş. Örneğin çevrimiçi hesaplarınızda bulunan belgelerinize de tıpkı sabit diskinizdelermiş gibi erişmek son derece kolaylaşmış. Bunun için Belgeler (Documents) isimindeki uygulamayı kullanmanız ve sol taraftaki Kaynaklar sekmesinden çevrimiçi hesabınızı seçmeniz yeterli. Belgelere erişmek demişken, geliştirilmiş ön izleme seçeneğinden de bahsedelim. Tıpkı Mac OS X'te olduğu gibi, artık herhangi bir fotoğraf, video veya müzik dosyasını seçtikten sonra klavyenizdeki boşluk tuşuna

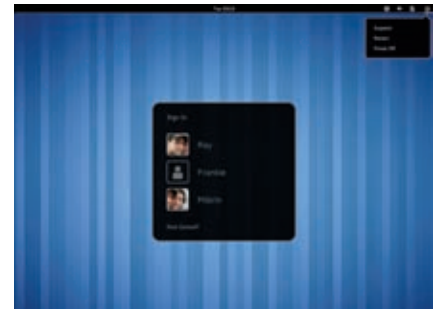
bastığınız anda oldukça hızlı bir biçimde dosyanın ön izlemesini görüntüleyebilirsiniz. Bu da elbette belgeler arasında gezinmeyi ve aradığınızı bulmayı kolaylaştırıyor.

Dokunmatik aygıtlar

GNOME geliştiricileri dokunmatik aygıtlar konusunda Ubuntu ve Unity'e benzer bir strateji benimsemiş gibi gözüküyor. Öyle ki, masaüstü ortamının yeni sürümü artık yalnızca dizüstü ve masaüstü bilgisayarları değil, tabletleri de hedefliyor. Yeni GNOME 3.2, tablet bilgisayarlardaki hareket sensörlerinden gelen verileri yorumlayarak ekranın otomatik olarak dönmesini sağlıyor. Bununla birlikte, sisteme herhangi bir fare bağlı olmadığında ekranda bir fare imleci de belirmiyor. Yeni arayüzde yer alan büyük ve birbirlerinden ayrılmış düğmeler dokunmatik aygıtlarda GNOME kullanımını kolaylaştırıyor. Ayrıca mobil aygıtların olmazsa olmazlarından ekran klavyesi de sistemdeki yerini almış.

Daha fazlası...

GNOME 3.2'yle birlikte gelen yenilikler yalnızca bunlarla sınırlı değil. Yeni masaüstü ortamını test etmek için Fedora veya openSUSE gibi bir dağıtımı indirebilir veya Ubuntu altında yazılım merkezini kullanarak gerekli kurulumu yapabilirsiniz. Arch Linux ve Debian da GNOME 3.2'yi depolarında barındıran dağıtımlar arasında yer alıyor.

“SECURE BOOT” ÖZGÜR YAZILIMI TEHDİT EDİYOR

Microsoft bir süre önce yaptığı açıklamada Windows 8 ile birlikte dağıtılacak bilgisayarların “Secure Boot” (Güvenli önyükleme) ismiyle anılacak bir sertifikaya sahip olması gerekeceğini bildirdi. Teoride Secure Boot özelliği bilgisayarlar açılırken zararlı yazılımların otomatik olarak devreye girerek bilinçsiz kullanıcıların bilgisayarlarının zarar görmesini engellemek üzere geliştiriliyor. Ancak pratikte bu özelliğin bilgisayarlara Windows haricinde kurulabilecek işletim sistemlerinin engellenmesi anlamına gelebileceği de ortada. Bu nedenle özgür yazılım destekçileri bu konuyla ilgili protestolar hazırlamak için örgütlenmeye başladı bile. Bilindiği üzere geçtiğimiz aylarda Microsoft artık Linux’u bir rakip olarak görmediğini açıklamıştı. Buna karşın Secure Boot hamlesini bu rekabetin bir parçası olarak ele almamak da pek mümkün gözüküyor. Konuyla ilgili gelişmeleri sizlere bu sayfalardan duyurmayı sürdüreceğiz.

LIBREOFFICE’İN IOS VE ANDROID SÜRÜMLERİ HAZIRLANIYOR

LibreOffice geliştiricileri geçtiğimiz ay yaptıkları açıklamada önümüzdeki yıl açık kaynaklı ofis paketinin iOS ve Android gibi mobil platformlara da taşınacağını müjdeledi. Geliştiriciler, ürünün son aşamasına gelinmeden önce sunulacak olan “LibreOffice Çevrimiçi Prototip” hizmeti sayesinde LibreOffice’in web üzerinden de denenebileceğini bildirdi. Bilindiği üzere LibreOffice ağırlıklı olarak Java tabanlı geliştirilen bir proje olduğu için bu gibi aygıtlara kolaylıkla taşınabilmesi mümkün, ancak iPad veya Android tabletler gibi mobil aygıtlarda LibreOffice’i kullanabilmek için büyük olasılıkla 2012’nin sonuna kadar beklememiz gerekecek. Web tabanlı hizmette nasıl bir arayüzle karşılaşılacağını merak ediyorsanız git.pcnet.com.tr/libreoffice adresindeki ön izleme videosuna göz atabilirsiniz.

NOKIA, LINUX TABANLI UCUZ TELEFONLAR ÜRETECEK

Geçtiğimiz ay Nokia tarafından yapılan basın açıklamasında, yakın zamandan itibaren piyasaya sürülecek düşük fiyatlı telefonlarda

Symbian OS yerine Linux tabanlı “MeeGo” isminde yeni bir işletim sisteminin kullanılacağı açıklandı. Şirket daha önce akıllı telefonlar için “MeeGo” isminde bir Linux dağıtımını geliştirdiğini açıklamış, fakat Microsoft ortaklığının ardından Windows Mobile platformunu tercih etmesiyle birlikte MeeGo’dan vazgeçmişti. Buna karşın Nokia için Linux’un halen büyük önem taşıdığı bu açıklamayla birlikte perçinlenmiş oldu. Üst segmentteki akıllı telefonlarda Windows Mobile kullanılacak olsa da 100 \$ altında fiyat etiketine sahip olacak Linux’lu telefonların milyonlarca yeni kullanıcıyı internete bağlayacağı tahmin ediliyor.

PUPPY LINUX WARY 5.2 YAYIMLANDI

Linux geliştiricileri eski bilgisayar sahiplerini düşünmeye devam ediyor. Performansı ve şıklığı birleştirmeyi başaran ender Linux dağıtımlarından biri olan Puppy Linux, özellikle 1999-2005 yılları arasında satın almış olduğunuz bir

bilgisayarınız varsa kendisini hayata döndürmek için en iyi aday olabilir. Yalnızca 123 MB’lık bir ISO kalıbına sahip olan dağıtımda JWM masaüstü yöneticisi kullanılıyor ve ağ bağlantıları için dağıtımın kendisine özgü çeşitli araçlar bulunuyor. Sabit disk bozulmuş bir bilgisayarınız varsa Puppy’yi bir USB belleğe kurup oradan kullanma şansınız da var. Eski bilgisayarlar haricinde, netbook gibi düşük performanslı bilgisayarları daha yüksek hızda kullanmak için de Puppy Linux’tan faydalanabilirsiniz. Puppy Linux Wary 5.2’yi indirmek ve denemek için www.puppylinux.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

Ayın yazılımları

Tümü ücretsiz olmasına rağmen boyundan büyük işler başaran, bilgisayarınızı yeni işlevlerle donatacak uygulamaları bu bölümde topladık.

Selim ŞUMLU / selim@PCnet.com.tr

**TAMAMI
DVD'DE**

Burada sizlere tanıttığımız yazılımların tamamını Kasım DVD'mizde bulabilir ve sisteminize kurabilirsiniz.

ANTİVİRÜS

AVG Anti-Virus Free Edition 2012

www.freeavg.com

Ünlü ve bedava antivirüs yazılımının 2012 sürümü daha da güçlü.

Ücretsiz antivirüs yazılımları arasında yıllardır üst sıralarda yer alan AVG Anti-Virus'un son sürümü ufak değişiklikler ve birkaç yenilikle karşımıza çıkıyor.

AVG Tavsiyesi adlı

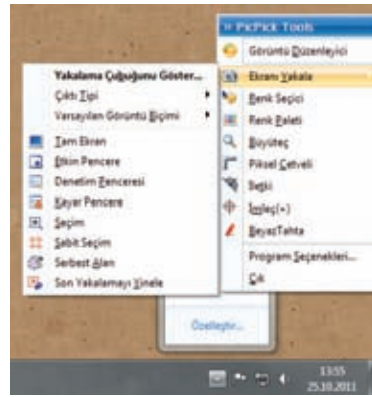
yeni bileşen, sisteminizi izleyerek performansı etkileyen bir program tespit ettiğinde sizi uyarıyor. Mesela Firefox'unuz çok sayıda açık sekme nedeniyle yüksek bellek tüketimine ulaşırsa, AVG, programı kapatıp yeniden başlatmanızı tavsiye ediyor. Yazılımda gözle görülür büyük değişiklikler olmamasına rağmen performans iyileştirmeleri dikkat çekiyor. Artık bellekte daha az yer kaplayan AVG Anti-Virus Free, taramaları da daha hızlı gerçekleştiriyor. Sizi zararlı web sitelerinden koruyan LinkScanner bileşeni iyileştirilmiş ve AVG artık sahte antivirüs yazılımlarını da algılayabiliyor.

MASAÜSTÜ ARACI

PicPick

www.picpick.org

Tasarımcıların işine en çok yarayacak özellikler bir arada.

Özellikle grafik tasarımcılarını, yazılım geliştiricilerini ve deneyimli ev kullanıcılarını hedef alan PicPick, çeşitli minik araçları bünyesinde toplayan bir tasarım aracı. Yazılım dâhilindeki araçlar arasında ekran görüntüsü yakalayıcı, basit

bir resim editörü, renk seçici, renk paleti, piksel cetveli, açılörçer, imleç ve beyaz tahta yer alıyor. Ekran görüntüsü aracı, yakalanan görüntüleri paylaşmayı da kolaylaştırıyor. Piksel cetveli cm ve inç gibi birimlere de ayarlanabiliyor. İmleç ise tasarım sırasında nesneleri hizalamanıza yardımcı ola bir ızgara oluşturuyor. Tüm bu araçlara, bildirim alanına yerleşen tek bir simgeden erişilebiliyor. Yazılımın Türkçe desteği de mevcut.

SİSTEM ARACI

JetBoost

www.bluesprig.com/jetboost.html

Gereksiz arka plan işlemlerini ve hizmetleri durdurarak sisteminizi hızlandırın.

Bilgisayarınızın performansı bazen yapmak istediğiniz işler için yeterli gelmiyorsa, oyun oynarken veya çalışırken zorlandığınız anlar oluyorsa JetBoost ile geçici performans artışları sağlayabilirsiniz. Programı çalıştırdıktan sonra iş (work) veya oyun (game) modlarından birini seçin.

İsterseniz kendi özel (custom) modunuzu da oluşturabilirsiniz. Bir mod seçtiğinizde, alta göreceğiniz işlemler, hizmetler, Windows dışı hizmetler ve diğer başlıklarındaki bazı maddeler otomatik olarak işaretlenecek. İşaretlenenleri geçici olarak durdurarak performans artışı elde etmek için "Start to boost" düğmesine tıklamanız gerekiyor. Rahat bir şekilde işiniz bittikten sonra sistemi eski hâline döndürmek için "Restore" düğmesine tıklamanız yeterli.

OYUN

Doppler

git.pcnet.com.tr/doppler

Havadaki garipliği çözmesi gereken bir meteorologsunuz.

Havada bir gariplik var ve bulutlar yere iniyor! Deneyel bir Doppler radar sistemini kullanarak bu meselenin kaynağını bulmak sizin göreviniz. Üç seviyeden oluşan kısa oyun boyunca düşen bulutlara yakalanmadan yağmur örnekleri toplayıp laboratuvara götürmeniz gerekiyor. Ok tuşlarının yanı sıra şemsiyenizi açıp yağmur damlalarını toplamak için Z tuşunu kullanacaksınız. (Oyunu başlatmak için de Z'ye basmanız gerekiyor.) Düşen nesnelerin gölgelerini izleyerek onlardan kaçabilirsiniz. İngilizce biliyorsanız, seviye aralarında oyuna eğlenceli diyaloglar da eşlik ediyor. Hikâye (story) modunun yanı sıra sonsuza dek süren ve rekor denemeleri yapabileceğiniz bir sonsuz (endless) mod da var.

MASAÜSTÜ ARACI

Wallpapr

wallpapr.codeplex.com

Flickr'daki fotoğrafları duvar kâğıdınıza dönüştürün.

Kuşkusuz ki bedava fotoğraf depolama servisi Flickr (www.flickr.com) her türden görsel için harika bir kaynak. Bu ufak araç, belli aralıklarla Flickr'dan göz alıcı fotoğraflar indirerek masaüstü duvar kâğıdınızı değiştiriyor. Varsayılan olarak 6 saatte bir, son yüklenen ilginç fotoğraflardan biri indiriliyor; ancak programın ayarlarına girerek bu süreyi değiştirebildiğiniz gibi, belli bir etiket veya kullanıcıya göre arama yapılmasını da sağlayabilirsiniz. Bu sayede, örneğin "istanbul" etiketini (tag) aratarak masaüstünüzü İstanbul fotoğraflarıyla süslemeniz mümkün. Son duvar kâğıdını beğenmediyseniz değiştirmek için bildirim alanındaki simgeye bir kez tıklamanız yeterli oluyor. Ayarlara ulaşmak içinse sağ tıklayıp Settings'i seçmeniz gerekiyor.

YAZILIM KALDIRICI

IObit Uninstaller

www.iobit.com/advanceduninstaller.html

İstenmeyen programları kaldırmada Windows'un standart aracından daha etkili.

Windows'un kendi program kaldırma aracının olduğu bir sır değil, ama IObit tarafından geliştirilen bu araç kullanışlı birkaç yenilik sunuyor. Kurulum gerektirmeyen yazılımı çalıştırdıktan sonra

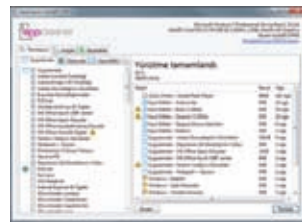
Türkçe kullanmak için More > Language > Türkçe'yi seçin. "Toplu Kaldır" seçeneğinin işaretleyerek istediğiniz sayıda programı tek seferde kaldırabilirsiniz. Soldaki sekmeleri kullanarak araç çubuklarını, son yüklenenleri, büyük boyutlu ve seyrek kullanılan programları görüp kaldırmak mümkün. Program normal şekilde kaldırılamıyorsa Zorla Kaldırıcı özelliğini kullanarak programı ve artıklarını sisteminizden temizlemeyi deneyebilirsiniz. Her ihtimale karşı kaldırma sırasında geri yükleme noktası da oluşturuluyor.

TEMİZLİKÇİ

AppCleaner

client.updatestar.com/en/appcleaner

550 farklı programın artıklarını tek tıklamayla temizleyebilirsiniz.

Sisteminizde çok sayıda program yüklüyse ve uzun zamandır format atmadıysanız şüphesiz sabit diskiniz bu programların artıklarıyla doludur ve bunlar yer kaplamanın yanı sıra performansınızı da düşürürler. AppCleaner, sisteminizi tarayarak yüzlerce farklı programın artıklarını tespit edip temizleyebiliyor. Yazılımı Türkçe kullanmak için Options > Language > Türkçe'yi seçin. Ardından sisteminizi taramak için İncele düğmesine tıklayın. Tabii bunu yapmadan önce soldaki bölmeden hangi uygulama, tarayıcı, kayıt defteri ve Windows artıklarını temizlemek istediğinizi seçebilirsiniz. Birkaç dakika süren taramanın ardından Temizle'ye tıklayın. Araçlar sekmesini kullanarak başlangıçta çalışan programları ve geri yükleme noktalarını da temizleyebilirsiniz.

SİSTEM ARACI

Mouse Without Borders

git.pcnet.com.tr/mwb

Tek bir fare ve klavyeyle dört bilgisayarı kontrol edebilirsiniz.

Microsoft'ta çalışanların yenilikçi fikirlerine kucak açan ve yazılım projelerine kuluçka ortamı sunan Garaj (The Garage) adlı bir bölüm var. Mouse Without Borders da Garaj kapsamında

geliştirilen bir yazılım. Mouse Without Borders, aynı ağa bağlı en fazla dört bilgisayarı tek bir masaüstüne sahipmiş gibi kendi ve klavye ve farenizle yönetmenize olanak tanıyor. Kurulumu basit yazılımı kurduktan sonra sürük-le-bırak yöntemiyle bilgisayarlarınız arasında dosya taşıyabilir, bir bilgisayardan metin kopyalayıp diğerine yapıştırabilir, ana bilgisayarınızdan diğerleriyle birlikte oturum açıp kapatabilir, Windows logo ekranını dahi özelleştirebilirsiniz. Tabii Microsoft tarafından geliştirilen yazılım sadece Windows'ta çalışıyor.

OYUN

FlightGear

www.flightgear.org

Açık kaynaklı ve profesyonel bir uçuş simülatörü.

FlightGear kendini "sofistike, profesyonel, açık kaynaklı bir uçuş simülasyonu" olarak tanımlıyor. Kısacası, 5 dakikada öğrenip oynayacağınız eğlencelik bir oyun söz

konusu değil. Ticari PC simülatörleriyle tatmin olmayan yetenekli gönüllüler tarafından geliştirilen FlightGear, akademik ortamlarda ve pilot eğitimlerinde kullanılabilecek kadar güçlü. Gerçek dünyaya göre modellenmiş 20 bin havalimanı içeren FlightGear, gerçekçi ve ayrıntılı gökyüzü modellerine de sahip. Çoklu monitör desteğinin yanında ağ desteği sayesinde arkadaşlarınızla birlikte uçuş denemeleri yapabilirsiniz. Her şeyin açık ve esnek olması, programcıların ve FlightGear'a ekleme yapmak isteyenlerin de işini kolaylaştırıyor.

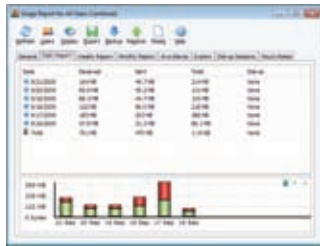
AĞ ARACI

NetWorx

www.softperfect.com/products/networx

Bant genişliği kullanımınızı ve tükettiğiniz internet trafiğini takip edin.

Kotalı veya adil kullanım noktalı bir internet paketine aboneyseniz tükettiğiniz bant genişliğinin takip edilmesi önemlidir. NetWorx, tüketiminizi takip etmenin yanı sıra olağan dışı ağ etkinliklerini tespit etmek için kullanılabilir. Yazılım, özelleştirilebilir görsel ve ses ayarlarına sahip. Anlık bant genişliği belli bir hızı geçtiğinde uyarı alabilir, ağınızın genel hızını kayıt altına alabilir, tüm raporları Excel ve HTML gibi çeşitli biçimlerde kaydedebilirsiniz. Hem indirme hem de gönderme hızlarınızı doğru bir şekilde raporlayan yazılım, anormal kullanım durumunda bağlantınızı da kesebilir. Yazılıma basit bilgi ve test araçları da eklenmiş. NetWorx, ADSL dışındaki bağlantı türleriyle de uyumlu.

ANDROID SİMÜLATÖRÜ

BlueStacks

www.bluestacks.com

Bedava Android uygulamalarını bilgisayarınızda çalıştırın.

BlueStacks, sadece Windows 7'de çalışarak Android uygulamalarını emüle eden bir yazılım. BlueStacks'i kurduğunuzda

masaüstünüzde bir Android/Windows simgesi beliriyor. Bu simgeye çift tıklayarak hazır gelen 10 uygulamadan birini seçip çalıştırabilirsiniz. BlueStacks, uygulamaları tam ekran çalıştırabildiği gibi normal boyutlarında da çalıştırabiliyor. Yeni uygulamalar yüklemek isterseniz menüden "Get More Apps"e tıklayarak seçilmiş bir dizi uygulamaya erişebilirsiniz. Ne yazık ki şimdilik Android Market'ten istediğiniz uygulamayı seçip yükleyemiyorsunuz. Android tabanlı bir telefonunuz varsa BlueStacks Cloud Connect uygulamasını kurarak telefonunuzdaki Android uygulamalarını anında Windows PC'nize gönderebilirsiniz.

WinZip 16 ★★★★★☆☆

Yorum: Sıkıştırma işlemleriyle sık sık uğraşanlar için para vermeye değer yenilikler içeriyor.

Geliştiren: WinZip Computing,

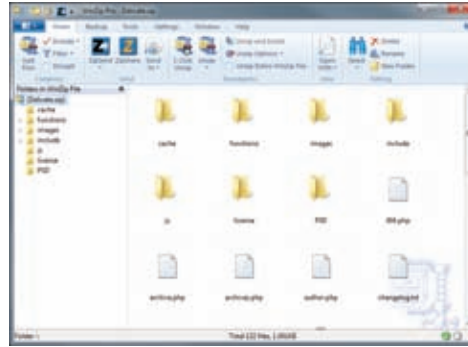
www.winzip.com

Dağıtıcı: WinZip Computing, www.winzip.com

Fiyatı: 29,95

Türkçe desteği: Yok

Zip formatı giderek kan kaybetmeye başlamış olsa da 20 yıldır sıkıştırma yazılımları arasında şöhretini korumayı başaran WinZip, 16. sürümüne ulaşmış durumda. WinZip 16, her türlü sıkıştırma ihtiyacınızı karşılamaya devam ederken, yeni 64 bit zip motoruyla da dikkat çekiyor. Zip biçimini, bedava olanlar da dâhil, hemen hemen tüm sıkıştırma yazılımları açabiliyor. Öyleyse WinZip'in farkının ne olduğunu merak edebilirsiniz. Öncelikle WinZip, şerit tabanlı ve Windows 7'nin görünümüyle gayet uyumlu, sık ve kullanışlı arabirimiyle rakiplerinden ayrılıyor. Şerit arabirimi önemli, çünkü WinZip'in sunduğu işlevler de alternatiflerine göre oldukça fazla. Örneğin, bu özelliklerden biri olan "çıkart ve dene" (unzip and try), bilgisayarınıza herhangi bir dosya kaydetmenize gerek kalmadan, bütün bir arşivin içeriğini geçici bir klasöre çıkarıyor ve üzerinde gereken denemeleri ve incelemeleri yapmanıza izin veriyor. İşiniz bittikten sonra

WinZip geçici klasörü tamamen ortadan kaldırıyor. Resimleri topluca yeniden boyutlandırma da rakiplerde olmayan başka bir özellik.

WinZip 16 ile gelen diğer bir yeni özellikse ZipSend adını taşıyor. Büyük bir dosyayı arkadaşınıza göndermeniz gerekiyor ama e-posta ekine sığmıyor mu? ZipSend ile dosya otomatik olarak sıkıştırdıktan sonra 2 GB'ye kadar olan dosyalar zipsend.com sunucusuna ücretsiz olarak yüklenir ve arkadaşınızla dosyayı hemen indirebileceği bir link paylaşılır.

Tüm bunlar tek bir tıklamayla yapıldığı gibi e-posta kotasını düşünmenize de gerek kalmaz.

64 bit bir işlemciniz varsa WinZip'in işlemcinizi çok daha verimli kullandığına ve sıkıştırma işleminin oldukça hızlandığına şahit olacaksınız. Yeni Zipx formatı da yüksek sıkıştırma oranları sunuyor. Geliştirilen ön izleme aracı, RAR ve 7Z gibi farklı formatları da çıkarmadan ön izlemenize olanak tanıyor.

Trend Micro Titanium Internet Security 2012 ★★★★★☆☆

Yorum: Ayrıntılarla boğuşmak ve sistemini yormak istemeyen kullanıcılar için doğru tercih.

Geliştiren: Trend Micro,

www.trendmicro.com.tr

Dağıtıcı: Helyum, www.helyum.com.tr

Fiyatı: 39,98 TL (1 PC, 1 yıl)

Türkçe desteği: Var

Güvenlik devri Trend Micro, antivirüs ve internet güvenliği yazılımlarının 2011 sürümleriyle ortaya koyduğu ve bizim de başarılı bulduğumuz "basitlik ve yalınlık" prensibini 2012'de de sürdürüyor. Firmanın internet güvenliği paketi Trend Micro Titanium Internet Security 2012, görsel olarak 2011 sürümünden çok da farklı olmayan, son derece anlaşılır bir arabirimle karşımıza çıkıyor.

Trend Micro'nun internet güvenliği paketi de çoğu rakibinde olduğu gibi başarılı bir antivirüs ve kötücül yazılım koruması, güvenlik duvarı, e-tuzak (phishing) filtresi ve spam korumasıyla geliyor. Pakete iki ekstra araç da dâhil edilmiş: ebeveyn denetimleri ve veri hırsızlığını önleme.

Bağımsız testlerde Trend Micro'nun hem zararlı yazılım hem de e-tuzak tespitinde daima üst sıralarda yer aldığını görüyoruz; ancak bir testte, virüs bulaşmış bir sistemi temizlemede Trend Micro'nun sorun yaşadığı belirtilmiş. (PCnet olarak kendimiz tarama testi gerçekleştiriyor ve güvenilir bağımsız

laboratuvar testlerini dikkate alıyoruz.) Öte yandan, yazılımın tarama hızı oldukça iyi ve sistem kaynakları tüketimi de yeterince az. E-tuzak filtresinin en güncel tehditleri bile tespit edebildiğini ama Firefox 8 Beta'da hiç çalışmadığını gözlemledik. Tabii beta sürüm bir yazılıma destek verilmemesini normal karşılıyoruz ama bu konuda bir uyarıyla karşılaşmayı dilerdik.

Uyarılara değinmişken, Trend Micro'nun verdiği uyarıların kullanıcıyı strese sokmayan, rahatlatıcı mesajlar içermesi bizce önemli bir detay. Yeni eklenen görünüm kişiselleştirme de hoş bir özellik. Bu sayede istediğiniz bir resmi Trend Micro arabirimine giydirebilir veya mevcut görünümlerden birini seçebilirsiniz. Güvenlik yazılımlarının karmaşası sizi korkutuyorsa, sunulan pek çok güvenlik aracına ihtiyaç duymuyor ve işini

sessizce ama kararlı şekilde yapacak bir güvenlik paketi arıyorsanız Trend Micro Titanium Internet Security 2012 sizin için doğru seçim olabilir.

Parola “123456”

Özensiz bir şekilde hazırlanmış sitelere kaydettiğimiz şifrelerin vasat internet korsanları tarafından bile ele geçirilmesi son derece kolay. Bu yüzden hangi site için hangi şifreyi kullanacağınızı iyi seçmelisiniz.

Serdar CEVHER
serdar@PCnet.com.tr

İNTERNET uçsuz bucaksız bir derya. Sanal ortamda bulunan sitelerin toplam sayısını tahmin etmek epeyce zor. Ancak kolaylıkla ifade edebileceğimiz bir gerçek var ki, veri güvenliği konusunda kullanıcıların neden dikkatli olması gerektiğini özetler nitelikte: Amatör veya yarı profesyonellerce kodlanmış sitelerin sayısı, kurumsal yapıya sahip web sitelerinden çok daha fazla. Bu gibi siteler genellikle veri güvenliğinin önemi konusunda yeterince bilgi sahibi olmayan kişiler tarafından oluşturulmuş olduğu için, kullanıcılardan alınan ve gizli tutulması gereken bilgiler düzgün bir biçimde saklanamıyor. Bu durumun oluşturduğu en büyük riskse, birçok kullanıcının birden fazla hesabı için aynı parolayı kullanıyor olmasından kaynaklanıyor. Özensizce oluşturulmuş bir web sitesinde gezmekte olan bir internet korsanı, işine yarayacak bir açık bulduğu zaman genellikle tüm kullanıcıların parolalarına kolaylıkla ulaşabiliyor. Eğer aynı kullanıcıların e-posta bilgilerine de ulaşabilirse -ki bu çok da zor olmuyor- büyük olasılıkla birbirinin aynısı olan parolaları kullanarak e-posta kutularına girebiliyor, kişisel verilere ulaşabiliyor ve hatta kimi zaman bu verileri şantaj amacıyla dahi kullanmaktan çekinmiyor. İnternette veri güvenliği konusunda sınıfta kalan o kadar fazla web sitesi var ki, belki de birçoğumuzun veri hırsızlığıyla veya benzeri bir durumla karşı karşıya kalmaması verilere ulaşabilen kişilerin insafına kalıyor. İtiraf etmem gerekirse ben de birkaç sene öncesi ne kadar oluşturduğum interaktif sitelerde veri güvenliğine pek de fazla önem vermiyordum. Fakat site güvenliğini bir yana bırakırsak, “Aman canım,

benim sitemle kim uğraşacak ki!” diyerek işin kolayına kaçmanın teknik konulardan anlamayan kullanıcıları ateşe atmakla eş değer olduğunu söyleyebiliriz. İsterseniz geçtiğimiz ay tecrübe ettiğim ilginç bir deneyimi aktararak gerçek dünyadan bir örnek konunun önemini vurgulamaya çalışayım.

Aradığınız yetkiliye ulaşamıyor

Etik sebeplerden ötürü yakın zamana kadar web sitelerindeki açıkları inceleme konusuna hep mesafeli yaklaşmıştım. Fakat geçtiğimiz ay yakın bir arkadaşımın feryadına kulak kabarttıktan sonra fikrim biraz değişti. Arkadaşım, Türk internet âleminde epeyce ünlenmiş bir edebiyat sitesinde altı yıl kadar önce yarattığı hesabı kaldıramıyor oluşundan yakınıyordu. Sitenin parola hatırlatma servisi çalışmıyor ve yöneticileri de kendilerine gönderilen e-postaları yanıtlamıyorlardı. Arkadaşım da haklı olarak internette kendi ismi ve soyadı aratıldığı zaman ilk sırada çocuk yaşta yazdığı şiir ve denemelerin belirmesini istemiyor, fakat bu talebini kimseye iletemiyordu. Sonuç olarak bu sinir bozucu durum karşısında ben de kendisine yardımcı olmaya karar verdim. Zaten kendi sitelerimin güvenliğini artırmak için de saldırganların ne gibi yöntemler kullandığını araştırmak ve deneyimlemek istiyordum. Ancak karşımdaki site o kadar basit açıklar barındırıyordu ki, yeni bir şeyler öğrenmeye pek de fırsatım olduğunu söyleyemem!

Eğer interaktif web programcılığı konusunda az da olsa bir deneyiminiz varsa, SQL veritabanlarının yapısını az çok biliyorsunuzdur. PHP veya ASP.NET gibi dinamik web dilleri ile veritabanı işlem-

leri yapmak için kullanılan sorgu cümlecikleri, İngilizce diline oldukça benzer bir yapıya sahiptir. Örneğin “kullanıcılar” ismindeki bir tablodan “ahmet” ismindeki kullanıcıya ait “sifre” kolonunu çekmek için, “SELECT sifre FROM kullanıcılar WHERE kullanıcı = ‘ahmet’” gibi bir sorgu cümlesi kullanılır. “SQL injection” ismi verilen teknikse, açık barındıran siteler söz konusu olduğunda erişim yetkisi bulunmayan kullanıcıların bu gibi sorgu cümlelerine ilaveler yapabilmesine olanak tanır. Bu sayede biraz da şansın yardımıyla veritabanına kayıtlı olan her şey kolaylıkla ele geçirilebilir.

“Yeraltına” ufak bir yolculuk

Arkadaşımın hesabına yeniden giriş yapabilmesi için -hiçbir yetkiliye ulaşamıyor olduğumuzdan ötürü- ben de sitede bu gibi bir açık olup olmadığına baktım. Birkaç denemenin ardından açığı yakalamak çok da zor olmadı: www.orneksite.com/yazarlar.asp?h=n şeklinde yapılan sorgulamada (Elbette sitenin gerçek adresini vermiyorum.) N harfiyle başlayan yazarlar listeleniyordu. Oysa sorgunun sonuna konulan bir tek tırnak işareti veritabanının hata vermesine yetiyor, bu durum da veritabanına gönderilen değişkenlerin filtrelenmeden işleme koyulduğunu gösteriyordu. Birkaç deneme sonucunda aldığım hata mesajları doğrultusunda kullanıcılar tablosunda “yazarad”, “kullanici” ve “sifre” kolonlarının olduğunu öğrendim. Hemen her yerde “123456” gibi şifreler kullanan onlarca kullanıcı olduğu için, sorgumu şu şekilde genişlettim: www.orneksite.com/yazarlar.asp?h='/*!or sifre*/='123456. Böylelikle sorguya kendi ilavemi yapı-

Kullanıcı adı bile sormayan bir yönetim panelinin güvenlik açıkları barındırdığını tahmin etmek zor değil.

rak, baş harfe göre yazar listeleyen sayfaya “Baş harfi boşluk olan ya da şifresi 123456 olan kullanıcıları göster” komutunu vermiş oldum. Bu şifreyi kullanan kullanıcıların hepsi (yaklaşık 45 kişi) anında karşımdaydı; çünkü kullanıcıların girdiği şifreler açık metin şeklinde saklanıyordu. Tahmin edebileceğiniz gibi, arkadaşımın şifresine ulaşmak da çok zor olmadı. Eşitir yerine “like” operatörünü kullanarak şifrede yer alan harfleri denemek, sonrasında da bu harflerin çeşitli kombinasyonlarını kullanmak yoluyla şifreyi bulduk ve sitede kendisine ait olan alandan daha önce yazmış olduğu yazıları kaldırdık. İşin komik tarafı, ertesi gün bu işlemleri yapmak için harcadığım zamanın bile boşa harcanmış olduğunu fark ettim; çünkü yönetici paneline girmek için de şifre olarak ‘/*!or*/='1 değerini kullanmak yetiyordu. Anlayacağınız, siteyi kodlayan kişi yönetici paneline girilen şifreyi dahi filtrelemeye gerek görmemişti ve şifre alanına yukarıdaki parametreyi girmek, “Eğer şifre boşluktaysa veya bir bire eşitse beni panele sok” emrini vermek anlamına geliyordu.

Yem olmamak için dikkat edin

Sizlerle paylaştığım örnekte bulunan açıklar web dünyasında uzun zamandır bilinen ve profesyonel siteler söz konusu olduğun-

Neyse ki internet korsanlarımız da web programcılarımız kadar amatör ruhlu, yoksa hâlimiz nice olurdu.

da kolay kolay karşılaşamayacak açıklardır. Ancak yapı ne kadar iyi kodlanmış olursa olsun, gözden kaçan ufak bir detay güvenlik açıklarına neden olabilir ve tecrübeli internet korsanları bu açıkları kullanarak sitelerin veritabanlarına sızabilir. Buna karşın, sitelere kaydolurken tanımladığınız hesap bilgilerinizle ilgili alabileceğiniz ufak önlemler bu gibi durumların sizin başınıza dert olmasını engelleyecektir.

“123456” veya “sifre” gibi hemen tahmin edilebilecek basitlikte şifreler tercih etmemeniz gerektiğini zaten biliyorsunuzdur. Buna ilave olarak en çok üzerinde duracağım öneri her site için farklı şifre kullanmanız. Bu kadar fazla şifreyi aklınızda tutmak sizi yoruyorsa, en azından kendinize farklı güvenlik katmanlarını temsil edecek iki veya üç farklı şifre belirleyebilir ve güvenmediğiniz siteler için bu şifrelerden yalnızca en kısa ve akılda kalıcı olanını kullanmanız uygun olabilir. Örneğin e-postanız ve en çok kullandığınız sosyal medya hesaplarınız için belirlediğiniz şifreyi asla başka siteler için de kullanmamalısınız. Bunun yanında, çeşitli sitelere üye olurken kullandığınız e-posta adreslerinin güvenlik sorularının ve şifrelerinin yeterince kuvvetli olduğundan da emin olmalısınız. Unutmayın ki bir siteye üye olurken kendinizle ilgili ne kadar fazla bilgi paylaşırsanız, internetteki başka hesaplarınızın “gizli soru” özelliği kullanılarak ele geçirilme ihtimali de o kadar artacaktır. Evet, normal şartlarda web sitelerine kaydettiğiniz bilgilerin güvenliğinin sağlanması site yapımcılarına ait bir sorumluluktur; fakat ne yazık ki gerçek dünyada işler böyle yürümüyor. Bu nedenle internette yem olmamak için her adınızı dikkatli atmanız şart. ❖

Veritabanı hatası kullanıcının alınan verilerin filtrelenmeden kullanıldığını gösteriyor.

Her şeyi güvence altına alın!

İnternetteki her şeyinizi şifreleyin. Verilerinizi, paranızı ve bilgisayarınızı koruyun. Çünkü sizler en azılı paranoyaklarıdır. Değil misiniz? Yazımızı okuyun ve yeniden düşünün!

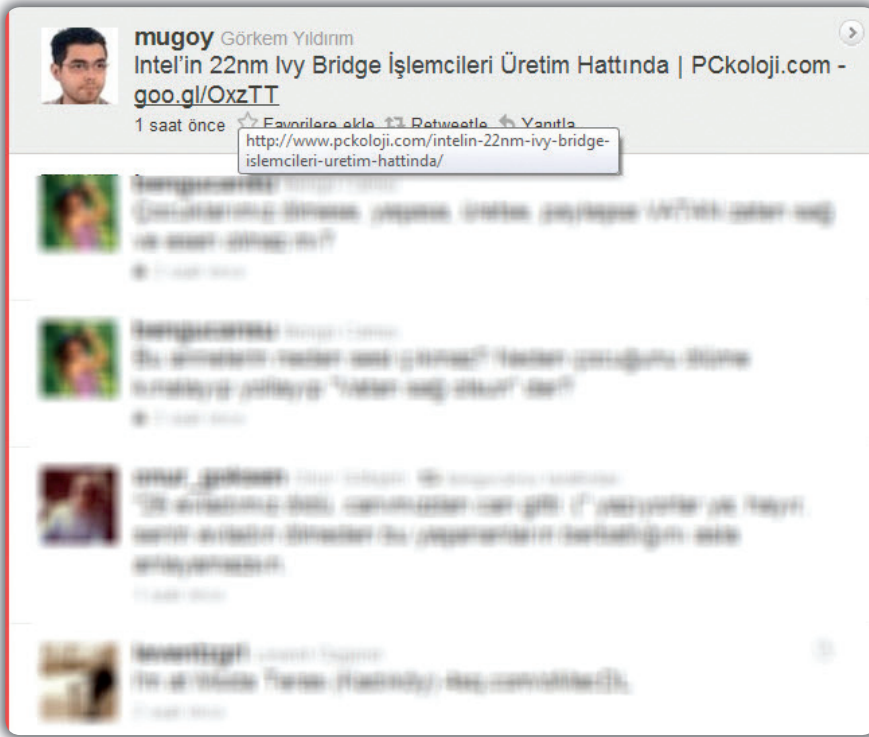
Ayberk KİMSESİZ / ayberk@pckoloji.com

İNSANLAR doğası gereği hiçbir zaman kötü olaylarla karşılaşma ihtimallerinin olduğuna inanmazlar. Mesela güvenlik yazılımları kullanmazlar, çünkü ne yaptıklarını çok iyi biliyorlardır. İnternet üzerinden sipariş verdikten sonra çerezleri temizlemeyi düşünmezler, çünkü ne de olsa bir gün yeniden sipariş verecekler. Yalnızca bir tıklamayla 16 haneli kredi kartı numarası aynı satırda karşısına çıkacak. Hatta bir metin belgesi oluşturup kredi kartı ve PayPal bilgilerini orada saklayabilirler. Böylece cüzdanına ulaşmak için odasına yürümek zorunda kalmazlar. İnternet esnaf usulü yaşamı cezalandırır. Bundan şüpheleniz olmasın. Değerli bilgilerinize önem veriyorsanız, önerilerimizi inceleyin ve tanıtacağımız uygulamaları deneyin.

Detaylar için tıklayın!

Elektronik tuzak (phishing) amaçlı e-postalar gerçek olamayacak kadar iyi görünüyorlar ama hâlâ internetin en büyük tehditleri arasında yer alıyorlar, çünkü ortalama bir kullanıcı bile birkaç günde bir bu tarz e-postaların saldırısına uğruyor. Burada önemli olan bu e-postaların gelen kutunuza düşmeden spam olarak algılanmasını sağlamak. Google'ın Gmail hizmeti bu konuda oldukça iyi iş çıkarıyor, çünkü bu zamana kadar kullanıcılardan gelen geri bildirimleri en iyi şekilde değerlendirdiler. Bu konuda geçmişte büyük sıkıntı yaşayan Hotmail'in de geçtiğimiz ay içinde gerekli güvenlik iyileştirmelerini yaptığını belirtelim. Twitter'daki gizli tehlikeyi tahmin edebilirsiniz: 140 karakter sınırı! Bu sınır yüzünden birçok kullanıcı zararlı yönlendirmeler içeren linklere tıklıyorlar; çünkü Twitter'a eklenen adresler Tinyurl.com veya benzeri bir URL kısaltma servisi tarafından kısaltılıyor ve linkin içeriğini göremiyorsunuz.

O nedenle her gün milyonlarca zararlı link Twitter hesapları arasında dolaşıp duruyor. Beklemediğiniz bir anda bir porno sitesine girebilir ve bir şekilde casus yazılımların hedefi hâline gelebilirsiniz.

Twitter'da önünüze çıkan her bağlantıya tıklamayın. Tabii eşinizden dostunuzdan, kısacası güvendiğiniz birisinden gelirse o ayrı. Fakat kısaltılmış adresler için de ön izleme yapabilme şansınız var. Bunun için linkin üzerine fare imlecini getirin ve biraz bekleyin, asıl adresi göreceksiniz.

Düşman uygulamalar

Facebook, bilgi hırsızlığı söz konusu olduğunda kötü niyetli kullanıcılar için büyük bir maden. Doğal olarak bu bizim gibi şeker kullanıcılar için de büyük bir risk demek, çünkü çoğumuz sosyal ağlarda rutin paylaşımlarda bulunuyoruz. Bu paylaşımları yaparken Facebook üzerinden bazı uygulamaya davetleri geliyor ve ilgimizi çeken kabul edip kullanmaya başlıyoruz. Bazen daveti gönderen arkadaşımıza güvenerek kabul ettiğimiz uygulamaların sayısını hatırlayabilir misiniz? Davetler ilgi çekici olunca işin öteki yüzü irdelenmiyor, çünkü uygulamalar size ait olan tüm kişisel bilgilerinizi kayıt altına alabilirler. Resmî bir hizmetin uygulaması olmadığı sürece, hiçbir uygulamayı kullanmayın. Facebook'un böyle daha eğlenceli bir yer olduğunu göreceksiniz. Tabii Facebook'un da ilginç güvenlik önlemleri var. Mesela kendisine doğum

tarihinizi, mesleğinizi ve ikamet ettiğiniz yerleri verdiğiniz hâlde sizden özellikle bir cep telefonu numarası isteyebiliyor. Bu sayede hesabınızın çok daha güvenli hâle geleceğini de belirtiyorlar. Tabii dalgınlık edip telefon numaranızı herkesin kullanımına açabilirsiniz. Bu bilgiyi arkadaş listenizden bile uzak tutmanızı öneririz.

Facebook dolandırıcılığı

Facebook'un en fazla sevilen özelliği "Beğen" düğmesidir. Bir video, bir fotoğraf ya da özlü söz olması fark etmez, kullanıcı paylaşılan bilginin başlığına bakarak dahi "Beğen" düğmesini kullanabilir. Kötü niyetli kullanıcılar bunu kendi isteklerine göre yönlendirebiliyorlar. Mesela etkili başlıkla süslenmiş, inanılmaz bir kaza videosunun paylaşıldığını gördünüz. Derhâl o videoyu izlemek için tıkladınız, fakat karşınıza size gösterilen içerikle bir alakası olmayan sayfa geldi. Hatta duvarınızda da söz konusu videoyu beğendiğinize dair

bir mesaj oluşmuş. Siz durumu fark edip mesajı silene kadar kim bilir kaç arkadaşınız tıklayacak! Bu tarz saldırılara "click-jacking" ve "likejacking" isimleri veriliyor. Yukarıdaki resimde az önce bahsettiğimiz sahte içeriğe yalnızca bir defa tıkladığınızda neler olduğunu görebilirsiniz. Başlık oldukça ilgi çekici görünüyor, fakat sizin yönlendirileceğiniz adresteki sitede işletim sisteminize sızmaya çalışacak olan zararlı kodlar olacak.

Peki, bunu nasıl ayırt edebilirsiniz? Aslında yalnızca biraz dikkat gerekiyor. Paylaşılan videodaki oynatma düğmesinin üzerine geldiğinizde tarayıcınızın sol alt kısmındaki durum çubuğunda Facebook.com adresi görünürse, o içerik güvenilir demektir. Yukarıdaki örneği inceleyebilirsiniz. Eğer video oynatma düğmesi üzerine geldiğinizde hiçbir adres görünmüyorsa, o içeriğe tıklamayın.

Sorunlu uygulamalardan kurtulun

Birçok kullanıcı Facebook uygulamalarını olduğu gibi bırakıyor. Aylarca hatta yıllarca kullanmasa bile hesapta duran uygulamalar var. Aslında bu iyi bir fikir değil. Uygulamaları silmeyi bilmeli veya unutmalısınız. Gizliliğinizi güçlendirmek adına Hesap > Gizlilik Ayarları > Uygulamalar ve İnternet Siteleri yolunu izleyin, açılan sayfada yüklemiş olduğunuz uygulama-

ları göreceksiniz. Kaldırmak istediğiniz uygulamaya tıklayın ve açılan sayfada “Uygulamayı Kaldır” bölümüne tıklayın. Buradaki işiniz bittikten sonra yine aynı yolu izleyin, fakat bu defa “Uygulamalar ve İnternet Siteleri” yerine “İnsanların kullandıkları uygulamalarla senin bilgilerini nasıl paylaşır” yazan alanın karşısındaki “Ayarları Düzenle” düğmesine tıklayın. Açılan pencerede özel bir sebebiniz yoksa tüm işaretleri kaldırın. Biz Facebook kırılmasının diye üç seçeneği işaretledik. Facebook gördüğünüz gibi çok eğlenceli bir yer ama aynı zamanda kötü niyetli bağlantılarla dolup taşıyor. Bu nedenle Norton Safe Web (<http://apps.facebook.com/nortonsafeweb>) uygulamasını da öneriyoruz.

Güvenlik yazılımları

Güvenlik yazılımları bu kirli ve dağınık dünyayı düzene sokmak için varlar. Verilerinizin güvenliğinden sorumlular ama tabii her şey ilk önce sizde başlar, en son bu programlarda biter. Nasıl mı? İnternette sahte güvenlik yazılımları gerçekten de “cirit atıyor”. Bunlarla karşılaştığınız bir

gece, uykusuz bir gece ya da huzursuz bir sabaha uyanmanız anlamına geliyor. Sahte güvenlik yazılımlarının davranışları daima birbirine benzer. Öncelikle size sürekli sahte tarama sonuçları içinde onlarca truva atı ve türevinin tespit edildiğini gösterirler. Silmek istediğinizdeyse piyasadaki dünyaca ünlü gerçek güvenlik yazılımlarından dahi daha fazla lisans ücreti talep ederler. Windows’un sağ alt köşesinde yine Windows’a ait olan kabuklandırmayla sahte uyarılar gösterir ve sanki bunun Windows 7 tarafından yapıldığını düşünmenizi sağlarlar. Kısacası çok akıllı ve estetik görünüyorlar. Peki, nereye odaklanalım?

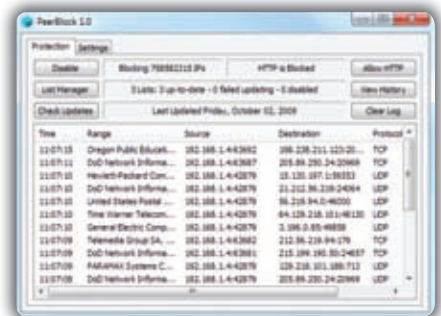
- Gerçek bir güvenlik yazılımı, Windows 7’nin kabuklandırma sistemi üzerinden uyarılarda bulunmaz. ESET, Kaspersky, Avira gibi firmaların kendi kullanıcı arayüzleri aynı zamanda zararlı tespit uyarılarında da kullanılır.
- Gerçek bir güvenlik yazılımı “N’olur beni satın al!” şeklinde her saniye karşınıza satın alma penceresi açmaz. Güvenlik yazılımı satın alma süreci profesyonel ve kurumsal bir süreçtir. Üretici firma sizi nazik bir şekilde yönlendirir.
- Gerçek bir güvenlik yazılımı web tarayıcınızı kendi avuçlarının arasına alıp DNS yönlendirmesi yapmaz.
- Gerçek bir güvenlik yazılımı siz onu kaldırmak istediğinizde işletim sistemine mavi ekran hatası vermez. Diyelim ki sisteminize bu sahte yazılımlardan bir tanesini bulaştırdınız. Ne yapmalısınız? Yapmanız gereken Malwarebytes

Anti-Malware (www.malwarebytes.org) ve Trend Micro Fake Anvirus Removal Tool (<http://git.pcnnet.com.tr/fakeav>) yazılımlarını indirmek olsun. Ardından her iki yazılımı kurun ve güvenli moda geçerek gerekli taramaları yaptırın.

Ücretsiz zil sesleri

Ülkemizde yavaş yavaş orijinal MP3’ler satın alabileceğiniz çevrimiçi hizmetler yaygınlaşmaya başlıyor. Bunların dışında Grooveshark ve SoundCloud gibi oldukça başarılı müzik dinleme servisleri var. Fakat hâlâ derme çatma zil sesi ve MP3 sitelerine giderek müzikleri bilgisayarınıza indirmek isteyebilirsiniz. Bedava MP3 siteleri kötü amaçlı yazılımlarla doludur. Reklamlar sürekli aldatıcı bilgiler içerir. Ortalama bir kullanıcının arama motorlarına “ücretsiz zil sesleri”, “bedava MP3” vb. anahtar kelimelerini yazarak arama yaptığını biliyoruz. İşte bu acemi araştırmalar, sizi çoğunlukla “şüpheli” web sitelerine yönlendirecektir. Aynı şekilde P2P yazılımlarında da benzer tehlikeler var. Dosya paylaşımı için işletim sisteminizde TCP port açılması gerekiyor. Dosya paylaşımının gerekliliklerinden bir tanesi budur. TCP port açılmasının nedeni, yazılımın güvenlik duvarı üzerinden karşı tarafla haberleşebilmesini sağlamak. Bu portlara kötü niyetli kullanıcılar seri şekilde saldırabilirler.

P2P yazılımlarını kullanabilirsiniz ama güvenliğinizi göz ardı etmeyin. Yalnızca bu programlara yönelik hazırlanan güvenlik yazılımları var. Mesela PeerBlock (www.peerblock.com) bu yazılımlar arasında en ünlü olanı olarak bilinir. Aslında eskiden PeerGuardian vardı fakat artık güncelleştirilmiyor. Bu yazılımların amaçları aynı: Bünyesinde reklam veya casus yazılımlar barındıran sunucuları engelliyor ve P2P faaliyetini kesiyor. µTorrent ve özellikle eMule yazılımlarını kullanıyorsanız PeerBlock’u bilgisayarınıza yükleyin. Bu yazılımla aynı görevi görüp yalnızca Linux sistemleri destekleyen uygulamanın ismiyse Moblock (ebutera.github.com/moblock).

USB belleğinizin aşıları tam mı?

Dünyanın en yaygın virüsleri arasında USB bellekler üzerinden bulaşan zararlılar 1. sırada yer alıyor. Bildiğiniz gibi tek bir USB belleği birkaç kişi kullanabiliyor. Özellikle arkadaşlar arasında USB bellek alışverişi bilinen bir durum. Sürekli bir kişiden bir diğerine yolculuk yapan bir aygıttan bahsediyoruz. Artık çoğu antivirüs yazılımında açılabilir depolama birimlerini kontrol edebilme özelliği var ama bazılarında bu parametre devre dışı olarak geliyor. Peki ne yapabiliriz? Küçük, faydalı araçlardan yararlanmak mantıklı görünüyor. Panda'nın bu konuda USB Vaccine (www.pandasecurity.com/homeusers/downloads) isimli bir çözümü var. Bildiğiniz gibi USB belleklerin kök dizininde AUTORUN.INF adında bir dosya bulunur. Bu dosya sayesinde USB depolama birimlerinin Windows tarafından otomatik olarak başlatılması sağlanıyor. Panda'nın uygulaması da dışarıdan bağlanan depolama birimlerinin otomatik olarak açılmasını durduruyor. Böylece USB bellek içindeki zararlıların sisteminize bulaşmasını engellemiş oluyorsunuz.

Mobil güvenlik

Tehlikelerin bütünü yalnızca bilgisayar işletim sistemlerini etkilemiyor. Günümüzün büyük bir bölümünü mobil cihazlara ayırabiliyoruz. Dünyanın en yaygın mobil işletim sistemleri Android, Symbian, BlackBerry ve iOS. Bu platformlara bazen kendi mobil uygulama marketleri üzerinden bazen de bünyesinde barındırdıkları açıklar sayesinde

saldırıları düzenlenip kötü amaçlı kod değişiklikleri yapılabiliyor. Neyse ki güvenlik dünyasının ünlü firmaları buradaki tehlikeyi görmezden gelmiyorlar. ESET, Kaspersky, Symantec ve F-Secure gibi firmaların çeşitli mobil işletim sistemlerini destekleyen güvenlik uygulamaları var.

Mobil güvenlik yazılımları özellikle bu yıl içinde önemli yetenekler kazandı. Artık yalnızca basit bir dosya tarama modülüne değil, spam filtresi ve hırsızlık koruması, genel güvenlik denetimi gibi günümüzdeki mobil platformların ihtiyacı olan özelliklere sahipler. Mesela telefonunuz çalındığında düşünmeniz gereken ilk şeyin özel bilgilerinizin olduğundan eminiz. Mobil güvenlik uygulamaları size uzaktan verilerinizi silebilme olanağını sunuyor. Ayrıca kişi listenizi de kara liste ve beyaz liste olarak özelleştirme şansınız var. Alınan kısa mesajları da içinde geçen kelimelere göre engelleyebilirsiniz. Bu bahsettiğimiz özelliklerin tümünü sunan ESET Mobile Security uygulamasını Android platformu için önerebiliriz. Uygulamanın Windows Mobile ve Symbian sürümleri de var. Şu an için Android uygulaması RC aşamasında ve lisans ücreti istenmiyor.

Parolalarınızı koruyun

Bu konunun uzmanları RoboForm (www.roboform.com) ve LastPass (<http://lastpass.com>) uygulamalarını şiddetle öneriyoruz. İki uygulamaya da bir miktar lisans ücreti ödeyerek sahip olabilir ve tüm platformlardaki parolalarınızı güvenli bir şekilde depolamaya başlayabilirsiniz. Artık hiçbir şekilde parola hatırlamaya çalışarak vakit kaybetmeyeceksiniz. Çok güçlü parolalar oluşturmak ve ücretsiz parola depolaması yapmak istiyorsanız Keepass (<http://keepass.info>) uygulamasını önerebiliriz. Mobil platform desteği yok ama

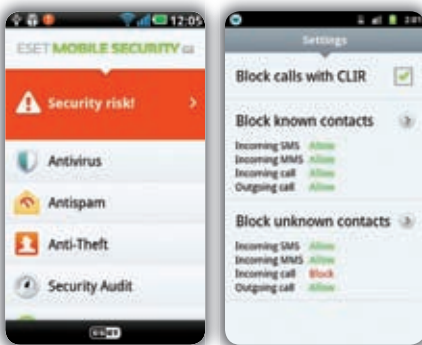
oluşturduğunuz parolayı yukarıdaki parola depolama yazılımlarına aktarabilirsiniz.

Çevrimiçi gizlilik

İnternet üzerinde hiçbir zaman anonim kalamayız. Adımız, kredi kartı numaramız ve diğer özel verilerimiz hep açıklanda dolaşır. Telekom şirketleri ve arama motorları da geçmişimizi depolayabilirler. Tor (www.torproject.org) çevrimiçi gizlilik için gazeteci, hükümet görevlileri ve aktivistler tarafından da yoğun olarak kullanılan ücretsiz bir ağı. Geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gönüllülerden güç alıyor. Siz internette günlük gezintinizi ve birtakım ihtiyaçlarınızı giderirken, Tor uygulaması bağlantınızı başka kanallar üzerinden akıtarak grubun veya kişinin fiziksel olarak yerinizi öğrenmesini engelliyor. Uygulama TCP protokolünü kullanan web tarayıcıları ve Live Messenger gibi uygulamalarla rahatlıkla çalışabiliyor. Tor'un Windows, Mac OS ve Linux desteği var. Mobil platformlar için yalnızca Android'e destek veriliyor. Android Market'e girerek "Orbot" aramasını yapabilirsiniz.

Yalnız tüm gizliliğin Tor üzerinden sağlanabileceğini düşünmeyin. Tor yalnızca trafiğin kendi üzerinden gönderilebilmesine olanak tanıyan internet uygulamalarıyla çalışıyor. Yani her yüklediğiniz uygulamanın Tor ile uyumlu çalışacağını düşünmemelisiniz. Bununla beraber Tor Browser kullanmanızı öneriyoruz. Web sitelerine ait çerezler de potansiyel birer güvenlik açığıdır. O nedenle sık sık çerezlerinizi temizlemeyi unutmayın. Bu işlem için web tarayıcılarının kendi temizleme özelliğinden yararlanabilirsiniz, fakat özellikle silmek istemediğiniz çerezler varsa ve Mozilla Firefox kullanıyorsanız CookieCuller eklentisini yükleyin. P2P için konumuzun başlarında gerekli güvenlik önleminde bahsetmiştik. Tor yazılımının BitTorrent ile beraber kullanılamayacağını unutmayın. Ayrıca, Tor'un etkin olması PeerBlock'u kullanmanıza engel değil. ❖

DAHA İYİ PAROLALARIN 15 SIRRRI

Giderek artan hacker saldırılarının karşısında, dikkatli seçilmiş parolalar büyük önem taşır. İşte size güvenli parola yaratmanın 15 yolu...

Olabilecek en güçlü parolayı yaratın

Sizin için hatırlaması kolay ama başkalarının tahmin etmesi zor, güvenli parolalar seçmek sanılandan çok daha zordur. Bunun çözümlerinden biri, sizin için rastgele parolalar üreten PC Tools Secure Password Generator (www.pctools.com/guides/password). Ücretsiz olan bu çevrimiçi araçla tercih ettiğiniz parola uzunluğunu seçebilir; rakam, harf, noktalama işareti karakterleri isteyip istemediğinizi belirtebilir veya küçük "L", "1" veya büyük "I" harfi gibi görünüşte birbirine benzeyen farklı karakterlerin yaratılacak parola da yer almamasını sağlayabilirsiniz. Bir defada 50 parola üretmeniz mümkün.

Web tabanlı bir servis yerine masaüstü uygulaması tercih ederseniz, IObit'in üç-

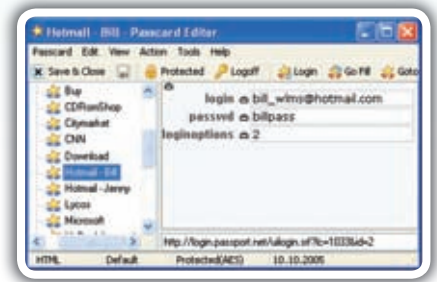

retsiz Random Password Generator'ını indirebilirsiniz (www.iobit.com/password-generator.html). Bu program sayesinde 100 parola yaratabilir ve saklayabilirsiniz. Ayrıca yaratılan parolaların ne kadar güçlü olduğuna dair bilgi de alabilirsiniz. Dikkat etmeniz gereken tek şey, kurulum aşamasında IObit'in ek yazılımlarının kurulmasını engellemek.

Tüm parolalarınızı tek bir yerden yönetin

Güçlü parolaları kırmak kadar hatırlamak da zordur, özellikle de birden fazla web servisi için farklı parolalar kullanıyorsanız. RoboForm (www.roboform.com) veya LastPass (<http://lastpass.com>) gibi bir parola yöneticisi sayesinde parolalarınızı saklayabilir ve bunları ne zaman değiştirmeniz gerektiğini öğrenebilirsiniz. Her iki program da oturum bilgilerinizi korumak için birer ana parola kullanıyor. Tabii ki yine güvenli ama hatırlaması kolay parolalar seçmeli ve düzenli olarak bunları değiştirmelisiniz.

Roboform ve LastPass'in ikisi de Firefox,

Chrome ve Internet Explorer ile çalışıyor ve kullanıcı adı ve tek bir tıkla veya sürükleyip bırakma yoluyla kullanıcı adı ve parolanızı girmenize izin veriyor. Ayrıca tarayıcı eklentilerini kullanarak çevrimiçi formları doldurabilir, güvenliğinizi artırırken zamandan da tasarruf edebilirsiniz. En güzeli de, iki programın da USB belleklerde kullanılmak üzere birer taşınabilir sürümünün bulunması (RoboForm2Go ve LastPass Portable). Böylelikle parolalarınızı, aranızda hiçbir iz bırakmadan bilgisayarınızda kullanabilirsiniz.

Mevcut parolalarınızın gücünü kontrol edin

Hacker'ların hesabınızı ele geçirmek, çevrimiçi oturum bilgilerinizi bulabilmek için isim ve rakam kombinasyonlarını tarayan yazılımlar kullandığını düşündüğünüzde isminizden ve doğum tarihinizden oluşan parolaların, hesabınızı çok uzun süre güvenli tutmayacağını siz de tahmin edebilirsiniz.

Password Meter (www.passwordmeter.com) adresine giderek hâlihazırda kullandığınız parolalarınızın güvenliğini kontrol edebilirsiniz. Bu çevrimiçi servis sayesinde her parolanızın güvenilirliği, karakter sayısı, büyük küçük harf kombinasyonu, rakam ve sembol içermeye kriterlerine göre bir yüzde üzerinden değerlendirilir. Password Meter

yinelemeleri, ardışık ve sıralı rakamlar ve harfleri çıkarır ve daha güvenli parola üretmeniz için size önerilerde bulunur. Microsoft'un Parola Denetleyici (git.pcnet.com.tr/ip) isimli servisi de denemeye değer. Bu servis parolalarınızı zayıf veya iyi olarak değerlendirir. Ayrıca parola seçerken minimum 14 karakter olmasına dikkat etmeniz konusundaki uyarıları da

dikkate değer.

Parolanızı değiştirmenizin gerekip gerekmediğini öğrenin

Büyük sitelerin bile zaman zaman hack'lendiklerini göz önünde bulundurursanız, çevrimiçi hesapların güvenliğini sağlamanın önemini kavrayabilirsiniz. Bunun için ShouldIChangeMyPassword.com adresine gidip e-posta adresinizi girin ve sitenin bilgilerinizi, LulzSec tarafından önceki yıllarda hack'lenmiş ve yayınlanmış bir milyondan fazla adres ve parolayla karşılaştırmasını bekleyin. Eğer bilgileriniz veritabanındaki adreslerden herhangi biriyle eşleşirse parolanızı değiştirmeniz gerektiği konusunda uyarılacaksınız. ShouldIChangeMyPassword.com'un sık sorulan sorular bölümünde özellikle hiçbir posta adresi bilgisinin saklanmadığı ve üçüncü kişilerle paylaşılmadığı yönün-

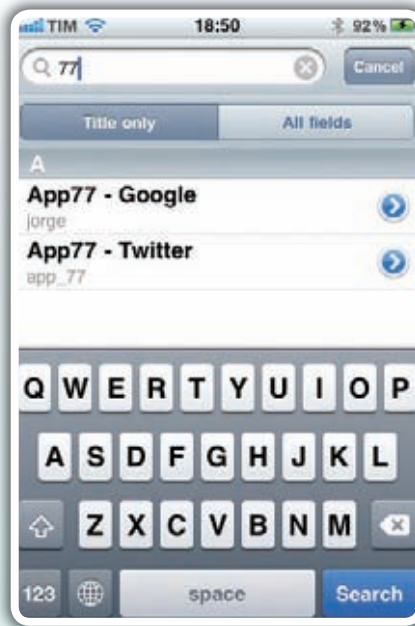
de açıklamalar mevcut. Ayrıca sitenin e-posta adresinizi "temiz" olarak tanımamasının, hesabınızın güvenli olduğu anlamına gelmediği de belirtiliyor. Biz, bilgilerimizi girdikten sonra herhangi bir spam veya reklam mesajı almadık ve site yeterince güvenilir görünüyor.

Unuttuğunuz parolaları hatırlayın

Eğer tarayıcınızın otomatik form doldurma seçeneğini kapattıysanız ve bir site için belirlediğiniz parolanızı hatırlamıyorsanız panikleme. Firefox kullanıyorsanız Firefox menüsünden Seçenekler'e girip Güvenlik bölümünü açın. "Kayıtlı parolalar"a tıklayın ve "Parolaları göster"e tıklayın. Chrome'da ise "Kişisel Öğeler" sekmesinde bulunan "Kaydedilen şifreleri yönet" seçeneğine tıklayın. Burada, parolasını unuttuğunuz sitenin adresini seçin ve "Göster"e tıklayın. Internet Explorer'da ise IE PassView (git.pcnet.com.tr/iepv) isimli ücretsiz programla unuttuğunuz parolaları görebilirsiniz. Bu program, IE'yi kullanarak açtığınız tüm çevrimiçi hesaplarınızın, Windows kayıt defterinde kaydedilen kullanıcı adlarını ve şifrelerini gösterir.

Parolalarınızı akıllı telefonunuzda saklayın

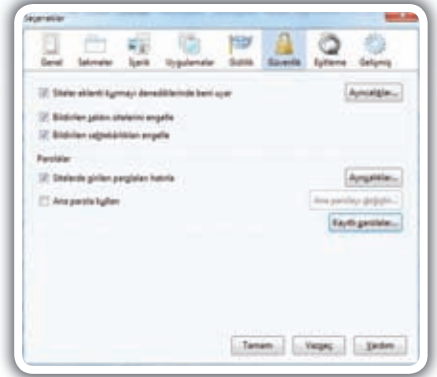
Önemli hesaplarınızın kullanıcı bilgilerini telefonunuzda saklama fikri riskli gibi görünse de, bunu sağlayan birkaç uygulama sayesinde oldukça güvenlidir. Android'ler için açık kaynak kodlu Universal Password Manager'ı kullanabilirsiniz ([http://](http://upm.sourceforge.net)

upm.sourceforge.net). Bu program, verilerinizi şifreleyerek saklar ve belirlediğiniz bir parolayla da korur. iPhone ve iPad içinse pwSafe (git.pcnet.com.tr/pwsafe) kullanabilir, Dropbox (www.dropbox.com) vasıtasıyla parolalarınızı güvenli olarak bilgisayarınızda ve iOS cihazınızda senkronize edebilirsiniz.

Eğer BlackBerry veya Windows Phone sahibiyse, mükemmel KeePass (<http://keepass.info>) parola yöneticisinin uygun sürümünü kullanabilirsiniz. Ayrıca Downloads sayfasındaki (<http://keepass.info/download>) seçeneklerden, Android ve iPhone sürümlerini de indirebilirsiniz.

Tarayıcınızdaki parolaları silin

Eğer bilgisayarınızı birine satacak veya bağışlayacaksanız, tarayıcınızdaki tüm parolaları silmeli ve hesaplarınıza ulaşmasını engellemelisiniz. Internet Explorer için Internet Seçenekleri'ndeki "Gözetim geçmişi" altında bulunan "Sil" düğmesine tıklayın, "Parolalar"ı seçin ve Sil deyin. Ardından "İçerik" sekmesine tıklayın ve "Otomatik Tamamla" altında bulunan "Ayarlar" düğmesine tıklayın. "Formlardaki kullanıcı adları ve parolalar" seçimini kaldırın ve "Otomatik Tamamla geçmişi sil"e tıklayın.

Firefox'ta ise "Seçenekler" menüsüne ulaşın ve Güvenlik sekmesini açın. "Site-lerde girilen parolaları hatırla" özelliğinin seçili olmadığından emin olun ve ardından "Kayıtlı parolalar"a tıklayıp "Tümünü kaldır" deyin.

Chrome'da ise İngiliz anahtarına tıklayın, "Seçenekler"i seçin ve "Kişisel Öğeler" sekmesine tıklayın. "Şifreleri hiçbir zaman kaydetme" seçeneğini seçin ve "Kaydedilen şifreleri yönet" düğmesine tıklayın. Burada, daha önce parolalarınızın kaydedildiği sitelerin listesini görebilirsiniz. Satırın sağında bulunan X düğmesine basarak listelenmiş siteleri silin. ❖

Geçmişten günümüze

Oyun severlerin gönlünde taht kurmasına rağmen yeni neslin pek bilmediği, gelmiş geçmiş en iyi ve en sevilen oyunlara göz atmaya ne dersiniz?

Ömür İklim DEMİR / omur@PCnet.com.tr

BİLGİSAYAR oyunları, zaman geçtikçe oyun olmaktan çıktı ve sanattan popüler kültüre pek çok alanda etkisini gösterme-

ye başladı. Yeri geldi, çocukluktan kalma eski bir koku gibi, belleğimizde farkına bile varmadığımız izler bıraktı. İşte bu ay sayfa-

larımızı, oyun dünyasına öncülük eden ve hatıralarımızda yer eden oyunlarına ayırdık. Player 1... Insert Coin... Press Start!

1. PONG (1972)

1972 yılında Atari tarafından yapılan oyun, popüler hâle gelen ve ticari anlamda başarı yakalayan ilk bilgisayar oyunu olma unvanını taşır. İlk çıktığında elektronik masa tenisi olarak adlandırılan oyunda amacımız, rakibimizden daha çok puan alarak onu yenmektir. Atari, 1975 yılında oyunu evler için ayrı bir konsol şeklinde piyasaya sundu ve büyük bir başarı yakaladı. Televizyona bağlanan bu sistemde iki kişi karşılıklı olarak oyunu oynayabiliyordu. Daha sonraki yıllarda yüzlerce versiyonu çıkan Pong için "Her şey onunla başladı." diyebiliriz.

4. TETRIS (1984)

1984 yılında Rus bilgisayar mühendisi Alexey Pajitnov tarafından yapılan oyun, asıl ününe 1990'larda sadece bu oyunu oynamaya yönelik üretilen el konsollarıyla ulaşmıştır. Oyunun amacı, iki boyutlu oyun alanına yukarıdan düşen blokların düzenli şekilde yerleşmesini sağlayarak, arada hiç boşluk olmayacak şekilde yatay sıralar oluşturmaktır. Bunun için I, L, T ve benzeri şekillerdeki blokları çevirmek gerekir. Oyun, yapılan binlerce taklidi haricinde 70 milyon kopya satmıştır.

5. THE LEGEND OF ZELDA (1986)

Shigeru Miyamoto ve Takashi Tezuka tarafından Nintendo için geliştirilen seri, 1986 yılında piyasaya sürüldü. Dünyanın her tarafında milyonlarca

2. PAC-MAN (1980)

Pac-Man, 1980 yılında Namco tarafından yapılmış ve kısa sürede dünyanın her tarafında popüler hâle gelmiş bir arcade oyunudur. Oyun ilk olarak Japonya'da Puck-Man adıyla çıkmış ama Amerika'da "P" harfinin "F" yapılmasının dalga konusu olabileceği nedeniyle oyun "Pac-Man" ismiyle piyasaya sürülmüştü. Oyunun amacı labirent içindeki hayaletlere yakalanmadan, ekrandaki bütün küçük noktaları ve meyveleri yemekti. Büyük noktalar yenildiğinde hayaletler mavi renge dönüşür ve kısa bir süre için Pac-Man tarafından yenilebilir hâle ge-

lirlerdi. Bütün noktalar bittiğinde yeni bölüme geçilirdi. Oyun dünyada 7 milyon kopya sattı.

3. SUPER MARIO (1981)

İlk olarak 1981 yılında Nintendo'nun Donkey Kong isimli oyununda karşımıza çıkan Mario, dünyada en çok bilinen oyun kahramanıdır. Bu zıp zıp zıplayan, mantar yiyen İtalyan musluk tamircisi o kadar sevildi ki kısa zamanda Nintendo'nun maskotu oldu, hatta filmi bile çekildi. Mario sayesinde platform oyunları ya da "Mario gibi oyunlar" bütün dünyayı sardı. Platformdan kartinge, bulmacadan mini golfe 200'den fazla oyunu olan Mario, şimdiye kadar 210 milyon kopya sattı ve Nintendo'yu bir dev hâline getirdi.

iz bırakan 50 oyun

hayranı bulunan Zelda'nın, Mario'dan sonra Nintendo'nun ikinci önemli oyun kahramanı olduğunu söyleyebiliriz. Fantastik öğelerle süslü bir aksiyon-macera oyunu olan Zelda'da da görevimiz tıpkı Mario'daki gibi prensesi kurtarmak. Final Fantasy'nin sıra tabanlı dövüşlerinin aksine, Zelda'nın dövüşleri aksiyon doludur. Serinin yıllarca mangaları, animeleri, çizgi filmleri yapılmış; kitapları yazılmış, yüzlerce çeşit oyuncakçı çıkmıştır. Seri bugüne kadar 52 milyon kopya satmıştır.

6. FINAL FANTASY (1987)

İlk oyunu 1987 yılında Square Enix tarafından yapılan Final Fantasy, aslında finali olmayan ve olacağı da benzemeyen bir Uzak Doğu Stili RPG'dir. Daha sonra oyunun MMORPG'si de çıkmıştır. Şu anda on dördüncü oyunuyla piyasada olan serinin en büyük özelliği, aslında her oyunun başka kahramanlarla bambaşka bir fantastik hikâye anlatmasıdır. Karakterler arası ilişkiler ve oyun sinematikleri, her zaman devrinin çok ötesinde kaliteye sahip olmuştur. Serinin filmleri de aynı şekilde güzel grafiklere sahiptir. Oyunda savaşlar sıra tabanlı şekilde gelişir, grubumuzdaki farklı kişileri kullanarak karşımıza çıkan düşmanları yenmeye çalışırız. Seri şimdiye kadar 100 milyon kopya satmıştır.

7. METAL GEAR (1987)

1987 yılında Hideo Kojima tarafından yaratılan ve dağıtımını Konami'nin üstlendiği gizlilik esaslı aksiyon (stealth-action) oyunları serisidir. Metal Gear, ara sinematikleriyle, filmleri aratmayan karmaşık kurgusuyla, içerdiği derin felsefeyle ve her zaman çağının ötesindeki grafikleriyle oynayan herkesin ezberini altüst etmiş bir seridir. Özellikle Metal Gear Solid'le birlikte oyuncuların

"oyun" algısını değiştirmiş ve herkes "Bu oynasa, diğerleri ne?" sorusunu sormuştur. Metal Gear Serisi'nde Snake isimli gizli ajanı, yerine göre de Raiden'ı yöneten oyuncular, genellikle kimseye görünmeden askeri üslure sızmaya ve mümkün olduğunca sessiz şekilde bölümü geçmeye çalıştılar. Tabii ki oyunda sessizlik şöyle dursun, silah sesinden ve barut kokusundan geçilmeyen bölümler de vardır. Sonuç olarak oyuncular Snake'i o kadar çok sevdi ki serinin oyuncakları, romanları, çizgi romanları, radyo oyunları çıktı. Son senelerde Metal Gear'ın filminin çekileceği haberi bütün oyun severleri heyecanlandırdı. Bugünlerde beşinci oyunu beklenen seri, şimdiye kadar 30 milyon kopya sattı. Snake! Snaaaaaaakeeeee!

8. STREET FIGHTER (1987)

Capcom, serinin ilk oyununu 1987'de piyasaya sürdü. Oyun kısa sürede büyük bir hayran kitlesi edindi. Oyundaki popüler kahramanlar Ken ve Ryu'nun fırlattığı "Hadouken"ler, çocukluğumuzda "Aduket atmak" diye iz bıraktı. Seri asıl patlamasını 1991 yılında çıkan Street Fighter II ile yaptı. O sene 1,5 milyar dolarlık oyun kabini satıldı. Kısacası dünyanın her tarafındaki arcade salonları (atari salonları) "Aduket aduuuuket haaaryuuuken!" diye inliyordu. Oyunun konusu, farklı ülkelerden farklı dövüş tekniklerine sahip dövüşçülerin bir turnuvada kendi hikâyeleri doğrultusunda karşılaşması üstüne kuruluydu. Oyunda üç çeşit yumruk ve üç çeşit de tekme olmak üzere toplam altı tuş kullanılıyordu. Oyun, dünyada altı tuş kullanan ilk oyun olma özelliğine sahiptir. Seri ilk çıktığında Ken, Ryu, E. Honda, Chun-Li, Blanka, Zangief, Guile, Dhalsim olmak üzere toplam sekiz oynanabilir karaktere ve Balrog, Vega, Sagat, M. Bison olmak üzere dört seçilemeyen bölüm sonu düşmanına sahipti. Sonraki oyunlarda son bölümlerdeki dövüşçüler de seçilebilen dövüşçülere dâhil edildi. Günümüzde ise Super Street Fighter IV'de birisi Türk dövüşçü Hakan olmak üzere 35 oynanabilir karakter bulunuyor. Sonuç olarak oyun o kadar tuttu ki mangaları, animeleri, filmleri yapıldı.

9. PRINCE OF PERSIA (1989)

1989 yılında Jordan Mechner tarafından geliştirilen platform türündeki oyun, insan vücudunun hareketlerinin ilkel bir hareket yakalama tekniğiyle kaydedildiği ilk oyun olma özelliğini taşıyor. Mechner oyunu kodlarken, oyundaki karakteri Mechner'ın kardeşi canlandırmış, müzikleri de babası yapmıştır. O sene oyuncular zindandaki korkunç tuzaklara yakalanmadan prensese varmak için çok ciddi uğraş verdiler.

Serinin ikinci oyunu da büyük başarı yakalamıştır. Daha sonrasında gelen 3D furyası 1999'da Prince of Persia 3D'nin yapılmasına ve serinin sona ermesine neden olmuştur. 2003 yılında Ubisoft, serinin telif hakkını alıp, The Sands of Time, Warrior Within ve the Two Thrones'u yaparak prensin küllerinden doğmasını sağlamıştır. Seri günümüzde hâlâ devam etmektedir ve 2010 yılında bir de filmi çekilmiştir.

10. SIMCITY (1989)

Will Wright'ın 1989 yılında Maxis için geliştirdiği SimCity için bütün şehir kurma oyunlarının atasıdır diyebiliriz. Oyunda amaç, sıfırdan bir şehir kurup onun sağlıklı şekilde gelişmesini sağlamak ve onu deprem, Godzilla gibi afetlerden şehri korumak ya da 50 yılda nüfusu şu kadar çıkart tarzı verilen görevleri yerine getirmektir. SimCity ile başlayan furya onlarca Sim oyunuyla devam etti. Hatta SimCity'de yapılan şehrin üzerinde uçmayı sağlayan SimCopter adında bir helikopter simülasyonu bile yapılmıştı.

11. EYE OF THE BEHOLDER (1990)

Westwood Studios'un 1990'da geliştirdiği bir rol yapma oyunu olan Eye of the Beholder, Advanced Dungeons & Dragons dünyasında geçiyordu. Bu oyun, dört kişilik partileriyle maceradan maceraya koşan oyuncular için tam anlamıyla "FRP'ye Giriş Dersi" niteliği taşıyordu. Bu yazıyı okurken kareli deftere çizmiş olduğunuz zindan haritaları aklınıza geldiyse, ders kelimesiyle ne demek istediğimizi çok iyi anlamışsınızdır.

12. FINAL FIGHT (1990)

Eski Amerikan Güreşçisi Hagar, belediye başkanı seçilir ve suçla mücadele etmeye başlar. Ardından Mad Gear Çetesi Hagar'ın kızı Jessica'yı kaçıır. Hagar da Cody ile Guy'ı yanına alıp kızını kurtarmaya karar verir ve olaylar gelişir. Capcom'un 1989'da piyasaya sürdüğü ve arcade salonlarında efsaneye dönüşen oyun, o dönemlerde ülkemizde daha çok "Hagar" diye bilinirdi. Oyundaki kahramanlar, özellikle de Guy ve Cody, daha sonra Capcom'un Street Fighter serisinde de oyuncuların karşısına çıktı. Ünlü aktör ve oyun sever Robin Williams, oyundan esinlenerek oğluna Cody ismini koymuştur.

13. THE SECRET OF MONKEY ISLAND (1990)

Ron Gilbert, Tim Schafer ve Dave Grossman'ın LucasArts için 1990 yılında yaptığı The Secret of Monkey Island, oyun tarihindeki önemli kilometre taşlarından biridir. Oyunda oyuncular, korsan olmaya çalışan Guybrush Threepwood'u yönetti, Elaine'e âşık oldu ve korkunç korsan LeChuck'la mücadele etti. Eğer bu seriyi oynadıysanız hâlâ onun çizgi film havasındaki grafiklerini, ilginç bulmacalarını ve sağlam mizah anlayışını hatırlıyorsunuz demektir. Seri daha sonra yeni hayranlar edinebilmek için 3D grafiklerle tekrar uyarlandı.

14. ULTIMA ONLINE (1990)

Origin Systems'in geliştirdiği ve Electronic Arts'ın 1990'da piyasaya sürdüğü Ultima Online, dünyada yaygın şekilde oynanan ve 100.000 oyuncu sınırını aşan ilk MMO'dur. İki boyutlu yapıya sahip izometrik haritada oynanan oyunun, karakter oluşturma ekranı, "inventory" sistemi ve çok sayıda karakter yeteneğiyle World of Warcraft gibi modern MMO'ların atası olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Oyunun bir de Guinness Rekorlar Kitabı'na giren "En uzun ömürlü MMO" olma rekoru vardır.

15. ANOTHER WORLD (1991)

Eric Chahi'nin 1991'de geliştirdiği platform oyunu, barındırdığı sinematik öğelerle, vektör grafiklerle ve karanlık atmosferle kısa sürede kült yapıp mertebesine erişti. Oyun, fırtınalı bir gecede laboratuvarında parçacık hızlandırıcı üzerine çalışan bir bilim adamının, deney esnasında düşen yıldırımdan sonra kendini başka bir gezegende bulmasını konu alır. Oyun kahramanı küçük canlılara tekme atmak dışında hiçbir güce sahip değildir. Ölümcül bir diyarda, tamamen savunmasız bir kahramanı yönetmek o zaman için büyük bir açılımdı. Oyundaki ara sahnelerde konuşma yoktu, bütün iletişim karakterler arasındaki vücut ve mimik hareketlerinden sağlanmıştı. Daha sonra benzer oynanışa sahip Flashback de Another World 2 şeklinde lanse edilmiştir. Aslında iki oyun arasında oynanış şekli dışında bağ yoktur, Eric Chahi geliştirme aşamasında dahi yer almamıştır. Another World'ün sade grafikleri ve insanda yarattığı yalnızlık hissi hâlâ unutulmadı. Oyunun 2006 yılında 15. yıl özel ve 2011 yılında iPhone ve iPad için 20. yıl özel sürümleri çıktı.

16. LEMMINGS (1991)

Rivayet odur ki, yaban sı-

çanları (lemming) göç ederken, en öndeki uçurumdan aşağı düşerse diğerleri de sorgu sual etmeden patır patır aşağı atlarmış. 1991 yılında DMA Design (şimdiki Rockstar North), bu ilginç hayvanları konu alan bir bulmaca oyunu yaptı. Oyuncular; kazıcı, blokçu, bombacı, tırmanıcı, madenci gibi farklı özelliklere sahip onlarca yeşil saçlı adamı A noktasından B noktasına sağ salım ulaştırabilmek için ter döküp durdular. Serinin daha sonra pek çok oyunu yapıldı, üç boyutlu denemeleri tutmasa da yine de eski günlerin hatırına bunlar bile oynandı. Bu sene oyunun yirminci yılı, Rockstar'ın Edinburgh ofisinde beklenenin ötesinde bir coşkuyla kutlandı.

17. SID MEIER'S CIVILIZATION (1991)

Sid Meier'in 1991'de MicroProse için yaptığı sıra tabanlı strateji oyunları serisidir. Oyun M.Ö. 4000 yılında başlar ve yakın geleceğe kadar devam eder. Civilizasyon, sıra tabanlı strateji oyunlarının atası olarak kabul edilir. Oyuncular gerçek bir uygarlık seçip, o uygarlığı geliştirmeye çalışırlar. Her uygarlığın kendine has özellikleri bulunur. Teknoloji geliştirme, diplomasi ve kültürel emperyalizm gibi uygulamaları zor kavramları Sid Meier başarılı şekilde oyuna entegre etmiştir. Oyunun en büyük özelliği hiç savaşmadan bile sadece diplomasi ve kültürel emperyalizmle kazanılabilesidir.

18. SONIC THE HEDGEHOG (1991)

Sega'nın 1991'de Nintendo'nun maskotu Mario'ya rakip olarak çıkarttığı Sonic, dünyanın en çok tanınan oyun kahramanlarından biridir. Sonic oyunları da Mario gibi ağırlıklı olarak platform oyunudur fakat zamanla daha farklı türleri de çıkmıştır. Serinin kahramanı dünyada çok sevilince çizgi romanı ve çizgi filmi de çıkmıştır. Oyun 80 milyon kopya satmıştır.

19. DUNE (1992)

Frank Herbert'ın ünlü bilim kurgu eseri Dune, 1992'de Cryo Interactive tarafından bir macera - gerçek zamanlı strateji oyunu olarak piyasaya sunuldu. Oyunda hem ekonomik ve askeri kararlar alıyor hem de ara bölümlerde roman kahramanı

Paul Atreides'in macerasına tanık oynuyorduk. Dune Gezegeni'ndeki üç büyük gücün savaşı üstüne kurulu oyun, başta Command & Conquer serisi olmak üzere günümüzdeki gerçek zamanlı strateji oyunlarının atasıdır.

20. ALONE IN THE DARK (1992)

Oyun, 1992 yılında H. P. Lovecraft ve Edgar Allan Poe'nun eserlerinden esinlenilerek Infogrames tarafından yapılmış bir korku-macera oyunudur. Resident Evil, Silent Hill gibi "survival horror" oyunlarının atasıdır. Serinin ilk oyununda Edward Carnby ya da Emily Hartwood'u seçerek oyuna başlanıyordu. Araştırma için gittiğimiz malikânede mahsur kalınca da bulmacaları çözerek, düşmanlarla savaşarak kurtulmaya çalışıyorduk. İlk oyun, iki boyutlu arka plan üstünde, poligonlardan oluşan üç boyutlu karakterler modellemeleriyle devrine öncülük etmişti. Serinin bir de aynı isimde çok kötü bir filmi (IMDb puanı: 2,3) bulunuyor.

21. MORTAL KOMBAT (1992)

Oyun tarihinin en kanlı serilerinden biri olan Mortal Kombat, 1992 yılında Midway tarafından piyasaya sürüldü. Oyun, en büyük rakibi Street Fighter'ın çizgi film havasına karşı gerçekçi grafikler ve kalp sökme, kafa koparma gibi kanlı ölüm hareketleriyle bambaşka bir duruş sergiliyordu. Bu nedenle pek çok tepki aldı, bir o kadar da hayran topladı. Mortal Kombat o kadar popüler oldu ki serinin çizgi romanı yapıldı, kart oyunu çıktı, filmleri ve hatta dizisi çekildi. Oyun, karanlık atmosferi, gerçekçi grafikleri, "Finish Him!" çağrıları, birbirinden kanlı ölüm hareketleri ve Scorpion, Sub-Zero, Raiden gibi unutulmaz karakterleriyle aklımızda yer etti.

22. SENSIBLE SOCCER (1992)

Sensible Software'in 1992'te piyasaya sürdüğü futbol oyunudur. Basit grafikleri, kuş bakışı görüntüsü, sade oynanışı, günümüzdeki çoğu futbol oyununda bile bulunmayan kadro genişliği, menajerlik ve transfer özellikleriyle bugün oynadığımız futbol oyunlarının atası niteliğindedir.

Oyunun en büyük özelliği topun oyuncunun ayağına yapışık olmamasıydı. Topu sürmek hem zor hem de eğlenceliydi. O dönem çıkan çoğu oyunda böyle bir özellik bulunmuyordu. Bunun haricinde top hâkimiyeti de futbolcudan futbolcuya değişiklik gösteriyordu. Aynı anlayış günümüzde FIFA ve PES serilerinde de vardır. Oyunun bir başka özelliği de menajerlik ve transfer sistemidir. Sensible Soccer'da o dönemde dünyadaki takımların neredeyse tamamı bulunuyordu. Ayrıca oyuncular kendi takımlarını formalarına kadar yapabiliyordu. Bir de oyunda meşhur "C" şeklinde falsolu şutlar çekilebiliyordu. İyiydi, güzeldi, efsaneydi.

23. WOLFENSTEIN 3D (1992)

Modern anlamda FPS türü oyunlar nasıl başladı dersiniz, tek cevabımız Wolfenstein olur. ID Software'in 1992'de yaptığı oyunda, dünyayı kahramanın gözünden görüyor ve Nazi'lerin eline savaş tutsağı olarak düşmüş bir askeri yönlendiriyorduk. Nazi'ler, köpekler, dev askerler, sirenler... Ne ararsak bu oyunda vardı. Wolfenstein, çıktığı dönemde Almanya'da yasaklanmış olsa da Alman oyuncuları bile cezbetmiş, oyun dünyasında her anlamda çığır açmış, Doom, Quake, Half-Life gibi oyunların temelini atmıştır.

24. CANNON FODDER (1993)

Sensible Software'in 1993'te piyasaya sürdüğü efsanevi Amiga oyunu Cannon Fodder, daha sonra neredeyse her platform için çıkartıldı. Cannon Fodder, aslında düşmanı oyalamak için yem niyetine, ölsünler diye yollanılan askerler için kullanılan bir askeri terimdir. Oyunda da böylesi isimsiz kahramanları yöneterek onları birbirinden zor bölümlerden sağ çıkartmaya çalışıyorduk. Oyunun amacı çok basitti: Kuşbakışı görünen oyun ekranında karşımıza çıkan düşman-

ları öldürerek A noktasından B noktasına gitmek. Cannon Fodder, hızlı oynanışı ve müzikleriyle su katılmamış bir Amiga klasiğidir. Günümüzdeki bazı konsol oyunlarında hâlâ izleri durur.

25. DOOM (1993)

Serinin ilk oyunu, 1993 yılında ID Software tarafından piyasaya sürüldü. Mars'taki insan kolonisine saldıran yaratıklarla mücadele ettiğimiz oyun, FPS'lere yukarıda ve aşağıda bulunan platform anlayışını getirdi. Zamanının ötesinde grafikleri ve çoklu oyuncu desteğiyle kısa sürede efsaneye dönüşen oyunun çizgi romanları, kitapları çıktı ve 2005 yılında bir de filmi çekildi. Sadece ilk oyunun bile bugüne kadar 50 milyon bilgisayara yüklenmiş olduğu tahmin ediliyor.

26. FIFA (1993)

1993 yılında EA Sports tarafından yapılan FIFA International Soccer, resmî FIFA lisansı taşıyan ilk futbol oyunudur. Oyunda İngiltere Premier Ligi, İtalya Serie A, İspanyol La Liga gibi önemli ligler lisanslı şekilde yer alır. İlk oyun çıktığında, rakipleri sahayı kuşbakışı ya da yandan gösteriyordu. FIFA ise izometrik bir futbol sahasında, detaylı grafikleri ve güzel futbolcu animasyonlarıyla pırıl pırıl duruyordu. 1997 yılında, futbolcular aslında iki boyutlu olan sprite'tan üç boyutlu poligon modellemelerine dönüştüler. Her yıl yeni bir oyunu çıkan seri, şimdiye kadar yüz milyondan fazla kopya sattı.

27. ELDER SCROLLS SERİSİ (1994)

Elder Scrolls, RPG seven her oyuncunun bir dönem içinde "yaşadığı" ünlü bir seridir. Serinin ilk oyunu, 1994'te Bethesda Games tarafından piyasaya sürülmüştür. Oyunun devasa haritaları, bitki örtüsüne kadar sunduğu

etkileşim, karakter oluşturma ekranları o dönem için inanılmaz ölçüde detay barındırıyordu. Serinin devam oyunları da aynı anlayışı sürdürdü. İkinci oyun Daggerfall'un karanlık zindanlarında kaybolan ve hâlâ dışarı çıkmayı başaramamış kim bilir kaç kahraman vardır...

2002'de çıkan Morrowind'e baktığımızda, serinin ciddi bir gelişme kaydettiğini ve eklenti paketleri hariç dört milyon kopya sattığını görürüz. Morrowind'deki açık harita o kadar büyüktü ki bütün haritayı gezmek 200 saat sürüyordu. RPG seven oyuncuların detaylara verdiği önem düşünülüğünde, otundan böceğine etkileşimli olan oyunun bağımlılık yapması da normaldi. Elder Scrolls dünyası, Elf'lerin, Ork'ların, Argonian'ların, kuzey insanların, koyu derili barbarların, büyücülerin, aristokratların, karanlık zindanların, kılıçların, epik müziklerin, kısacası bütün FRP öğelerinin güzel bir şekilde harmanlandığı başyapıt niteliğindeki oyunlardan birisiydi. 2006 yılında çıkan Oblivion da serinin başarısını devam ettirdi. Bu ay, ejder sesleri gökyüzünü yırtarken serinin beşinci oyunu Skyrim raflara "fireball" gibi düştü.

28. NEED FOR SPEED (1994)

Need for Speed Serisi'nin ilk oyunu 1994 yılında, sonradan EA Canada adını alacak olan Distinctive Software tarafından geliştirildi. Oyunda Ferrari, Porsche, Lamborghini gibi efsanevi arabalarla birbirinden güzel pistlerde yarışılıyordu. Belli bölümlerde polis kovalamacalarına da sahne olan oyun, zamanla daha çok polis kovalamacası barındırmaya başladı. Araç modifikasyonlarının ve yasa dışı yarış konseptinin de oyuna dâhil edilmesiyle NFS eskisinden de çok sevmeye başlandı. NFS, dünyada en büyük ticari başarıyı yakalamış yarış oyunu serisidir ve bugüne kadar 100 milyondan fazla kopya satmıştır.

29. STAR WARS: TIE FIGHTER (1994)

Vuuuaaaaaa! Aslında sırf bu ses efekti için bile oyunu oynayan milyonlar oldu, sanal da olsa bir TIE Fighter sürebilmek ele geçmez bir fırsattı. Oyun, 1994 yılında LucasArts tarafından piyasaya sürüldü. Yıldız Savaşları evreninde geçen oyunda, İmparatorluk için çalışan çaylak bir TIE Fighter pilotunu oynuyor ve asilere karşı olan görevlerde ilerledikçe rütbe alıyorduk. Oyunun grafik motoru, "Gouraud Shading" özelliğiyle yuvarlak hatların modellenebilmesini sağlıyordu. Oyunda ayrıca uçuş diyalogları, mesaj kayıt sistemi ve çok başarılı bir arayüz bulunuyordu. TIE Fighter hem iç hem de dış açıdan oynanabiliyordu.

30. X-COM (1994)

Serinin ilk oyunu UFO: Enemy Unknown, 1994 yılında o zamanın efsanevi firması Microprose tarafından piyasaya sürülmüştü. Dünyanın dört bir yanında UFO'lar görülmeye başlanmış ve büyük ülkeler birleşerek uzaylılara karşı X-COM adında özel bir birim kurmuştur. X-Com'u yöneten oyuncular, işgalci uzaylılarla savaşıp ve onların teknolojisini anlayıp geliştirmeye çalışırdı. İzometrik bir haritada oynanan oyunda, uzaylılarla karşılaşıldığında oyun sıra tabanlı taktiksel savaş moduna geçiyordu. Bu uğurda, uzaylı peşinde milyonlarca oyuncu günlerce sabahlardı.

31. HEROES OF MIGHT AND MAGIC (1995)

Jon Van Caneghemthrough'nun 1995 yılında New World Computing için geliştirdiği oyun, Might&Magic'in el değiştirmesiyle sırasıyla 3DO ve Ubisoft'a devrildi. Fantastik ve mitolojik canlıların savaşını konu alan sıra tabanlı strateji oyunu, çeşitli kaynakları yüzlerce çeşit ünitesi, satranç benzeri savaş ekranları ve epik müzikle-

riyle hepimize uykusuz geceler sundu. Serinin altıncı oyunu da çıkmak üzere.

32. WORMS (1995)

Yirmi yıl önce birisi gelip "Solucanların birbirini bazukayla öldürdüğü sıra tabanlı bir strateji oyunu yapalım." deseydi, muhtemelen ona gülerdik. Neyse ki İngiliz oyun firması Team 17'dekiler anlatılan fikre gülmemişler ve 1995 yılında biz oyun severlere bu efsane oyunu sunmuşlar. İki boyutlu bir düzlemde bir grup asker solucanı yönettiğimiz oyunda amaç, diğer takımın solucanlarını bazuka, pompalı tüfek, balta, yumruk, mayın, süper koyun, atom bombası gibi birbirinden değişik silahlarla öldürmekti. Bu solucanların tipleri ve seslendirmeleri o kadar şirindi ki oyuncular yenilse bile kızamıyordu. Seri dünyada 14 milyon kopya sattı.

33. DIABLO (1996)

Diablo, 1996 yılında Blizzard tarafından piyasaya sürülmüş, ağırlıklı olarak kes ve ilerle şeklinde seyreden bir aksiyon-rol yapma oyunudur. İzometrik haritada klavye ve fare yardımıyla oynanan oyun, temiz grafikleri, çoklu oyuncu desteği ve bağımlılık yapan oynanış stiliyle koca bir neslin uykusuz gecelerine damgasını vurdu. Serinin ikinci oyunu 2000 yılında çıktı, üçüncü oyuna hâlâ bekleniyor. Söylenilere göre 2012 yılının ilk çeyreğinde bu bekleyiş sona erecek ve cehennem tekrar yeryüzüne fıskırarak.

34. RESIDENT EVIL (1996)

Resident Evil, 1996 yılında Capcom tarafından yapılmış bir korku-aksiyon serisidir. Oyunun mutant zombilerle dolu bir dünyada hayatta kalmaya çalışmak gibi klişe bir konsepti olsa da, sunduğu atmosfer ve anlatım açısından farklı bir yer edinmeyi başarmıştır. Oyun boyunca sınırlı cephaneyle zombilerle savaşmak, karanlık yerlerde gezmek ve bir yandan da bulmacaları çözmek gerekir. Çıktığı ilk yıllarda, aniden oyuncunun karşısına çıkan zombiler ve birden yükselen sesler pek çok kişinin bu oyunu tek başına oynayamamasına neden olmuştur. Beş oyundan oluşan serinin pek çok çizgi romanı, romanı, yüzlerce çeşit oyuncağı ve başrolünde Milla Jovovich'in oynadığı beş filmi bulunmaktadır. Seri dünya çapında 45 milyon kopya satmıştır.

35. TOMB RAIDER (1996)

Lara Croft adında bir İngiliz arkeoloğun başından geçen maceraları anlatan bu aksiyon serisi, 1996 yılında Core Design tarafından piyasaya sunuldu. Dünyanın dört bir yanında maceralara dalan kahramanımız Lara, ünlü film kahramanı Indiana Jones'un dişisi gibiydi. Seksi vücudu ve ilginç tuzaklarla dolu oyunları, kısa sürede milyonlarca hayran edindi. Tomb Raider'ın filmleri çekildi, çizgi romanları çıktı, kitapları yazıldı, oyuncakları yapıldı... Kısacası Tomb Raider popüler kültürde koca koca izler bıraktı. 2006 yılında Guinness Rekorlar Kitabı, Lara'yı "En Tanınan Kadın Oyun Kahramanı" ilan etti. Seri, bütün dünyada 8 milyon kopya sattı.

36. QUAKE (1996)

1996 yılında id Software tarafından piyasaya sürülen Quake, gerçek anlamda 3 boyutlu grafik motoruna sahip ilk oyun olarak kabul edilir. Önceki 3D oyunlardakinin aksine, Quake'te düşmanlar sekiz farklı açıdan oluşan resimlerden ibaret değildi, üç boyutlu olarak modellenmişlerdi. Quake aynı zamanda nişan almak için fare ve klavye ikilisini kullanan ilk seridir ve günümüz modern FPS'lerinin temelini atmıştır.

37. AGE OF EMPIRES (1997)

Age of Empires, 1997 yılında Ensemble Studios tarafından yapılan ve Microsoft tarafından piyasaya sürülen gerçek-zamanlı bir strateji oyunudur. Oyuncular, tarihte önemli roller oynamış bir milleti seçip Taş Devri'nde oyuna başlar ve teknolojik açıdan Demir Çağı'na kadar gelişirlerdi. Her milletin kendine has özel birimleri olurdu. İki boyutlu grafik motoru Genie'yi kullanan oyun; kullandığı açılar, perspektif ve grafik dokusuyla bu eksikliği

çok güzel kapatıyordu. Köylüler ağaç keser, maden çıkarır toplanan kaynaklar asker ve silaha dönüştürülür, savaş başlardı. Oyun, ülkemizde uzun bir süre "Counter oynamak" ile birlikte "Age of atmak" diye bütün çoklu oyuncu ortamlarına nüfuz etmiştir. "Odduncu" şeklinde bozuk Türkçe konuşan Türk'leri ve iyi müzikleriyle herkeste bir izi olan oyundur.

38. GRAN TURISMO (1997)

Kazunori Yamauchi'nin yapımcılığını üstlendiği, Polyphony Digital'in 1997 yılında PlayStation için geliştirdiği seri, gerçekçilik açısından araba simülasyonu oyunları içinde çok önemli bir yere sahiptir. Oyuncular fotorealistik grafiklere sahip Gran Turismo'da, gerçek araba modellerini, gerçek motor sesleri ve sürüş tepkileriyle oynuyordu. Bu oyun, rakiplerinden çok daha farklıydı; araba tutkusu olan ve sürmekten keyif alan gerçek sürücülere hitap ediyordu. Beş oyundan oluşan seri, şimdiye kadar 61 milyon kopya sattı.

39. GRAND THEFT AUTO (1997)

Hepimizin GTA diye kısalttığı Grand Theft Auto Serisi, 1997 yılında sonradan Rockstar North adını alacak DMA Design tarafından geliştirilmiştir. Oyun ilk çıktığında kuşbakışı görünen bir şehirde araba çalma üstüne kuruluydu. 2001 yılında çıkan GTA III ile oyun üç boyutlu hâle geldi ve dünya çapında inanılmaz bir başarı yakaladı. Oyun, bu yeni şekliyle bütün oyun dünyasını etkiledi ve açık dünyada geçen oyunlara ister istemez "GTA gibi" ya da "GTA tarzı" denilmeye başlandı. GTA, bir oyunun sinema filmine yaklaşılmaya başladığı öncü oyunlardan birisidir ve oyun karakterleri Michael Madsen, Ray Liotta, Denis Hopper, Samuel L. Jackson gibi ünlü oyuncular tarafından seslendirilmiştir. Oyunda yayaları ezme, fahişelerle sevişme, polise saldırma gibi öğeler bulunduğu için oyun çoğu ülkede büyük tartışmalara neden olmuştur. Oyundaki şiddet ve kaos, kim

ne derse desin dünya çapında 114 milyon kopya satmasını sağlamış ve onu unutulmazlar kategorisine sokmuştur.

40. BALDUR'S GATE (1998)

Baldur's Gate, BioWare'in 1998'de yaptığı fantastik rol yapma oyunudur. Karakterleriyle ve ona katılanlarla maceralar yaşayan oyuncular, verdikleri kararlara göre oyun akışını da değiştirebiliyordu. Kullandığı Advanced Dungeons & Dragons kurallarıyla oyun, sıkı FRP oyuncularına da hitap ediyordu. Oyundaki dövüşler, ister gerçek zamanlı istenirse de otomatik durdurma özelliği sayesinde sıra tabanlı şekilde yapılabilirdi. Bu yapıyla, serinin pek çok oyuna ilham kaynağı olduğunu söyleyebiliriz.

41. HALF-LIFE (1998)

Half-Life, 1998 yılında Valve Software tarafından geliştirilen bir FPS'dir. Oyun, Quake motorunun geliştirilmiş bir versiyonu olan GoldSrc adlı grafik motorunu kullanıyordu. Oyunun kahramanı Gordon Freeman, gizli deneylerin yapıldığı bir yeraltı laboratuvarında fizikçi olarak çalışmaktadır. Bir gün her oyunda olduğu gibi deneyler kontrolden çıkar ve başka bir boyuttan gelen yaratıklar etrafı sarar. Bu noktadan itibaren tek amacımız neler olduğunu anlamaya çalışmaktır. Bir şekilde sağ salım dışarı çıkmaktır. Oyunda ara sinematikler yerine yazılı ardışıklık denilen bir teknik kullanılmıştır. Bu yöntemde, oyuncu belli bir eylemi gerçekleştirdikten sonra oyun bir adım ileri gider. Dolayısıyla da oyun anlatımı sanki tesadüf eseri gerçekleşen olaylar silsilesi gibi algılanır. Böylece gerçekçilik artar. Half-Life o kadar çok sevildi ki oyun motorunu kullanan pek çok mod ve oyun çıktı. Bunlardan en ünlüsü bir internet kafe efsanesi olan Counter-Strike'tir. Seri, 25 milyon kopya satmıştır.

42. STARCRAFT (1998)

StarCraft, 1998 yılında Blizzard Entertainment tarafından piyasaya sürülmüş, gerçek zamanlı bir strateji oyunudur. Oyunda, Dünya'dan sürülmüş her duruma uyum sağlayabilen Terran; genetik kusursuzluk amaçlayan, çok hızlı üreyen, böcek benzeri yaratıklardan oluşan Zerg ve gelişmiş teknoloji kullanan Protoss olmak üzere üç taraf bulunur. Bu taraflar birbirinden farklı dinamiklerle gelişir. Bu farklılığa rağmen oyunda çok başarılı bir güç dengesi sağlanmıştır ki en önemli özelliğinin de bu olduğunu söyleyebiliriz. StarCraft sürükleyici konusu ve getirdiği yeni solukla gerçek zamanlı stratejilere öncülük etmiştir. İlk oyun, 4,5 milyonu Güney Kore'de olmak üzere dünyada 12 milyon kopya satmıştır. Seri toplamda 17 milyon kopya satmış ve çok daha fazlası korsan şekilde indirilmiştir. Oyun romanları ve oyuncaklarıyla da popüler kültürde yer edinmiştir.

43. THE SIMS (2000)

Aslında her şey SimCity'nin yaratıcısı Will Wright'ın evinin yanması ve Will'in şehir dışında bir ev alıp yeni bir hayat kurmaya çalışmasıyla başladı. Bu zorlu süreçte, "Neden bu sefer hayatın ta kendisini simüle etmiyorum ki?" diye düşündü. 2000 yılında oyunu yaptı ve EA de dağıtımını üstlendi. Bütün çılgınlık o gün başladı. Ekrandaki evin içinde Sim denilen küçük adamlar yemek yiyor, acı-kıyor, tualete gidiyor, uyuyor, işe gidiyor, aşık oluyor, kavga ediyor, televizyonlar, kanepeler, bilardo masaları alıyor ve ölüyordu. Oyun özellikle kızlar tarafından müthiş ilgiyle karşılandı, oyunun onlarca eklenti paketi çıktı. Hatta dünyaca ünlü Ikea'nın bile sırf bu oyun için eklenti paketi çıktı. Kısacası Will Wright, SimCity'den sonra yeni bir feno-

men daha yaratmayı başarmıştı. Serinin 20th Century Fox tarafından bir de filmi-nin yapılacağı söylentiler arasında. Oyun eklenti paketleriyle birlikte 175 milyon kopya satmıştır.

44. TOTAL WAR (2000)

Serinin ilk oyunu Shogun: Total War, 2000 yılında Creative Assembly tarafından piyasaya sürüldü. Oyun, Civilization'daki sıra tabanlı ilerleme ve kaynak yönetimi mekaniklerini çok başarılı bir şekilde gerçek zamanlı meydan savaşlarıyla birleştirmişti. Seri daha sonra Medieval, Rome, Spartan, Empire, Napoleon şeklinde devam etti. Serinin müzikleri filmlerdekini aratmayacak kalitedeydi. Gerçek zamanlı oyunlara asker psikolojisini, kontrol dışı geri çekilmeleri ve ihaneti başarılı şekilde dâhil etmiştir.

45. PRO EVOLUTION SOCCER (2001)

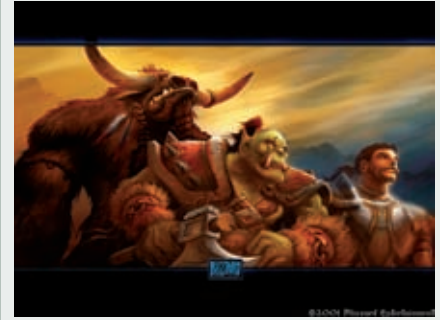
PES, 2001 yılında Konami tarafından piyasaya sürülmüştür. Bizim PES diye kısalttığımız seri, Asya ve Amerika'da Winning Eleven ismiyle tanınır. FIFA serisinin en büyük rakibidir. Oyuncuların hiç bitmeyen şekilde "FIFA mı, PES mi?" sorusunu sormasına neden olacak kadar başarılıdır. Oynanış olarak FIFA'ya benzer gibi görünse de çalım atmak, şut çekmek gibi işlere girildiğinde iki oyun arasında belirgin fark olduğu anlaşılır. FIFA ve PES, oyun severleri

ikiye bölmüştür. Oyunda Manchester, Liverpool gibi oyunlar lisans sorunları nedeniyle başka isimlerle yer alır. Seri bugüne kadar 70 milyon kopya satmıştır.

46. WORLD OF WARCRAFT (2004)

Warcraft dünyası, Blizzard'ın 1994 yılında çıkarttığı gerçek zamanlı strateji oyunu Warcraft : Orcs & Humans ile başlar. MMORPG tarzındaki World of Warcraft (WoW), Warcraft 3'ten sonraki olayları konu alır ve önceki oyunlar gibi Azeroth'ta geçer. Oyuna her MMO'da olduğu gibi tarafımızı, ırkımızı, sınıfımızı ve görünüşümü-zü seçip bir karakter oluşturarak başlarız. Böylece oyuncular Alliance ve Horde arasındaki büyük savaşa dâhil olur. WoW, 12 milyon kayıtlı oyuncusuyla Guinness Rekorlar Kitabı'nın "En Kalabalık MMORPG" rekorunu hâlâ elinde tutmaktadır. MMO'ların çoğunu derinden etkilemiştir.

47. GOD OF WAR (2005)

Sony Computer Entertainment'ın Santa Monica Stüdyoları tarafından 2005 yılında yapılan aksiyon macera serisidir. Oyun, Yunan mitolojisinde anlatılan dünyada geçer. Oyunumuzun kahramanı Kratos adında bir Spartalıdır ve çeşitli sebeplerle Yunan Mitolojisindeki tanrılarla savaşır. Kahramanımızı dışarıdan gördüğümüz bu üç boyutlu oyunu asıl öne çıkartan, oyundaki estetik dövüş

komboları, epik müzikleri ve özellikle bölüm sonlarında çıkan devasa büyüklükte düşmanlardır. Oyuncular ayrıca çözmesi gereken küçük bulmacalarla karşılaşır. God of War, oynanış tarzı açısından onlarca oyunu etkilemiş ve "God of War gibi" diye bir jargonu dilimize yerleştirmiştir. Oyunun kitabı ve Kratos'un da yüzlerce çeşit oyuncağı yapılmıştır. Sinema açısından baktığımızdaysa serinin büyük başarısı dünyada Yunan mitolojisi rüzgarı estirmiş, vizyon 300 Spartalı ve Clash of the Titans tarzı filmlerle dolmuştur. Üç oyundan oluşan God of War serisi, dünyada 12 milyon kopya satmıştır.

48. GUITAR HERO (2005)

Guitar Hero, 2005 yılında Harmonix Music Systems tarafından yapılmış bir müzik oyunudur. Oyun, zorunlu olmasa da gitar, bateri ve mikrofona benzeyen kontrol cihazlarıyla oynanır. Oyunun amacı, şarkıdaki notalar ekranda belirdikçe, eş zamanlı olarak tuşlara basarak o şarkıyı en iyi şekilde çalmaktır. Oyun, bir oyun olmanın ötesine geçip kısa sürede sosyal bir etkinlik hâlini aldı, pek çok ülkede karaoke barlar gibi Guitar Hero oynanabilen yerler açıldı. Birinin evinde toplanıp pizza söylemek ve Guitar Hero ya da Rock Band gibi benzerlerini oynamak, yaygın bir davranış hâlini aldı. Seri dünyada 25 milyon eve girdi.

49. GEARS OF WAR (2006)

Epic Games tarafından 2006 yılında Xbox 360 için yapılan "third person shooter" oyunudur. Yakın gelecekte, bir grup özel birlik askerinin umutsuz savaşını konu alan oyun, kullandığı başarılı siper alma sistemi ve Unreal 3.0 grafik motoruyla oynayan herkeste bağımlılık yapmıştır. Bu yıl serinin üçüncü oyunu piyasaya çıkmıştır. Kitabından çizgi romanına oyuncuları saran üç oyunluk

Gears of War serisi, bütün dünyada 11 milyon kopya sattı.

50. LITTLE BIG PLANET (2008)

Little Big Planet, 2008 yılında PlayStation 3 için Media Molecule tarafından geliştirilen bir platform oyunudur. Oyunda "Sackboy" denilen bez bebek bir kahramanı yöneten oyuncular, bölümlerde elde ettikleri kıyafet, kumaş ve aksesuarlarla kahramanı istedikleri şekilde oluşturabiliyordu. Korku, üzüntü, gülme gibi yüz mimiklerine de sahip olan kahramanlar, rengârenk bir dünyada platformdan platforma zıplayarak, süngerlere tutunarak, kutuları iterek bölümleri geçmeye çalışıyordu. Oyunda kahramanın görünümünü değiştirmek haricinde, oyuncular bölümler hazırlayıp hazırladıkları bölümleri internet üzerinden paylaşabiliyordu. Bu açıdan bakıldığında oyunda 3,5 milyona yakın bölüm olduğunu söyleyebiliriz. Oyun, sünger, tahta, metal gibi materyallerin ağırlığını oyuncuya hissettirebilen, platform

oyunlarında alışık olmadığımız güzellikte bir fizik motoruna sahipti. Görsel açıdan baktığımızda da oyunun reklam, sinema ve tasarım gibi çoğu alanı etkilediğini görüyoruz. Oyunun pek çok farklı yerden aldığı "en yenilikçi oyun" ödülleri de durumu açıklar nitelikte. İkincisi de çıkan LBP serisi, dünyada 6 milyon kopya satmıştır.

Not: Bu listeyi oluştururken dünyada iz bırakmış ya da bir şekilde öncü olmuş oyunları seçmeye çalıştık ama bir kısım oyunu ister istemez yer ve sayı sınırından dolayı listemize dâhil edemedik. Onları da saygıyla analım: Counter-Strike, Left 4 Dead, Lego Star Wars, Call of Duty, Medal of Honor, Battlefield serisi, System Shock, Pirates, Uncharted, Halo, Tekken, Castlevania, Bomberman, Outrun, Master of Orion, Day of the Tentacle, Pitfall, Double Dragon, Larry serisi, Simon the Sorcerer, Space Invaders, River Raid, Syndicate, Deus Ex, Batman: Arkham Asylum, Command & Conquer, Red Alert, Indiana Jones Fate of Atlantis, Full Throttle ve Grim Fandango. Oyuna gelmeyin, oyunsuz kalmayın! ❖

Sanal hayatımız zora girer mi?

Mobil cihazların hayatımıza kurulmasının ardından bir hayli bağımlı oluverdiğimiz internet ve sanal dünya, âdeta Matrix'e bir adım kalmış izlenimi vermeye başladı.

Daron DEDEOĞLU
daron@PCnet.com.tr

İSTER TV'yi açın isterseniz de internette küçük bir tur atın, hep aynı şeyleri göreceksiniz: “daha yeni mobil cihazlar”, “daha gelişmiş mobil cihazlar” ve “daha hızlı mobil internet çözümleri”. Bu akıma kapılıp cep telefonunu değiştirenler ya da kendinden internet paketli bir tablet edinenler hemen her şeylerini bu yeni nesil cihazlara aktarıp, gerek Facebook gerekse de Twitter üzerinden attıkları her adımı, aldıkları her nefesi sanal hayatlarına aktarmaya başlıyorlar. Bu, ev kullanıcıları tarafından bakıldığında sadece “farkındalık” ya da “sanal âlemde faal olma” şeklinde tanımlanabiliyor. Ancak profesyonel kullanıcılar için bu durumun anlamı daha ciddi: “İşe bağlı kalma”, “iş ve global ekonomik nabız sürekli takip etme” gibi vizyonlardan bahsedebiliriz.

Şimdi bunu neden anlatıyorum? Yazımın girişine dikkat ettiyseniz “Matrix'e bir adım kalmış.” ibaresini kullandığımı fark etmişsinizdir. Matrix'te, gerçek hayatta fişi çekilen insanların sanal dünyada öldüğüne ya da sanal dünyada ölen insanların gerçek hayatta öldüklerine dair bir irdeleme vardı. Buna benzer bir durumu geçtiğimiz ay canlı canlı izledik ve yaşadık. Nasıl mı? Fark etmeyenler ya da duymamış olanlar için tekrar edeyim. BlackBerry kullanıcıları için su-

nulmuş olan -ki BlackBerry kullanmalarının en büyük nedeni bu diyebilirim- temel servisler birkaç günlüğüne çalışmadı. Bunun sonucu olarak tüm dünyada milyonlarca BlackBerry kullanan kişi verilerine ulaşamadı, telefonlarını kullanamadı. Bunun sonucunu hayal ederken BlackBerry'nin genellikle şirketlerde, iş amaçlı kullanılan bir ürün olduğunu hatırlamanızı öneririm. Yani şu an itibarıyla ne kadarlık bir zarara yol açılmış olduğunu bilemiyorum ama “ucuza” mal olduğunu da sanmıyorum. Eğer öyle olsaydı RIM tarafından kullanıcılarına 100 dolar değerinde uygulama paketleri hediye edilmezdi diye düşünüyorum. Bu küçük tatsız olay gösterdi ki, büyük kitlelerin kullanımına sunulan sunucu tabanlı bulut uygulamalarda ortaya çıkacak aksaklıklar pahalı sonuçlar doğurabilir. Benzer bir olayın Google tarafında yaşanabileceğini bir düşünsenize... (Geçtiğimiz yıllarda kısa süreli bir kesinti yaşamıştık.) Milyonlarca insan e-postalarına, içe aktardığı hesaplarına ve belgelerine ulaşamayacak! Durum tam bir kaos yaratabilirdi. RIM'in de küçümsenmeyecek bir şirket olduğunu düşünürsek bu tür aksaklıklar hemen her şirketin başına gelebilir diye düşünüyorum. Önlem almakta fayda var. Ara sıra da olsa sanal hesaplarınızı bilgisar-

yarınıza yedeklemenizi öneririm. Bu sayede en azından bir kısım e-posta ve belgelerinizi elinizin altına çekmiş olursunuz.

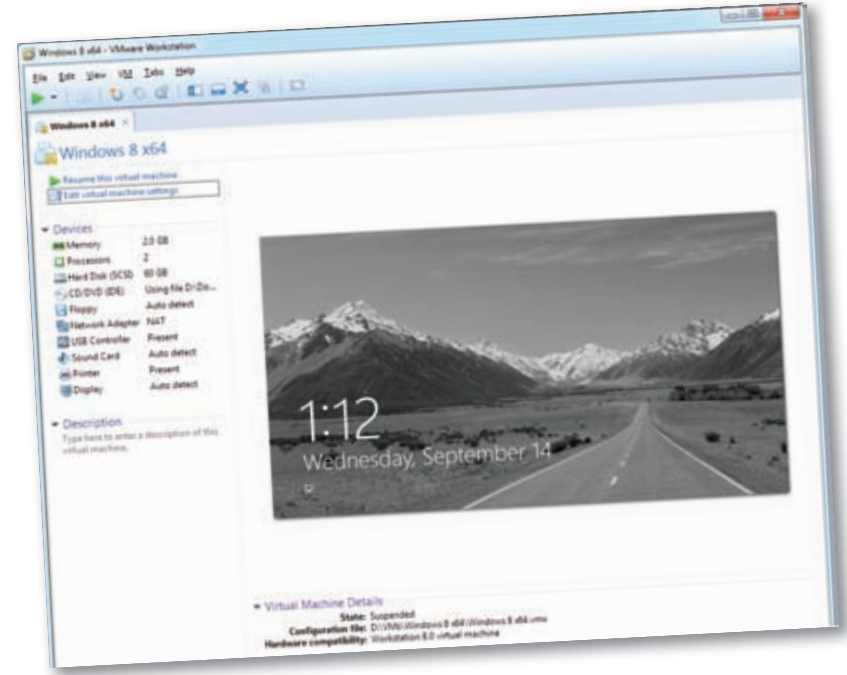
Şimdilik bizi kimse tüplerin içine hapsedip kafamıza fişler takmadı ama biz kendimizi, işimizi ve her şeyimizi internete bağlı hâle getirmeyi başardık. Umarım bu tarz aksaklıklar sık yaşanmaz ve bir de bu gibi durumların ekonomik ceremelerini çekmek zorunda kalmayız.

iOS 5 çıktı ve kırıldı

Geçtiğimiz ay, mobil cephedeki en güçlü ellerden birisi olan Apple, yeni iOS hamlesini gerçekleştirdi ve iOS 5'i duyurdu. Steve Jobs'ın ölümünün ardından şirketin akıbeti ve geleceği bile tartışılmaya başlanmış, Steve'in sonrasında Apple'ın inavasyon yeteneğini kaybedeceği gibi ilginç öngörüler bile ortaya atılmıştı. Ancak bunların pek de destekli olmadıkları aşikâr. Apple büyük olasılıkla yine yüksek satış değerlerine ulaşacak gibi duruyor, çünkü eski sürümlerin aksine iOS 5 çıktıktan sadece iki gün sonra kırıldı. Bu da gösteriyor ki iOS'in yeni sürümü çok daha fazla ilgi görecektir. Ancak bu habere pek de sevinmemek lazım, çünkü yeni jailbreak eskileri kadar yetenekli değil. Yani işe yaraması için telefonunuzu hiç kapatmamanız gerekiyor. Telefon kapanıp açıldığında jailbreak devre dışı kalmış oluyor. Özellikle de iPhone gibi bir cihazın pil tüketimi düşünüldüğünde bunun pek de ideal olmadığını söyleyebilirim. Yine de bir sonraki sürümde bu durumun da aşılabileceği kesin gibi.

Alışveriş çılgınlığı dalgasına hazır olun!

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, bilgisayar kullanıcılarının büyük bir kısmı (yaklaşık yüzde 80'i) bilgisayarını açar açmaz Facebook sayfalarına yöneliyorlarmış. Bu durum elbette ki sektörün ağızını sulandırmıyor değil. Facebook gibi giderleri gelirleriyle başa baş, hatta bazen gelirlerinin de üstünde olan bir yapının ziyaretçi sirkülasyonunu paraya çevirecek yeni yollar araması kadar doğal ne olabilir ki? İşte bu amaçla yola çıkılıp eBay'in kapısı çalınmış. Böylece yakında Facebook sayfanızdan alışveriş de yapabileceksiniz. Böyle giderse yakın gelecekte televizyonlarımız bile Facebook sayfamızla açılabilir hâle getirilebilir! Güzel

fikir değil mi? Fikrin güzelliği bir yana, getirdiği güvenlik tedbirleri ve üçüncü parti satış kanallarını da düşünecek olursak devreye Facebook'tan beslenen yeni bir geliştirici ekosistemi girecektir. Bu dalgadan fayda sağlamak isteyenlerin acilen PHP tarafında kendilerini geliştirmeleri yerinde olacaktır. Düşünsenize, oluşturulan ürün ve hizmet hayran sayfalarından bu ürün ve hizmetlerinin satılabilirdiği bir sosyal çevre; bence gelir katsayısı yüksek bir model.

Sanal sistemler yükseliyor

Türkiye'de sanallaştırmayı en çok savunanlardan birisi de benimdir herhâlde. "Sanal PC" kavramıyla karşılaştığımız andan itibaren bu yenilikçi anlayışın, düşen maliyetlerle beraber işletmelerde daha da derinden bir yere sahip olacağını öngörmüştüm. Nitekim dünyada da benzer bir ivme oluştu ve sanal sistemler bugün bankalardan tutun da geliştirici ofislerine, hatta sunucu istasyonlarına kadar hemen her yerde boy göstermeye başladı. Buna en çok katkı sağlayan firmalardan birisi kuşkusuz VMware. İlk çıktığı günden beri yazılımcıların ilgi odağı hâlini alan bu "mantık"ın neferi âdeta bu marka oldu diyebiliriz. Şimdi de yeni sürümüyle kullanıcılarını karşılayan VMware, Workstation serisinin 8. sürümünü geçtiğimiz ay tanıttı. Yepyeni özelliklerle gelen yazılımda öne çıkan birkaç başlık şöyle: Artık Workstation, VMware vSphere ve VMware vCenter'da çalışanlar için kesintisiz uzaktan bağlantı olanağı sunuluyor. Yani dilediğiniz an dilediğiniz yerden sanal makinelerinize ulaşabileceksiniz. Bunun yanında çağımızın

paylaşım trendine uygun olarak, sanal makinelerin paylaşılmasına da olanak verilmiş. Bu sayede kullanıcılar sanal makinelerini paylaşımına açarak iş arkadaşlarıyla daha efektif çalışmalar gerçekleştirebilecekler. Son olarak da sanal makinelerin donanım emülasyonları geliştirilmiş. Evet, emülasyon dedim çünkü donanımları gerçeklerinden daha performanslı çalıştırabiliyorsunuz. Yani donanım simülasyonunun bir miktar ötesine geçilmiş diyebiliriz.

Workstation 8 sanal makine performansında 7.1 çevresel ses sistemli HD ses, USB 3.0 ve Bluetooth araçların desteği için yeni sanal makine performans seviyeleri oluşturulmuş. Ayrıca sanal SMP'deki gelişmeler, 3D grafik performansı ve 64 GB RAM için yeni destek sayesinde kullanıcılar en zorlu uygulamaları bile sanal makinelerinde çalıştırabiliyorlar. Ne kadar harika, değil mi? Bu durum ileride platform bağımsız hâle getirilemeyen uygulamaların tam performans vererek, başka sistemler altında da çalışmasına olanak verecek. Bir düşünsenize, Linux üzerinde çalışmayan bir yazılımı ya da oyunu hiç performans kaybı olmadan çalıştırabileceksiniz. Benzer şekilde tek bir makine üzerinde hem Linux hem Windows hem de Mac sunucu barındırabilecek ya da aynı anda çalıştırabileceksiniz. Bunun getireceği maliyet düşüklüğü ve ek kazançları hayal edebiliyor musunuz? Normal şartlarda bu sunucuları donanımsal olarak satın almak küçük ölçekli bir hosting firması için hayal olabilirken şimdi gerçek. Gelişmeleri merakla bekliyorum.

Gelecek ay görüşmek üzere. ❖

Aman patron basmasın!

İşteyken, sebebi ne olursa olsun, burnunu her işinize sokmaya çalışan meraklı gözlerden korunun!

Klavye kısayollarını kullanın

Suç üstündeyken yakalanma riskine karşı açık pencerelerinizi, klavyenizin kısayollarıyla hızlıca gizleyebilirsiniz. Windows tuşuyla birlikte D tuşuna bastığınızda, bütün açık pencereler aynı anda simge durumuna küçülür olur ve anında masaüstü görüntülenir. Her şeyi geri almak isterse- nize tekrar aynı tuşlara basmanız yeterli. Alt+F4 tuşlarıyla bulunduğunuz pencereyi kapatabilir, Alt+Space tuşunun ardından N'ye basarak da pencereyi gizleyebilirsiniz. Açık uygulamalar arasında geçiş yapmak içinse Alt+Tab kısayolunu kullanabilirsiniz. Ayrıca masaüstünüzü Windows+L kombinasyonu ile kilitleyebilirsiniz.

Facebook sayfasını Excel sayfasına çevirerek gizlenin

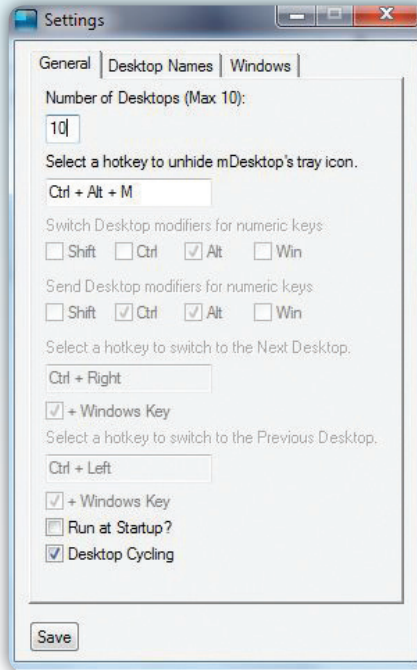
Facebook'a bağlanmak için can atıyorsanız ama patronunuzun gözü üstünüzde mi? HardlyWork.in (<http://hardlywork.in>) yardımıyla, sosyal ağ sitesini Excel'de bir hesap tablosuna çevirmek aradığınız çözüm olabilir. Haber kaynakları sütunlar boyunca gösterilir ve bir kullanıcı adına tıklayarak, onunla ilgili en yeni güncellemeleri görebilirsiniz. Daha fazla içerik yükleyebilir, duvarınıza göz atabilir, etiketlendiğiniz fotoğrafları görüntüleyebilir veya tek bir tuşla haber kaynaklarına geri dönebilirsiniz. Eğer patronunuz yakınlardaysa Space tuşuna basmanız yeterli. Bu sayede tüm Facebook içeriği anında rakamlara dönüşecek.

Masaüstleriniz arasında gezinin

Kullanışlı bir başka yol ise birden fazla masaüstü kullanmak (biri iş, diğeri kişisel kullanım için). mDesktop (code.google.com/p/mdesktop) isimli ücretsiz programla

10 farklı masaüstü yaratabilir, kısayollarla birbirleri arasında geçiş yapabilirsiniz. Ayrıca programının simgesini de gizleyebilir, sisteminizdeki tüm izleri ortadan kaldıracaktır.

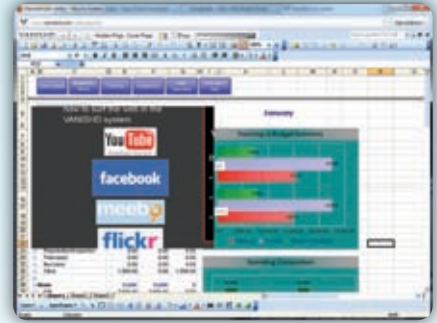

Tarayıcı sekmelerini gizleyin

Chrome uzantısı PanicButton ile (git.pcnet.com.tr/panic) açık tüm sekmeleri anında gizleyebilir ve ekranda yeni bir sekmelerin görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Dilerseniz bu sekmeyi belirli bir adrese yönlendirebilir (mesela şirketinizin web sitesi) veya boş bir sayfa görüntüleyebilirsiniz. Uzantıyı etkinleştirmek için ekranın üzerindeki kırmızı düğmeye basabilir veya klavye kısayolunu kullanabilirsiniz (varsayılan tuş F4'tür). Eğer düğmenin ekranda görünmesini istemiyorsanız, gizlenmesi mümkün. Ayrıca gizlenen sekmelerinizi bir parolayla korumaya da alabiliyorsunuz.

Web sayfalarını bir belgenin arkasına gizleyin

www.vanishd.com adresinden ücretsiz bir hesap açın ve gizleme dosyası türünü seçin. Bu bir Word belgesi, Excel tablosu, PowerPoint sunum dosyası veya web tara-

yıcısı olabilir. Seçiminizi yaptıktan sonra, programın sahte bir versiyonunu barındıran yeni bir tarayıcı sayfası açılacak (tarayıcının başlığını gizlemek için görüntüyü tam ekran yapmanız gerekli). Gizli gizli sörf yapmak istediğinizde, ekranınızın üstünde bulunan Vanishd logosuna tıklamanız yeterli. Karşınıza boyutu ayarlanabilen bir pencere açılacak. Erişilebilen site seçenekleri arasında (YouTube, Facebook, Meebo, Flickr vb.) birini seçmeli ve sayfanın yüklenmesi için logoya tıklamalısınız.

Clicky Gone'ın "Patron Modu"nu kullanın

Clicky Gone (clickygone.sourceforge.net) size kişiselleştirilebilir kısayollar sunan ücretsiz bir program. Bu programı kullanarak aktif bir pencereyi veya tüm pencereleri tek tıkla kapatabilirsiniz.

Clicky Gone, pencerelerin yanı sıra görev çubuğundaki programları da gizleyebiliyor. Ayrıca, Patron Modu'ndayken açık tüm pencereleri kapatabilir ve tercihinize göre tüm sesleri de kesebilirsiniz. Bu özellik, video izlerken eminiz çok işinize yarayacaktır. ❖

Yandex ile tanıştınız mı?

Rus arama motoru, ilgi çekici ek hizmetleriyle birlikte Türkiye’de yayına girdi. Google’ın tahtının sallanması artık imkânsız görünmüyor.

A. Kıvanç TANRIKULU
kivanc@PCnet.com.tr

BİRİLERİNİN Google’ın karşısına çıkıp “Artık biz de varız!” demesini yıllardır bekliyorduk aslında. Microsoft’un Bing’i arama pastasından pay almayı başarmasına rağmen tam olarak yapamamıştı bunu. www.yandex.com.tr adresinde Türkiye kullanıcıları için yayına başlayan Yandex, dengeleri değiştirmeye aday bir şirket. Konuyu detaylandırarak neden böyle düşündüğümü anlatmaya çalışacağım. Yandex’in arama hizmetinin yanında sundukları hiç de yabana atılır cinsten değil.

Yeni arama motorunun detaylarına geçmeden önce, Google’ın yaygınlaşmasıyla ilgili birkaç noktaya dikkat çekmek istiyorum. Google, yalnızca başarılı bir arama motoru olduğu için yaygınlaşmadı. Şirketin attığı bazı stratejik adımlar, yaygınlaşma hızını önemli ölçüde hızlandırmıştı. Örneğin Mozilla ile yaptığı anlaşma sayesinde Google, bu yenilikçi tarayıcıyı kullanan önemli bir kitlenin varsayılan arama motoru oldu. Firefox’un son on yılda kullanıcı sayısını ne kadar artırdığını düşünürsek, Google’ın bu hamlesinin önemini de görebiliriz.

Google, benzeri bir başka hamleyi dünyanın en büyük bilgisayar üreticilerinden biri olan Dell ile anlaşılarak yaptı. 2006 yılında yapılan anlaşma sayesinde o tarih itibarıyla üretilen Dell bilgisayarların varsayılan arama motoru Google oldu. Her iki şirketi temsil eden kişiler, o tarihte yaptıkları açıklamada bunu kullanıcıların ihtiyaç duyabilecekleri her şeyi ellerinin altında bulmaları için yaptıklarını söylüyordu. Yani kullanıcı dünyanın bilgisine rahat erişsin diye Google, Dell’e milyonlarca dolar vermiş olmalı! :) Unutmadan, bu anlaşmanın 2009 yılına kadar sürdüğünü belirtiyim. O yıllarda Dell’in neredeyse saniyede bir bilgisayar ürettiğini düşünürsek, milyonlarca kişinin bu anlaşma sayesinde Google kullanıcısı olduğunu söyleyebiliriz. Google’ın Dell için hazırladığı iGoogle sayfasını şu adreste inceleyebilirsiniz: www.google.com/ig/dell

Şimdi tekrar Yandex’e dönelim. Şirket 90’lı yılların başından beri Rusya’da kullanılan Kiril alfabesini destekleyen arama çözümleri geliştiriyor. Yandex’in geçmişi MS-DOS üzerinde çalışan yazılımlara dayanıyor. Günümüzde Rusya’nın en popüler arama motoru olan Yandex, kendi ülkesinde %65’lik pazar payına sahip. Rus ve Amerikan borsalarında halka açılmış olan şirketin 3.500 çalışanı var.

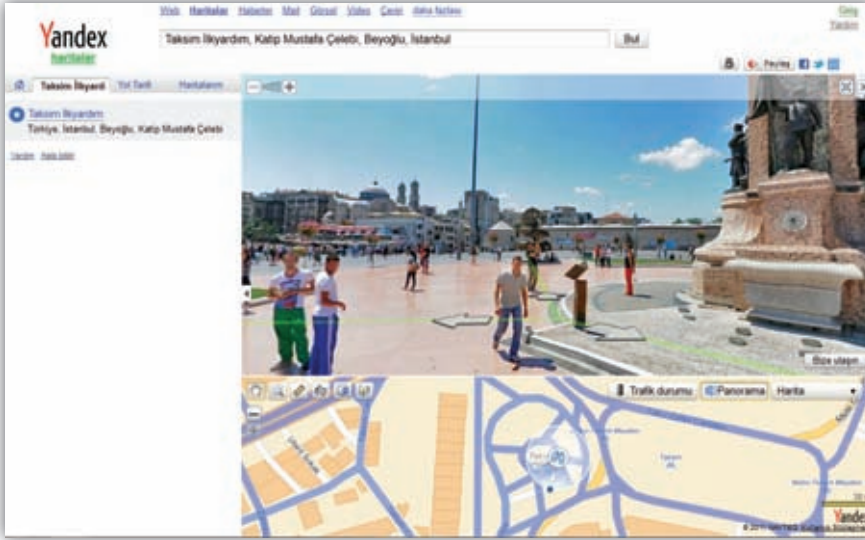

Google’ın Türkiye’ye giriş yaptığı günleri hatırlıyorum musunuz? Benim hatırladığım, bir gün Google.com’a girdiğimde Google.com.tr’ye yönlendirildiğim. Yandex ise daha belirgin ve sıcak bir giriş yaptı. www.yandex.com.tr adresine girdiğinizde, alışık olduğumuz yalın arama motoru arayüzlerinden farklı olarak, el altında bulunması fayda sağlayacak bazı bilgilerin de yer aldığını görüyoruz. Gündemdeki haber başlıkları, döviz ve altın fiyatları, bulunduğunuz şehrin haritası, trafik bilgisi ve hava durumu gibi bilgiler Yandex’in ana sayfasında mevcut. Ek hizmetlere daha sonra döneceğim, öncelikle Yandex’in arama konusundaki performansından söz etmek istiyorum.

Arama formuna bir şeyler yazmaya başladığınızda gelen otomatik tamamlama önerileri hayli başarılı. Arama motorunun henüz ülkemizde yoğun şekilde kullanılmıyor oluşuna rağmen çok akıllı öneriler sunabiliyor. Bu özellik, ülkemizdeki kullanım oranı yükseldikçe daha da iyiye gidecektir diye tahmin ediyorum. Aramanızı yaptığınızda karşınıza çıkan sonuçlar ise kesinlikle Google’ı aratmıyor. Henüz Yandex’i deneme amacı dışında kullanmış değilim fakat şu ana kadarki tecrübelerim, Yandex’in bir eksiklik yaşatmayacağını gösteriyor. Arama sonuçlarının gösterildiği sayfalar tasarım olarak hiç yabancı görünmüyor. Arama motorlarının arayüzlerindeki benzerlikleri şahsen “esinlenme” şeklinde damgalamak yerine “Akıl yolu birdir.” şeklinde yorumlamaktan yanayım. Bu anlamda Yandex’in rakiplerinden bir eksikliği yok.

Yandex Panorama

Google’ın haritalar altında sunduğu Street View hizmetine benzer şekilde Yandex’te de “Panorama” var. Harita görünümünden bir adım ileri giderek

sokaklarda sanal gezintiler yapmanızı sağlayan bu Yandex Panorama'nın Google Street View'den bir fazlası var: İstanbul. Google henüz İstanbul sokaklarında sanal gezintiler yapmamızı sağlayamazken Yandex bunu başarılı şekilde yapıyor. Geçtiğimiz aylarda İstanbul'da üzerine kamera monte edilmiş arabaları trafikte gören internet kullanıcıları bu durumu Google Street View'un İstanbul'a geldiğine yorumlardı. Elbette kimse Yandex'in Google'dan önce gelip İstanbul sokaklarını fotoğraflayacağını tahmin etmiyordu. Bu anlamda Yandex Türkiye'ye güzel bir jestle giriş yapmış oldu.

Trafik sürprizi

Yandex'in Türkiye kullanıcılarına tek sürprizi İstanbul'u kapsayan Panorama değil. Yandex Haritalar üzerinde İstanbul trafiği detaylı şekilde izlenebiliyor. Google, Street View'de olduğu gibi trafik görüntüleme konusunda da Türkiye illeri için hizmet vermiyor. Şimdiye kadar İstanbullular için yalnızca İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kullanışsız bir harita üzerinde sunduğu

trafik görüntüleme hizmeti vardı. Şimdiyse Yandex'in hayli ayrıntılı ve kullanışlı trafik görüntüleme hizmeti var. Bunu Yandex'in Türkiye pazarına girerken attığı bir başka gol olarak sembolize edebiliriz. Yani Yandex Türkiye pazarına golle değil gollerle girmiş oldu. Panorama ve trafik görüntüleme hizmetlerinin yakın zamanda diğer illerimizi de kapsayacağını umut ediyorum. Umarım Yandex bu konuda kararlı adımlarla ilerler.

Arama motoru pazarı ne olur?

Arama pastasından pay almak için Google'ın karşısına çıkan her oyuncunun zorlu bir süreçte ayakta kalması gerekiyor. Arama motorlarının reklamlardan elde ettikleri gelirle karlı hâle gelebilmeleri için çok ciddi kullanıcı sayılarına ulaşmaları şart. Bu noktaya gelene kadar da ciddi yatırımlar yapmaları ve hizmetlerini yaygınlaştırmak için yazının başında bahsettiğim Google-Dell işbirliğine benzer stratejik adımlar atmaları gerekiyor. Yandex, Panorama hizmeti ve trafik görüntüleme sürpriziyle bu konuda ne kadar kararlı olduğunu gösteriyor.

Arama motoru pazarının geleceğine dair benim kişisel öngörüm şöyle: Önümüzdeki 10 yılda Google'ın yanına Yandex gibi çok sayıda rakip gelecek, fakat bunlardan yalnızca bir elin parmakları kadar şirket gelir dengesini oturtup ayakta kalacak. Tahmin ediyorum ki, yıl 2020 olduğunda ek hizmetleriyle farklılaşan arama motorları arasından kendimize en uygun bulduğumuz bir tanesini kullanıyor olacağız. ❖

AĞA TAKILANLAR

FACEBOOK'TAN GELEN BELA

www.takethislollipop.com

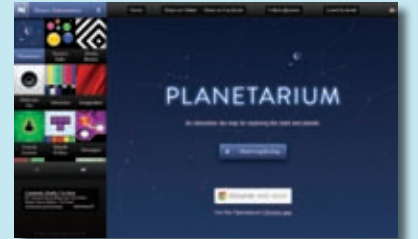
Facebook hesabınızı kullanarak tanımadığınız bir siteye bağlandığınızda başınıza neler gelebileceğini gösteren ilginç bir web sitesi. Merak etmeyin, bağlandığınızda size bir zarar vermeyecek ama başınıza gelebilecekleri ilginç bir şekilde anlatacak.

İLGİNÇ OYUNCAKLAR

www.neave.com

Paul Neave'nin kişisel web sitesinde ilgi çekici bir portfolyo yer alıyor. Etkileşimli uygulamalar üzerine uzmanlaşan Neave, yarattığı oyuncaqlarla oynamanız için tümünü web sitesinde yayınlıyor.

GOOGLE'DA NE VAR NE YOK?

www.google.com/newproducts

Google'ın laboratuvarından yeni çıkan taze ürünlerini incelemek isterseniz bu adrese göz atabilirsiniz. Bu adreste yeni ürün ve hizmetlerin yanı sıra uzun zamandır kullanımda olanlara eklenen yeni özelliklere de yer veriliyor.

WEB SİTENİZİ SALDIRILARDAN KORUYUN

İnternette bulunan web sitenizi saldırılardan korumak özen ve dikkat gerektiriyor. Alınması gereken temel önlemleri öğrenerek birçok saldırıdan korunabilirsiniz.

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

2000'li yılların başına kadar internette görebileceğiniz birçok web sitesi statik bir yapı içeriyor, yani kabaca basılı yayınların sanal ortama taşınmış birer kopyasını barındırıyordu. Bu gibi web sitelerinin güvenliğini sağlamak günümüze göre nispeten daha kolaydı, çünkü içeriğe kullanıcı müdahalesi oldukça kısıtlıydı ve gelebilecek saldırılar genellikle ancak sunucu ayarlarının yanlış veya eksik yapılmasıyla mümkün oluyordu. Oysa Web 2.0 kavramının ortaya çıkması ve kullanıcılardan gelen içeriği kullanan dinamik web sitelerinin hızla artması, sanal saldırıların da artmasını beraberinde getirdi.

Günümüzde halen her gün on binlerce web sitesi, çoğunlukla webmaster'ların yazdığı kodlardan veya barındırma hizmeti sağlayan şirketlerin yanlış yapılandırma dosyalarından kaynaklanan açıkları bulan saldırganlar tarafından ele geçiriliyor, sitelerin içerikleri değiştiriliyor veya komple siliniyor. Bu gibi durumlar site sahiplerinin prestij kaybetmesine neden olduğu gibi, sitelere üye olan kullanıcıların güvenliğini de tehlikeye atıyor.

Eğer sizin de bir web siteniz varsa veya yakında bir web sitesi açmayı planlıyorsanız, alınması gereken temel önlemlerle ilgili bilgi sahibi olmanız olası güvenlik açıklarını ortadan kaldırmanız açısından son derece faydalı olacaktır.

1) Barındırma hizmeti alacağınız firmayı iyi seçin

İşinizi sağlama almak için atabileceğiniz ilk ve en önemli adım, kesinlikle site barındırma hizmeti alacağınız firmayı iyi seçmek

olacaktır. Sitenizi eğer kendi sunucunuzda barındırmayacaksanız -ki küçük ve orta ölçekli projeler için bu oldukça masraflı bir tercih olacaktır- mutlaka bir firmadan barındırma hizmeti almanız gerekecektir. Siz ne kadar özen gösterirseniz gösterin, eğer bu firma işini iyi yapan profesyoneller tarafından yönetilmiyor olursa, sizin müdahale edemeyeceğiniz yapılandırma dosyalarında bulunan açıklar neticesinde yetkisiz kişiler sitenizi oluşturan dosyalara erişim sağlayabilir ve hatta bu dosyaların içeriğini değiştirebilir.

Bu gibi tatsız durumlarla karşı karşıya kalmamak için, barındırma hizmeti alacağınız firmayı seçerek belli kriterlere dikkat etmeli, özellikle adı sanı duyulmamış ve barındırma hizmetini çok ucuza sunduğunu iddia eden firmalardan kaçınmalısınız.

Bugün için alın adı kayıt ücreti 15-20 TL, aylık 30 GB trafik ve toplam 10 GB depolama gibi imkanlar sunan standart paketlerin senelik ücretleri de 75-100 TL arasında değişiyor. Araştırdığınız firmanın sağlam referanslarının olması her ne kadar fiyatı biraz artıracak olsa da, güvenlik önlemlerinin gerektiği gibi alınmış olacağını da temin edecektir. Belirli bir süre için sunulan geri ödeme garantisi ve düzenli yedekleme gibi imkânlar da bir barındırma firmasının kalitesini ortaya koyan ayrıntılar arasında sayılabilir.

2) Sunucuda çalışan yazılımlara dikkat edin

Eğer göreceli olarak küçük bir projeniz varsa ve buna uygun bir barındırma hizmeti alıyorsanız, büyük olasılıkla sunucuda

The screenshot shows the Ontek website interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'Hakkımızda', 'Paketlerimiz', 'Alan Adı', 'Yardım Merkezi', and 'Soru Cevap'. Below this, there's a large promotional banner for '.com .net .org' domains with a '16TL' offer and 'Üstelik Kimlik Gizleme Ücretsiz!' text. To the left, there are sections for 'Facebook Ontek', 'Twitter Ontek', 'Ontek DNS Adresleri', 'Site Yapım Sihirbazı', and '%100 Geri Ödeme Garantisi'. To the right, there are two main package sections: 'Gümüş Paketi' and 'Altın Paketi', each listing various services and prices. At the bottom, there's a section for 'Satış Ortacağımız olun siz de kazanın!' with a brief description of the affiliate program.

Bir barındırma firmasının %100 geri ödeme garantisi sunması firmanın güvenilir olduğuna dair bir ipucudur.

Web yazılımlarındaki güvenlik açıklarından anında haberdar olmak için web güvenliğiyle ilgili popüler siteleri takip etmekte fayda var.

çalışan yazılımlar barındırma hizmetini sunan firmanın sorumluluğu altındadır. Ancak proje büyüdükçe, aldığınız hizmetin boyutları da genişleyecek ve sorumluluğunuz artacaktır. Bu doğrultuda, siteniz için tercih ettiğiniz içerik yönetim sisteminin kurulumu, sunucu yazılımının (örn. Apache) yapılandırması ve siteniz için faydalandığınız diğer yazılımların güvenlik güncellemeleri sizin sorumluluğunuz dâhilinde olabilir.

Siz yazdığınız kodlara ve yapılandırma dosyalarının ince ayarlarına ne kadar dikkat ederseniz edin, sunucunuzda çalışan yazılımlarda her an yeni bir güvenlik açığı bulunabilir. Bu nedenle, Apache ve PHP gibi popüler web yazılımlarıyla ilgili gelişmeleri yakından takip etmeye çalışın. Herhangi bir güvenlik açığı ortaya çıktığında genellikle geliştiriciler çok kısa bir süre içinde çeşitli yamalar veya yazılımların yeni sürümlerini yayımlarlar. Böyle bir durum söz konusu olduğunda yazılımları gerektiği gibi güncellemeli veya durumu barındırma hizmeti sunan firmaya bildirmelisiniz.

3) Çok katmanlı bir güvenlik kalkanı oluşturun

Belki web sitenizin giriş kontrollerini sıkı bir şekilde yaptırıyorsunuz belki de IP tabanlı yöntemlerle yönetici panelini saldırılara karşı korumak için ilave önlemler aldınız. Kullanıcı parolalarını güvenli bir şekilde saklamak için ekstra bir çaba harcamış da olabilirsiniz. Ancak alacağınız hiçbir önlem sitenizin güvenliğini sağlamak adına tek başına yeterli olmayacaktır. Sitenizi kötü niyetli kişilere karşı güvenceye almak için birden fazla güvenlik önlemini birleştirerek çok katmanlı bir güvenlik filtresi oluşturmalsınız.

Aldığınız her türlü önlemin herhangi bir aksaklık durumunda aşılabileceğini akılda tutarak çalışırsanız, aşılması güç kombinasyonlar elde edebilmek adına daha iyi bir motivasyon sağlayabilirsiniz. Eğer yeterince sağlam bir koruma kalkanı oluşturmayı başırırsanız, saldırganlar zaten belli bir süre sonra harcadıkları zamanın ve emeğin karşılığını alamadıkları için sitenizle uğraşmaktan pes edip kendilerine başka hedefler aramaya başlayacaklardır. Güvenlik kalkanınızı oluştururken dikkat etmeniz gereken belli başlı noktaları şu şekilde sıralayabiliriz:

a) Standart klasör yapılarından ve dosya isimlerinden mümkün olduğunca kaçınmaya çalışın. Örneğin, yönetici paneliniz www.siteadi.com/admin veya www.siteadi.com/yonetim gibi bir adres yerine, kolay kolay tahmin edilemeyecek bir bağlantıya sahip olsun. Unutmayın ki saldırganların işinin en önemli parçası tahmin etmektir. Tahmin edilebilecek bilgileri ne kadar azal-

"SQL Injection" tekniğiyle yapılan saldırıların kurbanı olmamak için kullanıcılardan aldığınız tüm verileri filtreleyerek kullanmalısınız.

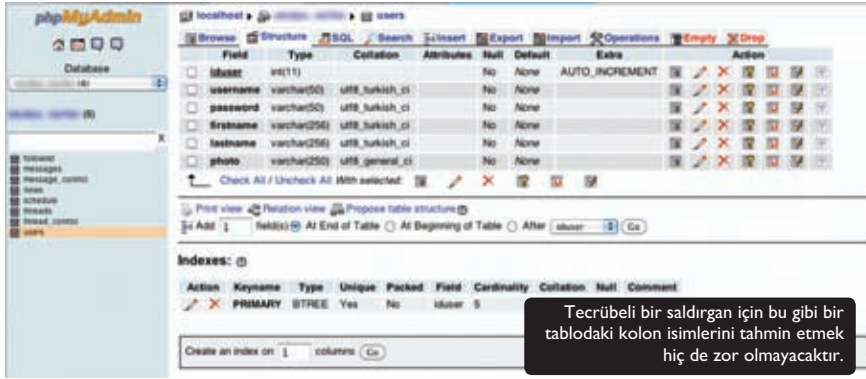
tırsanız, saldırganın işini o kadar uzatmış ve başarıya ulaşma ihtimalini de o kadar düşürmüş olursunuz.

b) "SQL aşılama" tipindeki saldırıları önlemek için PHP veya ASP.NET ile yazdığınız kodlarda kullanıcılardan gelen verileri veritabanı sorgularında kullanmadan önce mutlaka filtreleyin. Örneğin MySQL veritabanı sunucusunu kullanıyorsanız, `mysql_real_escape_string` gibi bir fonksiyondan faydalanarak SQL ataklarını engelleyebilirsiniz. En kötü ihtimalle addslashes fonksiyonu bile kesme işareti kullanarak kendi sorgu cümleciklerini sitenize enjekte etmek isteyen birçok saldırganı savuşturmanıza yardımcı olacaktır. Bu konuyla ilgili daha fazla bilgi almak için internette "SQL aşılama" veya "SQL injection" şeklinde arama yapılabilir ve çeşitli kaynakları inceleyebilirsiniz.

c) Kodları ne kadar dikkatli yazarsanız yazın, beklenmedik bir yerde SQL açıklarıyla karşılaşabilirsiniz. Bu nedenle ve-

Sitenizi sanal dünyadaki saldırganlardan korumak için çok katmanlı bir güvenlik filtresi oluşturmalsınız.

ritabanınızdaki tablo ve kolon isimlerinin de tahmin edilemez olmasını sağlamanız ilave bir güvenlik katmanı oluşturmanıza yardımcı olur. Örneğin “kullanıcılar” isminde bir tablo oluşturup bu tabloda “kullaniciadi” ve “sifre” şeklinde kolonlar barındırmak hiç de güvenli bir yaklaşım sayılmaz. Bunun yerine, alışılmadık isimleri tercih etmek saldırganların tablo ve kolon isimlerini tahmin ederek bulmasını zorlaştıracak ve saldırı için gereken sürecin uzamasını sağlayacaktır.

d) Sitenizin kök dizininde ziyaretçileri karşılamak için muhakkak index.php, index.aspx veya index.html ismine sahip bir dosya bulunuyordur. Bu dosya sayesinde kullanıcılar sitenize girdiklerinde dosyalarınızın bulunduğu klasörü gezmeye başlamak yerine belirlediğiniz açılış sayfasını görüntülerler. Fakat site için gerekli diğer dosyaları (resim, css dosyası vb.) bulundurduğunuz alt klasörlerde büyük olasılıkla herhangi bir indeks dosyası bulunmuyordur. İşte bu sayede kullanıcılar, bu klasör isimlerini keşfetmeleri durumunda klasörde bulunan tüm dosyaları kolaylıkla listeleyebilirler ve çoğunlukla da dosyaların içeriğini görüntüleyebilirler. Ziyaretçilerin bu klasörleri listeleyebilmesini engellemek için birçok yöntem var, fakat bunlardan en kolayı boş bir metin dosyası oluşturup bunu “index.html” ismiyle kaydetmek ve ilgili klasöre koymak. Böylelikle klasörün listelenmesi denendiğinde boş bir sayfa gösterilecektir.

e) Birçok barındırma firması, sitenizi yönetebilmek için kullanabileceğiniz cPanel veya Plesk gibi bir yönetim paneli sunar. Bu paneller sayesinde sitenizdeki hareketliliği izleyebilir, örneğin en çok hangi sayfaların tıklandığını, hangi IP adreslerinin sitenize girdiğini ve sitede oluşan hataların hangi sayfalardan kaynaklandığını görebilirsiniz. Sitede sunucu hatası oluşmasına

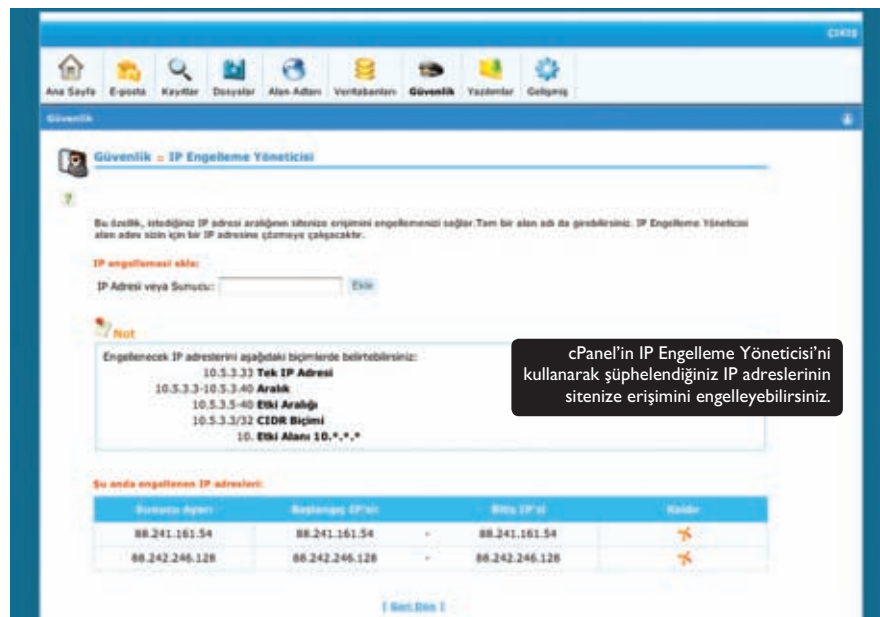
neden olan sayfaları tespit edebilmek için bu panelleri düzenli olarak takip etmeniz mutlaka size fayda sağlar. Çünkü sitenizi ele geçirmek isteyen kötü niyetli kişiler, büyük olasılıkla sayfalarınızdan birinde buldukları bir açığı kurcalayarak veritabanına sızma yollarını keşfetmeye çalışacaklardır. Eğer sayfalarınızdan birinde beklenmedik bir hareket görür ve oluşan sunucu hatalarının arttığını gözlemlerseniz, bahsi geçen sayfayı acilen elden geçirmeyi ve belki de tespit ettiğiniz bir IP adresini güvenlik filtresine almayı düşünebilirsiniz.

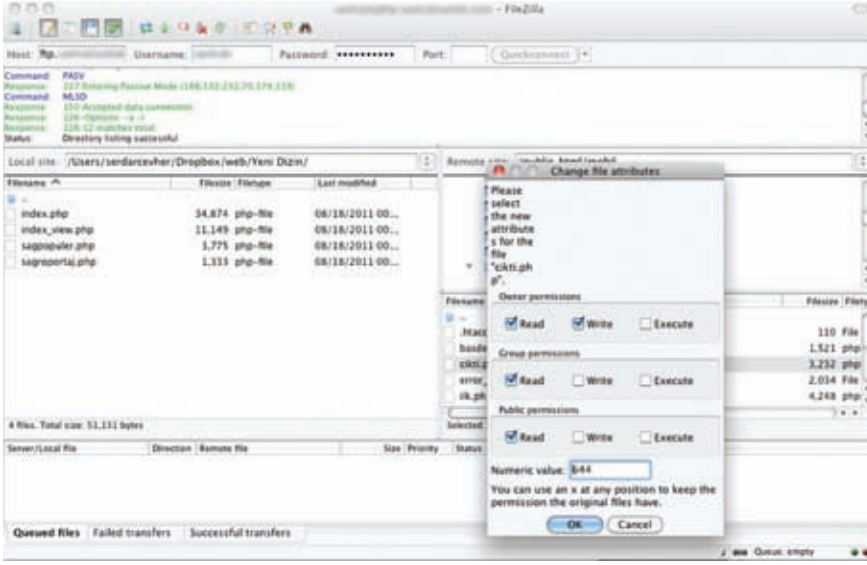
4) Dosya ve klasör izinlerine dikkat edin

Site güvenliği konusunda en çok es geçilen konulardan biri de dosya ve klasör izinleridir. Küçük ve orta ölçekli projeler için genellikle Linux tabanlı sunucular

kullanılır ve FTP programıyla sunucunuza bağlandığınızda dosyaların yanında gördüğünüz 777, 755 gibi değerler, sunucuda bulunan dosya ve klasörlerin okuma, yazma ve çalıştırma izinlerini belirtirler. Bu izin sistemi oldukça basit bir yapıya sahip olsa da halen birçok kişi bu yapıya hâkim olmadığından gerekli ayarlamaları yapmakta zorlanmaktadır. Dosya izinlerini bir örnekle açıklamaya çalışalım: Öncelikle r harfinin okuma (read), w harfinin yazma (write) ve x harfinin de çalıştırma (execute) iznini temsil ettiğini belirtelim. Bu izinlerin farklı kullanıcılar için farklı şekilde verilebilmesini sağlayan en pratik yol, değerlerin toplanması ve yan yana getirilmesiyle elde edilmiş olur. Her bir rakam, okuma, yazma ve çalıştırma izinlerini temsil eden rakamların (4, 2 ve 1) toplanmasıyla oluşturulur. Örneğin 4 rakamı dosyanın yalnızca okunabileceğini, (4+1 işlemiyle elde edilen) 5 rakamı hem okunup hem de çalıştırılabileceğini, (4+2+1 işlemiyle elde edilen) 7 rakamı da dosyanın hem okunabileceğini hem değiştirilebileceğini hem de çalıştırılabileceğini gösterir. Bir dosya veya klasör için belirtilen üç haneli sayının ilk hanesi o dosyanın yaratıcısı ve sahibi olan kişinin izinlerini (örnekte 7); ikinci hanesi yaratıcının ait olduğu kullanıcı grubunun izinlerini (örnekte 5), üçüncü hanesi de diğer kişilerin izinlerini (örnekte 5) belirtir. Sonuç olarak, örneğin

KULLANICILAR	SAHİP	GRUP	DİĞER KİŞİLER	
İzinler	r + w + x	r + x	r + x	
Değerler	4 + 2 + 1	4 + 1	4 + 1	= 755

Örnekte dosyanın izinleri "644" şeklinde düzenlenmiş. PHP dosyalarının çalıştırılabilmesi için mutlaka "çalıştırılabilir" şeklinde işaretlenmesi gerekmeyi için dosyanın sahibine okuma ve yazma, diğer kişilereyse yalnızca okuma hakkı veren bu konfigürasyon son derece yerinde.

755 sayısı belirtilen bir dosya izni, o dosyanın sadece yaratıcısı tarafından değiştirilebileceğini, fakat herkes tarafından okunabileceğini ve çalıştırılabileceğini gösterir. Buna karşın, 777 sayısı dosyanın herkes tarafından değiştirilebileceğini, yani herkesin yazma hakkına sahip olduğunu gösterir.

İyi yapılandırılmış bir sunucuda dosya ve klasörlerin 777 olarak işaretlenmiş olması pek fazla risk doğurmaz, çünkü sunucunun içine sızılması ve dosyalarınıza ulaşılması ihtimali düşüktür. Fakat dosyaları ve klasörleri en azından 755 olarak işaretlemeniz, istenmeyen kullanıcıların dosyalarınıza erişim sağlamaları durumunda en azından onları değiştirmesini veya silmesini engelleyecek ve olası bir felaket senaryosunun yaratabileceği hasarları azaltacaktır. FTP programlarıyla dosya veya klasör izinlerini değiştirmek için istediğiniz dosyaya veya klasöre sağ tıklayıp "Change permissions" veya benzeri bir menü seçeneğini kullanabilirsiniz.

5) Parola güvenliğini sağlayın

İnternetteki e-posta ve sosyal medya hesaplarınız için kullandığınız parolalar konusunda almanız gereken önlemler elbette web sitenizin yönetici parolası söz konusu olduğunda da geçerli. Yani kolay tahmin edilemeyecek, yeterince uzun, sözlüklerde yer almayan sözcüklerden oluşan ve hem harf hem de rakam içeren parolaları tercih etmek her zaman güvenlik seviyenizi artıracaktır. Tabii düzenli aralıklarla parola

değiştirmenizin gerektiğini hatırlatmamıza da gerek yoktur herhalde. Fakat işin bir de kullanıcı tarafı var.

Çoğu web sitesi sahibi, nasıl olsa veritabanlarına istenmeyen kişiler tarafından asla ulaşılamayacağını düşünerek kullanıcı parolalarını "düz metin" (plain text) olarak saklıyor. Halen birçok tanınmış alışveriş sitesi bile parola hatırlatma servislerinde kullanıcılara kolaylık sağlamak amacıyla parolaları olduğu gibi saklamayı tercih ediyor. Oysa bu durum son derece büyük bir güvenlik açığı teşkil ediyor ve veritabanına erişen herkesin kayıtlı tüm kullanıcıların parolalarına sahip olabildiğini beraberinde getiriyor.

Bu durumun önüne geçmek ve kullanıcılarınızın güvenliğini sağlamak için yapmanız gereken şey, kullanıcı kaydı esnasında parolaların veritabanına SHA1 veya MD5 gibi

bir algoritma kullanılması yoluyla şifrelenerek kaydedilmesini sağlamaktır. Bu gibi algoritmalar, tek yönlü bir şifreleme mantığı çerçevesinde çalıştıkları için, pratikte geri dönüştürülemez (veya dönüştürülmesi uzun sürecek) parolaların oluşturulmasını sağlarlar. Bu sayede kullanıcı girişi yaparken girdiği metin şifrelenerek veritabanına gönderilir ve orada hâlihazırda şifrelenmiş olan kayıtlarla karşılaştırılır. Böylelikle, kötü niyetli kişi veritabanına ulaşsa bile kullanıcının esas parola metnini göremeyeceği için, elde edeceği kayıt büyük olasılıkla bir işine yaramayacaktır. Tabii "123456" gibi son derece basit ve sadece sayılardan oluşan kayıtların şifrelenmiş karşılıklarını tespit etmek oldukça kolaydır, fakat gereken önlemler olarak güçlü bir parola yaratmış bir kullanıcının bu gibi bir durumda zarar görmesi oldukça düşük bir ihtimaldir.

Sonuç

Sayıdığımız önlemler elbette fazla teknik olmayan ve genel olarak bir güvenlik kalmanı oluştururken dikkat etmeniz gereken temel noktalara temas eden birer uyarılar bütünü olarak değerlendirilmelidir. Web sitesi güvenliği konusunda yazılmış yüzlerce sayfalık kitaplar bulunduğunu aklınızdan çıkarmamalı ve bu önlemleri uygulamanın sitenizi %100 güvenli kılmayacağını da bilmelisiniz. Fakat özellikle ülkemizde "internet korsanı" olarak bilinen birçok kişinin herhangi bir web sitesini ele geçirmeye çalışırken tercih ettiği "deneme yanılma" sürecinin önemli bir kısmı, yukarıda anlattığımız temel noktalara dikkat edilerek engellenebilir. Bu nedenle, önerilerimizi dikkate alarak web sitenizin güvenlik seviyesini pratikte oldukça iyi bir noktaya taşıyabileceğinizi rahatlıkla söyleyebiliriz. ❖

SHA1 algoritmasıyla şifrelenmiş bir parola, resimde görüldüğü gibi 40 karakter uzunluğunda bir metne dönüşür.

Sosyal medya ve seks hayatı

Yatağa giden yolda sosyal medyanın ayak sesleri duyuluyor.

Ömür İklim DEMİR
omur@PCnet.com.tr
twitter.com/TimeStain

SAYFAYI çeviriyordunuz, başlığı görünce durdunuz ve okumaya başladınız değil mi? Amerikalılar yok yere “Sex sells!” dememiş anlaşılan. Tamam, siz sosyal medyaya asla bu gözle bakmadınız, “Orada herkes dünya ahiret bacımızdır.” dediniz. Yurt dışında yapılan araştırmalar öyle söylemiyor! Shape ve Men’s Fitness dergileri için 1200 kişi üzerinde yapılan araştırmaya göre her beş kadından dördü, her beş erkekten ise üçü, yatağa giden yolda sosyal medyanın hızlandırıcı bir etkisi olduğuna inanıyor. Burada dikkat etmemiz gereken kelime “inanmak”, işin gerçekleşen kısmına baktığımızdaysa kadınların %38’inin sosyal medya aracılığıyla iletişim kurduğu birisiyle yattığını söylediğini görüyoruz. Araştırmada nedense erkekler açısından orana değinilmemiş. Sanırsız araştırmacılar, bu oranı okuyucunun hayal gücüne bırakmış.

Araştırmada ortaya çıkan bir başka ilginç noktaysa sevgililerin büyük bölümünün telefon etmek yerine “Söz uçar yazı kalır.” dercesine mesaj atmayı tercih etmesi. Erkekler mesajlaşmayı telefona göre %39 daha fazla kullanırken, kadınlarda bu oran %150’yi buluyor. Sosyal medya kullanıcılarının büyük kısmı (kadınların %70’i, erkeklerin %63’ü) potansiyel sevgili olarak gördüğü kişiyi ilk randevudan önce mutlaka Google’dan araştırıyor, hatta mümkünse o kişinin Facebook ve Twitter iletilerini okuyor. Kısacası günümüz insanı sahaya hazırlıklı çıkmayı seviyor. Çıkma teklifleri açısından baktığımızdaysa katılımcıların %49’unun bu teklifi Facebook üzerinden aldığını görüyoruz. “Gönder” düğmesi, uzun uzun ayna karşısında prova yapmanın ya da “nerede söylesem nasıl söylesem” gerginliklerinin yerini aldı diyebiliriz. İlişki başladıktan sonraysa... Kadınların %72’si sevgilisinin eski sevgilisinin sayfasına mutlaka göz atıyormuş! Ardında pek çok düşünce ve plan barındıran korkutucu bir oran.

Yoksa telefon gerçekten bir tutku objesi mi?

- Neredesin abi?
- Hmpff... Tuvaletteyim.
- Neredesin? O sus sesi de ne?
- Banyodayım.
- Neredesin, sesin neden soluk soluğa geliyor?
- Spor yapıyorum.

Eğer böylesi diyaloglar yaşadıysanız, size günümüzde insanların telefonlarından hiç ayrılmadıklarını, hatta telefonlarını evde unuttuklarında kendilerini çıplak hissettiklerini uzun uzun anlatmam gerekmez. Modern insan, yüzme ve dalma gibi aktiviteleri saymazsak, kolay kolay telefonundan ayrılamıyor. Bu şu anlama geliyor: Sevişirken o telefon herkesin yakınında bir yerlerde duruyor. Araştırmacılar da utanmamış “Sevişirken telefon gelirse ne yaparsınız?” diye sormuş. İnsanların %5’i, en ateşli anda bile, telefon ya da mesaj kimden geliyor diye göz ucuyla baktığını, %1’i ise ara verip telefonunu açtığını belirtmiş. Ne yani, konuştuğumuz her yüz kişiden birisi sevişiyor olabilir mi? Hmmm... Evet, olabilir. İnternet, karısını/kocasını aldatırken kocasından/karısından gelen telefonları cevaplayanların videolarıyla dolu. Daha fazla detaya girmeye gerek yok sanırım.

İlişkiler, sosyal medyadan beslenmeye başladıkça, “Sorun sende değil bende.” gibi beylik ayrılma cümleleri de birer Facebook mesajına dönüşüyor. Araştırmada, kadınların %43’ü, erkeklerinse %27’si sevgililerinin kendilerinden bu şekilde ayrıldığını belirtmiş. Ayrıldıktan sonra sadece %19’luk bir kısım eski sevgilisini Facebook listesinden çıkartıyormuş. Türkiye’de bu oranın en azından %60 olduğunu söyleyebilirim. Eski sevgiliyi ve onun bütün arkadaşlarını listesinden çıkartanlara bile şahit oldum. Arkadaşıktan çıkartmamanın arkasında, çoğu kullanıcı için “Acaba şimdi ne yapıyor?” ve “Başkasını buldu mu?” soruları yatıyor. Yine aynı araştırmaya göre, eski sevgilisinin Facebook hesabını ara ara kontrol edenlerin oranı %75.

Konuyu toparlamak gerekirse, sosyal medyanın hayatımıza entegre olmuş bir gerçeklik olduğunu kabul etmek gerekir. O nedenle de “Facebook mesajlaşmaları yüzünden boşandılar.” ya da “Facebook mesajlarını gördüğü karısını öldürdü.” gibi haberleri sadece içinde “Facebook” kelimesi geçtiği için ilginç bulmamak lazım.

SOSYAL KÖŞE

Sosyal medyada geçen ay neler konuşuldu?

Ekim ayı biraz karanlık geçti; yer yer içimiz sıkıldı, yer yer gerildik, biraz da güldük. Ekim başında tiyatro oyuncusu Vahide Gökdemir'in göğüs kanseri olduğu haberi Twitter'da gündem başına yerleşti. Sonrasında hem Türkiye'nin hem de dünyanın tek bir TT'si vardı: Steve Jobs... 5 Ekim'de Apple'ı Apple yapan adam, dünyada güzel bir iz bırakarak aramızdan ayrıldı. Konuların adı değişse de hepsinin özünde o vardı: iSad, Think Different, R.I.P. Steve... O hafta Facebook, Twitter, Google+ ve FriendFeed, Stanford'da yaptığı ünlü konuşmanın videosuyla doldu taşı. Herkes en azından bir defa içinden "Stay hungry, stay foolish." diye geçirdi. O günlerde tek tebessüm, New York'taki Apple Mağazası'nın camına Steve Jobs için yapıştırılan "Üzüyoruz Steve Reyiz." notundan geldi. Fotoğraf sosyal medyada ve haber sitelerinde paylaşıldı.

Birkaç gün sonra ise HaberTürk gazetesinin hiç sansürlemeden sürmanşette kullandığı resim, gören herkesin kanını dondurdurdu. Resimde sırtından bıçaklanarak öldürülmüş bir kadın vardı. O kadının sırtındaki ekmek bıçağı, o hafta gündemi de ortasından yarıdı. Kimisi için resmin sansürlü kullanılması, kadına yönelik şiddete dikkat çekmek için gerekliydi; büyük bir çoğunlukta bu resmin "şiddet pornosu" olduğunu düşündü. Resim özellikle Twitter'da çok tartışıldı, "sürvahşet" ve "Fatih Altaylı" kısa sürede TT oldu. Bu çok daha atlatılmadan, bir internet sitesinde "tecavüz etmeyi kolaylaştıran bayıltıcı sprey" satılmaya çalışması ortalığı karıştırdı, Facebook ve Twitter bu siteye karşı yükselen haklı tepkilerle doldu. O gün haber o kadar çok paylaşıldı ki site aşırı yüklenmeden dolayı iki saat içinde çöktü. Pek çok kişiyi bu site aracılığıyla dolandırdığı anlaşılan site sahibi kısa sürede

yakalandı.

Sonraki günlerin en "güzel" trending topic'i kuşkusuz Acun'un Yok Böyle Dans programı için gelen Adriana Lima oldu. O gece herkes Adriana'yı ve dansını konuştu. Güzel hava kısa sürdü. Şarkıcı Nilüfer'in göğüs kanseri olduğunu açıklaması, sosyal medyada Nilüfer için acil şifa dileği bombardımanına dönüştü. Ardından gelen günlerde gündemi, ülkenin çeşitli yerlerinden gelen terör haberleri belirledi. Hakkâri Çukurca'da 26 askerimizin hayatını kaybetmesine neden olan saldırı, bütün ülkeyi ulusal bir matem havasına soktu. Savaş isteyeninden barış isteyenine herkes, sosyal medyada düşüncelerini ifade etti. Aynı günlerde Libya Lideri Kaddafi, saklandığı kanalizasyon borusunun içinde muhalif güçlerce öldürüldü. Kısacası bu ay kan ve gözyaşı dolu kötü haberlerle geçti. Gelecek ayın güzel geçmesi dileğiyle...

MOBİL KÖŞE

SHAZAM

"Bu şarkının adı ne?" demeyin!

www.shazam.com

Platform: Android, BlackBerry, iPhone, iPad, Symbian

Hani bazı şarkılar vardır, ya radyoda DJ şak diye tanıtmadan çalar ya da televizyonda hep ortasından yakalarsınız. Bazen de bir programın jeneriğinde çalar durur. Sözlüklere girer "bilmem ne programı müziği" diye ararsınız ama nafiye. Söyleyen tanıyamıyorsunuzdur, sözler dersiniz yarım yamalaklır veya anlamadığınız bir dilededir. Steve Miller's Band - Serenade için böyle bir dönem yaşamıştım, sonra buldum da huzura erdim uykum düzene girdi. İşte Shazam tam olarak o uykuyu kaçıran şarkıların adını bulmanızı sağlıyor. Basit ama süper bir icat. Uygulamanın sade bir arayüzü var ve kullanımı çok kolay. Tagging sayfasındayken ortadaki simgeye basarak şarkıyı 15 saniye dinletiyoruz. Sonra da Shazam bize parçanın adını ve parçayı söyleyen kişiyi söylüyor. Uygulama, Türkçe şarkılarda da çok başarılı sonuçlar veriyor. İstersek bulduğumuz şarkıyı Facebook, Twitter ve e-posta aracılığıyla paylaşabiliyoruz. "My Tags" kısmında paylaşmış arkadaş-

larımıza dinlettiğimiz şarkıların listesini görüyoruz. Shazam, şarkıyı neredeyken paylaştığınızı da haritada işaretliyor. Uygulama ayrıca, dinletilen şarkıların YouTube'daki kliplerini de buluyor. Uygulamanın sitesinde BlackBerry için oldu-

ğu yazsa da benim bu yazıyı yazdığım gün verilen bağlantılar çalışmıyordu. Uygulamayı iPhone'da deneme fırsatım oldu. Siz bu yazıyı okurken umarım Shazam'daki bu sorun halledilmiş olur. Müziği seviyorsanız bu uygulamayı mutlaka deneyin.

ÇEVİRİMİÇİ DEPOLAMADA SON NOKTA!

İhtiyacınız olan yeri bedava alabileceksen, neden çevrimiçi depolamaya para ödeyemezsiniz? İşte size en çok kullanılan 16 bulut servisi.

Fotoğraf

Flickr (www.flickr.com) en iyi bilinen fotoğraf paylaşma sitesi olmanın yanında, her ay 300 MB'ye kadar fotoğraf yükleme limiti veriyor. Yüklediğiniz görsellerin, sadece en yeni olan 200'ünü gösteriyor. Limitsiz yükleme kapasitesinin fiyatı yıllık 25,95 \$ olarak belirlenmiş.

Farklı bir seçenek arıyorsanız ImageShack'ı (<http://imageshack.us>) uğrayabilirsiniz. Her ne kadar burası bir dosya depolama alanı değil, ücretsiz bir fotoğraf yayımlama sitesi olsa da, ImageShack'e dilediğiniz kadar fotoğraf yükleyebilirsiniz. Sitenin, reklamlardan ziyade tek can sıkıcı yanı sıra yüklediğiniz görselin 5 MB'den küçük olması gerekliliği.

Photobucket (www.photobucket.com) ise limitsiz, reklam destekli, adil kullanım şartıyla haddinden fazla kullanımı sınırlandırmaya hakkı bulunan bir başka alan. Güzel tarafıysa dosya boyutu konusunda bir kısıtlamanın olmayışı. Siteye her ay 10 GB görsel yüklemek mümkün. (Birçok kişi için bu kadar alan yeter de artar bile.) Çok işe yarayan Photobucket'in ayrıca iPhone, Android, BlackBerry ve Windows Phone 7 uygulamaları bulunuyor. Bu uygulamalar sayesinde dilediğiniz anda fotoğraf ekleyebilir, değişiklikler yapabilir ve fotoğraflarınızı paylaşabilirsiniz.

Eğer depoladığınız görsellerin basılmasını istiyorsanız, birkaç fotoğraf baskı servisi mevcut. Örneğin www.hipfoto.com'da hem fotoğraflarınızı saklayabilir hem de istediğinizde uygun fiyata baskılarını alabilirsiniz.

Video

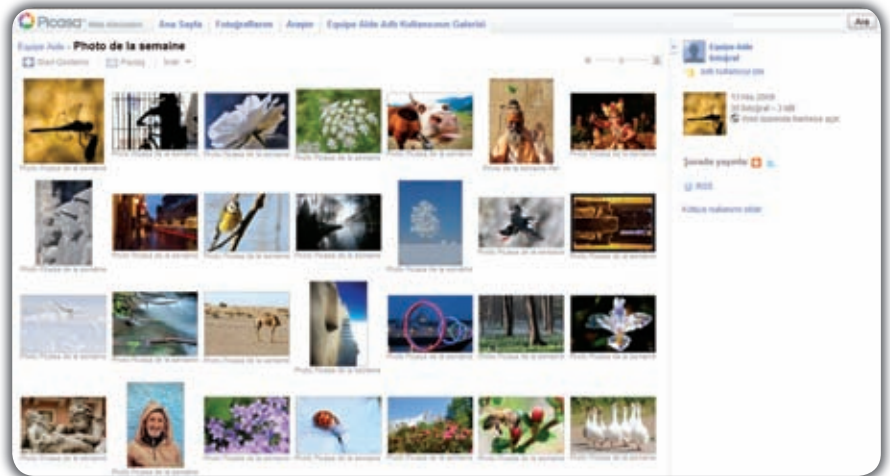
YouTube (www.youtube.com), çevrimiçi video depolama dendiğinde kesinlikle akla gelen ilk yer. Anlaşıldığı kadarıyla sunucularının sonsuz kapasitesi var ve bu sebeple istediğiniz kadar videoyu buraya yükleyebilirsiniz. Tek sınırlandırma video uzunluğunun en fazla 15 dakika ve dosya büyüklüğünün en çok 2 GB olma zorunluluğu.

YouTube'un en yakın rakibi olan Vimeo

(www.vimeo.com) ise limitsiz depolama alanı sağlasa da haftalık olarak sadece 500 MB video yüklemeye izin veriyor. Plus versiyonu için 9,95 \$ ödemeye razı olursanız bu sınır haftalık 5 GB'ye çıkıyor.

Eğer dilediğiniz videolarınızı kimseyle paylaşmadan çevrimiçi bir alana yüklemekse MediaFire (www.mediafire.com) iyi bir seçim olacaktır. Dilediğiniz kadar medya dosyasını ekleyebilirsiniz. Dikkat etmeniz gereken tek şey, yükleyeceğiniz dosyaların büyüklüğünün 200 MB'den daha az olması.

Picasa kullanıyorsanız ve Google+ hesabınız varsa, fotoğraflarınızı ve kısa video dosyalarınızı 1 GB'lık çevrimiçi depolama alanınızı harcamadan Picasa Web Albümleri'ne (picasaweb.google.com) yükleyebilirsiniz. Ücretsiz depolama limitleri bölümünde bulunan şartnamede de görüleceği üzere, Picasa 2.048 x 2.048 piksel boyutlarına kadar olan fotoğraflarla 15 dakikaya kadar uzunluğa sahip videoların Google+'nın verdiği ücretsiz depolama kotasından düşmeyeceği görülebilir. Ayrıca bu, istediğiniz içeriği direkt olarak Google+ aracılığıyla paylaşmanızı sağlar. Bunun için Picasa uygulamasını kullanmanıza gerek bile olmaz.

Müzik

Müzik depolama siteleri, belki de yasa dışı dosya paylaşım ihtimali yüzünden, video ve fotoğraf siteleri kadar cömert değil. Amazon Cloud Service, Google Music Beta ve Apple Music Match servislerinin yakın zamanda Türkiye'ye açılmasını da beklemiyoruz. Buna karşın, MP3'lerinizi depolayabileceğiniz, paylaşabileceğiniz ve dinleyebileceğiniz ücretsiz servisler mevcut.

Uluslararası hizmet veren MP3tunes Locker (www.mp3tunes.com), 2 GB müzik depolama alanı sağlıyor. Servis, iTunes kütüphanenizle senkronize oluyor ve seçtiğiniz şarkılara, albümlere ve oynatma listelerine başka bir bilgisayardan, iPhone'dan, Android tabanlı aygıtlardan veya Windows Phone 7'den ulaşım imkânı sağlıyor. Bir kez kaydedtiğinizde 10 GB'lık alan için davetiye isteyebilirsiniz.

4shared'in (www.4shared.com) verdiği 10 GB'lık ücretsiz müzik depolama alanına yüklediğiniz MP3'leri tarayıcınız yardımıyla çalabilirsiniz de. Yüklediğiniz dosyaların büyüklüğü 2 GB'den daha küçük olmak zorunda. Elbette ki bu limit, ortalama bir MP3 boyutu olan 5-10 MB ile kıyaslanamayacak kadar büyük. Ayrıca bu servisin şarkıları düzenlemek ve birkaç dosyayı bir arada yüklemek gibi yetenekleri de mevcut.

E-posta

Eğer Gmail kullanırsanız, postalarınız ve ek dosyalarınız için 7,6 GB'den daha fazla ücretsiz alanınız olur. Diğer web posta servislerindeki e-postalarınızı ve kontak adreslerinizi kolaylıkla buraya taşıyabilir, 25 MB'ye kadar olan dosyalarınızı kolaylıkla Gmail hesabınıza postalayabilir ve güvenli bir şekilde depolayabilirsiniz.

Hotmail, 5 GB'lık ücretsiz depolama alanı veriyor ve ihtiyaç duyduğunuzda bu limiti otomatik olarak artırıyor. Dosya eklenmesi

25 MB ile sınırlı olsa da, eğer Windows Live SkyDrive kullanıyorsanız, bu boyut 10 GB'ye kadar çıkabiliyor.

Eğer mesajlarınızın içinde reklamların olması size rahatsız etmezse, limitsiz kapasite sunan başka e-posta hesaplarını kullanabilirsiniz. Mesela Mail.com (www.mail.com) ile 200'den alan adı seçeneğinin arasından birini seçebilir, 50MB'ye kadar dosya ekleme limiti alabilirsiniz.

2007 yılından beri limitsiz olan Yahoo! Mail (<http://mail.yahoo.com>) ile 25 MB'ye kadar dosya gönderebilirsiniz, ama bazı gelişmiş seçenekler için Premium üyeliğe yükseltmeniz gerekebilir.

Şu an için gerçekten sınırsız e-posta saklama alanı sunan en iyi seçenek GMX Mail (www.gmx.com). 50 MB'lik dosya ekleme limiti bulunan servis ayrıca POP3 ve IMAP'i de destekliyor ve istediğiniz yerden e-postalarınızı kontrol etme imkânı veriyor. Ayrıca 2 GB'lık ekstra alana belgelerinizi, fotoğraflarınızı ve medya dosyalarınızı yükleyebilirsiniz. GMX, Haziran ayında saklama alanını 5 GB'den 2 GB'ye düşürdükten sonra reklam da almaya başladı ama bu kadar büyük bir servis için bunun önemli

bir ayrıntı olacağını sanmıyoruz.

Diğer dosyalar

Dropbox (www.dropbox.com), en çok konuşulan çevrimiçi depolama servisi olsa da yalnızca 2 GB ücretsiz depolama alanı sunuyor. Dropbox'ı arkadaşlarınıza veya sosyal ağlar aracılığıyla tüm çevrenize tavsiye ederek bu alanı artırabilir, başlangıçta sahip olduğunuzdan daha geniş bir saklama kapasitesine kavuşabilirsiniz.

Windows Live SkyDrive (skydrive.live.com) 25 GB'lık depolama alanı sunuyor ve 100 MB'ye kadar olan dosyaları yüklemenize izin veriyor. Servisin en büyük avantajı, Office Web Apps (office.microsoft.com/tr-tr/web-apps) ile entegre çalışması ve Word ve Excel dosyalarını oluşturmaya, düzenlemeye ve paylaşmaya izin vermesi.

Maksimum ücretsiz depolama alanı istiyorsanız, 50 GB çevrimiçi depolama alanı sağlayan ADrive'dan (www.adrive.com) daha iyisi yok. Boyutu 2 GB'ye kadar olan istediğiniz her tür dosyayı yükleyebilir, dâhili Zoho Editor aracılığıyla belgelerinizi düzenleyebilirsiniz. Bu servisin tek kötü tarafı, arayüzün Dropbox kadar basit ve hızlı olmaması. ❖

Piri Reis'in Seyir Defteri

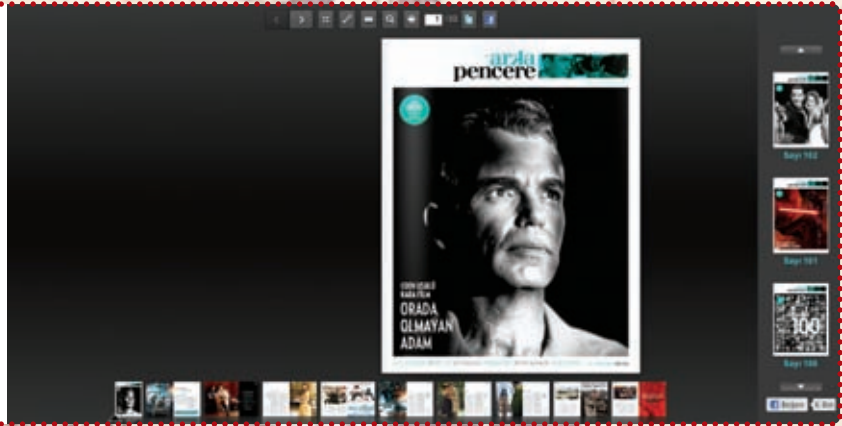
Piri Reis, 16. yüzyılda yaşamış ünlü bir Türk amiralidir. Piri Reis haritaları, 1929 yılında Topkapı Sarayı'nda yapılan araştırmalar sırasında bulunmuştur. 1818 yılında keşfedilen Antarktika kıtasının detaylı anlatımının 1513 yılında yapıldığı sanılan bu haritalarda bulunması, pek çok tarihçiyi şaşırtmıştır. Daha da şaşırtıcı olanıysa, Grönland Adası'nın iki ayrı adacık halinde gösterilmesidir. 1966 yılının Ocak ayında yapılan sismik araştırmalarda bu ada parçacığının gerçekte iki parça olduğu anlaşılmıştır. Bu haritalar, yapıldığı dönem dikkate alındığında hayret verici bir doğruluğa sahip olup, günümüzde bile sırlarını korumaktadır.

Biz de bu sayfalarda interneti keşfetmeye çıkıyoruz. Bu sayfalarda yer almasını istediğiniz web sitesi ve blog adreslerini PiriReis@PCnet.com.tr adresine gönderebilirsiniz.

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

www.arkapencere.com

Alfred Hitchcock'un unutulmaz "Arka Pencere" filminden esinlenilerek kurulmuş ve son derece zengin bir içerik sunmakta olan çevrimiçi sinema dergisi, oldukça sık ve kullanışlı bir arabirim aracılığıyla gezilebiliyor. Sinema dünyasını yakından takip etmek isteyenler bu dergiyi kaçırmamalı.

www.festikan.com

Blog'unda internet, teknoloji ve sinema gibi farklı konularda dolu dolu içerik sunan Hakan Aytaş, web'de gezinirken keşfettiği ve faydalı bulduğu bilgileri de ziyaretçileriyle paylaşmaktan keyif aldığını belirtiyor. Farklı blog'lar keşfetmekten hoşlananlar Festikan'a bir göz atabilir.

www.notes.io

Yazdığınız notları internet üzerinden paylaşmak için birçok seçeneğiniz var, fakat üye girişi yapmaksızın not paylaşabilme seçeneği sunan Notes.io kesinlikle önemli bir eksikliği kapatıyor. Sistem, yazdığınız not için anında kısa bir adres üretiyor ve böylelikle notunuz kaydedilmiş oluyor.

BLOG

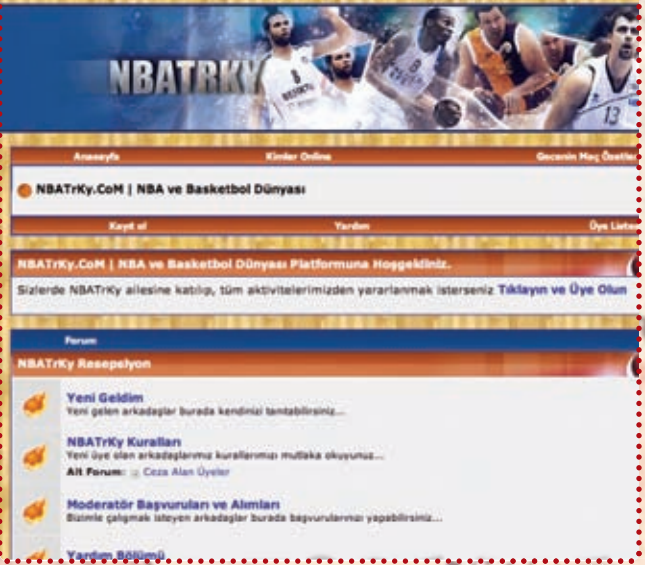
www.karpuz.com

Günlük hayatın yorucu temposundan sıkılıp arkanıza yaslandığınızda kafa dağıtacak ve biraz da eğlendirecek ufak tefek oyunlar aradığınız oluyor mu? Karpuz.com, birçok farklı türden binlerce oyuna ev sahipliği yapıyor ve size keyif dolu saatler vad ediyor.

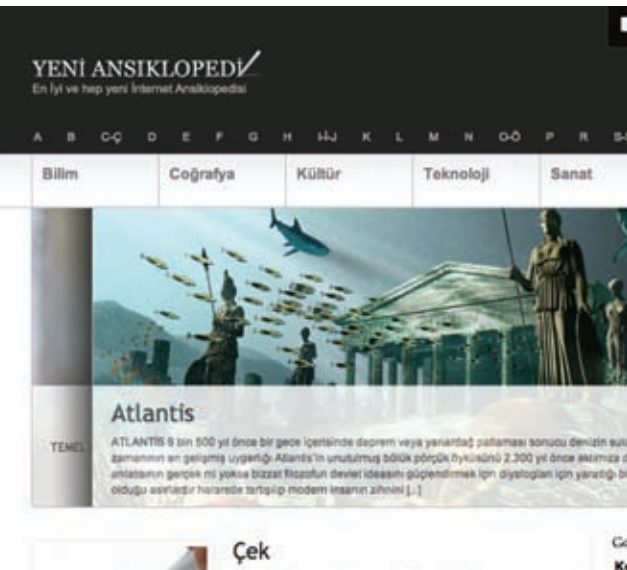
www.nbatrky.com

Amaçlarının daha çok kişiye basketbolu sevdirebilmek ve "hayatlarındaki en önemli parça olan NBA adına bir şeyler karalayabilmek" olduğunu belirten bir grup NBA sever, basketbol severler için bilgi paylaşımında bulunabilecekleri ve NBA haberlerini takip edebilecekleri bir portal sunuyor.

www.yeniansiklopedi.com

İnternette aradığınız bilgiye ulaşmak için yararlanabileceğiniz binlerce site mevcut; fakat en büyük sıkıntı, bu bilgilerin gerçekten doğru olup olmadığından emin olmak gerektiğinde ortaya çıkıyor. Yeni Ansiklopedi, paylaştığı içerik konusundaki titiz tutumuyla dikkat çekiyor.

www.okansaglam.com.tr

Bilişim Teknolojileri konusunda kendini geliştirmeyi hedef edinmiş olan Okan Sağlam, blog'unda WordPress ağırlıklı web tasarımıyla ilgili bilgiler paylaşmasının yanı sıra işletim sistemleri ve bilgisayarlar hakkında makaleler yayımlıyor ve ilgisini çeken siteleri tanıtıyor.

BLOG

www.akrepanlan.com

1990'ların sonunda yapılan web siteleri nasıldı, hatırlıyor musunuz? Ayakta kalmayı başaran nadir Türkçe Web 1.0 sitelerinden biri olan akrepanlan.com tasarımıyla adeta bir "zaman yolculuğu" yaptırıyor. Web'in uzun yolculuğunun başlarına göz atmak adına bu siteyi kaçırmayın.

BLOG

macerakitabim.blogspot.com

Kendi sözcükleriyle "gezmeyi çok seven ve bunu başarabilmek için hiçbir fırsatı kaçırmayan" Özlem Öztürk, çeşitli Avrupa ülkelerinde gezdiği şehirlerde yaşadıklarını anlatıyor ve anlattıklarını renkli fotoğraflarla süslüyor. Blog'un Paris ağırlıklı bir temaya sahip olduğu da gözden kaçmıyor.

MY ADVENTURE BOOK

"Eğer gençliğinde Paris'te yaşamak şansına erişmişseniz, önünüzün gel kalan bölümünde nereye giderseniz gidin, sizinde biriktirdiğiniz Paris devingen bir şehirdir."

ERNEST HEMINGWAY

17 Ekim 2011 Pazartesi

Saatlerin Şehrine Yolculuk

BLOG

yolgidenindir.blogspot.com

Sırada yine bir gezi blog'u var. Dubai'de yaşayan Borge Dinçler, çoğunlukla Avrupa ve ABD yerine dünyanın nispeten "unutulmuş" bölgelerine geziler yapmayı tercih ediyor. Dinçler'in blog'unda çeşitli Orta Doğu, Afrika ve Asya ülkelerine yapılmış gezilerin notlarına rastlayabilirsiniz.

Yol Gidenindir !

Gezi yazıları, seyahat notları vs! 1995'ten bugüne dünyada gezilen 40'tan dostluklar ve yaşam dair...

23 EYLÜL 2011

Beyrut - Lübnan Gezisi

Çocukluk anılarında iki adet savaş mevcut; bir İran - Irak savaşı diğeri ise Lübnan'daki iç savaş. Tabii ki o zamanlar kimin kimle neden savaştığı ya da bu savaşların sebepleri ve sonuçlarından ziyade aklında kalan karakter birbirlerine atak eden bir takım adamlar, ölen insanlar ve harap binalar...

Lübnan'ı özellikle tabiri caza anlatılacakları hatırlıyorum; savaş öncesi Ortadoğu'nun Paris'i olarak anılan, dünya sosyalizminin uğrak yeri olan zengin ve modern bir ülkeden, birbirine düşmüş bir toplum, ikiye bölünmüş bir şehir ve işgal altındaki bir ülkeye dönüşmenin hikayesi. Ha bir de pek çok teröristin yuvalandığı ve eğitim gördüğü Bekaa Vadisi'ni uzun zaman kulağıma çalındı.

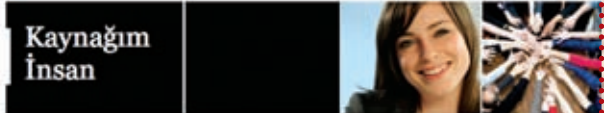

Yıllar içinde her iki savaş da bitti ama derinler bilmedi. Irak Amerikan

BLOG

www.kaynagiminsan.com

İpek Aral Kişioğlu, ülkemiz ve dünyadaki mesleki gelişmeler hakkındaki bilgi, tecrübe, araştırma ve görüşlerini sunduğu blog'unda iş dünyasına yeni adım atanları ve profesyonelleri buluşturuyor. Sitenin 2010 yılında Altın Örümcek yarışmasından aldığı bir ödülü de bulunuyor.

Ana Sayfa

Soru / Cevap

Profesyoneller

İş İlanları

Sakarya Üniversitesi 2. İnsan Kaynakları Haftası

17 EYLÜL 2011

Türkiye'nin ilk dört yıldık İnsan Kaynakları Yönetimi lisans programı Sakarya Üniversitesi'nde bulunuyor. 2008-2009 öğretim yılına başlayan program ilk mezunlarını gelecek yıl verecek. 2010 yılı itibarıyla bölümde okuyan öğrenciler ile sosyal medya üzerinden birer ilginç tanışmaya başladım. Derken geçen ikibaharda Hayatı Doldur Etikliği kapsamında Sakarya Üniversitesi'ne gitme imkânım oldu. Sonrasında da İK Yönetimi bölüm öğrencileri ile [...]

www.beslenme-cantasi.com

Her biri ayrı bir meslekle uğraşan fakat yine de kitap okumaktan vazgeçemeyen üç arkadaş olan Ova, Özge ve Ege'nin ortaklaşa kurdukları blog'da yüzlerce farklı kitap hakkında yazılmış izlenimler bulunuyor. Ayrıca site aralıklarla düzenlenen kitap ödüllü yarışmalara da ev sahipliği yapıyor.

BLOG

www.filimadami.com

Kişisel sinema arşivinizi planlamanıza yardımcı olan Filim Adamı, izlemek istediğiniz ve şu ana kadar izlediğiniz filmleri listelemenize ve böylelikle "Bugün hangi filmi izlesem?" sıkıntısından kurtulmanıza yardımcı oluyor. Site aynı zamanda ruh halinize uygun film önerilerinde de bulunuyor.

www.sadibey.com

"Sinema ve filmcilik yararına bağımsız iletişim platformu" sloganıyla sunulan sadibey.com, hem yakın zamanda vizyona girecek filmlerle ilgili bilgi almak hem de yerli ve yabancı birçok filmin yüksek kalitedeki afişlerini edinmek isteyen sinema tutkunlarının mutlaka uğraması gereken bir adres.

www.tavsiyeediyorum.com

İşini çok iyi yaptığını düşündüğünüz bir meslek erbabını başkalarına da tavsiye etmek ister misiniz? Veya ihtiyaçlarınız doğrultusunda bir öğretmen, psikolog, diyetisyen ya da avukat arıyor olabilirsiniz. Başkalarıyla tecrübe paylaşımında bulunmak için bu site oldukça iyi bir kaynak.

www.thekitchenofoz.com/tr/

Kendisini “yemek yapmayı ve iyi yemek yemeyi seven bir yeme-içme meraklısı” olarak tanımlayan Özhan Öztürk, “gastronomik yolculuğunu” paylaştığı sanal mutfağında ziyaretçileri için çorba, kek, kokteyl, reçel, zeytinyağlı yemekler ve tatlılar gibi birçok farklı kategoride tarifler sunuyor.

BLOG

www.yesek.com

Sürekli aynı mekanlarda aynı şeyleri yemekten bıktıysanız, yeni mekanlar keşfetmek için yesek.com'un geniş arşivinden faydalanabilirsiniz. Sitede yeni yerler keşfetmek için hem yemek türüne hem ücrete hem mekân tarzına hem de İstanbul'un ilçelerine göre arama yapabiliyorsunuz.

guitarandsound.blogspot.com

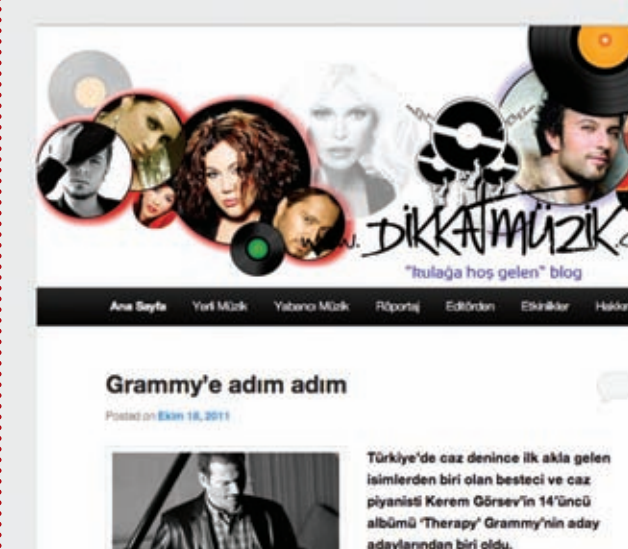
Sıkı bir Yavuz Çetin hayranı ve gitar tutkunu olan “Kowalski” takma isimli blog sahibi, blog'unda ağırlıklı olarak gitar ve gitar aksesuarlarının incelemelerine yer veriyor. Sitede aynı zamanda müzik dünyasına damgasını vurmuş müzisyenlerle ilgili bilgilere rastlamak da mümkün.

BLOG

www.dikkatmuzik.com

Türkiye ve dünya müziğini yakından takip ediyor, yeni albüm ve şarkılarla ilgili güncel bilgilere ulaşmak istiyorsanız, dikkatmuzik.com sıklıkla uğrayacağınız bir adres olabilir. Sitede güncel etkinliklerle ilgili duyurular ve ünlü isimlerle yapılmış röportajlar da bulunuyor.

KULLANDIĞINIZ GÜVENLİK YAZILIMLARI VE ALDIĞINIZ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ NELER?

PCnet editörleri ve yazarları her ay ortak bir soruya kendilerine has yanıtlarını veriyor.

Erdal KAPLANSEREN / Yayın Yönetmeni

Risk unsurlarını ortadan kaldırıyorum

Güvenliğin pek çok farklı boyutu var. Platform ve içeriklerin önceliğine göre tedbirlerimi yoğunlaştırıyorum. E-posta ve internet servislerimdeki hesaplarımın güvenliği için kırılsın ve bunları belli aralıklarla değiştiriyorum. Bilgisayar güvenliği konusunda da temel yazılım tedbirlerimi alıyorum. İşim gereği pek çok güvenlik yazılımını test etmek adına kullanıyorum. Standart biçimde kullandığım güvenlik yazılımı, Microsoft Security Essentials. İş ve ev bilgisayarlarımın disklerinde önemli verilerimi tutmamaya özen gösteriyorum. Harici diskler ve buluttaki veri alanlarımı yedekliyorum. Günlük işlerimi de sıklıkla yedekliyorum. Her an erişmem gereken bilgiler bulutta olduğu için rahatım. Bilgisayarda sürekli çalışır tutmadığım, bazı antimalware ve güvenlik duvarı yazılımları da var.

Selim ŞUMLU / Editör

Temel koruma yeterli

İnternette güvenliğini sağlamak için güvenlik yazılımlarından ziyade sağduyuma güvendiğimi söyleyebilirim. Elbette, işim gereği sürekli yeni yazılımlar kurup kaldırdığım için tüm bilgisayarlarımda daima temel antivirüs koruması mevcut. Genellikle test etmem gereken antivirüs ve internet güvenliği paketleri sistemimde oluyor ama normalde, ihtiyaçlarıma uygun (çoğu kişi için belki gereğinden fazla basit) olan Microsoft Security Essentials'ı tercih ediyorum. Windows 7'nin kendi güvenlik duvarı ve Firefox'un e-tuzak koruması şu ana kadar beni yarı yolda bırakmış değil. Tabii bunda benim sağduyulu davranmam ve sorun yaratabilecek program ve siteleri kendi kendime sezebilememin de katkısı büyük. Elbette bunlar her düzeyde kullanıcı için aynen geçerli olmadığından, çoğu kişiye daha gelişmiş yazılımları öneriyorum.

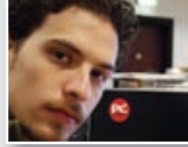
Pamir KIZILTUĞ / Donanım Editörü

Gerek var mı?

İnternet tehlikelerinden korunmak için hiçbir program kullanmıyorum ve beş yılı aşkın zamandır başıma herhangi bir şey gelmediğine göre internet kullanım alışkanlığımın da oldukça doğru olduğunu söyleyebilirim. Bildiğiniz gibi e-postalar üzerinden zararlı yazılımların sisteminize bulaşma ihtimali oldukça yüksek. Dolayısıyla tüm e-postalarımı Gmail üzerinden filtreleyerek alıyorum ve korunmaya gerek kalmıyor. Size de tavsiyem tüm e-posta hesaplarınızı Gmail üzerinden yönetmek şeklinde. Web gezintileri için İnternet Explorer'dan uzak durmak korunmak için yetiyor. Tercihim Google Chrome. Özellikle Microsoft Windows 7'ye geçişle birlikte güvenlik yazılımlarını iyice unuttum. Mutlaka gerekliyse firmanın ne derece fayda sağladığı tartışılır düzeyde bir çözümü olan Security Essentials denenebilir.

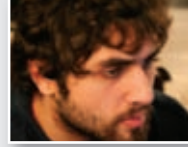
A. Kıvanç TANRIKULU / Yazar

avast! Free Antivirus yeterli

Güvenlik konusunda -kendime çok güvendiğimden olsa gerek- çok takıntılı değilim. Yalnızca ücretsiz bir antivirüs yazılımı kullanmak benim için yeterli oluyor. İnternetin tehlikeli sularında yüzmeye başladığımda başıma gelebilecekleri çok iyi bildiğim için yanlış yere tıklamamaya, şüpheli dosyaları çalıştırmamaya dikkat ediyorum. Gelgelelim, çevremdekilere önerim benim gibi olmaları değil. Bilgisayar kullanımı konusunda ne kadar yetkin olursanız olun, tam donanımlı bir internet güvenliği paketi kullanılmasını tavsiye ediyorum. Facebook benzeri ortamlarda kimlerle ne kadar kişisel bilgi paylaşımında bulunduğumuzun da her zaman farkında olmalıyız. Güvenlik yazılımları her geçen gün güçlenirken, bilgi paylaşımından doğan sosyal tehlikeler diğer tarafta artmaya devam ediyor.

Serdar CEVHER / Yazar

Linux ve Mac OS X Konforu

Kodlama ve yazı işleri için Mac OS X ve Ubuntu yüklü bilgisayarlarla çalıştırdığım güvenlik konusunda kafamı fazla yormama gerek kalmıyor. Bir ara Mac için iAntivirus, Ubuntu için de AVG'nin Linux sürümünü yüklemiştim fakat bir süre sonra bunlara pek de ihtiyaç duymadığımı fark ettim. Genellikle yalnızca kullandığım sistemin güvenlik güncellemelerini yüklemeyi yeterli buluyorum. Yazılım testleri için kullandığım bir Windows'lu bilgisayar var. Eskiden onu da çevrimdışı tutarak güvenlik sorununu çözüyordum fakat artık birçok güncel yazılım için internet bir gereklilik hâline geldi. Bununla birlikte, pek fazla açmadığım ve kişisel veri içermeyen bir bilgisayar için Avira, AVG veya avast!'ın ücretsiz güvenlik yazılımlarından birini kullanmak yeterli oluyor. Tabii Malwarebytes'ı da unutmamak lazım.

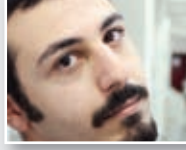
Kavel ULUDOĞAN / Yazar

Hepsi bir arada!

Bilgisayar güvenliği için yıllardır ESET'i kullanıyorum. ESET'in Smart Security'si birçok yerde deva olduğundan oldukça zahmetsiz. Program; antivirüs, antispymware, güvenlik duvarı ve antispyam bileşenlerini içinde barındırıyor. Bilgisayarı kasmadan çalışıyor olması, programı seçmemin en önemli sebebi. Tabii ESET'in ayarlarını doğru şekilde yapmayı atlamamak ve düzenli olarak virüs taraması yapmak önemli. Bu programlar yığınının yanında, Windows 7'nin kendi güvenlik duvarını da en uygun seviyede aktif tutuyor, tarayıcıların şifre hatırlama özelliklerini bilinçli olarak kapatıyorum. Ayrıca, kimilerine paranoyakça gelse de, sosyal paylaşım sitelerinde doğum tarihim, soyadım gibi önemli kişisel bilgilerimi paylaşmamak ve uyduruk isimler kullanmak da aldığım pasif güvenlik önlemleri arasında.

Daron DEDEOĞLU / Yazar

Paranoyak mıyım ne?

Konu güvenlik olunca aldığım önlem sayısı bir hayli fazla diyebilirim. Öncelikle sistemimde genellikle ücretsiz olarak dağıtılan bir anti spyware ve antivirüs yazılımı bulunduruyorum. Şimdilik tercih ettiğim antivirüs yazılımı Immunit tarafından geliştirilen ClamAV Windows'un üçüncü sürümü. Bir hayli başarılı gibi. Denemelerim devam ediyor. Ancak hemen her ay yazılım değiştiren birisi olduğumdan zaman zaman AVG, Antivir ya da avast! kullandığım da oluyor. Antispyware olarak ise Ad-Aware kullanmaya devam ediyorum. Bunların yanı sıra sistemimde bulunan hangi yazılımların internet alışverişi gerçekleştirdiğini takip edebilmek için ZoneAlarm'ın Firewall'unu elimin altında tutuyorum. Tüm bunlara rağmen bankacılık gibi önemli web tabanlı işlemleri canlı Linux dağıtımlarıyla (tercihen Ubuntu) gerçekleştiriyorum.

Ayberk KİMSESİZ / Yazar

Basit çözümler

Senelerdir arka planda aktif olarak çalışan bir güvenlik yazılımına ihtiyaç duymadım, çünkü benim interneti kullanma yöntemim güvenlik açığı yaratmıyor. RSS listemin dışında kalan sitelere "nadiren" giriyorum. Facebook'taki tehlikelerden korunmak için Norton Safe Web kullanırım. Twitter'da özellikle popüler konuların yarattığı URL kirliliğine kuşkuyla yaklaşıyorum. USB bellek virüslerini de Panda USB Vaccine sayesinde sistemimden uzak tutuyorum. Genel sistem taraması için Malwarebytes Antimalware dışındaki hiçbir yazılımdan destek almam. Bana göre dünyanın en başarılı casus yazılım araçları arasında başı çekiyor. Tarayıcı eklentilerinden yalnızca Adblock Plus kullanıyorum. Elbette Internet Explorer'dan da uzak durmayı da ihmal etmiyorum. Google Chrome'u mutlaka deneyin. Hepsi bu kadar. :)

Y. Emre ŞAHİN / Yazar

Ara sıra ücretsiz virüs taraması

Bilgisayarda özellikle kullandığım bir güvenlik yazılımı bulunmuyor. Yani saldırılara karşı pek bir önlem aldığım söylenemez. Güvenlik yazılımlarını kullanmamamın en büyük sebebi birtakım programlara kurulum kısıtlamaları getirmeleri. Sürekli aktif olarak kullandığım bir antivirüs yazılımı olmasa da bazı ücretsiz uygulamaları zaman zaman bilgisayarlarıma kurup tarama yaptığımı söyleyebilirim. Birkaç yıl önceye kadar ücretsiz olarak yararlanılabilen AVG yazılımını kullanıyordum, ama özellikle son bir yıldır güvenlik adına hiç çaba sarf etmiyorum :). Güvenlik önlemi kısmını ise illegal içerikleri olan web sayfalarına girmeyerek çözüyorum. Elbette internet aramalarında tek tük de olsa bu tarz sitelere düşebiliyoruz. Ancak güvenliği de fazla abartıp, internette dolaşma özgürlüğünden de kısıtlamamak gerek.

Ömür İklim DEMİR / Yazar

Hafif paranoyak biraz antika...

Aldığım en büyük güvenlik önlemi, internet bankacılığı kullanmamak. Biraz antika bir davranış belki ama şu ana kadar ciddi bir zorluğunu görmedim. Kettle ve mikrodalga fırın da kullanmıyorum bunların güvenlikle alakası yok tabii ama antikalık açısından kayda değer bir tutum olarak değerlendirilebilir. İnternette yaptığım oyun, kitap, film gibi alışverişlerde ise çok düşük limitli bir kredi kartı kullanıyorum. Kısacası internet, finansal işlemler hariç hayatımın her alanında mevcut diyebilirim. Bunun dışında klasik olarak antivirüs yazılımı ve güvenlik duvarı kullanıyorum. Web tarayıcı ayarlarımda otomatik tamamlama ve şifreleri hafızada tutma seçenekleri daima kapalıdır. Bir de tanımadığım adreslerden gelen veya tanışam bile ne olduğu belli olmayan linklere tıklamam. Paranoyak olmamız, takip edilmediğimiz anlamına gelmiyor, değil mi?

Görkem YILDIRIM / Yazar

Çok da korkamaya gerek yok

Hafızam el verdiğince geçmişe gitmeyi deniyorum ama şu ana kadar bilgisayarla ilgili bir güvenlik sorunu yaşamadım. Daha doğrusu saldırı sonucu veri kaybı ya da başka bir gariplik başıma gelmedi. Seneler önce henüz acemiymken virüslerle ilgili sıkıntılarımla ilgili TB'ye yakın dosya birikimim olduğundan bunları farklı bilgisayarlardaki sabit disklerde klonlu olarak tutuyorum ve her gün eşleştiriyorum. Herhangi biri çalınır ya da sorun yaşarsa verileri kurtarma şansım olsun istiyorum. Ek olarak imkân verdiğince bulut depolamada da yedekler tutuyorum. Sadece koruma amaçlı değil, her an her yerden kolay erişim de olabiliyor. Sistemlerimde uzun süre Norton AntiVirus kullanmışım ama aşırı kaynak tüketiminden dolayı vazgeçtim. Epeydir AVG Free Edition ile devam ediyorum.

Hediyeli Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK: 9 sayı fiyatına 12 sayı, kargoyla imza karşılığı evinize gelsin!

~~84 TL~~
63 TL

2. SEÇENEK:
Avira AntiVir Premium
(35 TL değerinde)

**Hediyeli
abonelik
66 TL**

3. SEÇENEK:
Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting
(35 TL değerinde)

ontek

**Hediyeli
abonelik
64 TL**

SÜPER ABONELİK PAKETİ
ANTİVİRÜS VE HOSTING HEDİYELİ 1 YILLIK ABONELİK: **70 TL**

ABONE FORMU KASIM 2011

adı / soyadı:.....
firma adı:.....
mesleği / görevi:..... doğum tarihi:...../...../.....
dergi teslim adresi:.....
posta kodu:..... semt:.....
şehir:..... e-posta:.....
tel:..... faks:.....

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum: Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936
☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.
☐ visa ☐ master ☐ eurocard

*dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız

ABONELİK TİPİ

☐ 9 sayı fiyatına 12 sayı: **63 TL** ☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediyeli: **64 TL**
☐ Avira AntiVir Premium hediyeli: **66 TL** ☐ Antivirüs ve hosting hediyeli: **70 TL**

kart sahibinin adı / soyadı: []
kredi kartı no: []
son kullanma tarihi: [] [] / [] []
fatura bilgileri: ☐ adıma düzenleyiniz ☐ firma adına düzenleyiniz
fatura adresi:.....
posta kodu:..... semt:.....
şehir:..... vergi no:..... vergi dairesi:.....

imza: []

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müracatları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli - İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13
web: **PCnet.com.tr** e-posta: **abone@doganburda.com**